

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

95'inci Birleşim 26 Mayıs 2022 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	722
II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	727
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>727:731</i>
1.- Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir'in, Çerkez sürgününe ilişkin gündem dışı konuşması	727:728
2.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Çorlu tren faciasına ilişkin gündem dışı konuşması	728:729
3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Gazimir'de bulunan radyoaktif atıklara ilişkin gündem dışı konuşması	730:731
III.- AÇIKLAMALAR	731,753,761,785
1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Hükûmetin, Finlandiya ve İsveç konusunda izlediği politikanın doğru olduğuna ve ülkede Kürtçe dâhil her dilde konserler verilebildiğine ilişkin açıklaması	731
	717

2.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması	731
3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, ülkedeki kötü siyasi yönetimin yirmi yılda toplumda yarattığı yıkıma ilişkin açıklaması	731:732
4.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Kılıçdaroğlu'nun yalanlar üzerine kurguladığı nefret siyasetine ilişkin açıklaması	732
5.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir'in tarihî ve kültürel dokusuna ihanet edildiğine ilişkin açıklaması	732
6.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, usta öğreticilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	732:733
7.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'deki kamu hastanelerinde doktor ve asistan eksikliği yaşandığına ilişkin açıklaması	733
8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27 Mayıs 1960 darbesinin 62'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması	733
9.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, konser ve müzik etkinliklerinin valilikler tarafından keyfî olarak yasaklanmasına veya iptal edilmesine ilişkin açıklaması	733:734
10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Adalet ve Kalkınma Partisinin uyguladığı yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması	734
11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, tarımsal kalkınma sağlanmadan, yerli tarım desteklenmeden marketlerdeki ürün fiyatlarının düşmeyeceğine ilişkin açıklaması	734
12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, toplumun değerleriyle uyumlu, vesayete karşı liderlerin hep aynı tezgâhlara muhatap olduğuna ilişkin açıklaması	734:735
13.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	735
14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Türkiye'yi her alanda dünyanın en güçlü ülkelerinden biri yapana kadar durmadan, dinlenmeden çalışacaklarına ilişkin açıklaması	735
15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Türkiye'deki kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması	735:736
16.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Adana Ayakkabı İmalatı Çalışanları Derneği Başkanı Mustafa Özay'a yapılan saldırıyı kınadığına ilişkin açıklaması	736
17.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik'in, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması	736
18.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, 2022 KPSS başvuru ücretlerine ilişkin açıklaması	736

- 19.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, konut kiralarnı fahiş düzeyde artıran fırsatçılara ağır yaptırımlar uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması 736:737
- 20.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması 737
- 21.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen Mehmet Meral'i rahmetle andığına ve yaralılara acil şifalar dilediğine, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümüne, Gün Sazak'ın şehit edilişinin 42'nci yıl dönümüne, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği taleplerine, uygulanan ekonomi politikalarının ülkeyi fakirleştirdiğine ve Hükûmetin sığınmacı sorunu konusunda acil eylem planı hazırlaması gerektiğine ilişkin açıklaması 737:738
- 22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve Türk milletine başsağlığı dilediğine, Pençe-Kilit Operasyonu'nun önemine, Cumhur İttifakı'nın terörle ilgili göstermiş olduğu kararlı iradeye, 27 Mayıs 1960 askerî müdahalesinin 62'nci yıl dönümüne, Ahmet Cevdet Paşa'yı vefatının yıl dönümünde rahmetle andığına, Gün Sazak'ın şehadetinin 42'nci yıl dönümüne ve 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü'ne ilişkin açıklaması 738:740
- 23.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, devletin denetim ve gözetimindeki cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlü ölümlerinden birinci derecede iktidarın sorumlu olduğuna, "kamu güvenliği" gerekçe gösterilerek konser ve müzik etkinliklerinin yasaklanmasına, Marmaris Millî Park alanı içinde yapımı devam eden otel ve devre mülk projesine ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün "e-haciz" uygulamasına ilişkin açıklaması 740:742
- 24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral'e Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize sabırlar dilediğine, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan turist rehberlerine ilişkin kanun taslağına, iktidarın yasakçı yaşam biçimini dayatmasına, dış politikada tutarlı olunması gerektiğine ve 15 Temmuz gecesi CHP Genel Başkanının nerede olduğuyla ilgili iktidar partisi milletvekillerinin açıklamalarına ilişkin açıklaması 742:744
- 25.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral'e Allah'tan rahmet dilediğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyeliği konusuna, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümüne ve 27 Mayıs 1960 darbesinin 62'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 744:746
- 26.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, "27 Mayıs 1960"ın millî iradenin gasbının adı olduğuna ilişkin açıklaması 746
- 27.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 753:754

28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

761:762

29.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, adalet nöbetindeki annelerin gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması

785

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

746

A) ÖNERGELER

746

1.- Başkanlıkça, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Adalet Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 26/5/2022 tarihinde Başkanlığa ulaştırıldığına ilişkin önerge yazısı (4/170)

746

V.- ÖNERİLER

746,754,762

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

746:753,754:759,762:768

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andican ve arkadaşları tarafından, demokrasimize, kurumlarımıza ve geleneklerimize hasar veren Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin siyasi, ekonomik ve toplumsal zararlarının Gazi Meclisimizin uhdesinde görüşülmesi amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

746:753,754

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

754:759,762

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, FETÖ borsası iddialarının araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/6116) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

762:768

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

759

1.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

759:760

2.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

760:761

VII.- SEÇİMLER**768***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM*

768

1.- Adalet Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

768

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**769,785,813***A) KANUN TEKLİFLERİ*

769:784,785:812,813:825

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 327)

769:784,785:806,813:825

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 335)

806:812

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)

812

IX.- OYLAMALAR**813**

1.- (S. Sayısı: 327) Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

813:825

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak beş oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Arzu Erdem, gençlerin ve çocukların ruh sağlığını tehdit eden bilgisayar oyunları ile çizgi filmlerin zararları ve alınması gereken önlemlere,

Samsun Milletvekili Kemal Zeybek, Atatürk’ün Havza’ya gelişine,

Bilecik Milletvekili Selim Yağcı, Bilecik’in fethinin ve Osmanlı Devleti’nin kuruluşunun 723’üncü yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Yunanistan Başbakanı Miçotakis’in ABD Senatosunda Türkiye aleyhine yaptığı konuşmaya,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, Gaziantep’te konut fiyatlarındaki artışa,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Toplum Yararına Programlar kapsamında çalıştırılan emekçilerin yaşadığı mağduriyete,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, Gezi direnişi sırasında yaralanıp gözaltına alınan Ekim Can Polat’ın ve cezaevindeki tüm hasta tutsakların serbest bırakılması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz,

Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı,

Pençe-Kilit Harekâtı’nda şehit düşen ve yaralanan Mehmetçiklere;

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, Sivas’ın Gürün ilçesinde yaşayan vatandaşların sorunlarına ve taleplerine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun Cumhurbaşkanı ve ailesine yönelik sözlerine,

Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu personelinin yaşadığı mağduriyete,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Bodrum-Antalya yoluna,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, bulaşıcı hastalıklara,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, akaryakıt zamlarına ve akaryakıttaki vergiye,

Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk, Kırıkkaleli küçük sanayi esnafının taleplerine,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya, Cumhurbaşkanının bakaya ve yoklama kaçağı durumundaki gençlere verdiği bedelli askerlik müjdesine,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Yozgat’ın sorunlarına,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir’in hastane sorununa,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Evim şirketlerinin mağdurlarının şikâyet ve taleplerine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, TBMM’ye gelip sorunlarını aktardığı için işten atılan PTT-SEN üyesi işçilere,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Millî Eğitim Bakanlığının öğretmenlere yönelik hatalı uygulamalarına,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, Bayramiç Karaköy Göleti ve Sulama Projesi’ne,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, ülkeden çıkışı sağlanan göçmenlere, Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu, coğrafi işaret tescili alan Lapseki şeftalisine, Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Salda Gölü ile Burdur Gölü'ne,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Pençe-Kilit Operasyonu'nda yaralanıp şehit olan askerlere, Atatürk'ün Havza'ya gelişinin 103'üncü yıl dönümüne, Necip Fazıl Kısakürek'in vefatının 39'uncu yıl dönümüne, Çin'in Doğu Türkistan'da Uygurlara uyguladığı zulme, kamuda geçici statüde çalıştırılan işçilerin taleplerine, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa, Bafra'nın Dedeoğlu köyünde hurdacılara yapılan zulme ve enflasyon muhasebesinin ertelenmesi sebebiyle işletme sahiplerinin yaşadığı mağduriyete,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit düşen ve yaralanan Mehmetçiklere, ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ned Price'ın Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyine yapacağı olası bir operasyona yönelik açıklamalarına, Necip Fazıl Kısakürek'i vefatının seneidevriyesinde rahmetle andığına ve Slovakya'yla karşılaşacak olan A Millî Erkek Voleybol Takımı'mıza başarılar dilediğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çorlu tren katliamı davasının 10'uncu duruşmasına, Deniz Poyraz davasının aydınlatılması talebiyle "tweet" atanlara açılan soruşturmaların durdurulması gerektiğine, Cizre Belediyesi kayyumunun usulsüz ve provokatif uygulamalarına, Bitlis'teki yayla yasaklarına, Konya Numune Hastanesi Başhekim Yardımcısı Hasan Hüseyin Uysal'ın kadınlara yönelik sözlerine ve AKP Konya Milletvekili Ahmet Sorgun'un kendisine yaptığı destek ziyaretine ve Muş'un Bulanık ilçesinde Serkan Sarıdağ tarafından 7 yaşındaki bir çocuğa uygulanan cinsel şiddet vakasına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Pençe-Kilit Operasyonu'nda yaralanıp şehit olan askerlere, Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstihbarat Başkanlığına yapılan atamaya, Millî Savunma Bakan Yardımcılarının kendisine yönelik açıklamalarına, Gezi süreciyle ilgili yargılanan Çiğdem Mater'in tutuklanmasına, TBMM Başkanlığına sunulan Çevre Kanunu'nun 2'nci maddesinde yapılacak olan değişikliğe, PTT'nin PTT-SEN'e açtığı davaya ve PTT işçilerinin mağduriyetine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit düşen ve yaralanan Mehmetçiklere, Necip Fazıl Kısakürek'in 39'uncu vefat yıl dönümüne, Genel Kurul gündemine ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bolu Seben Çok Programlı Anadolu Lisesinin öğrencilerine "Hoş geldiniz." denildi.

İYİ Parti Grubunun, 25/5/2022 tarihinde Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, uyuşturucu maddelerin yasa dışı yollarla Türkiye'ye kim ya da kimler tarafından sokulduğu, yasa dışı uyuşturucu ticaretini kimlerin yaptığı, ülkemizde uyuşturucu ticaretiyle kara para aklayanların siyasilerle bir bağlantısının olup olmadığı, bu anlamda Türkiye'de uyuşturucu satışı ve kullanımındaki artışın sebeplerinin araştırılarak toplum sağlığının, güvenliğinin ve geleceğinin güvence altına alınmasının yollarının bulunması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 17/5/2022 tarihinde İzmir Milletvekili Murat Çepni ve arkadaşları tarafından, çay üreticilerinin sorunlarının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (18612 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, Anayasa Mahkemesinin ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kanun değişikliği gerektiren pilot kararlarının belirlenmesi ve bu kararların TBMM tarafından ivedilikle uygulanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla verilmiş olan (10/5669) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 25 Mayıs 2022 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 335 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin bu kısmın 2’nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Haziran 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 335 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Kastamonu Abdurrahman Paşa Lisesinin öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denildi.

İzmir Milletvekili Murat Çepni, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu, İzmir Milletvekili Murat Çepni’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Siirt Milletvekili Meral Daniş Betaş, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Murat Emir’in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Ankara Milletvekili Murat Emir’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Aksaray'ın Boğazköy, Bekdik ve Harmandalı köylerindeki arazi toplulaştırma çalışmalarına,

Tokat Milletvekili Yücel Bulut, büyük Kafkasya sürgününün 158'inci yıl dönümüne,

Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü, Şanlıurfa'dan Bursa'ya giden mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar merkeze yapılan bisiklet yolunun bir yılı bile doldurmadan kazılmasına ve Sinanpaşa ilçesi Balmahmut köyünün merasının bir maden şirketine peşkeş çekilmek istendiğine,

Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlık, DEDAŞ'ın Şanlıurfa'da çiftçiye zulmettiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, mevsimsel iklim değişikliğinin tarımda yol açtığı sorunlara,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, millî sporcularımızın başarılarına,

İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanına yönelik sözlerine,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen ve yaralanan Mehmetçiklere, Cumhurbaşkanının "kaçmak" sözüyle bir araya gelecek son kişi olduğuna ve Ziraat Türkiye Kupası'nda final maçına çıkacak olan Demir Grup Sivasspor'a başarılar dilediğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal, Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit olan askerlere ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Cumhurbaşkanına, ailesine ve bürokratlara yönelik sözlerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kahramanmaraş Milletvekili Habibe Öçal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan, Genel Kurulda milletvekillerinin söz alırken, kendi sorunlarını, düşüncelerini, meramlarını ifade ederken ve siyasi partilerin genel başkanlarına hitap ederken saygı göstermeleri gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 327) görüşmelerine devam edilerek 11'inci maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2'nci sırasına alınan, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 335) görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, ekonominin her geçen gün dibe vurduğuna,

Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral, Ankara'da Çin Büyükelçiliği önünde eylem yapan Doğu Türkistanlı kamp mağdurlarının taleplerine,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, Atatürk Havalimanı'nı yıkmak isteyenlerin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında çalışan personeli 29 Mayıs günü zorla otobüslere bindirerek İstanbul'a götürecek olurlarsa bunun hesabını vereceklerine,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, AKP'li Esenler Belediyesinin Ana Meryem Ziyareti'ni yaktığına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Aydın Germencik'te denetlenmeyen JES'lere,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin,

2. Lig'e yükselen İskenderunspor'a başarılar dilediğine;

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, cezaevlerindeki hükümlülerin Covid izinlerinin uzatıldığına ve 550 bin bakaya gencin bedelli askerlikten faydalanabileceğine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, ekonomideki karanlık tabloya ve KHK'li Nuriye Gülmen'e on yıl ceza verilmesine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinden sonra ihdas edilen yeni madde üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş,

İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu'nun 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, İnşaat Mühendisi Korkut Küçükcan'ın ölümüne ilişkin davaya,

Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü, Osmaniye'nin Zorkun ve çevre yaylalarındaki tapulama çalışmalarına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 26 Mayıs 2022 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 22.26'da birleşime son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

26 Mayıs 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Çerkez sürgünü hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir’e aittir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

II.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir’in, Çerkez sürgününe ilişkin gündem dışı konuşması

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Karadeniz en çok Çerkezlere karadır. Göç değil, sürgün ve soykırım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin bildiği gibi, 1862 ve 1864 yılları arası Osmanlı topraklarına zorunlu göçün yoğun olarak yaşandığı yıllardır. Çarlık Rusyasıyla üç yüzyıl boyunca süren savaşlar sonucu, atalarımız Çerkezler, insanlık tarihine kara bir leke olarak geçmiş olan büyük Çerkez sürgünü ve soykırımı tabi tutularak kendi ana yurtlarından koparılmak zorunda bırakılmış ve yaklaşık yüzde 80’i dünyanın dört bir yanına sürgüne gönderilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 21 Mayıs 1864, dünya Çerkezlerinin soykırımının ve sürgününün simgesidir. Gürcü tarihçisi, Simon Canaşa bölgesi Cubga’da 91 yaşında bir ihtiyarla karşılaşır. “1864’ün Mayısında neler oldu?” diye sorar. İhtiyar hem ağlar hem anlatır. “Deniz kıyısına yedi yıl boyunca vuran insan kemikleri vardı. Kargalar erkek sakallarından ve kadın saçlarından yuvalar kurarlardı. Deniz yedi yıl boyunca karpuz gibi insan kafataslarını fırlatır, kıyıya atardı.” dediğini anlatır. Tarih, denizden fırlayan insan kafataslarını anlatmak zorunda kalan bir tarih olmamalıydı, bundan sonra da olmamalıdır ki bizler Karadeniz’in buz gibi sularına ölü bebeklerini bırakan annelerin torunuyuz. Tıpkı, bugün cansız bedeni sahile vuran Aylan bebeğin fotoğrafı o günleri bizlere tarif edecek en bariz örnek olmuştur.

Bütün bu yaşananlar çerçevesinde, vatan, bayrak ve devlet aşkıyla büyük Türkiye’nin fertleri olan biz Çerkezler, dönemin şartlarında Osmanlı topraklarında ikame edilen ecdadımın yerleştiği toprağa kanını feda etmekten çekinmediği gibi, devletimizin, hür ve bağımsız yaşamanın, inanç özgürlüğünün kıymetini bilerek güçlü bir Türkiye için bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da her türlü katkıyı vermeye ve bu güzel vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak adına canımızı feda etmeye hazır olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Çerkezler, Plevne Fatih Osman Paşa, Hamidiye Kahramanı Rauf Orbay, Teşkilat-ı Mahsusa Başkanı Kuşçubaşı Eşref Sencer gibi, yine bu kadim topraklara Çerkezleri kabul eden Sultan Abdülaziz’in 30 Mayıs 1876 tarihinde askerî darbeyle tahttan indirilmesi ve 4 Haziranda şüpheli ölümü

üzerine, Abdülaziz’i tahttan indiren darbecilere haddini bildiren Çerkez Hasan ve yine 15 Temmuz şehit kahramanlarından, sembol isimlerinden biri Erol Olçok ve oğlu Abdullah Olçok gibi bu toprakların güvenliği ve bekası için gerekirse şehit olmayı göze alırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ortak mirasımız olan kültürel değerler zenginlikleriyle ayrılmaz bir mozaik oluşturmaktadır. Bugün itibarıyla Balıkesir’imizin 81 köyünde 100 bine yakın Çerkez kardeşimizle kültürel faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Bu değerleri ülkemizden uluslararası alana taşıyan Balıkesir’deki Orhanlı Çerkes Kültür Derneğiyle, kültürel diyalogun Türkiye ve uluslararası alanda etkileşimi ve bağların kuvvetlenmesi adına, 2016, 2018 ve 2019 yıllarında, Kafkasya başta olmak üzere dünyanın dört bir yanından misafir ettiğimiz Kafkas ekipleriyle 20 binin üzerinde katılım gerçekleştirdik ve festivaller yaptık.

Çerkesya’nın bağımsızlığı için tüm ömrünü savaş meydanlarında geçiren, bağımsız bir federe devlet olan Çerkesya’nın son lideri, Devlet Başkanı Hacı Giranduk Berzeg, yüz binlerce Çerkez’le vatani terk etmek zorunda kalmış, Balıkesir’in Bandırma ilçesine yerleşmiş ve 1880 yılında burada vefat etmiştir. Bugün daimî istirahatgâhı olan Manyas Tepecik köyü mezarlığında yatan Berzeg’in mezarlığının Çerkezler için bir değere dönüştürülmesi adına Balıkesir Büyükşehir Belediyemizle çalışmalarımızı tamamlamış bulunuyoruz. 11 Haziranda açılışını gerçekleştireceğimiz anma programımıza bir Çerkez olarak tüm Çerkez kardeşlerimi buradan Balıkesir’ime davet ediyor, Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Yücel Yılmaz’a teşekkürlerimi sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sözlerime son verirken tüm şehitlerimizi rahmetle yâd ediyor, sürgünde hayatını kaybedenleri bir kez daha saygı ve rahmetle anıyor, yeryüzünde yaşayan tüm insanların barış, huzur, kardeşlik duyguları içerisinde yaşamalarını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Çorlu tren faciası hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer’e aittir.

Buyurun Sayın Yüceer. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer’in, Çorlu tren faciasına ilişkin gündem dışı konuşması

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün, Çorlu’da, 8 Temmuz 2018 yılında 7’si çocuk 25 kişinin hayatını kaybettiği, 318 kişinin yaralandığı Çorlu tren katliamının 10’uncu duruşması görüldü. Ben, buradan, bir kez daha, göz göre göre ölümüne gönderilen 25 canımızı rahmetle, sevgiyle anıyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

“Mavi gökyüzü ölüyor mu? Mavi deniz ölüyor mu? Benim Mavi’m nasıl öldürüldü?” diye soruyor Mavi Nur’un annesi. “Yüreğimde büyüttüğüm canım oğlum.” diyerek doğum gününü kutluyor Oğuz Arda’nın annesi. “Ben evladımı okula götürdüğüm yollarda adalet aramak zorunda mıyım? Adaletin bizi bulması gerekiyor.” diyor Bihter’in annesi. 7 aylık Beren’i, 4 yaşındaki Ömer’i, 7 yaşındaki Mavi Nur’u, 9 yaşındaki Oğuz Arda Sel’i, 12 yaşındaki Gülce’yi hayattan koparanlar, 14 yaşındaki Bihter’in, 16 yaşındaki Sena’nın gencecik gülüşlerini çalanlar bugün hâlâ korunuyorlar değerli milletvekilleri.

Katliamda yaralananların ve yakınlarını kaybedenlerin büyük acısına tam bin dört yüz on sekiz gündür adaletsizliği de eklediler. Bu insanların haykırdıkları tek bir şey var “Adalet.” “Adalet nerede?” diye soruyorlar.

Aslında, Çorlu tren katliamı davası Türkiye’de adaletin işleyişi bakımından tam bir turnusol kâğıdı olmuştur ve çünkü duruşma bize göstermiştir ki maalesef, Türkiye’de adalet sistemi çökmüştür arkadaşlar. Yargı siyasetin, yürütmenin ağır vesayeti altında görevini yapmaz, yapamaz hâle gelmiştir. Dört yıldır kaplumbağa hızında ilerleyen, daha doğrusu ilerlemeyen, alt birimdeki 4 kişinin tutuksuz yargılandığı, iddianamesi hâlâ düzenlenmeyen, tek bir siyasinin sorumluluk üstlenmediği, tek bir Demiryolları üst düzey yöneticisinin yargılanmadığı davanın çünkü 10’uncu duruşmasında da dört ay sonra erteleme kararı çıktı ve maalesef, aileler bir kez daha adaletsizliğe mahkûm edildiler. Hizmet ömrünü tamamlamış, istinat duvarı olmayan, dolgu malzemeleri standartlara uygun olmayan menfezin ve demir yolları altyapısının teknik gereklere uygun olarak yapılmadığı, gerekli sayıda yol ve geçit memurunun olmadığı, yol bekçiliğinin kaldırıldığı, yol bakımının, onarımının, yapım işlerinin ehli olmayanlara verildiği ve denetlenmediği, yandaşlığın ehliyetin, liyakatin, tecrübenin önüne geçtiği ve maalesef, memur olma şartlarını haiz olmayanların müdür olarak atandığı ve daha altyapısı, sinyalizasyon sistemi hazır değilken siyasi şov uğruna, seçim uğruna bu hatların açılması... Bunların, bu ihmallerin göz göre göre geldiği bilirkişi raporlarıyla, uzman raporlarıyla ortaya konulmuşken ve hâlen var olan menfezlerin her an yeni faciaya sebep olma ihtimaline dikkat çekiliyorken bakın, bu kadar her şeyin ayan beyan ortada olduğu bir davada bile ailelerin adalet mücadelesi ve arayışı sonuçsuz kaldı. Bitmedi, bu davada, bu faciaya sorumlu olanları korumak uğruna hukukun katledilmesi yetmezmiş gibi, kaybettiklerinin acısıyla yürekleri sızlayan ailelerin, davanın avukatlarının, ihmalleri ortaya çıkaran mühendislerin, davayı takip eden gazetecilerin, milletvekillerinin adalet arayışına yargı sopasıyla gözdağı verilmek isteniyor. Bugün faciada sorumlular değil, “Adalet.” diyenler yargılanıyor.

Bakın, Soma’dan Hendek’e, Hendek’ten Aladağ’a, Aladağ’dan Çorlu’ya kadar tüm mağdurların avukatı olan Can Atalay bugün tutuklu. Selam olsun buradan Can Atalay’a ve hak için mücadele ederken haksız, hukuksuz, suçsuz bir şekilde esir alınan dostlara, mücadeleciler arkadaşlara! (CHP sıralarından alkışlar) Davayı en başından beri takip ediyor Can Atalay ve SEGBİS üzerinden de davaya katılmak istedi ama bu talep bile reddedildi.

Değerli arkadaşlar, yaşananlar tam bir vicdansızlık, tam bir hukuksuzluk. Neden böyle yapılıyor, biliyor musunuz? Dava süreci uzatılıp acılar küllensin isteniyor, unutulsun isteniyor; hesap soran aileler yargı sopasıyla sindirilmek isteniyor ama biz buna izin vermeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Bir cümle lütfen...

BAŞKAN – Buyurunuz.

CANDAN YÜCEER (Devamla) – Bu adalet çılgılığı hepimizin ve her türlü baskı ve hukuk garabetine rağmen adaleti aramaktan, hukuku savunmaktan ve gerçek suçlular cezalandırılınca kadar adaleti tesis etme çabamızdan asla vazgeçmeyeceğiz, Çorlu için adalet, Türkiye için adalet demeye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu çocukların ömürlerini çalanların, insanlarımızı hayattan koparanların yaptıkları yanına kâr kalmayacak, er ya da geç hesap sorulacak.

Bu düzeni, bu adaletsiz düzeni hep beraber değiştireceğiz diyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, İzmir Gaziemir’de bulunan radyoaktif atıklarla ilgili söz isteyen İzmir Milletvekili Murat Çepni’ye aittir.

Buyurun Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Gaziemir'de bulunan radyoaktif atıklara ilişkin gündem dışı konuşması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız, nükleer enerjinin en güvenli enerji diye savunulduğu günlerde İzmir'de yaşanan bir faciayı size anlatmak istiyorum.

İzmir'in Çernobil'i Gaziemir'de, Gaziemir'de yıllarca toprak altında saklanmaya çalışılan bir nükleer atık meselesiyle karşı karşıyayız. Evet, İzmir Gaziemir Emrez Mahallesi'nde 70 dönümlük bir arazide, terk edilmiş bir fabrikanın arazisinde Türkiye'de kullanılmayan nükleer atıklar var, bu nükleer atıklar yıllardır temizlenmiyor. Bu arazide yapılan ölçümlerde normalin 219 katı fazla nükleer radyasyon ölçümü yapılmış durumda. Evet, bu arazi TAEK tarafından daha öncesinde kontrol edilmiş, 2007 yılında yapılan araştırmada bizzat TAEK tarafından 100 bin ton radyoaktif atık bulunmuş -Türkiye'de kullanılmayan atıklar bunlar yalnız- fakat fabrika 2010 yılında kapanmış yani burası metruk hâlde bulunuyor. Kapanmasından yedi yıl sonra, 2017 senesinde sözüm ona alanda temizleme girişimleri başlatılmış; 2017'de ÇED raporu olmadan, uzman olmayan bir şirkete, bir firmaya “Burayı temizle.” denilmiş fakat daha sonra bu firma ödenek eksikliği vesaire sebebiyle işi yarıda bırakmış, zaten yapamayacağı bir işi yarıda bırakmış, dolayısıyla burası ortalıkta kalmış.

Bu nükleer atığın etrafında yerleşim yeri var, insanlar bugün katbekat fazla kansere yakalanmış durumdalar ve bu nükleer atık havaya, suya karışıyor; dolayısıyla, denize kadar ulaşan bir nükleer atık tehlikesiyle, riskiyle karşı karşıya insanlar, hem etrafında yaşayan insanlar kanser olmuşlar hem de aynı zamanda su ve hava da düzenli olarak, sistematik olarak zehirlenmiş durumda.

Evet, Gaziemir'deki, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği sınırlarına göre, dediğimiz gibi 219 kat... Tabii, doğru ve daha derinlikli bir araştırma yapıldığında bundan çok daha yüksek oranlarda radyasyonun çıkma ihtimali elbette var.

Peki, şu soruyu soruyoruz biz: Türkiye'de nükleer santral olmamasına rağmen, nükleer santrallerin atığı olarak bilinen bu nükleer atık çubukları nasıl oldu da Gaziemir'e gelebildi? Evet, bunun cevabı AKP'nin yürüttüğü politikalarda, AKP'nin Türkiye'yi dünyanın her anlamda çöplüğü hâline getirme politikalarında aranabiliyor. Burada ilk aklımıza gelen şey, Aliğa'daki gemi söküm tesislerinden gelmiş olabileceği fakat henüz çok net olarak bir bilgiye sahip değiliz. Muhtemelen, AKP bunları satın almıştır ya da bunların bir biçimde Türkiye'ye getirilmesinden bir rant elde edilmiştir. Bunun araştırılmasını defalarca istedik. Bununla ilgili 2019'da verdiğimiz bir soru önergesi var. Bakanlıktan buna verilen yanıt şu: “Bu konuda şirkete para cezaları verdik. Araştırmalarımız sürüyor. Bu konuda sorumlu kurum TAEK'tir.” Fakat TAEK 2020 yılında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kapatılıyor yani şu anda bu nükleer atığın kim tarafından temizlenmesi gerektiği, bunun sorumlusunun kim olduğu belirsiz. Bu konuda biz defalarca çalışmalar yaptık, açıklamalar yaptık, Gaziemir Belediyesi bu konuda çalışmalar yaptı, avukatlar bu konuda -Arif Ali Cangı başta olmak üzere- açıklamalar, çalışmalar yaptı, yapıyor fakat hâlihazırda bu konuda hiçbir çalışma yapılmış değil. Fakat İzmir'in merkezinde bir nükleer çöplük, bir nükleer facia orta yerde dururken, Çernobil ortalıkta dururken, AKP yeni nükleer santraller yapmaya girişiyor. Oysa tüm dünyada nükleer santrallerin atıklarının bertarafı sistemi kurulmuş değil yani bu mümkün değil; her nükleer santralin kaçınılmaz olarak atıkları gerçekleşiyor ve bunların bertaraf edilmesi teknolojisi gelişmiş değil. Buna rağmen, dünya gelişmiş kapitalist ülkeleri bu atıkları Türkiye gibi ülkelere gönderiyor tıpkı plastik çöplerde olduğu gibi, aynı biçimde Türkiye gibi ülkelere bu atıklar gönderiliyor ve insanlar burada zehirleniyor.

Buradan şu çağırımı bir kez daha yapıyoruz, iktidara şunu söylüyoruz: Gaziemir nükleer çöplüğünü temizleyin, bu konuda sorumluluk alın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Halkı zehirlemekten vazgeçin, nükleer atık, nükleer santral projelerinden vazgeçin, bu konuda acilen, hızlı bir biçimde sorumluluk alın çağrısını yapıyoruz. Aynı zamanda İzmir kamuoyuna da bundan sonrasına dair de bu Gaziemir’deki nükleer atık kalıntılarının temizlenmesi konusunda elimizden ne geliyorsa bundan sonra çok daha aktif bir biçimde yapacağımızı söylüyorum ve tüm demokrasi güçlerini de ekoloji örgütlerini de bu konuda sorumluluk almaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Çelebi...

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi’nin, Hükûmetin, Finlandiya ve İsveç konusunda izlediği politikanın doğru olduğuna ve ülkede Kürtçe dâhil her dilde konserler verilebildiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hükûmetin Finlandiya, İsveç konusunda izlediği politika doğrudur; bu ülkeler teröre desteklerinden vazgeçmeden, bu konuda tatmin edici adımlar atılmadan NATO üyelikleri onaylanmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu memlekette Kürtçe dâhil her dilde konserler verilebilir, veriliyor da. Şarkılar adam öldürmez. Tepkimiz, hain terör örgütü PKK’nın paçavra bayrağı ve bebek katili Apo posterini önünde konser verenlere ve damarımıza basarcasına bunlara değer verenlerdir. Teröre net tavrımızı “faşizm” diye adlandıranlar en aşağı mahluklardır. Sahnede Öcalan, PKK marşı söylemek sanatsal faaliyet değildir. Terörle huzur, şehitle canı, sanatçıyla müsveddesi arasındaki farkı iyi biliyoruz. Bu konuda bir adım geri atmamız, matematik hesapları uğruna millî cepheyi terk etmeyeceğiz diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşlıçay...

2.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’ın, 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Onlar bu dünyaya niye geldiler/Konaklı, sofralı, tuğralıydılar/Bir dilim ekmekle doya geldiler/Burçlar her taraftan çağırıyordu/Onlar yıldız ile aya geldiler/Dağları Tanrı’ydı, Süphan’dı, Nur’du/Göklerin sesini duyageldiler.” 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü’nün arifesinde şehitlerimizi tarif etmenin acziyetini ve onların koşar adım yürüdüğü zorlu yolun divanesi olmanın gururunu yaşıyorum. Onlar “Âşıklar ölmez.” diyen Yunus Emre’nin gönlüyle milletine âşık oldular. Şairin “Ölümünden ilerde varış dediğin” mısrasındaki inançla Hak yolda öyle yürüdüler ki ölümü bile geride bıraktılar. Bu kutlu kervanın yol başçılarından şehit Bakanımız Gün Sazak Bey’i ve yüce Türk milletinin istiklali ve istikbali için şahadet şerbeti içen, hak Yalavaç katına uçan Ruhi Kılıçkiran’dan, Fırat Yılmaz Çakıroğlu’na bütün ülkücü şehitlerimizi rahmetle, minnetle, dualarla anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya’nın, ülkedeki kötü siyasi yönetimin yirmi yılda toplumda yarattığı yıkıma ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Son günlerde Gaziantep’te yaşanan cinayetler, sokaklardaki silahlı çatışmalar, intiharlar ve çeteleşmiş grupların sokak kavgaları kentin huzurunu

kaçırdığı gibi hemşhçerilerimizi de haklı olarak tedirgin etmektedir. Alacak verecek mevzuları, psikolojik ve ekonomik sorunlar, uyuşturucu ve birçok sosyal nedenlerden ötürü kentimizdeki intiharlar ve ölümler öyle bir noktaya geldi ki olaysız bir gün geçmiyor. Silahların ve mermilerin havada uçtuğu gazi şehirde ne huzur kaldı ne güven. Gaziantep âdetâ Teksas’a döndü. İnsanlar çoluğunu çocuğunu, ailesini geçindiremediği için psikolojik olarak çöküş yaşamakta, peşi sıra yaşanan intiharlar ve alacak verecek cinayetleri ekonomik olarak bir çıkmazın içinde olan toplumun ruh hâlinin geldiği noktanın tam bir yansımasıdır. Ülkedeki kötü siyasi yönetimin yirmi yılda toplumda yarattığı yıkımın, ahlaki yozlaşmanın, eğitimde ve yaşamdaki kalitesizliğin, psikolojik ve sosyolojik tahribatın yarattığı bedeli Antep olarak hep birlikte ödemekteyiz diyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

4.- *Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz’ın, Kılıçdaroğlu’nun yalanlar üzerine kurguladığı nefret siyasetine ilişkin açıklaması*

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – “Ce-Ha-Pe” Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu’nun Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ailesine yönelik sürdürdüğü iftira kampanyasını esefle kınıyorum. Kılıçdaroğlu’nun Cumhurbaşkanımız için “Kaçacak.” ifadesi kullanması tam bir hezeyandır. Aziz milletimiz 15 Temmuz hain darbe girişiminde kimin tanklara karşı milletiyle beraber direndiğini, kimin de tankların yol vermesiyle kaçtığını görmüştür. FETÖ ağızyla konuşan, FETÖ’nün kampanyasının parçası olan, Türkiye düşmanlarının propagandasını dillendiren Kılıçdaroğlu, yalan ve iftiralarla Cumhurbaşkanlığı makamının itibarını zedelemeye çalışmaktadır. Cumhurbaşkanımız “Bayrağımız inmesin, ezanımız dinmesin, vatanımız bölünmesin, aziz milletimiz var olsun, devletimiz payidar olsun.” diye ömrünü vermiştir, aziz milletimiz de Cumhurbaşkanımızı bağrına basmıştır. Kılıçdaroğlu’nun yalanlar üzerine kurguladığı nefret siyasetinin milletimiz nezdinde karşılık bulmadığını belirtiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yalancının büyüğü sensin!

BAŞKAN – Sayın Şahin...

5.- *Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin’in, Balıkesir’in tarihî ve kültürel dokusuna ihanet edildiğine ilişkin açıklaması*

FIKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir’in tarihî ve kültürel dokusuna ihanet ediliyor. Balıkesir’in merkezinde bulunan 1319 tarihinde yapılmış olan Hacı Ali Camisi, 1470 yılında yapılmış olan Hacı Ömer Camisi, 1829 yılında yapılmış olan Saat Kulesi, 1840 yılında yapılmış olan Kuvayı Milliye Müzesi ve 1908 yılında yapılan şadırvanın bulunduğu tarihî bölgenin ortasına devasa alışveriş merkezi yapılarak tarihî yapıların betonun içinde kaybolmasına ve Balıkesir’in tarihî silüetinin bozulmasına sebep olunmuştur. Betona ve ranta kurban edilen Balıkesir’in tarihî dokusunu kurtarmak için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığını görevle davet ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

6.- *Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere’nin, usta öğreticilerin sorunlarına ilişkin açıklaması*

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hayat pahalılığı, enflasyon ve zamlar yağmur gibi yağmaya devam ediyor. Hayat pahalılığı nedeniyle yaşam hakkımız için çekilmez bir hâle geldi. AKP’nin kötü ekonomi yönetimi nedeniyle herkes mağdur. Mağdur olan kesimlerden bir tanesi de iktidarın bir türlü sesini duymadığı, büyük bir özveriyle çalışan ancak emeklerinin karşılığını alamayan ücretli usta öğreticiler. İktidara sesleniyorum:

Ücretli usta öğreticiler mağdur, ücretleri enflasyon karşısında eridi, bitti. Usta öğreticiler ücretlerinin ve sosyal haklarının verilmesini istiyorlar, kadro istiyorlar, SGK primlerinin tam olarak ödenmesini istiyorlar.

İktidara ve Cumhurbaşkanlığına çağrı yapıyoruz: Büyük bir özveriyle çalışan, emeklerinin karşılığını alamayan usta öğreticilerin kadro haklarını bir an evvel verin ve onlara insanca yaşayacakları bir çalışma ortamına sağlayın diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

7.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, Kırıkkale'deki kamu hastanelerinde doktor ve asistan eksikliği yaşandığına ilişkin açıklaması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, seçim bölgem Kırıkkale’de 2 adet kamu hastanesi bulunmaktadır. Bu hastanelerden sadece Kırıkkale halkı değil, çevre illerden gelen tüm hastalar ve ulaşımını Kırıkkale üzerinden sağlayan yolcular da yararlanmaktadırlar ancak ne yazık ki gerek Tıp Fakültesi Hastanesinde gerekse Yüksek İhtisas Hastanesinde doktor ve asistan eksikliği yaşanmaktadır. Özellikle son 3 dönemdir Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalına asistan gelmemesi bu bölümdeki işleri aksatmaktadır. Her 2 hastanemizde de çocuk cerrahisi, çocuk nörolojisi, çocuk psikiyatrisi, gastroenteroloji, nükleer tıp, nefroloji, göğüs cerrahisi ve plastik cerrahi uzmanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Dile getirdiğimiz eksikliklerden dolayı dar geliri hastalarımızın Ankara’ya gidip gelmek zorunda kalmasıyla mağduriyetleri artmakta, zaman zaman randevu sıkıntıları oluşmaktadır. Sağlık Bakanlığımızdan Kırıkkale’deki her iki hastanemizin ihtiyaç duyduğu branşlara atama yapmasını talep ediyor, tüm hemşhçerilerimize ve vatandaşlarımıza sağlıklı günler diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

8.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 27 Mayıs 1960 darbesinin 62'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demokrasi tarihimizin kara lekelerinden biri olan ve milletimizin vicdanında derin yaralar açan 27 Mayıs 1960 darbesinin 62'nci yıl dönümünü yarın esfle yeniden idrak edeceğiz. Tarihe utanç vesikası olarak geçen 27 Mayıs 1960 ihtilaliyle Anayasa ve Meclis feshedilirken ülkenin Başbakanı ve 2 Bakanı ise idam edildi. Milletın adamı Menderes “Yeter, söz milletin!” diyerek aldığı iktidarla Türkçe ezan garabetine son verdi, bu milleti özünden koparmak için atılan yabancılaştırma adımlarına bu dönemde engel olunmaya çalışıldı.

Cumhuriyet tarihinin en karanlık günlerine tanık olan Yassıda, iki yıl önce Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla Demokrasi ve Özgürlükler Adası hâline getirildi. Milletimizin gözünde şehadet mertebesine eren Başbakan Adnan Menderes, Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ı bu vesileyle rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu...

9.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, konser ve müzik etkinliklerinin valilikler tarafından keyfi olarak yasaklanmasına veya iptal edilmesine ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, son günlerde konser ve müzik etkinliklerinin valilikler tarafından keyfi olarak yasaklandığı veya iptal edildiği haberleri sık sık basına yansımaktadır. Kürt sanatçı Aynur Doğan'ın 20 Mayıs'ta Kocaeli Derince’de vereceği konser, Metin-Kemal Kahraman

kardeşlerin 17 Mayıs'ta yapılması planlanan Muş konseri valilikler tarafından uygun olmadığı gerekçesiyle yasaklanmıştı. Yine Karadeniz müzikleri söyleyen Apolaz Lermi'nin Denizli konserini Pamukkale Belediyesi, Bostancı konserini ise organizasyon şirketi iptal ettiğini duyurmuştur. Kazım Koyuncu'nun kardeşi Niyazi Koyuncu'nun 25 Mayıs'ta vereceği konsere de Pendik Belediyesi tarafından kurumlarının değer yargılarını ve görüşlerini paylaşmadığı gerekçesiyle izin verilmemiştir. Son olarak Isparta Gül Festivali'ne davet edilen Melek Mosso'nun konseri, Millî Gençlik Vakfı ve Anadolu Gençlik Derneğinin "Ahlaksızlığı özendiriyor." demesi üzerine iptal edilmiştir. Valilik, belediyeler ve bazı kesimlerin değer yargıları ve görüşlerine uygun görülmemekle konser etkinliklerinin iptal edilmesi alenen ayrımcı ve ötekileştirici bir uygulamadır. Toplumun bir arada yaşam iradesine karşı kamu iradelerini bu tutumlarından vazgeçmeye davet ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Adalet ve Kalkınma Partisinin uyguladığı yanlış tarım politikalarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şeker üretimi stratejik öneme sahiptir. Ülkemizde Adalet ve Kalkınma Partisinin uyguladığı yanlış tarım politikalarıyla şeker de sorunlu hâle getirildi. Ne yazık ki özelleştirmeye fabrikaların satılmasından sonra şekerde karaborsadan sonra ithalatın da kapısı açılıyor. Bu, ülkedeki şeker pancarı üretimini önemli ölçüde olumsuz etkileyecektir. "Şeker vatandır, satılamaz." dedik ancak şeker fabrikaları satıldı ve bunun yansıması önce karaborsa, şimdi de ithalat oluyor. İthalatla yine birilerine vurgunun kapısı açılacak çünkü Türkiye'de şeker konusunda bir arz açığı yoktu; yanlış politikalar, yanlış uygulamalar, yanlış planlamalarla bu sonuç yaratıldı. Ülkemizin stratejik bir ürününün daha ne yazık ki Adalet ve Kalkınma Partisinin eliyle ithalata kapısı aralandı. Bu kabul edilebilir bir durum değil. Çiftçi sayısı azalıyor, ekim alanları daralıyor.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

11.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, tarımsal kalkınma sağlanmadan, yerli tarım desteklenmeden marketlerdeki ürün fiyatlarının düşmeyeceğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saray iktidarı 20'nci yılında "Yerli otomobil yapacağız, yerli uçak üreteceğiz, yerli tank üreteceğiz, yerli doğal gaz bulduk. 2023'te Ay'a gideceğiz." gibi birçok vaatte bulundu, ne yazık ki hiçbirini gerçekleştirmedi. Ancak saray iktidarı memleketi öyle bir noktaya getirdi ki yerli buğdaya, yerli mercimeğe, yerli arpaya muhtaç hâle geldik. Çiftçi artık Toprak Mahsulleri Ofisinin kendi ürününü alamayacağını biliyor çünkü ithalat sevdalısı bir yönetimle karşı karşıyayız.

Tekrar tekrar söylüyoruz, tarımsal kalkınma sağlanmadan, yerli tarım desteklenmeden marketlerdeki etiket fiyatları düşmeyecektir. Sonunda milleti ekmek almaya muhtaç hâle getirdiler; bu durumun tek sorumlusu da tarımda ithalat sevdalısı saray iktidarıdır.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

12.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, toplumun değerleriyle uyumlu, vesayete karşı liderlerin hep aynı tezgâhlara muhatap olduğuna ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bir milletin tarihinde hatırlamak istemeyeceği ama hatırlamak zorunda olduğu, karanlık zihniyetlerin karanlığa gömdüğü, geleceğini ve kaderini direkt etkilediği acı dolu günler vardır; 27 Mayıs tarihi böyle bir gündür. İşte bugün, bir başbakan ve 2 bakanını kumpas ve kulislerle idama götüren ve üstelik yaklaşık yirmi yıl bayram olarak kutlanan,

toplumun zihninde ağır travmaların izleriyle var olan bir gün. Bu bir yanlıştın tarifi belki. Asıl şaşırtıcı olan, toplumun değerleriyle uyumlu, vesayete karşı liderlerin dünden bugüne aynı tezgâhlara muhatap olması. Bakın dünün ve bugünün gazete manşetlerine, bakın dış güçlerin beklentilerine, bakın milletin vermediği iktidarı almak için yapılanlara; Menderes, Özal, Erbakan, Erdoğan, hiçbir değişiklik görmeyeceksiniz. Tek değişiklik, milletin iradesine sahip çıkmada azmi ve gayreti sarsılmaz bir anlayışla, gerekirse seve seve canını verebileceğinin ispata dönüşmüş olmasıdır.

Genel Kurulu ve milleti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

13.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP'nin yönetemediği ülkemizde yıkım her alanda devam ediyor. AKP ve Recep Tayyip Erdoğan yandaşlarını düşünmekten başka bir iş yapmıyor. Engellilerimiz de AKP'nin yıkım politikasından nasibini alıyor. Engelliler ülkemizde çok zor şartlarda yaşamlarını sürdürüyor. Engelliler 842 lira engelli maaşıyla geçinmeye çalışıyorlar. Ev kirası bile ödenemeyen bu maaşla engelliler nasıl geçinecekler? Engellilerimiz eczaneye her gittiklerinde 150-200 lira muayene ücretiyle karşı karşıya kalıyorlar. Engellilerin engelli aylığı insan onuruna yakışır bir seviyede olmalı, en azından asgari ücret seviyesine çıkarılmalı. Engellilerimizden muayene ücreti alınması sonlandırılmalıdır diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Türkiye'yi her alanda dünyanın en güçlü ülkelerinden biri yapana kadar durmadan, dinlenmeden çalışacaklarına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Savunma sanayimizde 2002 yılında yüzde 80 dışa bağımlıyken Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde savunma sanayimizi bugün yüzde 70'in üstünde yerlilik ve millilik oranına ulaştırdık. Mavi vatanın güvenliği için donanmamızı daha güçlü kılaacak birçok projeyi hayata geçirdik.

Türkiye'nin denizlerde hidrokarbon arayan Fatih, Kanuni ve Yavuz gemilerimizden sonra 7'nci nesil üstün teknolojiye sahip son sondaj gemimiz de Taşucu Limanı'mızda göreve hazır hâle getiriliyor.

Türkiye'yi her alanda dünyanın en güçlü ülkelerinden biri yapana kadar durmadan, dinlenmeden çalışacağız. Bu vesileyle, vatanımızın bağımsızlığı, milletimizin emniyeti ve huzuru için karada, havada, denizde mücadele ederken şehit düşen tüm kahramanlarımızı rahmetle, gazilerimizi şükranla anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

15.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Türkiye'deki kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim Başkanım.

12 milyon vatandaşımızın can ve mal güvenliğini emniyet altına aldık. Bugüne kadar 3 milyon konutumuzun deprem dönüşümünü gerçekleştirdik. Şu an, hâlihazırda sahada toplam yatırım bedeli 120 milyar lira olan 350 bin konutun dönüşüm çalışmalarını hızlı bir şekilde yürütüyoruz. Bugüne kadar da başkentimiz Ankara'da 65 bin konutluk kentsel dönüşüm projesi başlattık. Bu kapsamda, vatandaşlarımızla uzlaşarak yaklaşık 39 bin konut, 400 iş yerinin yapımını tamamladık, vatandaşlarımıza teslim ettik.

Haziran ayında 81 ilimizde TOKİ projelerine ilişkin müjdeyi de Sayın Cumhurbaşkanımız yapacak. İnşallah, 2035 yılına geldiğimizde Türkiye’de deprem riski olan bölgelerde kentsel dönüşüme girmemiş tek bir binamız kalmayacak.

BAŞKAN - Sayın Peköz...

16.- Adana Milletvekili Kemal Peköz’ün, Adana Ayakkabı İmalatı Çalışanları Derneği Başkanı Mustafa Özay’a yapılan saldırıyı kınadığına ilişkin açıklaması

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana’da “sayacılar” olarak adlandırılan ayakkabı imalatında çok kötü koşullarda çalışan insanlar sendika kuramadıkları için bir dernek kurdular. Dernek Başkanı Mustafa Özay, insanların, çalışanların koşullarının biraz daha iyileştirilmesi için işverenlerle tek tek görüşmeler yapıyor. Görüşmeler sırasında işverenlerden bir tanesinin saldırısına uğramıştır. Bunu şiddetle kınıyorum ve emekleriyle geçinen, yaşamlarını temin etmekten başka çareleri, amaçları olmayan insanların yanında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Çelik...

17.- Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik’in, İstanbul’un fethinin 569’uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SABAHAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Önümüzdeki 29 Mayıs’ta İstanbul’un Fethi’nin 569’uncu yıl dönümünü gururla yeniden idrak edeceğiz. Bir çağın kapanıp yeni bir çağın açıldığı, köklü medeniyetimizin insanlık tarihine damgasını vurduğu İstanbul’un Fethi’nin 569’uncu yıl dönümünü kutluyorum. İstanbul’un fethi siyasal, sosyal, kültürel sonuçlarıyla dünya tarihinin akışını değiştiren en büyük zaferlerimizden biridir. Fetihle sadece bir şehir değil, gönüller de fethedilmiştir. “Konstantinopolis” “İstanbul” olmuş, Fatih Sultan Mehmet’in hoşgörü ve adalete dayanan yönetim anlayışıyla farklı inanç ve kültürlerin bir arada rahatça yaşadığı bir şehir hâline gelmiştir. İstanbul’un fethinin 569’uncu yıl dönümü vesilesiyle bu eşsiz güzellikteki dünya şehrini bizlere miras bırakan Fatih Sultan Mehmet Han’ı, aziz şehitlerimizi rahmet, hürmet ve minnetle yâd ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erel...

18.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel’in, 2022 KPSS başvuru ücretlerine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Memur olmak isteyen gençlerimizin heyecanla beklediği 2022 KPSS başvuruları başladı, tabii, KPSS sınav ücretleri de belli oldu. KPSS’ye girecek adaylar alan bilgisinde oturum başına 85 TL, öğretmenlik alan bilgisi testinde her alan için 115 TL ödemek zorunda. Adaylar diyor ki: “Galiba ülkenin bozulan ekonomisini sınava girecek gençler kalkındırarak. Zaten bizim işimiz gücümüz yok, bu parayı nereden bulacağız? Böyle ücret politikası olmaz olsun.” TYT ve AYT için 230 TL, KPSS’nin 4 oturumu için 460 TL, Millî Savunma Üniversitesi için 130 TL, LGS için 190 TL, ALES için 185 TL isteyen ÖSYM’ye tepkiler çok büyük. Memur adayları tepkilerinde sonuna kadar haklı.

Bir an önce bu gençlerimizin ödeme gücüne göre düzenleme yapılmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

19.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un, konut kiralarnı fahiş düzeyde artıran fırsatçılara ağır yaptırımlar uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konut kiralarnın artışında yaşanan düzensiz ve dengesiz artışlar başta dar gelirli vatandaşlarımız olmak üzere önemli bir şikâyet konusu hâline gelmiştir. Konut kiralarnı fahiş düzeylerde artırarak

fırsatçılığa kapı aralayan kan emiciler, insanlarımızın kazancına göz diken fırsatçıları en ağır yaptırımlarla karşılaşmalıdır. Bu kapsamda yasal zam oranının üzerinde fahiş fiyat artışlarında bulunarak mağduriyete sebep olanlara, internet portalları üzerinden denetimsiz ve düzensiz olarak artışları tetikleyenlere, kiracısına istediği kadar zam yapmadığı için çıkması yönünde baskı uygulayanlara yönelik acil düzenlemeler yapılmalı, dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın talepleri karşılanmalıdır. Fırsatçılık, stokçuluk yaparak insanlarımıza zalimlik yapanları şiddetle kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sürücü...

20.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın sağlık sorunlarına ilişkin açıklaması

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Harran Üniversitesi Tıp Fakültesinde göğüs cerrahisi, patoloji, çocuk hematoloji, onkoloji, nefroloji bölümleri hizmet verebilecek doktor bulunmadığından kapanmıştır. Nüfusu 3 milyonu bulan Urfa'da üniversite hastanesinin içinde bulunduğu duruma ilişkin hızla bir adım atılmalıdır. Ayrıca, Urfa devlet hastanelerinde çok ciddi branş, cihaz ve hekim eksiklikleri bulunmaktadır. Defalarca Urfa'daki sağlık sorunlarını gündeme getiriyoruz ama bir türlü çözülmedi. Bununla ilgili bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkanı Sayın İsmail Tatlıoğlu, buyurun.

21.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit düşen Mehmet Meral'i rahmetle andığına ve yaralılara acil şifalar dilediğine, İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümüne, Gün Sazak'ın şehit edilmesinin 42'nci yıl dönümüne, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliği taleplerine, uygulanan ekonomi politikalarının ülkeyi fakirleştirdiğine ve Hükûmetin sığınmacı sorunu konusunda acil eylem planı hazırlaması gerektiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, bugün Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde şehit düşen Mehmet Meral'i rahmetle anıyoruz, yaralılarımıza da acil şifa diliyoruz. Bu vesileyle PKK'yla mücadeledeki bütün şehitlerimizi Fatihlerle tekrar anıyoruz.

Sayın Başkan, mayıs ayı fetihler ayı ve İstanbul'un fethinin 569'uncu yılı. İstanbul, kurulduğu günden beri dünyanın süsü, 1453'ten beri de tam beş yüz altmış dokuz yıldır da medeniyetimizin incisi. İstanbul'un fethinin 569'uncu yılında büyük Sultan Fatih'i ve onun askerlerini rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Bugün yine bir başka yıl dönümü var, saygın devlet ve siyaset adamı Gün Sazak Bey'in şehit edilmesinin 42'nci yıl dönümü. Gün Sazak'ı rahmet ve minnetle tekrar anıyoruz.

Değerli Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye'nin gündeminde, NATO çerçevesine İsveç ve Finlandiya'nın alınması meselesi var. Gerçekten bu konuya bir vurgu yapmak istiyoruz. Çünkü grup toplantımızda Sayın Genel Başkan Meral Akşener'in dediği gibi, İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyesi olabilmesi konusunda PKK'nın sadece bu 2 ülkeden değil, tüm Avrupa Birliği ülkelerinden tasfiye edilmesi sağlanmalıdır ve bu konuda yürütülecek politikaların yanında olduğumuzu da özellikle belirtmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bir başka konu, bugün dolar 16,40 seviyesine gelmiş bulunmakta; özellikle Sayın Erdoğan yönetiminin kur korumalı mevduatı devreye soktuğu gün üzerinden geçen sadece iki aylık süreçte bunun maliyeti tam 120 milyar liradır. Bir yıl için bütün çiftçilerimize verilen desteğin 25 milyar lira olduğunu düşündüğümüzde, Türkiye’de fakirden zengine bir devridaimin çok net örneği olan bu uygulamanın maliyeti, gerçekten Türkiye’yi fakirleştiren, orta ve dar gelirliileri savuran bir süreç olarak karşımızdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu anlamda, güvenin bittiği, hiçbir ekonomik parametreye hâkim olunamayan bir süreç içerisinde; siyaset, ahlaki sorumluluğu almalı ve gereğini yerine getirmelidir diye düşünüyoruz.

Gerçekten bugün kamuoyunun gündemindeki bir başka konu; Kocaeli Gebze’de bir tırdan kaçak göçmenlerin dağılımı söz konusu.

Türkiye’nin bırakın uzun vadeli istikrarını orta vadeli istikrarına dahi bir bombalama hareketi olarak gördüğümüz bu yaklaşık 8 milyona yakın sığınmacının kutsal kelimelerle ambalajlanarak topluma giydirilmesi tam anlamıyla bir nifak tohumunun saçılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – 350 milyonluk Amerika’nın bile 8 milyonluk sığınmacıyı hazmedebilme gücünün olmadığı beyan edilirken Türkiye bu konuda acil eylem planlarını bizzat saray tarafından ortaya koymalı ve hem Türkiye’deki sığınmacıların hem de bu aziz 84 milyon menfaatlerine uygun politikalar, belirli politikalar bu milletin yarınlarına yönelik derhâl devreye sokulmalıdır. Biz İYİ Parti olarak bu politikaların yanında olacağımızı hatta Millet İttifakı olarak bu politikaların yanında olacağımızı şimdiden deklare ediyoruz ve zaman zaman da bunları çok açık ve net bir şekilde dile getiriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbul.

Buyurunuz Sayın Bülbul.

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral’e Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve Türk milletine başsağlığı dilediğine, Pençe-Kilit Operasyonu’nun önemine, Cumhur İttifakı’nın terörle ilgili göstermiş olduğu kararlı iradeye, 27 Mayıs 1960 askerî müdahalesinin 62’nci yıl dönümüne, Ahmet Cevdet Paşa’yı vefatının yıl dönümünde rahmetle andığına, Gün Sazak’ın şehadetinin 42’nci yıl dönümüne ve 27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü’ne ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde PKK’lı teröristlerin açmış olduğu ateş sonucu şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral’e Allah’tan rahmet, kederli ailesine ve büyük Türk milletine sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Son günlerde almış olduğumuz şehit haberleri göz önüne alındığında, yapılmakta olan Pençe-Kilit Operasyonu’nun ne derece meşakkatli, önemli olduğu ve bölgede terörle mücadelede nasıl bir etki doğurduğu konusunda da bizlere bu haberler, şehit haberleri ve verilen mücadeleler bir bilgi vermekte,

bir kanaat oluşturmaktadır. Allah, ordumuzun, güvenlik güçlerimizin, devletimizin yâr ve yardımcısı olsun; ordumuzu, güvenlik güçlerimizi Cenab-ı Allah muhafaza etsin.

Sayın Başkan, terör örgütlerine karşı kesintisiz olarak mücadelesini sürdüren güvenlik güçlerimiz, sınırlarımız içinde terörü neredeyse sıfır seviyesine indirmiş, 2015'ten bugüne kadar Irak ve Suriye'nin kuzeyi dâhil, bölgede 34 binden fazla terörist etkisiz hâle getirmiştir. Sınırlarımızın hemen ötesinde yuvalanan terör kampları da kararlı operasyonlarla etkisizleştirilmeye devam edilmektedir. Bu ahval içerisinde köşeye sıkışan terör örgütü PKK'nın sözde elebaşlarından "Cemil Bayık" adlı terörist geçtiğimiz gün yaptığı açıklamada, Cumhuriyet İttifakı'nın politikasının kaybetmesi gerektiğini tehditkâr bir şekilde ifade ederek boş hüylara kapılmıştır. Anlaşıyor ki Cumhuriyet İttifakı terör örgütlerinin korkulu rüyası olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Anlaşıyor ki Cumhuriyet İttifakı var oldukça FETÖ, PKK ve diğer terör örgütleri nefessiz kalmaya devam edecektir. Devletimiz Cumhuriyet İttifakı'nın göstermiş olduğu kararlı iradeyle, yıllardır millet varlığına kasteden alçak teröristleri ve terör belasını Allah'ın izniyle yok etmeye muktedir. Alçaklar hangi deliğe saklanırsa saklansın ihanetlerinin bedelini ödeyecek, şehitlerimizin intikamı alınacaktır.

Sayın Başkan, yarın aynı zamanda 27 Mayıs 1960 askerî müdahalesinin 62'nci yıl dönümüdür. Bu vesileyle, bu darbe neticesinde darbe yönetiminin ve darbe sonucu yapılan yargılamaların, düzmece yargılamaların, haksız ve hukuksuz yargılamaların kurbanı olmuş olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – ...eski Başbakanlarımızdan Sayın Adnan Menderes'i, Fatin Rüştü Zorlu'yu ve Hasan Polatkan'ı rahmetle andığımızı dile getiriyor; Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in ifadesiyle, en iyi ihtimal yönetiminin en kötü demokratik yönetimden de kötü olduğunu bir defa daha dile getiriyorum.

Sayın Başkan, Mecelle, Kısas-ı Enbiya ve Tarih-i Cevdet gibi pek çok değerli eserler veren, özellikle dünya hukuk tarihinde önemli bir yeri olan ve Osmanlı'nın medeni kanunu olarak kabul edilen Mecelle Kanunu'nu hazırlayarak hukuki anlamda modernleşmenin öncülü niteliğinde, sosyal ve siyasi hayata dair önemli hizmetlerde bulunan devlet ve ilim adamı, münevver, hukukçu, tarihçi ve yazar Ahmet Cevdet Paşa'yı vefatının yıl dönümünde rahmetle anıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, son olarak, 27 Mayıs 1980 tarihinde, rahmetli Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in yol ve dava arkadaşı, MHP eski Genel Başkan Yardımcısı ve eski Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak Bey DEV-SOL terör örgütü tarafından eşinin yanında çapraz ateşe alınmak suretiyle şehit edilmiştir. Cumhuriyet tarihinin en başarılı Gümrük Bakanlarından olan Gün Sazak Bey devlet adamı olarak gıpta edilecek duruşuyla karşıt görüşten dahi birçok kez takdir ve tebrik almış, bunun yanında, özellikle anarşinin kol gezdiği dönemde silah kaçakçılarının ve terör örgütlerinin daima hedefinde olmuştur. Beş buçuk aylık Bakanlık döneminde devlete ve millete büyük hizmetlerde bulunan Gün Sazak Bey "Bizi öldürebilirler ama davamızın yürüyüşünü kimse engelleyemez." diyerek tıpkı binlerce ülküdaşı gibi şehadet mertebesine erişmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum efendim.

27 Mayıs tarihi Gün Sazak ve Ülkücü Şehitleri Anma Günü olarak da idrak edilmektedir.

Bu vesileyle, şairin “Hey yakınlar uzaklar, bekler pusular, tuzaklar/Tayfuna dönsün Sazaklar, göz ışıgım Gün’üm gitti/Bu bir nesildir sürekli, gözü pek çatal yürekli/Zor günlerimde gerekli, tuğ gibi beş binim gitti.” dizeleriyle betimlediği, başta şehadetinin 42’nci yıl dönümünde Gün Sazak Bey olmak üzere her biri ayrı bir kahramanlık abidesi olan tüm ülkücü şehitlerimizi rahmet, minnet ve duayla anıyoruz; ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş.

23.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, devletin denetim ve gözetimindeki cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlü ölümünden birinci derecede iktidarın sorumlu olduğuna, “kamu güvenliği” gerekçe gösterilerek konser ve müzik etkinliklerinin yasaklanmasına, Marmaris Milli Park alanı içinde yapımı devam eden otel ve devre mülk projesine ve Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün “e-haciz” uygulamasına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevleri gündemi hiç bitmiyor ve iktidar bu konuda hiçbir adım atmıyor; neredeyse her gün, her Genel Kurul günü maalesef kötü haberler vermeye ve almaya devam ediyoruz. Dün, cezaevinden bir ölüm daha çıktı, evet, bir cenaze daha çıktı. Beşiri T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşamını yitiren Sıddık Uğur, memleketi Şırnak’ta son yolculuğuna uğurlandı ve açıkçası devletin denetiminde ve gözetiminde, korumakla yükümlü olduğu tutuklu ve hükümlülerin cezaevlerinde ölmesi devletin, birinci derecede iktidarın sorumluluğundadır. Bunlar göz göre göre gelen ölümlerdir, bunlar cinayettir. Defalarca bunu söyledik ama sesimizi duymak istemiyorlar.

Diğer bir cezaevi haberi; SODAP ile KAYY-DER’i ziyaret eden, adalet nöbetinde bulunan tutuklu yakınları destek çağrısında bulundu çünkü Kırıklar Cezaevindeki hak ihlallerine dikkati çeken tutuklu yakınları, tutuklulara daha önce verilen sözlerin tutulmadığını, baskılara karşı açlık grevine başladıklarını duyurdular. Biz ne dersek diyelim, iktidar grubu ve ortağı kafalarını kuma gömüyorlar ve bu ülkeyi mahvetmeye devam ediyorlar. Muhalef olanlara yaşam hakkı tanınmıyor yani “Sadece son günlerinde ailelerinin yanında olsun.” dediğimiz mahpuslar, maalesef, ölmeye devam ediyor.

Cezaevinde tutuklu bulunanların yakınlarını selamlıyorum ve sevgili Sıddık Uğur’un ailesine başsağlığı diliyorum, acılarını paylaşıyorum ve “Yatacak yeriniz yok.” diyorum. Gerçekten buna sebep olanların yatacak yeri yoktur, hiçbir inançta da bunun yeri yoktur.

Sayın Başkan, müzik yasakları almış başını gidiyor. İlk olarak Aynur Doğan’ın Kocaeli Derince Belediyesi tarafından yasaklanan konseri sonrasında yağmur gibi müzik yasakları geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Pendik Belediyesince Niyazi Koyuncu’nun, Muş Valiliğince Metin-Kemal Kahraman kardeşlerin, ırkçı bir partinin doğrudan hedef göstermesiyle Denizli ve İstanbul’da da Apolas Lermi’nin konserleri iptal edildi. Bu yasaklara dün de ODTÜ şenliklerine konser yasağı ve Isparta’da Melek Mosso’nun konser yasağı eklendi ve en son, Kürt sanatçı Mem Ararat’ın Bursa konseri de “kamu güvenliği” denilerek yasaklandı. Sürecin işleme hâli gayet ilginç; şimdi, ilgili

yerlerde dernek, parti başvuru yapıyor ve buna dünden teşne olan valilik ya da organizasyon “Değerler, hassasiyet, vesaire.” diyerek bu konserleri yasaklıyor. Bir çağrı yapıyorum: Aynur Doğan’ın İstanbul’da yapacağı konsere dönük yoğun bir linç kampanyası devam ediyor. Daha dün çatal kaşık atarak Ahmet Kaya’yı linç edip sürgünde yaşamına kastedenler bugün sosyal medya üzerinden tehditler savuruyor, açıkça suç işleniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Atılacak her geri adım faşizmin önündeki bariyeri biraz daha açar, ırkçı saiklerle gece gündüz nifak tohumları ekenlerin ekmeğine biraz daha yağ sürer ve tüm bunların dışında en önemlisi, demokrasinin kırıntılarını arar dururuz. Bu nedenle bu konser yasaklanmamalı. Ve tüm muhalefetin de tabii bunun karşısında olması gerekiyor. “Yasaklarla mücadele ediyoruz, ettik.” diye övünenler bugün şeffaf bir faşizm uyguluyor, bunun başka bir adı yoktur. Yürüyüş ve etkinlik yasağı geliyor ama AKP oralarda miting yapıyor, etkinlik yapıyor; konser yasağı geliyor ama AKP şölen yapıyor, konser düzenliyor. Bunun ikiyüzlülük olduğunu sanırım söylememe gerek yok. Ya, daha birkaç hafta önce Cumhurbaşkanını Aynur Doğan parçalarıyla karşılamadınız mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani “Dar Hejiroke” parçasıyla Erdoğan’ı karşılayan akıl İstanbul’daki konsere karşı çıkıyor. Siz yasaklarla mücadele etmiyorsunuz, yasağın bizatihi kendisisiniz. Kadının kahkaha atmasına, giydiğimiz elbiseye, tüketeceğimiz yiyecek içeceğe ve inancımıza, daha birçok şeye dair söz kuran, uygulamaya gidenler bugün kalkıp “hassasiyet”, “değer” diyerek konuyu sakın çarpıtmasın, buna izin vermeyiz. Yani yüzlerce yerde verilen konserler nasıl birdenbire kamu güvenliğine dönüştü? Kürtçe düşmanlığının, Kürtçe kininin adı “kamu güvenliği” oldu, sanki toplumun isteğiymiş gibi dayatılıyor. Müzik özgürdür ve bu sizi aşan bir hakikattir, elinizi çekin müzikten “Müzik yasaklanamaz.” demek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Danış Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Muğla’nın Marmaris ilçesindeki Kızılbük’te, Marmaris Millî Parkı içinde otel ve devre mülk projesinin yapımına devam ediliyor, Marmaris Kent Konseyi sanal medya hesabından dinamitlerin patlatıldığını duyurdu. Deniz, orman ve ekosistem yok ediliyor. Açıkçası ÇED iptal kararı için açılan davada, bilirkişi raporunda Valiliğin kararının, bunun yasaya aykırı olduğu; projenin kıyıya, denize, bölgedeki endemik türlere ve ekolojik bütünlüğe zarar verdiği tespit edildi. Hem davalar devam ediyor hem inşaat devam ediyor ve Kültür ve Turizm Bakanlığı genelgesinin süresi 15 Mayıs’tan 17 Haziran’a ertelendi. Tüm kamuoyunu bu doğa katliamlarına karşı ses olmaya, birlik olmaya, “Dur!” demeye davet ediyor ve Kültür ve Turizm Bakanlığından derhâl bir olumlu adım bekliyoruz.

Sayın Başkan, son söyleyeceğim şu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş, buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Başkan hoşgörünüz için.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce uygulanan e-haciz uygulaması milyonların canını yarmaya devam ediyor ve elimdeki rakamlar çok korkunç; 2021 yılında tapular üzerinde uygulanan e-haciz

sayısının 5 milyonu aştığını görüyoruz ve bu durumda konut sahipliği istatistikleri de ev sahibi olmanın zorluğunu ortaya koyuyor. Bir yılda 5 milyon 431 bin e-haciz durumun vahametini yeterince ortaya koyuyor. El birliğiyle ülkeyi batırmaya, vatandaşları yaşayamaz hâle getirmeye ve boğmaya devam ediyorlar ama bizler bunu hep birlikte değiştireceğiz.

Teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel.

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral'e Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize sabırlar dilediğine, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan turist rehberlerine ilişkin kanun taslağına, iktidarın yasakçı yaşam biçimini dayatmasına, dış politikada tutarlı olunması gerektiğine ve 15 Temmuz gecesi CHP Genel Başkanının nerede olduğuyla ilgili iktidar partisi milletvekillerinin açıklamalarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Maalesef bu hafta sözlerimize hep şehit haberleri ve duyduğumuz üzüntüyle başladık. Yine, Pençe-Kilit Operasyonu bölgesindeki üs bölgesinde PKK'lılarca açılan taciz ateşi sonucu şehit olan Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral'e Allah'tan rahmet, ailesine ve milletimize sabır diliyorum.

Sayın Başkan, Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanan turist rehberlerine ilişkin bir kanun taslağına yönelik turist rehberlerinden ve onların örgütlerinden, derneklerinden çokça şikâyet alıyoruz. Geldiler, dinledik; taslak en az bir yabancı dil bilme şartını dahi kaldırıyor. Hem mesleğin niteliği hem turizm hizmetimiz açısından son derece riskli görüyoruz biz de. Bu durumda rehberlerin daha ucuza çalıştırılması ve istihdamın ihtiyaçtan fazla artması ve beraberinde hizmet kalitesinin düşmesi konusundaki endişelerini dile getirdiler.

Yine, aynı şekilde, tur otobüslerinde rehber bulundurma zorunluluğunun kaldırılmasını biz de son derece yanlış bir uygulama olarak değerlendiriyoruz ve bu taslağın kendilerine iletilen ve şikâyet ettikleri hâliyle değil, turist rehberleri ve onların örgütleriyle tartışılarak, revize edilerek Meclise AK PARTİ milletvekillerince sunulmasının en doğru yol olacağını düşünüyorum.

Başka gündemler var ama basın toplantısında değindim bu yasaklarla ilgili, o yüzden burada tekrar etmeyeceğim; biraz önce bahsedilen bütün yasaklardan son derece rahatsızız da... Bakın, yasaklama kararı var, Eskişehir'de Anadolu Fest'i, Anadolu Üniversitesinin festivalini yasakladılar; onu yasaklamak için her şeyi yasakladılar on beş gün. Nihayet yasaklama kararına eriştim; karar şunu söylüyor: "Kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan? Bir öğrenci festivalinde "Festival yapılırsa suç işleyecekler." diye festivali yasaklayan bir kafayla karşı karşıyayız. AKP, kendini çok başka şekilde belli dönemlerde topluma tanıtmaya çalıştı ama aslına rücu ettiği o yasakçı yaşam biçimini dayatan "Yediğimizi yiyeceksin, içmediğimizi içmeyeceksin, bizim gibi davranacaksın, bizim gibi eğleneceksin." anlayışı Adalet ve Kalkınma Partisinin anlayışıdır. AK PARTİ düzelmez ama bu gidişatı, festivalleri yasaklanan 6,5 milyon genç seçmen sandıkta düzeltecek, bunu hep beraber göreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkanım, şimdi, bir yandan -biraz önce Sayın Grup Başkanımız şereflendirdiler- Finlandiya meselesiyle ilgili açıklamalarına iştirak ediyoruz, bu meseleyle ilgili Türkiye'deki iç politikaya malzeme edilen algı operasyonuna itiraz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Recep Tayyip Erdoğan diyor ki: “Efendim, bunlar PKK’ya destek oluyor, hiç gelmesinler; dinlemeyiz, almayız.” Ya, ilk önce bir kere şunu yalanlayın: Finlandiya Cumhurbaşkanı Sauli Niinistö çıktı dedi ki: “Recep Tayyip Erdoğan’la görüştüm.” Bakın, telefonda görüşmüş, 4 Nisan 2022; bu sene. Bu açıklamayı 15 Mayıs’ta yaptı. “Bir ay önce.” dedi, ben doğru tarihe baktım, 4 Nisan 2022, kırk beş gün önce. “Başvurunuzu yapacaksınız...’ Aksiyon aldı, inisiyatif aldı; benden önce dedi ki ‘NATO’ya başvuracaksınız, bunu olumlu olarak değerlendirip destekliyoruz.’ Memnuniyetimi ifade ettim.” diyor. O gün bu Finlandiya, bu PKK’ya veya işte, PYD’ye, bilmem neye, FETÖ’ye destek veriyor muydu, vermiyor muydu? O gün bunu söyledin... Hadi yalanla, “Demedim.” de, adam basın açıklaması yaptı. Hepimiz biliyoruz ki yalanlayamaz. Neden?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dışişleri, bu devletin geleneklerinde var; o görüşmenin kaydedilmiş olması gerekiyor, o görüşmenin saklanması olması gerekiyor. Hadi çıkın açıklayın, “Demedik.” deyin. 4 Nisan 2022’de Finlandiya’nın önüne kırmızı halı sereceksin, sonra bugün çıkacaksın “Biz o yüzden yapmayız, bu yüzden yapmayız.” Bir de rahmetli Özal’ı suçluyor: “Müslüman bir daha aynı yerden sokulmaz, NATO’ya girmelerine izin verdi şu ülkelerin.” Macron’un Fransası NATO’nun askerî kanadından çıktı mı? Çıktı. Türkiye onaylamasaydı bütün NATO ülkeleriyle birlikte, giremeyecek miydi? Giremeyecekti. Sen 2009’da Macron’un Fransasını tekrar aldın mı? Aldın. Hani Müslüman 2’nci kez sokulmuyordu? O Macron’un Elysee Sarayı’nı açmadığı yok. O bahsettiğim bütün terör örgütlerinden her hafta birini ağırlıyor Macron Elysee Sarayı’nda. Biraz tutarlı olacaksınız, milletin gözünün içine bakıp yalan atmayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoksa elbette ki bu konuda Türkiye’nin menfaatlerinin korunması önemli falan ama bu kadar da sahtecilik olmaz artık yani.

Bir de bu konular aslında Mecliste tüketilmiş gündemler de... Şimdi de bir sayın milletvekili ağzına geleni söyledi, gitti. Dün bir başkası hakaret etti -siz çok güzel uyardınız, gereğini fazlasıyla yaptınız- ama gitmiş, çünkü konuşmasını onurla paylaşıyor, güvenle paylaşıyor. Madem öyle, sen niye dün kendin buradan -söylediğin, tabir ettiğin şekilde- fare gibi kaçtın, gittin? Sizin kendisini yüzüne karşı uyarmanızla kaçtı, gitti; akşam sadece kendi kısmını yayınlıyor.

Bugün de bir sayın kadın milletvekilimiz, Genel Başkanımız için “Tankların arasından kaçtı, bilmem ne yaptı...” Hayati Yazıcı -burada tutanak altına da aldım, hiçbir şey demedi, diyemez- geldi, darbeden sonra -20 kişilik tebrik kuyruğu vardı önümüzde- o gece buradaki tutumumuzdan dolayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayati Yazıcı dedi ki, tutanak altına da aldım bunu Hayati Bey salondayken: “Özgürcüğüm, o gece Genel Başkana darbeyi haber vermeni, ‘Kapalı Meclisi açmalıyız.’

demeni, ‘Biz Meclise gidiyoruz.’ demeni tebrik ediyorum, seni alnından öpüyorum. Genel Başkanının yanındaydım, onun da sana ‘Meclise sahip çıkın, ilk fırsatta ben de gideceğim, ilk vasıtayla döneceğim, Meclise geleceğim.’ dediğini duydum, kendisini de tebrik ettim.” Bu ifadeler varken “Efendim, darbeye karşı kaçanlar...” Getirdim de kendisi kaçmış.

Başbakanlık Müsteşar Yardımcısı Ergin Ergül -tutanak altında- 15 Temmuz darbe girişimi komisyonunda, tankların evine bırakılan Binali Yıldırım’a doğru yöneldiği vehmiyle -sonradan vehim olduğu anlaşılıyor- nasıl Binali Yıldırım’a hızla ulaştıklarını, arabayı aldıklarını, bilinmeyen bir istikamete doğru gittiklerini, Jandarmanın çakarından korkup Ilgaz Tüneli’ne saklandıklarını, geceyi orada geçirdiklerini -bir saklanma varsa- anlattı, tutanak altında yazıyor. Hepsini, öbür taraftan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cevap hakkı açısından -tabii kendisi gitti- ben o anda söz alsam diğer arkadaşlara ayıp olacaktı. İstanbul Valisi Vasip Şahin, İstanbul Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, geldiler, 1 Kasım günü burada ifade verdiler, o gece Cumhurbaşkanı bizzat kendisi, koruması Muhsin Bey defalarca arıyor: “Kuleyi boşalttınız mı, ineceğiz. Kuleyi boşalttınız mı, kaç dakikaya alırsın?” “On beş dakikaya temizlerim hainlerden. Kuleyi boşalttığımızı bildirdik, Cumhurbaşkanı iniş yaptı.” Çok da doğru. Muhsin Bey’in bu görevini yapmasıyla... Genel Başkanımızın korumaları, hepsi İçişleri Bakanlığından, çekin hepsini sorguya. “Tankları çekti de kaçtılar.” Herkes geldi de Cumhurbaşkanı, kule zapt altındayken, tankın içinde bilmem ne varken, tankın önüne mi indi? “Efendim, güvenli bir yere kaçmış.” Hepsini Türkiye Cumhuriyeti devletinin polisleri tarafından korunuyor, milletimiz adına korunuyor, milletimizin yerine korunuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Binali Yıldırım’ı Ilgaz Tüneli’ne saklamak kaçmak değil, kule boşalmadan havaalanına inememek kahramanlık, korkaklık değil, Genel Başkanımız oradan gitmiş de tank gittikten sonra Bakırköy Belediye Başkanının evine kaçmış, saklanmış. Ne alakası var ya? Hayati Yazıcı yanındaydı. “Darbeye direnin, arkanızdayız.” Hatta şunu da söyledim... Telefon ediyorlar sahtekârlar: “Emir komuta içinde yapılıyor, Atatürkçü subaylar da var.” Ben cevapladım, deyin ki onlara: “Kim yaparsa karşıyız, Atatürkçü subayların darbeye karıştığına inanmıyorum, yapıyorlarsa onların da karşısındayız.” Ne konuşuyorsunuz? Öyle konuş konuş kaç, konuş konuş kaç, akşama onu yayınla. Bunu da yayınla.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Ramazan Can.

Buyurunuz Sayın Can.

25.- Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can’ın, Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit düşen Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral’e Allah’tan rahmet dilediğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, İsveç ve Finlandiya’nın NATO’ya üyeliği konusuna, İstanbul’un fethinin 569’uncu yıl dönümüne ve 27 Mayıs 1960 darbesinin 62’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef şehidimiz var, yine bir ocağımıza ateş düştü. Piyade Sözleşmeli Er Mehmet Meral 26 Mayıs 2022 tarihinde Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehit düştü. Şehidimize Allah’tan rahmet diliyorum,

ruhu şad, mekânı cennet olsun; aziz milletimizin başı sağ olsun. Şehidimizin kanı yerde kalmıyor, terörün belini kırmaya devam ediyoruz ve devam edeceğiz.

Evet, Sayın Başkanım, Özgür Bey 15 Temmuz gecesiyle ilgili, kimin nerede olduğuyla ilgili açıklamalar yaptı. Evet, biz de şahidiz, 15 Temmuz gecesi Özgür Bey de Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaydı, biz de buradaydık, hep beraber mücadele ettik. Alçak FETÖ'ye memleketimizi teslim etmedik, bir istiklal mücadelesi olarak gördük. 15 Temmuz gecesi, Başbakanımız Binali Yıldırım ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla da aziz milletimiz meydanlara dökülmüştür. 251 şehidimiz, 2.195 de yaralımız var. Bu vesileyle, şehitlerimize tekrar Allah'tan rahmet, gazilerimize de geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bu konu üzerinde çok konuşuldu, sadece şunu söyleyeceğim: Aziz milletimizin gözü önünde cereyan etti; 15 Temmuz gecesi kim neredeydi, ne yaptı, aziz milletimiz çok iyi biliyor. Aziz milletimizin hislerine tercüman olmaya davet ediyorum.

Evet, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyeliği konusuyla ilgili şunu söyleyebiliriz: Teröre destek veren ülkelere geçit yok. Evet, zamanında Yunanistan ve Fransa NATO'ya girmek için müracaat etmişlerdir. O zamanki Türkiye ile şu anki Türkiye arasında ciddi farklar vardır, eski Türkiye yok. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin menfaatine ne geliyorsa o uygulanacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dışişleri Bakanı İsrail'de ya, yapma ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; yarın 28, bir gün sonra 29 Mayıs; İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümünü gururla idrak edeceğiz. Bir çağın kapanıp yeni bir çağın açıldığı, köklü medeniyetimizin insanlık tarihine damgasını vurduğu İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümünü şimdiden kutluyorum.

İstanbul'un fethi siyasal, sosyal ve kültürel sonuçlarıyla dünya tarihinin akışını değiştiren en büyük zaferlerimizden biridir. Fetihle, sadece bir şehir değil gönüller de fethedilmiştir. Konstantinopolis İstanbul olmuş, Fatih Sultan Mehmet'in hoşgörüsü ve adalete dayanan yönetim anlayışıyla farklı inanç ve kültürlerin bir arada rahatça yaşadığı bir şehir hâline gelmiştir.

İstanbul'un fethinin 569'uncu yıl dönümü vesilesiyle, eşsiz güzellikteki bu dünya şehrini bizlere miras bırakan Fatih Sultan Mehmet Han'ı ve aziz şehitlerimizi rahmet, hürmet ve minnetle yâd ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; demokrasi tarihimizin kara lekelerinden biri, milletimizin vicdanında derin yaralar açan 27 Mayıs 1960 darbesinin 62'nci yıl dönümünü yarın esfle maalesef yeniden idrak edeceğiz. Tarihe bir utanç vesikası olarak geçen 27 Mayıs 1960 ihtilaliyle Anayasa ve Meclis feshedilirken ülkenin Başbakanı ve 2 Bakanı idam edilmiştir. Milletlin adamı, yiğit insan Menderes “Yeter! Söz milletin!” diyerek aldığı iktidarla Türkçe ezan garabetine son vererek aziz milletimizin gönlünde taht kurmuştur. Cumhuriyet tarihinin en karanlık günlerine tanık olan Yassıada, iki yıl önce Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla Demokrasi ve Özgürlükler Adası hâline gelmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Bitiriyorum Başkanım.

Milletimizin gözünde şehadet mertebesine eren Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ı bu vesileyle rahmetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurunuz efendim.

26.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, "27 Mayıs 1960"ın millî iradenin gasbının adı olduğuna ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, müsaadenizle bir hususu da vurgulamak istiyorum. 27 Mayıs 1960 millî iradenin gasbının adıdır. Bu vesileyle, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu, Hasan Polatkan, demokrasi şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz. Siyaset yapış nedenimiz bir daha bu dönemler yaşanmasın diye, bugünkü Parlamentonun da bu iradeye sahip olduğunu düşünüyoruz.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Başkanlıkça, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un Adalet Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 26/5/2022 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/170)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Bartın Milletvekili Sayın Yılmaz Tunç'un Adalet Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 26 Mayıs 2022 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulmuştur.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andican ve arkadaşları tarafından, demokrasimize, kurumlarımıza ve geleneklerimize hasar veren Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin siyasi, ekonomik ve toplumsal zararlarının Gazi Meclisimizin uhdesinde görüşülmesi amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/5/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/5/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

Grup Başkanı

Öneri:

İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andican ve 20 milletvekili tarafından, demokrasimize, kurumlarımıza ve geleneklerimize hasar veren Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin siyasi, ekonomik ve toplumsal zararlarının Gazi Meclisimizin uhdesinde görüşülmesi amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/5/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Abdul Ahat Andican.

Buyurunuz Sayın Andican. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Leviathan” 17’nci yüzyılda bir İngiliz düşünürünün “Yönetici mutlak güce sahip olmalıdır.” şeklindeki bir anlayışla gündeme getirdiği bir yönetim biçimidir. Biz de olağanüstü hâl şartlarında yapılan, 2,5 milyon civarında damgasız oy pusulasının da kullanıldığı, sonunda da Sayın Erdoğan’ın “Atı alan Üsküdar’ı geçti.” şeklinde tescillediği bir referandumla kendi Leviathan’ımızı yarattık.

17’nci yüzyılda geçerli olabilecek bir Leviathan yönetimi 21’inci yüzyıl dünyasında tam bir toplumsal yıkıma yol açar. Leviathan’da egemenlik mutlaktır, denetleme kabul etmez, yasaları kendisine göre düzenler. Nitekim, bugün Türkiye’de yüce Meclis denetim hakkını kullanamaz hâle gelmiştir ve fonksiyonunu yitirmiştir; saraydan gelen yasaları, kelimesini, virgülünü değiştirmeden kabul eden bir onay makamı hâline dönüşmüştür. Aksini iddia eden arkadaşlar olabilir ama termik santrallerle ilgili, baca filtresi takılmasıyla ilgili yaşanan komediyi hatırlamalarını istiyorum.

Leviathan yargıyı tanımaz arkadaşlar, bizatihi kendisi yargıdır. Sayın Erdoğan’ın “Anayasa Mahkemesinin kararlarını kabul etmiyorum, saygı duymuyorum ve uygulamıyorum.” sözlerini hatırlatmak istiyorum. “Adamı manevralarla beraat ettireceklerdi, müdahale ettik.” sözlerini de hatırlayın. Rahip Brunson, Gazeteci Deniz Yücel, Cemal Kaşıkçı davaları işte bu anlayışı perçinleyen olaylardır. Bugün geldiğimiz noktada yargı öyle bir noktaya geldi ki bir dosyada beraat kararı verirken daha sonra, aynı dosya için, bir delil konulmadan, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verebiliyor; artık bu noktaya geldi yargı.

“İktidar partisinin gençlik kollarıyla bir yayın organına baskın yaptık ve o yayın ve basın organının sahibi, sahibi olduğu medya grubunu satmak zorunda kaldı.” ifadesi var ortada. Başka “Mafyadan 10 bin dolar rüşvet alan siyasetçi var.” ifadesi var ortada; savcılar bunun için kulağının üzerine yatıyor ama Cumhurbaşkanına hakaret ettikleri iddiasıyla 16 yaşında iki liseli çocuğu okullarında gözaltına alıyor. Geldiğimiz noktaya bakın, örnekler çok, vaktimiz az. Leviathan bilimsel uzmanlığa dayalı kurumsal yapılardan ve bürokrasiden hazzetmez arkadaşlar çünkü bu ikisi devletin bütün tecrübesini, hafızasını taşır. Leviathan’ın fikirlerine, uygulamalarına karşı çıkarlar. Bu nedenle Leviathan onun içini boşaltır, liyakat değil sadakat ölçüsüne göre yandaşlarıyla doldurur. Müsteşarlıkların kaldırılması, AKP’lilerin atandığı bakan yardımcılıklarının ihdası, Devlet Planlama Teşkilatı gibi ve Kanunlar Kararlar Dairesi gibi hayati kurumların lağvedilmesi, ayrıca Merkez Bankası, TÜİK gibi bağımsız uzmanlık kuruluşlarının ancak Sayın Erdoğan’ın istediği yönde ve çerçevede çalışır hâle gelmesi ne demek istediğimi açıkça ortaya koyuyor.

Bakan Nebati’nin, Fransa’da yatırımcılarla bir konuşması var arkadaşlar, diyor ki: “Bürokrasi ve mevzuat bir engeldir ama bize söyleyin biz bürokrasiyi alaşağı ederiz.” Hangi bürokrasiyi? Türk

devletinin bürokrasisini. Hangi mevzuatı? Türk devletinin mevzuatını. Bunu söylüyor. “Arkamızda Cumhurbaşkanı var.” diyor. Bu, bize Türk devlet bürokrasisinin düşürüldüğü noktayı gösterdiği kadar tek adam zihniyetinin devlete bakış açısını da açıkça gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bir tarım ülkesinde, Cumhurbaşkanı, kepeğin tarlada yetißen bir ürün olduğunu zanneden bir şahsı Tarım Bakanı olarak atarsa ne düşünürsünüz? Tam bir komedi filmi değil mi? Ama öyle değil; burada gerçekleşti, bu ülkede gerçekleşti ve bu da bize şunu gösteriyor: Sayın Cumhurbaşkanı, toplumun sorunlarına çözüm arayacak liyakatli insanlar yerine kendisine sadakatle bağlı insanları almaktadır. Leviathan yönetiminin siyasal ahlakı, yolsuzlukları ve haksız kazancı körüklendiğini de örnekleriyle Sayın Cumhurbaşkanının şahsında anlatacaktım ama zannediyorum ona vakit kalmayacak. Ama sadece belki şunu söylememizde şey var: Sayın Kılıçdaroğlu’nun gündeme getirdiği ABD’deki vakıflar olayında, hatırlayacaksınız, Kızılay aracılık etmek suretiyle şartlı bağışlar yapılmış bu vakıflara.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Burada, TÜRGEV kurulmadan önce Sayın Cumhurbaşkanının oğlunun hesabına da Arabistan’dan 100 milyon dolara yakın bir para aktarılmıştı, bunların bağış olduğu söylendi. Hepsi bir sis bulutunun arkasında arkadaşlar ama bütün bu olaylar bize bir şeyi gösteriyor: Vakıflar, artık, maalesef, bir servet aktarımı aracı hâline dönüşmüştür. Bunu söyleyelim.

İktidarın bugüne kadar yaptığı yatırımlar vesaire, ihaleler, şunlar bunlar üzerinde durmamız mümkün olabilir ama yine bu iktidara destek olan kendi taraftarlarının bir ifadesi, bu iktidarın serencamını, ne kadar yozlaştığını göstermesi bakımından önemli: “Çalıyorlar ama yapıyorlar.” Başka bir şey söylemeye gerek var mı? Başka bir şey söylemeye gerek yok. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ve Sayın Başkan, izin vererseniz son bir cümleyi çok önemli bulduğum için ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Bir dakikanızı...

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Leviathan sisteminde bir diğer özellik var; toplumsal değerleri ve özellikle dinî kullanma Leviathan sisteminin tipik özelliğidir. Böylece, kişi kültü yaratılır, yüceltilir, yalanlarına itiraz edilmez. Bu konuda çok sayıda örnek verebilirim ama vaktimiz yok. Sadece en tipik örneklerden biriyle yetineceğim. 2018 seçimlerinden önce Düzce’de bir AKP milletvekili “Allahutaala’nın bütün vasıflarını toplamış bir lider Sayın Recep Tayyip Erdoğan.” demişti. Bakın arkadaşlar, dini siyasette kullanmanın sınırı yok, sınırı yok ama bana göre daha da önemlisi ne biliyor musunuz? Bu şahsa ve bunun gibilerine ne Sayın Erdoğan’ın ne AKP yöneticilerinin çıkıp “Ne diyorsun kardeşim? Allah’a şirk koşuyorsun ve dinden çıkıyorsun.” deme ikazını göstermemiş olmaları. Bu bence çok daha önemli.

Sonuçta, değerli arkadaşlar, bu Leviathan sistemini değiştirmemiz lazım ve Meclisin görevi budur, tek adam yönetimini değiştirmektir. İnşallah, seçimlerden sonra bunu gerçekleştireceğiz.

Saygılar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

NECİP NASIR (İzmir) – 2023’te görürsünüz.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, iktidar, demokratik yol ve yöntemlerle ülkeyi yönetemeyeceğini görünce maalesef olağanüstü hâl şartlarında tüm yetkileri tek elde toplayan bir referandumla bu ülkede demokrasinin olmazsa olmazları olan tüm güçleri “güçlerin uyumu” adı altında maalesef tek elde topladı. Bugün bu ülkede yargı, yürütme ve yasama tek kişinin kontrolünde, tek kişinin iki dudağı arasında; binlerce kez şahit olduk. Bu ülkede maalesef Meclis...

(Uğultular)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Lütfen oradan müdahale etmeyin. Ayıptır ya!

Bu ülkede, maalesef binlerce kez bu Mecliste şahit olduk ki bu Meclis bir noter gibi çalıştırılıyor ve bu Meclis, maalesef halkın sorunlarına çözüm olmak açısından çalıştırılmıyor. Bizler, bu Meclis, maalesef sarayın mutfağında hazırlanan ve tek adam rejimini perçinlemek üzere ve kendi yandaşlarını doyurmak üzere hazırlanan torba yasalarla ayakta tutulmaya çalışılıyor. Yürütme zaten tek adamın bir kalemine dönüşmüş durumda ve yargı şu anda maalesef tek adamın isteği doğrultusunda çalışıyor. Onlarca kez şahit olduk, AKP’ye muhalefet eden her kim varsa talimatla cezaevinde, daha yargılanmadan suçlu ilan edilebiliyor, AİHM kararları tanınmıyor ve Anayasa fiili olarak askıya alınıyor. Bugün Türkiye’de Anayasa 90 askıdadır ve AKP’ye muhalefet eden, eleştiren her kim varsa kendisini mahkemenin önünde, cezaevinde görüyor. İtiraz edenler “Cumhurbaşkanına hakaret” adı altında veya “Cumhurbaşkanını eleştirdi.” adı altında kendisini mahkeme önünde görüyor.

Değerli arkadaşlar, yargı, adalet sistemi çürürse her şey çürür. Ve bugün Türkiye’de liyakatsiz bir atama biçimi var. İtaat asıl öznedir, onun dışında hiçbir liyakat özelliği aranmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Türkiye’de özerk kurum bırakılmadı. Meclis şahit oldu, Merkez Bankasına nasıl müdahale edildiğine şahit oldu. Meclis şahit oldu, Maliye Bakanlığının ne hâle getirildiğine şahit oldu.

Tek adam her şeyi biliyor ve bu tek adam bir ekonomi modeli üretti. Hiçbir akademi çevresinde kabul edilmeyen bu model, maalesef ülkeyi felakete götürüyor. Ve bugün, bu çöküşün sebebi olan, adına “Türk tipi başkanlık sistemi” dedikleri, kendilerinin “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” dediği bu sistemle bu ülke artık yürüyemez duruma geldi. Ülke bir bütün olarak çöküyor, bunu görmek durumundayız. Ama bizler de muhalefet olarak parlamenter demokratik sistemi nasıl güçlendireceğimizi, nelerin düzeltilmesi gerektiğini bu topluma daha somut olarak anlatabilmeliyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Çünkü parlamenter sistem aksak olduğu zaman da bu ülkenin sorunları vardı. O açıdan, parlamenter sistemi yerli yerine oturtmak, güçler ayrılığını tam yerli yerine getirmek için hep birlikte en kısa sürede bu ucube sistemi değiştirerek bu Meclisi tekrar halkın sorunlarına ilaç olacak bir duruma getirmek durumundayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Nevşehir Milletvekili Sayın Faruk Sariaslan.

Buyurunuz Sayın Sariaslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İYİ Partinin vermiş olduğu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine ilişkin Meclis araştırması konusunda konuşacağım.

Sayın milletvekilleri, bütün hukukçular bilir ki “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” diye bir sistem şimdiye kadar hiçbir anayasal literatürde görülmemiştir. Türkiye’de de hükümet sistemine “Cumhurbaşkanlığı” isminin verilmesi bir kelime oyunundan, bir aldatmadan başka bir şey değildir. Adına “diktatörlük rejimi” “tek adam rejimi” diyemedikleri için bu ad, üstüne geçirdikleri bir kılıftan ibarettir. Aslında, bu sistemin adı “ucube tek adam rejimi”dir. Yasama, yürütme ve yargının tek adamda toplandığı, Parlamentonun yetkisinin gasbedildiği bir rejimin adıdır. Bakın, size somut bir örnek vereyim: 11 Mayıs 2011 tarihinde imzalanan, 24 Kasım 2011’de de Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayladığı İstanbul Sözleşmesi, Anayasa’nın 6’ncı maddesine aykırı bir şekilde Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle ortadan kaldırılmıştır. Bakın, bunun nasıl gasbedildiğine ilişkin Anayasa’nın 6’ncı maddesi açık: “Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz.” Şimdi, Anayasa’nın vermiş olduğu bu yetkiyle uluslararası bir sözleşmeyi kim onaylar? Türkiye Büyük Millet Meclisi onaylar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayladığı bir uluslararası sözleşmeyi ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortadan kaldırması gerekirken Sayın Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle bunu ortadan kaldırabilmiştir. Bu, Anayasa’da açıkça yetki gasbidir.

Sayın milletvekilleri, bu ucube sistemden sonra ülkemizde maske satış fiyatları, şehirler arası otobüs fiyatları olmak üzere... Yüksek yargının atanmasından üniversitedeki kadro atamalarına, yargıda kimin kimler hakkında nasıl karar vereceğine dair bu ucube sistemi temsil eden Sayın Cumhurbaşkanı karar verebilmektedir.

Sayın milletvekilleri, bir sistem neden değiştirilir? Ülkenin refaha kavuşması için, adaletin gelmesi için, hukukun üstün kılınması için. Bu sistemin gelmesinden sonra geçmişe şöyle bir göz atalım: 1 doların karşılığı, 2018 yılının Aralık ayında 5 lira 20 kuruş iken 2022 yılının Mayıs ayında 16 lira 48 kuruş olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Net asgari ücretin dolar karşılığı, 2018 yılının Aralık ayında 320 dolar iken 2022 yılının Mayıs ayında 258 dolara düşmüştür. 1 euronun karşılığı, 2018 yılında 5 lira 90 kuruş iken 2022 yılının Mayıs ayında 17 lira 56 kuruş olmuştur. Gram altın, 2018 yılının Aralık ayında 212 lira iken 2022 yılının Mayıs ayında 972 lira olmuştur, neredeyse 7 kat artmıştır. Benzinin fiyatı 6 lira 24 kuruştan 22 liraya, mazot 2018 yılının Aralık ayında 5 lira iken şu an 22 liraya çıkmıştır. Bugün Türkiye’de dış borç stoku

450 milyar doları geçmiştir. Şu an dolar bazında para toplamak, para bulmak için kapı kapı dolaşırken yıllık yüzde 8 faiz verdiğiniz hâlde ülkeyi para bulunmaz hâle getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Çok az kaldı, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Selamlayın efendim.

FARUK SARIASLAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bugün Türkiye’de, bu Hükûmetin yarattığı azınlık dışında borçlu olmayan neredeyse kimse kalmamıştır. Yapılan bütün kamuoyu araştırmalarında gençlerin yüzde 70’i, halkın yüzde 47’si yurt dışında yaşamak istemektedir; buyurun, eseriniz ortada. İşte, Türkiye’yi “Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi” denilen ucube sistemle bu hâle getirdiniz. Bir hukukçu olarak en acısını söyleyeyim: Sayın milletvekilleri, Türkiye’de hukuk kullanılarak resmen diktatörlük geliştirilmekte, uygulanmakta, hukuk ortadan kaybolmaktadır. Tek bahaneniz var: “Vatandaş bize oy verdi.” Şunu unutmayın: Vatandaştan aldığınız oyla kendinizi meşru kılabilirsiniz ama hukuktan yetkinizi almazsanız getirdiğiniz sistemin adı “diktatörlük” olur.

Saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mahmut Atilla Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MAHMUT ATİLLA KAYA (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, grup önerisine girmeden önce Sayın Özel’in, özellikle Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım’a ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a ilişkin 15 Temmuz gecesine yönelik değerlendirmeleri oldu. Bir defa, ayrı bir polemiğe girmek istemeden şunu ifade etmek isterim: Ben İzmir Çiğli’deydim o gece, İzmir’deydim ve Çiğli’den Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ı orada öldürmek amacıyla kalkan o FETÖ’cülerin nasıl bir yol izlediğini, yine havada Cumhurbaşkanımızın bu havadaki uçaklarla nasıl takip edildiğini ve öldürmek için belli FETÖ’cülerin neler yapmak istediğini her birimiz biliyoruz. Yine, Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım da... Bu sizin bahsettiğiniz gibi bir hadise olmadı, o gece olan hadise şudur: Tanklar Sayın Başbakanımız Binali Yıldırım’ın önünü kesmek istemiş ve akabinde kendisine silahlı mukavemet de gösterilmiş, ateş de açılmıştır. Binali Yıldırım “Alçakları vurun.” talimatı vererek darbeye direnen ilk Başbakandır, bunu iyi bilmek lazım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri ve alkışlar) Ve Sayın Kılıçdaroğlu’na ilişkin yapılan genel değerlendirmenin sebebi de şudur: Sayın Kılıçdaroğlu, bu 15 Temmuzdan önce şunu ifade etmişti, “Bir darbe olursa tankların üzerine ilk ben çıkarım.” demişti ama o gece maalesef hiçbir tankın üzerine çıkmadığını ve tankların üzerinden ayrılarak güvenli bir yere gittiğini de hep beraber, tüm milletimiz de görmüş oldu.

Şimdi, kıymetli arkadaşlar, tabii, bu noktada grup önerisinde Sayın Andican şunları ifade etti yani Thomas Hobbes’un kutsal canavar devletinden, Leviathan’dan aldı... Tabii, bu konuyla ilgisini, alakasını gerçekten anlayamadık çünkü bu Leviathan, devlet ile birey arasındaki ilişkileri düzenleyen, devleti zaten bu noktada güçlendiren yaklaşımlar içeren bir metin. Tabii, bunu ne amaçla söylediğini... Sayın Andican da daha başka değerlendirme yapar ama buradaki asıl mesele şu: Sistem, özellikle uygulanan sistem durduk yere değişmedi. Sadece rahmetli Ecevit’in bu konuda, başkanlık sistemine yönelik bir değerlendirmesi olmadı; onun dışında, yarım yüzyıldır siyaset yapan bütün liderlerce, tüm siyasilerce Sayın Andican’ın siyaset yaptığı rahmetli Özal tarafından da defaatle dile getirilen bir sistemdir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin getirilmesinin sebebi –yani uzun uzun anlatmayacağım ama- iki başlılık, koalisyon dönemleri fakat en önemlisi, vesayet kurumlarıdır. Millî iradenin seçtiği temsilciler bu vesayet kurumlarının elindeki, milletimizden aldığı yetkiyi hiçbir zaman kullanamamışlar; idare hep, her zaman düzenlenmiş olan bu vesayet odaklarının elinde olmuştur. Zaten, biliyorsunuz, 2016’nın 10 Aralığında gelen hükûmet sisteminin değişmesi noktasındaki bu öneri 21 Ocak 2017’ye kadar yaklaşık kırk gün Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılmış ve 18 maddelik düzenleme 16 Nisan 2017’de milletimizin yüzde 52’ye yakın oyuyla geçmiştir. Yani biz bu düzenlemeyi Cumhuriyet İttifakı olarak yaptık ama bu, milletimizin oylarıyla tasdik olmuş ve milletimizin yapmış olduğu bir düzenlemedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Bu düzenlemeye ilişkin bu grup önerisine baktığımız zaman -burada, bu öneride belirtilmiş- Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi geldikten sonra Türkiye Cumhuriyeti itibarının erozyona uğradığı iddiası var. Çok soyut bir iddia ki bunun gerçek olmadığını özellikle Rusya-Ukrayna krizinde ve dünyadaki tüm uluslararası krizlerde gördük. Şu an dünyanın neresinde bir kriz olsa o masanın başında Türkiye Cumhuriyeti devleti ve onun lideri Recep Tayyip Erdoğan var ve Türkiye Cumhuriyeti devleti, krizlerin çözümü konusunda artık daha güçlü bir konum ve durumda.

Yine, yargı bağımsızlığının kalmadığı, yargının siyasi irade tarafından kontrol edildiği iddiası yapılıyor. Hâlbuki yeni sistemle birlikte yargı ile millet arasındaki rabıta sağlandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) – Hâkimler ve Savcılar Kurulunun, bugün, 13 üyesinin çoğunluğunu -7’sini- Türkiye Büyük Millet Meclisi seçmektedir ve HSK, Hâkimler ve Savcılar Kurulu bir hâkimin, savcının göreve başladığı andan atanmasına, terfisine, görevinin sonuna kadar alınan tüm kararları alan Kuruldur ve çok kısa zaman içinde, burada, işte, bu sistemin de getirdiği bir uzlaşıyla, biliyorsunuz, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini seçtik ve Sayın Andıcan’ın da mensup olduğu -Meclisin en küçük grubu olmasına rağmen- İYİ Partinin önerdiği 2 kişi de bu Kurula seçildi yani burada da şunu görüyoruz ki sizin derdiniz yargının bağımsızlığı değil, yargının size bağımlılığı; sizin derdiniz bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yargı size bağlıysa yargı güzel, yargı size bağlı değilse yargının yaptığı bütün işlemleri yandaş olmakla değerlendiriyorsunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yirmi yıldır size bağlı ya! Neye bağlayacağız? Yirmi yıldır tepindiniz.

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Aslında temel mesele, bakın, temel mesele...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Muhalefete mi bağlı yargı? Saçma saçma konuşuyorsun ya! Muhalefete mi bağlı yargı? Yirmi yıldır yargının üstünde tepiniyorsunuz. Nasıl konuşuyorsun ya!

MAHMUT ATİLLA KAYA (Devamla) - Biz, sizin buna niye karşı olduğunuzu çok iyi biliyoruz çünkü siz, milletimizin oylarıyla geçmiş, milletimizin güvenine mazhar olmuş bu sistemi milletimize güvenmediğiniz için...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Millet bilmiyor mu sizin ne yaptığınızı?

MAHMUT ATILLA KAYA (Devamla) - ...milletimizin seçtiklerine hiçbir zaman itimat etmediğiniz için, milletimizin tercihlerini beğenmediğiniz için ama hiçbir zaman da sandıktan çıkamadığınız için; işte, bunun için bugün de gelip bu vesayetleri ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine saldırıyorsunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Çıktık, çıktık. Biz yeni geldik ve sizi indireceğiz; merak etme, göndereceğiz. Yeni geldik biz, göndereceğiz sizi.

MAHMUT ATILLA KAYA (Devamla) - Ama şunu size ifade edeyim: Yine iktidar olamayacağınızı çok iyi şekilde biliyorsunuz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Boş konuşuyorsun! Göndereceğiz, suyunuz ısındı; göndereceğiz, az kaldı.

MAHMUT ATILLA KAYA (Devamla) - Bu sebeple, milletimizin 16 Nisan 2017 referandumuyla kaldırdığı vesayetleri tekrar getirmek amacıyla uzun uzun tartışmalar yapıyorsunuz ama şunu ifade edeyim: Bakın, işte, bir masa etrafından düzenlemeler yapıyor, 6'lı bir masa. Biri daha masaya girmek istiyor; alıyorsunuz almıyorsunuz, o artık aranızdaki meseledir. Ama bakın, bu değerlendirmeleri yuvarlak masalarda birbirimizle uzlaşarak değil, milletimizin masasında milletimizle uzlaşarak biz yaptık ve yapmaya da devam ediyoruz. (AK PARTİ sırlarından “Bravo” sesleri, alkışlar”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ver, ver, beş dakika daha ver.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İftira atmayın, bizim öyle bir talebimiz yok.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – İftira atmayın!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz var mısınız masada, yok musunuz? Masanın altında mısınız? Masada mısınız?

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Çok merak ediyorsanız getirin seçim sandığını. Çok merak ediyorsanız sandık getirin.

MAHMUT ATILLA KAYA (Devamla) – Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sırlarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Özel...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, aslında bu konuda en güzel değerlendirmeyi Sayın Ramazan Can yapıyor, diyor ki: “Bu konuları bu şekilde tartışmaya kim açarsa açsın, bizim o gece burada milletvekilleri olarak yaptığımız direnişi, kapalı Meclisi açmamızı değersizleştiriyor.” Ben buna katılıyorum. Bu konuda biraz önce bir dakikalık konuşmalarda bir milletvekilimiz olmayacak şeyler söyleyip gitti; dün de bir milletvekilimiz yaptı, Başkan uyardı, onun üstüne konuştuk. Ben Sayın Kaya'nın tarzıyla bu konunun tartışılmasını da sorunlu görmüyorum çünkü bu üslup kavga edilecek bir üslup değil, bu tartışılabilecek bir üslup ama hakaret olduğu zaman, hayvan isimleri bilmem ne olunca bu Mecliste utanıyoruz hepimiz, tarihe not düşüyoruz çünkü. Ama diğer taraftan şunu söylemek lazım: 15 Temmuz darbe girişimiyle ilgili kurulan komisyonun raporu yayınlanmadı ve yayınlanmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O raporda dakika dakika benim söylediklerim yazıyor. Ben söylediklerimle ilgili asla şunu demem, bunu dersem... Zaten bir siyasetçi gerçeklikten koparsa seçmenden bir destek alması mümkün değil. Ben diyebilir miyim Cumhurbaşkanı kaçtı, saklandı veya Başbakan kaçtı, saklandı? Diyorum ki: Bakın, burada Başbakanın koruma ekibinin kendisini Tuzla'daki eve bıraktıktan otuz beş dakika sonra tanklar oraya gidiyor diye gidip Başbakanı -hatta Binali Bey'in önce "Çıkmayalım evden." deyişi de var o tutanaklarda- alıp götürdükleri, bir çakar olduğu için Jandarma çakarından dolayı ara yollara sapıldığı... Bunların hepsi millet adına devlet tarafından yapılması gereken işler. Cumhurbaşkanı, kendisi ve Koruma Müdürü Muhsin Bey -tutanaklarda var dakika dakika- kule boşalmadan indirmiyor Cumhurbaşkanı; indirmez, doğrusu o.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen, tamamlayalım efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunun üstünden "Kaçtınız, korktunuz, bilmem ne..." dersek saçmalarız. Ama bizim Koruma Müdürümüz de aynı işleri Bakanlığı tarafından görevlendiriliyor, hepsi işleri Bakanlığının emrinde ve sonradan uydurulan "Tankların yanından sıvıştı, kaçtı, bilmem ne..." lafları kadar bu işi değersizleştiren bir şey yok, kendi Genel Başkan Yardımcınızın yüzüne anlattım satır satır ve hiçbirine "Hayır." demedi. Bir tek şey var: "Ee, canım, önceden demiştii, tankın üstüne çıkacaktı, çıkmadı." Galiba sizden yer kalmadı, ondan çıkamadık.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- İYİ Parti Grubunun, İstanbul Milletvekili Abdul Ahat Andıcan ve arkadaşları tarafından, demokrasimize, kurumlarımıza ve geleneklerimize hasar veren Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin siyasi, ekonomik ve toplumsal zararlarının Gazi Meclisimizin uhdesinde görüşülmesi amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/5/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/5/2022 perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Daniş Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

26 Mayıs 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından (18798 grup numaralı) Kobane davasındaki hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 26/5/2022 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; niye araştırma önergesi veriyoruz Kobani davasıyla ilgili? Eğer bu dava milyonlarca insanı ilgilendiriyor, milyonlarca insanın iradesinin gasbına neden oluyorsa, yargılananlar ya da avukatlar karşılarında bağımsız bir mahkeme heyeti bulup mütalaalarını orada yapamıyorlarsa ve olay hukukla değil tamamen siyasetle ilgiliyse o zaman burada Mecliste de araştırılması zorunludur çünkü siyaset çok net olarak elini bu davaya atmıştır ve müdahale etmektedir.

Ne olmuştu kısaca bakalım: IŞİD, Şengal ve Musul’dan sonra Eylül 2014’te Kobani’ye saldırarak orada yaşayan Kürtleri de soykırımdan geçirmek istedi. Birleşmiş Milletler dâhil dünya çapında birçok kişi ve kurum Kobani’ye destek çağrısı yaptı ancak sadece, partimizin IŞİD işgalini protesto çağrısı suç isnadı yapıldı. 6-8 Ekimde ölen kişilerin kim olduğu, nasıl ve kim tarafından öldürüldükleri hiç araştırılmadı, hiçbir soruşturma yapılmadı biliyor musunuz? 9 Ekim 2014 ve sonrasında dönemin HDP Eş Genel Başkanları, MYK üyeleri ve tüm yöneticileri hakkında değişik tarihlerde suç duyuruları yapıldı. Milletvekili olan MYK üyelerimiz 1’inci soruşturma kapsamında 4 Kasım 2016 siyasi darbesiyle tutuklandı. 2’nci soruşturmada yer alan arkadaşlarımız ise ifadeleri alındıktan sonra herhangi bir adli kontrol, denetim dahi olmaksızın serbest bırakıldılar. Demirtaş 2018 seçimlerinde Cumhurbaşkanı aday olunca iktidarın dondurucuya koyduğu 6-8 Ekim olayları tekrar gündeme taşındı ve karalama kampanyası başlatıldı. Sonrasında, o güne kadar fazla gündeme gelmeyen 2’nci soruşturmaya Savcı Ahmet Altun’un atanmasıyla sürecin seyri değişti. Altun, hukuka uygun maddi delil bulamayınca gizli, açık tanık arayışına girdi. Kasım 2018’de AİHM, Demirtaş’ın siyasi gerekçelerle tutuklu olduğuna ve derhâl serbest bırakılmasına karar verdi. Karar uygulanmadığı için AİHM Büyük Daireye taşındı. Sırf “Bu davadan tutuklu olduğu için değil de başka bir davadan hükümlü olduğu için cezaevinde.” demek ve Demirtaş’ı serbest bırakmamak için onu 6-8 Ekimde yargılandığı davada önce tahliye edip sonra da 2’nci dosya kapsamında yeniden tutukladılar. Üstelik, aynı davadan 2’nci defa tutuklanan Figen Yüksekdağ ve Demirtaş hakkında hiçbir yeni delil yoktu. Nitekim AİHM Büyük Daire de Aralık 2020’de 2’nci tutuklamanın ilk tutuklamanın devamı niteliğinde ve siyasi olduğunu söyleyerek Demirtaş’ın derhâl serbest bırakılmasına karar verdi. Bu karardan bir hafta, 6-8 Ekim olaylarından ise altı yıl üç ay sonra Kobani davası açıldı -evet, tam altı yıl üç ay sonra- tıpkı Gezi davasında olduğu gibi, tıpkı Canan Kaftancıoğlu davasında olduğu gibi.

Dava sürecinde de dosyaya ilişkin skandallar ortaya saçılmaya devam etti. Bu dönemin Zekeriya Öz’ü Savcı Ahmet Altun göreve gelince dosyada gizlilik kararı vermişti ama Ankara TEM Şubenin hazırladığı bir bilgi notunu da soruşturma dosyasında unutmuştu. Ne vardı o bilgi notunda biliyor musunuz? Bazı vekillerimizin de adları sayılarak “Bunlara Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası’na muhalefetten dava açılmış, cinayet, yağma gibi suçlardan açılmış; tutukluluk ve daha yüksek cezaları garantilemek için bu isnatlarla suçlanmaları iyi olur. Bunu kapatma davasının gerekçesi de yapabilirsin, kapatma davasını açabilirsin, dokunulmazlıklara da takılma.” Evet, dosyada unutilan Terörle Mücadele

Şubenin notunda aynen bunlar söyleniyor -özetlediğim notta- yani siyasi irade, kolluk vasıtasıyla açıkça savcıya ne yapması gerektiğini söylüyor, savcı da aynen bunu yapıyor. İşte, Kobani kumpas davasının HDP'yi siyaseten tasfiye amacıyla açıldığının delille ispatı budur.

Bitmedi, HSK'nin özel görevlendirdiği Mahkeme Heyeti Başkanı Bahtiyar Çolak Kasım 2021'de görevden alındı. Çolak, şu anda Atadadeler suç örgütüne üyelikten yargılanıyor ve ev hapsinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Çolak'ın yerine heyet üyesi Yıldıray Kaya atandı. Kaya 17 Haziran 2021'deki duruşmada 6-8 Ekimde tüm parti binalarına saldırılırken HDP'ye zarar verilmediğini iddia edecek kadar taraflı bir tutum içindeyken gerek o olaylarda gerekse o olaylar sonrasında onlarca üyemize saldırılarla çok sayıda HDP'linin hayatını kaybettiğini bilmiyor muydu? Bal gibi biliyordu ama talimat öyle değildi. Bu sözleri sarf ettiği saatlerdeyse İzmir il binamızda Deniz Poyraz öldürülüyordu.

Yaklaşık bin klasörü bulan dava dosyasında, savunma fiilen engellendi, sanık savunmaları tamamlanmadan müşteki ve tanıkların dinlenmesine geçildi ama heyhat, dinlenen müştekiler sanıklardan şikâyetçi olmadıklarını, tanıklar ise sanıkları tanımadıklarını söylediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sonuçta bu dava, siyasetçilerin tutarlı savunmaları ve hukukçuların çürüttüğü tüm iddialarla bir yılda çöktü; şimdi de hızlıca bitirilmek isteniyor ve açıkça kapatma davasına altlık yapılmak isteniyor. “Hayır, böyle değil.” diyorsanız o zaman ne yapılmak istendiğini araştıralım; orada gerçekten bir dava mı yürüyor yoksa iktidar bu davayı kendisine can simidi mi yapıyor, ortaya çıksın. Bunun araştırılmasını sadece HDP ya da yargılanan insanlar için istemiyoruz; bize gönül veren, bu partiyi siyasi arenada görmek isteyen insanların arzusu ve merakıyla bunu yapıyoruz. Çünkü HDP siyaset arenasında olmazsa Türkiye’de demokratik siyaset var olamaz ve hiçbir iktidarın gücü bizi siyaset arenasından silmeye yetmez.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kabaoğlu.

Buyurunuz Sayın Kabaoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; evet, bu dosya, araştırma önergesi talebi aslında bir davaya indirgenebilecek bir dosya değildir; adil yargılanma hakkı, keyfi tutuklamalar, OHAL’de yargısız infazlar üçlüsünde esasen dünden bugüne devam eden büyük davalar dizisinin çok önemli bir halkasıdır. İşte, Kobane davasının yanı sıra -güncel olarak belirtildi, değindi Filiz Hanım- Gezi davası, Kaftancıoğlu’na kadar bütün bunlar siyasi nitelik taşıyan davalardır diyoruz. Eğer siyasal nitelik taşımıyorsa o zaman demek ki yapısal, sistematik bir sorun var demektir, araştırılmaya değer; siyasal ise eğer o zaman Anayasa’ya saygı adına bunun araştırılması gerekir. Ama yalnızca bunlar değil, FETÖ davaları olarak da bilinen Ergenekon, Balyoz hatta KCK davaları gibi büyük davalar, toplu ve büyük siyasal davalar, adil yargılanma hakkının sistematik olarak ihlal edildiği davalardır. Ama çok daha vahim olan husus, bütün bu yargı reformu paketlerinden sonra, Yargı Reformu Strateji Belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı’nın gündeme getirildiği

bir dönemde bile bu tür davaların devam ediyor olması ve yeni davaların bu davalar zincirine ekleniyor olmasıdır. Ve esasen burada savcılar, asılsız ve uydurma iddianamelerle yıllardır insanların yaşamlarını karartmakta; hâliyle mahkeme koridorları, adalet sarayları siyasal sarayların güdümü altında birer yapıya dönüşmektedir.

Sayın vekiller, eğer gerçekten yargı reformu sorunu ele alınacaksa yöntem adil yargılanma hakkından başlanmasıdır. Mahkeme hakkı, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme hakkı, silahların eşitliği ilkesi, açık usul ve çabukluk ilkesi, suçsuzluk karinesi, savunma hakları, yargı kararlarına uyma, uygulama; bunlar 7 ana ilkedir ve bu davada acaba hangisine saygı gösterilmiştir? Bu davada ve diğer değindiğimiz davalarda bu 7 ilkeden kaç saygı görmüştür? Herhâlde tümü ihlal edilmiştir. Tümünün ihlal edilmesi, edilmiş olması, ediliyor olması kesinlikle Anayasa'mızın bir gereği değildir, Anayasa'mızın açıkça ihlalidir. Bunun araştırılması görevi Meclisin görev ve sorumluluğu altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu bakımdan, yürütme kılıcı eğer devam ediyorsa bunun da Anayasa madde 138 gereği öncesi, esnası ve sonrasında yargı kararlarının yürütme tarafından nasıl yönlendirildiği, nasıl etkisiz kılındığı konusunun araştırılması gerekmektedir.

Şimdi, bu çerçevede, tabii ki ana sorunlar sadece bizim anayasal çerçevede devam eden sorunlar değil, Avrupa Mahkemesinin Selahattin Demirtaş ve Kavala kararlarında “siyasal muhalefeti ve insan hakları savunucularını susturmak için hak sınırlama yetkisini kötüye kullanmak” olarak adlandırdığı 5'inci maddeyle bağlantılı olarak 18'inci maddenin ihlal edildiğini ortaya koyan kararları da önümüzdedir, elimizdedir. Yargı Reformu Strateji Belgesi'nde bunlara saygıyı siz orada beyan ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlayayım izninizle.

BAŞKAN – Tamamlayınız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Bu bakımdan, sayın vekiller, biraz sonra belki çoğunluk partisinden çıkacak olan vekil “Bu bizim görülmekte olan dava.” diyecek. Hayır, bu görülmekte olan davanın araştırılması ve bununla ilgili sorunların ortaya çıkarılması, çözüm önerilerinin belirlenmesi bizim yetkimizdir, yasama organının yetkisidir. Eğer yasama organı bu yetkiyi kullanmıyorsa o zaman Anayasa'ya bağlılık andımızın bir anlamı kalmaz. Böyle bir gerekçeyle bunu önlemek mümkün değildir. Daha dün, burada, pilot kararlara ilişkin, yasamanın yükümlülüğü altında olan pilot kararlarının yerine getirilmesine ilişkin önergemiz reddedildi ve yürütmeye havale edildi oysa mahkeme kararlarına göre bunun doğrudan muhatabı biziz, yürütme ise bizim burada koyacağımız kurallara uymakla yükümlüdür, o kuralları uygulamakla yükümlüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Eğer biz yürütmeden öneri bekliyorsak o zaman Anayasa'nın bize tanıdığı olduğu yasama yetkisini kendimiz bizzat devretmiş oluruz, yetkimizi kullanmaktan bizzat kaçınmış oluruz ki buna hakkımız yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hocam.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurunuz Sayın Yurdunuseven. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, HDP grup önerisiyle, Kobani olayları olarak da bilinen 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili olarak Meclis araştırması açılması talep edilmektedir.

6-8 Ekim 2014'te DEAŞ teröristlerinin Ayn el Arap'a, diğer adıyla Kobani'ye saldırması sonucu PYD-PKK/KCK terör örgütü elebaşları, Ayn el Arap'ı korumak bahanesiyle uluslararası güçlerden destek talep etmişlerdir. HDP Merkez Yönetim Kurulunun da bu konuda acil toplanması sonrasında HDP'li yöneticiler sosyal medya ve bazı basın-yayın organları üzerinden insanları sokaklara eylem yapmaya davet etmişler ve tüm bu çağrılar neticesinde başlayan protestolar sonrasında 6, 7, 8 Ekim Kobani olayları olarak da bilinen ve şiddetle sonuçlanan olaylar meydana gelmiştir. Birçok il, ilçe ve yerleşim yerine yayılan bu olaylarda okul binaları, kamu binaları, evler, iş yerleri ve birçok araç tahrip edilmiş fakat en önemlisi de Yasin Börü ve arkadaşlarının kurban eti dağıtırken hunharca katledilmesi ve 38 vatandaşımızın vefat etmesiyle sonuçlanmıştır.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – İkinci bir isim daha söyler misiniz? İkinci bir isim daha söyleyin.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – 33 kişi öldü, 33 kişi.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – İkinci bir isim daha söyleyin alnınızı karıştırayım.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Bu olaylarda güvenlik kuvvetlerimiz de şehit olmuş; 326 polis ve askerimiz, 435 vatandaşımız yaralanmıştır. Bu olay tarihe kara bir leke olarak geçmiştir.

Tüm bu olaylar sonrasında adli soruşturma başlamış, olayların başlamasında ve büyümesinde HDP'li yöneticilerin çağrılarının da etkili olduğu gerekçesiyle hazırlanan ek iddianame kabul edilmiş ve yargılama hâlen Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesinde devam etmektedir.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yedi yıl sonra ama.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızın ve İç Tüzük'ümüzün ilgili maddelerine, özellikle Anayasa'mızın yargı bağımsızlığını ifade eden 138'inci maddesi üçüncü fıkrasına baktığımız zaman görüleceği üzere, derdest olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı açık bir hükümdür.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Anayasa profesörü size o cevabı verdi.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Cevabını verdi, cevabını.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Biraz önce Kaboğlu Hocamı dinledim; kendisi, burada, bizim yasama Meclisi olarak buna müdahale edebileceğimiz anayasal bir yetki çerçevesinde bulunduğumuzu söyledi.

Gerçekten çok üzülüm Hocam. 138'inci maddeyi -tekrar tekrar- benden çok iyi biliyorsunuz, profesörünüz ama ben de bir hukukçu olarak 138'inci maddeyi okudum, tekrar tekrar okudum ama sizin dediğiniz yetkiyi maalesef kendimde göremedim, ben tekrar sizi okumaya davet ediyorum.

Meclis araştırması açılması istenen konuyla ilgili yargılama da hâlâ devam etmektedir. HDP grup önerisinin gerekçe kısmındaki hususlar gerçeği yansıtmamakta olup yargılamanın da siyasi bir yargılama olduğunu kabul etmemiz de mümkün değildir.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Niye talimat veriyorsunuz o zaman? Keyfi talimat veriyorsunuz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Çekin elinizi mahkemeden.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Bu konuda maddi gerçeği ortaya çıkaracak olan, Meclis araştırması açılması değil devam etmekte olan yargılamanın sonuçlanmasıdır. Bunun görev alanı da Anayasa ve İç Tüzük’ümüzde belirtildiği gibi bağımsız yargının işidir ve bu konuda yargılama da hâlâ devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Hangi yargı? Yargı mı var?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Yargılama devam ederken bir Meclis araştırması açılması Anayasa’nın 138’inci maddesine açık ve net olarak aykırıdır. O nedenle, önerenin aleyhinde olduğumu ve grubumuzun da “hayır” oyu kullanacağını açıkça beyan ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Kaboğlu...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kaboğlu Hocama, izninizle...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamam.

BAŞKAN – Hocam, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu’nun, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, evet, 138’inci madde devam eden yargı sürecine müdahale konusunu düzenlemektedir. Bu madde Meclis araştırması önergelerinin önünde bir engel değildir. Çünkü bu, yargılama sürecine müdahale değildir. Yargılama sürecinde ortaya çıkan sorunlar, sayılan sorunlar; bunlar sistematik sorunlar mıdır, yargının kendisinden mi kaynaklanıyor, yapısal mıdır yoksa başka saikler mi var, gerçekten yürütme mi müdahale ediyor; bunları saptamak amacıyla burada ve gerekirse eğer yasal düzenleme yapılması amacına yönelik bir araştırma önergesidir yoksa yargının karar sürecini etkileyici veyahut da düzeltici bir durum değildir.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bilmeyenler öğreysin Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - Eğer biz devam eden yargılamaya ilişkin bir araştırma önergesi veremeyeceksek o zaman 138’e dair, 138’in uygulanmasına, 138’in ihlal edilmesine; öncesi, esnası ve sonrasında ortaya çıkan sistematik ihlallere karşı yasama organı olarak herhangi bir yetkimizi kullanamayız; kullanamadığımız zaman da Anayasa’nın ilgili maddesini, 7’nci maddesini, 11’inci maddesini ve en önemlisi de bizim ant içtiğimiz, Anayasa’ya bağlılık andı içtiğimiz 81’inci maddesini ihlal etmiş oluruz. O nedenle, burada -tekrar ediyorum- böyle bir araştırma önergesi ve komisyonun kurulması yargı yetkisinin kullanılmasına engel değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) - Yargı yetkisini kullanacak ama yapacağı araştırmalarda belki yargıya ışık tutucu yeni bulgular onun yetki alanını aşan...

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – “Beyanda dahi bulunamazsınız.” diyor Hocam, nasıl olacak? “Beyanda dahi bulunamazsınız.” Beyan dahi yok Hocam, beyan dahi yok.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Böyle bir şey olur mu ya? Hocam “Yargıya ışık tutacak.” demek daha vahim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Beyan konusunu bir tamamlayayım, beyan konusunu.

BAŞKAN - Hocam, bu, sataşmayla ilgili olduğu için...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) - “Yargıya ışık tutacak.” demeniz daha vahim. O, tavsiye ve telkine girer Hocam.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Tabii yani yönlendirme var “ışık tutmak” dediğinizde.

BAŞKAN - Buyurun Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Biz beyanda bulunmayacağız, “Yargı şöyle karar verecek, böyle karar verecek.” demeyeceğiz. Biz bu konunun, bu tür konuların Kobane’den Gezi olaylarına kadar devam eden yargı süreçlerinde- ve gerçekten bir çocuk oyununda olmayacak olan kuralların “yargı kararı” adını verdiğimiz kararlarda, Gezi örneğinde olduğu gibi... Neden var? Beraat ediyor, beraat ediyor aynı dosyadan, sonradan “Hayır, değiştiriyorum bu kararı.” diyor, bir başka suç giriyor. Aradan iki yıl geçiyor, “Hayır, ben bu kez iki yıl önce beraat ettirdiğim suç nedeniyle tutukluyorum.” diyor. Şimdi, bu hepimizi üzüyor yani eğer dosyadan kaynaklanıyorsa o zaman bu dosya doğru kurgulanmış değil, hayır başka bir şeyden kaynaklanıyorsa bunu araştırmak Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisindedir, Türkiye Büyük Millet Meclisinden başka bir organ bu yetkiyi kullanamaz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, sadece tutanaklara geçsin diye söylüyorum: Hocamıza laf atıp “Olur mu Hocam?” diyen arkadaşların oylarıyla bu Meclis Rabia Naz Komisyonu kurdu, Rabia Naz davası görülürken.

Teşekkür ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben o Komisyonun üyesiydim.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Aynı nedenle ben de açıklama yapmak istiyorum.

Koşarak gelince oluyor sanırım, ben de koşarak geliyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, bu iş koptu gidiyor ama.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Oldu ama, demin öyle oldu.

BAŞKAN – Buyurun.

2.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Şimdi, sanıyorum önergemiz tam anlaşılmadı çünkü biz diyoruz ki özellikle siyasi bir yargılama yapıldığına dair ciddi emareler bulunmaktadır ve çok ciddi bir bilgi notundan bahsediyorum Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü’nün. Bakın, okuyamadığım kısımlarında diyor ki: “Pervin Buldan’la ilgili 24 Haziran 2018 seçimlerinden önce onu şüpheli kılacak herhangi bir işlem tesis edilmediği, 2018 seçimlerinden sonra şüpheli sıfatının dosya kapsamında

belirlendiğinden yasama dokunulmazlığının kaldırılması için TBMM'ye müracaat edilmesi gerektiği hukuken değerlendirilmektedir.” Kim diyor bunu? “Dokunulmazlıklara takılmayın.” diyen kim? Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü ya! Yani bu davada siyasi niyetler ve aslında siyaset eliyle kolluğun görevlendirilmesi yoksa hangi davada var? Gerçekten sormak isteriz.

Savunmalar bir günle kısıtlanmaya çalışılıyor şu gün, arkadaşlarımızın sözleri kesiliyor, deniyor ki: “Bir gün yapacaksınız.” Bakın, ben otuz beş yıllık avukatım; hayatımda sıkıyönetim, DGM, özel yetkili ağır ceza; hiçbirinde savunmanın “Sen bir gün yapacaksın.” diye kısıtlandığını görmedim, 12 Eylül darbesinden sonra dahi görmedim. “Siyasi bir yargılama yapılıyor, bunun tespit edilmesini istiyoruz.” diyoruz biz burada. Niye burayı ilgilendiriyor? Çünkü az önceki konuşmamın sonunda da söylediğim gibi, bu Meclise biz milyonlarca insanın iradesiyle geldik, cezaevlerindeki arkadaşlarımız milyonlarca insanın iradesiyle seçildi, işte bu nedenle aynı zamanda bu Meclisi ilgilendirir.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, müsaadenizle yerimden bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, siz de kürsüye mi geleceksiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, ben buradan konuşacağım, ben koşamıyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Beştaş.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Kobani kumpas davası, Halkların Demokratik Partisine yönelen antidemokratik, hukuk dışı büyük bir komplodur; bunu öncelikle söyleyeyim.

Bu davada... Sayın hatibin söylediğini yine dikkatle -her zaman- dinledim, İnsan Hakları Komisyonu Başkanı ve çok talihsiz bir cümle kurdu, aynen şöyle: “En önemlisi Yasin Börü ve arkadaşlarının katledilmesidir.” dedi. Oradaki diğer canlar demek ki umurunuzda değilmiş, bunu da görmüş olduk. Zaten diğerlerinin faillerini de aramadılar.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – 38 vatandaşı da söyledim; söyledim onları da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan -tırnak içinde- bize hukuk dersi vermeye çalışanlara soruyorum: Sizin atadığınız mahkeme başkanı Atadedeler çetesinin üyesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir çete üyesini mahkeme başkanı yapacaksınız; hukuk işliyor. Bir davayı yedi yıl sonra talimatla açtıracaksınız; hukuk işliyor. Ahmet Altun isimli savcıcı özel görevli olarak burada tutacaksınız, İzmir'den getirteceksiniz ve altı yıl sonra dava açtıracaksınız; hukuk işliyor. AİHM kararı gereği Demirtaş tahliye olmasın diye yeni bir dava açıp alelacele Figen Yüksekdağ'la birlikte tutuklayacaksınız; hukuk işliyor. Tutuklama kararından sonra tanıkların ifadesini alacaksınız; hukuk işliyor. Mahkeme heyeti tamamen sizin talimatlarınızla çalışıyor; hukuk işliyor. Biz buraya önerge getireceğiz, diyeceğiz ki: “Bu dava siyasidir, bir komplodur.” Siz bize yargı bağımsızlığını hatırlatacaksınız, öyle mi? Hadi gidin oradan be! Hukuk sizin umurunuzda değil. Siz düne kadar, yargı sizin elinizde değilken diyordunuz ki: “Yargı müesses nizamın emrinde.” Efendim “367 kararı”ymış, yok “Şiirden ceza aldık.” diye ha bire hikâye anlatıyordunuz, ha bire hikâye anlatıyorlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) –Şimdi yargının ipleri kendi ellerinde; Kobani kumpas davasını aynen Gezi davası gibi bir toplumsal kesimi, Kürt muhalefetiini sindirmek için talimatla çalıştırıyorlar, bize “Yargı tarafsız ve bağımsız.” diyorlar. Yargı tarafsızlığı ve bağımsızlığını savunuyoruz ama o yargının içinden bir çete çıkmış. Mahkeme Başkanı ve -biz söyledüğümüzde yalan attılar- o mahkeme heyetinin görevden alınması lazım, bu yargılamanın derhâl durdurulması lazım ve arkadaşlarımızın serbest bırakılması lazım. AİHM kararının gereği budur. İşlerine gelince AİHM, işlerine gelince hikâye; bunu kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobane davasındaki hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 26/5/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, FETÖ borsası iddialarının araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/6116) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Mayıs 2022 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/5/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/5/2022 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler” kısmında yer alan, FETÖ borsası iddialarının araştırılması amacıyla verilmiş olan (10/6116) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin görüşmelerinin Genel Kurulun 26/5/2022 Perşembe günkü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurunuz Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında, yine yargı kararlarını, yine yargıyı, bürokrasiyi, devlet yönetimini konuşmak durumundayız. Biz de isteriz ki yargı kararlarını, yargıçları, bürokratları, devleti yöneten insanları konuşmayalım. Bakın, Diyarbakır'daki bir olayı anlatmak isterim, 2016'da başlayan bir soruşturma. Bir kuyumculuk şirketi... Bu şirketten düzenli olarak para alışverişinde bulunan hâkim ve savcılar var, valiler var, kaymakamlar var, eski İçişleri Bakanı -şu an Vakıfbankın Yönetim Kurulu üyesi- var. MASAK bir inceleme yapıyor. Mali şube inceleme yapıyor, MASAK inceleme yapıyor, savcılık koordineli bir şekilde olayı inceliyor. Bakın, Zülküf Ortaç'a gönderilen paralar tek tek belirlenmiş; burada hâkimlerin -şu anda görevdeki hâkimlerin- isimleri var, valilerin isimleri var, kaymakamların isimleri var; bu kuyumculuktan bunlara gönderilen paralar var -MASAK raporunu verebilirim- 900 bin, 1 milyon, 2 milyon, 3 milyon lira gibi rakamlar. Hâkimler ve Savcılar Kurulu bir araştırma yapıyor, soruşturma yapıyor; 2 kez tespit ediyor bunları. Herkes ne bekliyor? Ortak bir yargılama bekliyor; bu insanların, hâkimlerin, savcıların, kaymakamların, valilerin yargılanmasını.

İlginç bir durum daha var: Nasıl oluyorsa, ne hikmetse, bölgedeki hâkim ve savcıların sayısı çok fazla -sadece Diyarbakır değil, bölge illerde de var- sadece ceza hâkimleri var, ticaret hâkimleri, iş hâkimleri yok. Soruşturmanın sonucuna baktığımız zaman ne çıkıyor ortaya? Kuyumcu hakkında dolandırıcılıktan iddianame düzenleniyor. Peki, bu hâkim ve savcılar, valiler ne yapıyor? Birisi başsavcı oluyor, şu anda görevde, ilini söylemek istemiyorum; birisi ağır ceza başkanı oluyor. Valiler terfi ediyor, kaymakamlar daha büyük ilçelere gidiyor. Şimdi, bu devleti, bu kirliliği, bu yapıyı eleştirdiğimiz zaman biz niye suçlu oluyoruz? Yargının, Meclisin görevi bu kirliliği araştırmak değil mi arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Ama araştıramıyoruz, araştırmıyorsunuz, izin vermiyorsunuz. Yargı görevini yapmaz, Meclis araştırma komisyonları kurulmaz, pislği sürekli halının altına atıyorsunuz.

Şimdi, ülke öyle bir hâle geldi ki gerçekten utanç duyuyorum. Bakın, bir vakıf 60 milyon dolar toplar, bunu ABD'ye yollar; nereden toplar, niye toplar sorgulamazsınız; ABD'ye niye yollar, onu sorgulamazsınız. Savunma "Çok küçük para, buna mı tenezzül edeceğiz?" Ya, 60 milyon dolar küçük para mı, bu kuyumculuk olayındaki paralar küçük para mı? Bunlar çok büyük para bize göre. Ha, Türkiye'nin ufkunu hukuk, adalet anlamında açmadınız ama dünyadaki kara paracıların ufkunu genişlettiniz. Diyorlar: "Ya, Türkiye'de 60 milyon dolar küçükse biz ne iş yapıyormuş." Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Gerçekten açıkça Türkiye kara para, kirli para cenneti olmuş, buna bürokratların, yargıçların bazıları bulaşmış ve biz, yargı bunları soruşturamıyoruz, bunları gündeme getirdiğimiz zaman biz suçlanıyoruz; olmaz, olmaz.

Bence -her şeyi bir kenara bırakıyorum- eski İçişleri Bakanı diyelim ki -herhâlde savunmasında ya da basına buna benzer şeyler açıklamış- "Ben kuyumcuya para verdim yatırım için." demiş, var çünkü. Bakın, Abdülkadir Aksu'nun T.C. kimlik numarası falan doğru. Bu adamın görevi ne şu anda? Bir kamu bankası Vakıfbankın Yönetim Kurulu Üyesi. Eğer bu adam Vakıfbanka güvenip para yatırıyorsa bir kuyumcuya para yatırıyor Allah belamızı vermiş zaten bizim. (CHP sıralarından alkışlar) Düşünebiliyor musunuz, bu ülkenin eski İçişleri Bakanı, bu ülkenin Vakıfbankının Yönetim Kurulu Üyesi, dolandırıcılıktan yargılanan bir kuyumcuyla para alışverişi yapıyor ve tek bir iddianame yok. Dolandırıcılık olduğu da şüpheli, dolandırıcılık falan değil; bir kurban vermeniz gerekiyordu, o kurbanı da verdiniz. "Dolandırıcılık" dediniz, suçlular müşteki oldu; her zamanki hâliniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vay, vay!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben beklerdim ki herkes yargılsın, ben beklerdim ki Bakan da yargılsın ama hayır, hayır, hayır!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne bekledin?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ses kesildi, evet.

Ben bekledim ki Bakan da yargılsın ama bu hâkimlerle ilişkiler, para transferleri, HTS kayıtları, mesajlar, telefon dökümleri çıktığı zaman bir FETÖ borsası olduğunu göreceksiniz. Bu kuyumculuk maalesef ki yargıyı şekillendirmiş, yargıyı etkilemiş, insanları suçlamış, aklamış, bir yere getirmiş. Bakanları, valileri kullanarak ihaleler almış ama o dolandırıcı, o hâkimler, İçişleri Bakanı falan masum; yazık! Geldiğimiz noktada durumumuz şu: Pablo Escobar’a rahmet aratıyorsunuz. NETFLIX eğer ki Türkiye’de bunun 5’inci versiyonunu çekerse sizi çekecek. Bakın, aktörler belli; bakın, senaryo belli. Siz Escobar’ı geçtiniz, geçtiniz, geçtiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Kime “rahmet okutacaksınız” dedin Mahir? Bir daha söyle hele.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Escobar.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; CHP’nin vermiş olduğu grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nedir bu FETÖ borsası? Önce bunu bir vatandaşlarımıza izah etmemiz gerekiyor. İddialara göre şüpheli veya sanığın ekonomik durumu ve toplumdaki saygınlığı, serveti yani bunlar dikkate alınarak serbest kalma maliyeti belirleniyor ve bu belirleme de borsayı, FETÖ borsasının değerini ortaya çıkarıyor. Belirlenen bedeli ödeyen şüpheli veya sanıklar bir şekilde serbest bırakılıyor. Yine, kamuoyundaki iddialara göre bu borsanın tabanı 100 bin lira civarında, tavanıysa açık; 10 milyon liradan 10 milyon, 100 milyon dolara kadar hatta fabrikalara kadar gittiği söyleniyor. Bu tespiti sadece sıradan vatandaşlar yapmıyor, bu tespit AK PARTİ Gaziantep eski Milletvekili Merkez Karar ve Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Şamil Tayyar tarafından da yapılıyor. Ve FETÖ borsasının en çok işlem gördüğü günlerde FETÖ’cülerin milyon dolarlar karşılığında “itirafçı” adı altında korunduğunu, iş adamlarının serbest bırakıldığını, memleketi Gaziantep’te olduğu gibi Türkiye’nin birçok yerinde ciddi FETÖ borsalarının kurulduğunu, bununla ilgili suç duyurusunda bulunduğunu ama herhangi bir netice çıkmadığını açık ve seçik ifade ediyor. Gerçekten de yurdumuzun dört bir köşesinde vatandaşlarımız arasında FETÖ borsasıyla ilgili adaleti erozyona uğratan, yargıya güvenin sarsılmasına neden olan, hâkim ve savcılarımızın tamamını töhmet altında bırakan söylem ve iddialar diz boyudur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, İYİ Parti olarak bununla ilgili 2018 yılının 7’nci ve 10’uncu ayında, yine, 2019’un 5’inci, 2021’in 3’üncü ve 10’uncu aylarında toplam 5 araştırma önergesi verdik. Diğer siyasi partiler de verdi, bugün yine verilen araştırma önergesi üzerinde konuşuyoruz. Sizlerin de bildiği ama kabul etmekte tereddüt ettiği bu borsa apaçık ortadadır. Tahminim ki bu önergeden sonra yine bu konularla ilgili çeşitli önergeler gündeme gelecek.

Değerli milletvekilleri, Meclisin, milletvekillerinin enerjisini, gündemini bu konuyla meşgul etmeyelim. Gelin, bu araştırma önergesini kabul edelim. AK PARTİ’li vekil arkadaşlarımız eğer çiğ süt içmediyse, çiğ et yemediyse, sarımsak yemedilerse lanet olası FETÖ borsasının, FETÖ’nün siyasi ayağının, FETÖ’nün ekonomik ayağının araştırılmasına neden karşı çıkıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN EREL (Devamla) – Belki de bu borsa, devlet yönetimine egemen olan siyasi iradede üst düzeydeki insanların bilgisi ve görgüsü dışında oluşturulmuş olabilir. Bu araştırma önergesiyle, aynı zamanda, mahalle dedikodusuyla şahsiyetleri ve itibarları zedelenen bu devlet adamları ve üst düzeydeki insanlar da aklanmış olur. Böylece Meclis bu görevini yerine getirerek bu konunun gündemden düşmesini sağlar. Her defasında birileri birilerini FETÖ’cü olmakla suçluyor; kim FETÖ’cü, kim FETÖ’cü değil veya kimin saçı ak, kimin saçı kara, berberin önünde belli olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN EREL (Devamla) – Buyurun, bu araştırmaya hep birlikte olumlu oy verelim ve gerçekler ortaya çıksın, bundan sonra da kimse birbirini FETÖ’cü olmakla suçlamasın diyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, HDP...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizim konuşmacımız var Sayın Başkan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Başkanım, oylamayı iptal edelim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Oylama yapıldı.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, şimdi Sayın Katırcıoğlu grup önerisi üzerine mi konuşuyor? Gerçi oylamayı yaptı artık da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizin yok mu konuşmacınız?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Var, bizim de var da...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hocam, siz vazgeçiyorsanız ben de vazgeçtim yani ben de konuşacaktım.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri; bu Zerya Kuyumculukla ilgili verilen önerge ilginç gerçekten. Ben bu konuyu CHP’nin verdiği önergeyi okuyunca öğrenmiş oldum, bildiğim bir olay değil yani. Fakat bildiğimiz bir olay var esasında yani hani biraz iktisat tarihine bakarsak, 80’li yıllarda, biliyorsunuz, bir Kastelli olayı çıkmıştı; hatırlayacaksınız. Kastelli olayı, sonunda, tabii, hüsrarla sona erdi; Kastelli intihar etmek zorunda kaldı vesaire.

Peki, neydi oradaki mekanizma? Mekanizma şöyleydi: Özal döneminde 24 Ocak Kararlarıyla faizler serbest bırakıldı yani eskiden Merkez Bankası faizleri belirlerken Merkez Bankası faizleri belirlemekten vazgeçti. Merkez Bankası faizleri belirlemekten vazgeçince bankalar kendi aralarında anlaşarak faizleri, mevduat faizlerini düşük tuttular, kredi faizlerini de yüksek tuttular. Şimdi, bunu gören Kastelli, kredi faizinin yüksek olduğunu görünce daha yüksek mevduat faizi vererek esasında fon toplamaya başladı ve bir anlamda, bankacılık sisteminin uyanıklığını kullanarak bir servet edinmeye yöneldi. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun sonucunu biliyorsunuz, daha sonra bankalar buna reaksiyon gösterdiler ve Kastelli, sanırım hayatının en büyük tokadını yedi ve sonunda da intihar etmek zorunda kaldı vesaire.

Şimdi, buradaki hadisede de şöyle bir hikâye var: Biliyorsunuz, Merkez Bankası politika faizini yüzde 14’e çekti değerli arkadaşlar. Yüzde 14 gerçek bir faiz değil, politika faizi. “Gerçek faiz nedir?”

diye baktığımızda, bankalara bakalım mesela, bankalar 18 ile 26 civarında faiz uyguluyorlar mevduata fakat “Krediye ne uyguluyorlar?” diye baktığınız zaman, kredi faizlerinin 46-50 civarında oluştuğunu görüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada açılan bu farklılık mutlaka birileri tarafından -yani Kastelli gibi birileri tarafından- kullanılacaktı ve Zerya Kuyumculuk da bence bu açıklığı görünce buradan girmiş oldu fakat bu olayın ilginçliği şu ki sadece bir iktisadi olay olarak kalmamış bu, etrafında özellikle yargı mensuplarını ve Emniyet mensuplarını içeren bir halka hâlinde gelişmiş. Doğrusunu isterseniz ben bunun çok yaygın bir durum olduğunu düşünüyorum şahsen. Bu olay bence Diyarbakır’da göze çarpan ve bir şekilde yargıya havale edilmiş bir olay olabilir ama bilmediğimiz çok sayıda benzer olayların olduğunu varsaymamız lazım gelir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Neden biliyor musunuz arkadaşlar? Ekonomi de siyaset gibidir, öyle tek kişinin veya küçük bir azınlığın verdiği kararlarla yönetilemez; yönetilemez. Geçmişte bunu deneyenler oldu tarihte ama olmadı, becerilemedi. Yani dolayısıyla da Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi... Ki konumuz değil, benim de zaten bir dakikadan az zamanım kaldı. Farkında değilsiniz ama bütün bu belaların sebebi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemidir çünkü Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin herhangi bir denetleme ve dengeleme ağırlığı yoktur karşısında. Dolayısıyla da verdiği kararların neredeyse mutlak hâle geldiği bir gündem yaşıyoruz, bu da doğrusunu isterseniz bu tür olayların ortaya çıkmasının... En azından ortamı mayalandıran hikâyenin Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi olduğunu düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum, iyi günler diliyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Abdullah Güler.

Buyurunuz Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce de Pençe-Kilit Operasyonu’nda şehadete eren aziz kahramanlarımızı, kahraman askerlerimizi rahmetle yâd ediyorum; mekânları cennet olsun. Kederli ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

Tabii, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini incelediğimizde çok farklı, yoruma dayalı olarak da birçok ifadenin geçtiğini görüyoruz. Tabii, bu grup önerisinden önceki bir grup önerisinde de özellikle Anayasa’mızın 138’inci maddesinin, yine, masumiyet karinesinin değerlendirilmiş olduğu 38’inci maddesinin ve yine, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 157’nci maddesinin, soruşturmanın gizliliği hususlarıyla ilgili olarak birçok maddenin de ihlal edildiğini ve yoruma dayalı olarak genişletildiğini düşünüyorum.

Şimdi, mevcut grup önerisinde yer alan hususların şu andaki aşamalarını da biraz daha teknik olarak ifade etmek istiyorum, Genel Kurulumuzu bilgilendirmek istiyorum. Diyarbakır’da faaliyetlerini yürütmeye çalışan “Zerya Kuyumculuk” isimli iş yeriyle ilgili olarak değişik müşterilerin değişik zamanlarda Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına yapmış oldukları şikâyet başvuruları var ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2020/26216 sırasına kayden yapmış olduğu soruşturmanın sonucunda 2021/408 sayılı iddianameyle Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davasının

açılmış olduğunu biliyoruz. Burada kuyumcu sanıklar Zülfükar Ortaç, Zülküf Ortaç, Mustafa Ortaç, Serdar Adıgüzel, Tamer Adıgüzel, kuyumcu çalışanı Fatma Aydın, yine, burada bir kooperatif kurmak suretiyle müteahhitlik hizmeti yapan Rauf Pulpar'ın "tacir veya şirket yöneticileri ile kooperatif yöneticilerinin dolandırıcılığı" suçundan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158/1-h, 158/3-1 cümle, 39/1, 2-c maddeleri uyarınca Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesinde yargılamaları şu anda devam ediyor. Bu, devam eden, 6. Ağır Ceza Mahkemesinin 2021/73 esasıyla görülmekte olan davada, sanıklar Zülfükar Ortaç ve Serdar Adıgüzel'in tutuklu olarak ve diğer sanıkların tutuksuz yargılandığı görülmektedir. En son 10 Haziran 2022 tarihinde de bu dava görülmeye devam edecektir.

Şimdi, dava dosyasının içerisine baktığımızda, yargılama içerisinde, müteahhitlik hizmetlerinin yer aldığı bir kooperatifin kurulduğu, buna paraların ödendiği, aracılık olarak bu kuyumcunun yetkililerinin aracılık yaptığı, inşaat firmasının arsa alımıyla ilgili olarak faaliyet yürüttüğü şeklinde birçok karma olayın meydana geldiğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Şimdi, kim neler yapmış, hangi vaatlerde bulunmuş, hangi paraları almış -müteahhidin, kurulan kooperatifin, diğer yetkililerin- bu yargılamanın sonucunda ortaya çıkacağı aşikârdır. Ancak diğer hususlarda ise şu anda Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı 2020/26216 sayılı ana soruşturma dosyasından ayrı, tefrik ederek "mal varlığı değerlerinin gayrimeşru kaynağını gizlemek"le ilgili bir soruşturmayı da devam ettiriyor. Şimdi, dolayısıyla, buradan yorum yaparak Anayasa'mızın 38'inci maddesi kapsamı içerisinde, "masumiyet karinesi" kapsamında, herhangi bir mahkûmiyete erişmeyen bu konuda, işlediği suçun niteliği hakkında kesinleşmiş bir yargı kararı olmaksızın bizim burada kimseyi itham ederek veya suçlayarak farklı bir yol açmamız mümkün değildir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve bağımsız ve tarafsız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kobane davasında masumiyet karinesi yok mu? Onları niye ilan ediyorsunuz?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, Kobane davası masum mudur be?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Bundan vaz mı geçelim?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yeter artık ya!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir sus ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Yani dile getirdiğimiz hususlardan vaz mı geçelim diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok, masumiyet karinesi herkes içindir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – 50 ölü var, 50 ölü!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Git araştır, araştır işte.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ben, evrensel hukuk kuralları kapsamında içerisinde var olan hususu anlatıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güler, tamamlayınız efendim.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Evrensel hukuk kuralları kapsamında anlatıyorum. Evet, bazı yerlerde eksiklikler olabilir, hatalar olabilir, bu değerlendirilebilir ama mevcut, bu davamızdaki hususları açıklamış oldum.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

VII.- SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1.- Adalet Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Adalet Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Malatya Milletvekili Bülent Tüfenkci aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.50

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 327) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 327 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin ikinci bölümünde yer alan 11’inci madde üzerinde son önerge işleminde kalınmıştı.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiş” ibaresinin “ilave edilmiş” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aydın Adnan Sezgin

Ayhan Erel

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Aydın

Aksaray

Adana

Hüseyin Örs

Hayrettin Nuhoglu

Feridun Bahşi

Trabzon

İstanbul

Antalya

Hasan Subaşı

Antalya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(x) 327 S. Sayılı Basmayazı 1/5/2022 tarihli 92’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde partim İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz maddeyle, kur korumalı TL mevduat hesabına geçen şirketlere getirilen vergi istisnasının süresi uzatılmaktadır. Düzenlemeye göre Cumhurbaşkanı bu istisnanın süresini 30 Haziran 2022 ve 30 Eylül 2022'ye kadar uzatmaya yetkili olacaktır. Bu düzenlemeyle anlaşılmaktadır ki iktidar, cumhuriyet tarihimizin en derin ekonomik krizini çözmek amacıyla can simidi olarak gördüğü kur korumalı TL mevduat sistemini yine bir istisna ile cazip kılmaya çalışmaktadır. Kur korumalı mevduat sistemi projesinin doğru olmadığı, sık sık değiştirilmesiyle kendisini ispatlamaktadır. İYİ Parti olarak defalarca kur korumalı mevduat hesabının ekonomik anlamda felaket olduğunu, intihar olduğunu buradan belirttik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1967 yılında ülkemiz bugünlerde yaşadığı ekonomik anlamda zor zamanlar yaşıyordu. Dönemin iktidarı, tıpkı bu zamanda yaşadığımız ekonomik zorluğa çözüm olarak dövize çevrilebilir mevduat sistemini devreye sokmuştu. Dövize çevrilebilir mevduatların anapara ve kur farkı ödemeleri, hazineye aşırı yük olmaya başlayınca kaldırıldı. Daha sonraki yıllarda dövize çevrilebilir mevduat sistemine başvurulmuş ama sonuç maalesef hep aynı olmuştu. Turgut Özal, uygulamayı “bilgisizliğin vesikası” olarak nitelendirip şunları söylemişti: “İnşallah, gençlerimiz bundan ders alır, bir daha böyle hesapsız kitapsız hatalar yaparak gelecek nesilleri zor taşıyan yük altına sokmaz. 1984-1989 arasında bu ödemeleri yapmasaydık aile başına herkese 1 milyon TL para ödeyebilirdik. 9 bin ilave okul, 900 orta boy fabrika, 500 hastane ve 4 bin kilometre otoyol daha yapardık; 100 bin insan iş sahibi olabilirdi. İşte, geçmişin hatalarının bir topluma ne kadar mal olduğunun basit bilançosu budur. Ama maalesef ders alınmadı. Dolar 15 lira iken devlete 35 milyar TL, maliyet yaratan kur korumalı mevduat sisteminin faturası; dolar 16 TL seviyesine çıkınca 88 milyar, 17 liraya çıktığında 149 milyar, 18 seviyesine çıktığında 206 milyar lira devlete yük getirmektedir. İşte, geçmişten ders alınmamasının ortaya çıkardığı tablo budur. Enflasyon arttı, hayat pahalılığı aldı başını gitti, zengin daha zengin, fakir ise çok daha fakir oldu; gelir adaletsizliği zirvelere çıktı.

Değerli milletvekilleri, bakın, hatalar sonucu vatandaş, borç batağına saplandı. 36 milyon vatandaşımızda 88 milyon kredi kartı bulunmakta. Vatandaşımız ne yapmakta? Kredi kartı borcunu diğer kredi kartı borcuyla ödemeye çalışmaktadır. 5 milyon 214 bin kişi, kredi kartı borcundan dolayı icrada ve bu borcunu ödeyemiyor. Üç ayda yani ocak, şubat, mart aylarında kredi kartının borcunu ödeyemeyenlere 650 bin kişi daha eklenmiş oldu. Vatandaşlarımızın toplam borcu 1 trilyon 173 milyar liraya yükseldi; oysa bu rakam, AK PARTİ'nin iktidara geldiği yıllarda sadece 6 milyar civarındaydı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in belirttiği gibi, az kaldı. Arkamızda milletimizin desteğiyle yalanları bozarak, duvarları yıkarak yürüyoruz. Milletimiz, uçan fiyatlar, güneşarı gelen zamlar, astronomik faturalar altında çile çekiyor. Milletimizi içine girdiği bu sarmaldan mutlaka kurtaracağız, az kaldı. Biz, iktidara yürüyoruz. Milletimizle beraber el ele, omuz omuza, gönül gönüle iktidara yürüyoruz; çok az kaldı.

Güneşin doğmasına çok az kaldı, güneşli günlere çok az kaldı diyor, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Zeynel Özen	Ali Kenanoğlu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Erol Katircioğlu	Dilşat Canbaz Kaya	Kemal Peköz
İstanbul	İstanbul	Adana

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Hüseyin Örs	Hayrettin Nuhoglu
Adana	Trabzon	İstanbul
Feridun Bahşi	Zeki Hakan Sıdali	Hasan Subaşı
Antalya	Mersin	Antalya
	Behiç Çelik	
	Mersin	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Kemal Peköz.

Buyurunuz Sayın Peköz. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 12'nci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Bu maddeyle, Komisyon sırasında eklenen bir maddeyle Varlık Fonuna kaynak yaratılmak isteniyor. Varlık Fonuna yaratılacak olan kaynak, şans oyunlarından elde edilecek olan bir kaynak. Akşama kadar “nas, nas” diye ortada dolaşan bir iktidarın şans oyunlarından para toplayıp onları da denetimden uzak bir kuruluş üzerinden kullanmasını, doğrusu, doğru bulmuyoruz; bundan dolayı da teklif metninden tamamen çıkartılmasını istiyoruz.

Hatırlarsanız, rahmetli Timurtaş Hoca vardı; kapı kapı dolaşır, Millî Piyango ve benzeri şans oyunlarını “kumar” olarak değerlendirir, haram olduğunu ve oynanmaması, alınmaması, satılmaması gerektiğini söylerdi ama iktidarınız, daha sonra oğlunu Millî Piyango İdaresine Genel Müdür yaptı; onun için, bu da sizden beklenir, böyle bir şey de yapabilirsiniz.

Değerli arkadaşlar, size bir rapordan söz etmek istiyorum. Sık sık cezaevleriyle ilgili düşüncelerimizi dile getiriyoruz ve açıklamalar yapıyoruz. İnsan Hakları Derneği Adana Şubesi Hapishaneler Komisyonu, Çukurova bölgesinde bulunan Adana Kürkçüler F Tipi, Adana Kürkçüler T Tipi, Osmaniye 1 ve 2 No.lu T Tipi ve Maraş Türkoğlu 1 ve 2 No.lu L Tipi Kapalı Cezaevlerini ziyaret etti ve Komisyon, bulduğu hak ihlallerini bir rapor hâlinde ilan etti, kamuoyuna duyurdu. Bunları burada da Meclise bir kez daha duyurmak istiyorum çünkü cezaevlerinde ne kadar insan varsa ülkede

de o kadar zulüm var demektir ama aynı zamanda, ne kadar insan varsa bu zulmün karşısında da direnen insanlar var demektir. Cezaevlerinde direnen insanlara da selam olsun. (HDP sıralarından alkışlar)

Hapishanelerde bulunan hasta mahpusların tedavi ve sağlık hizmetleri engellenmektedir. Pandeminin en yoğun olduğu dönemlerde hijyen malzemesi sağlıklı olarak verilmedi; daha, şu anda da aynı durum, uygulamalar devam ediyor; bunun için, hastalar hijyen malzemelerinden maalesef mahrumlar.

Adana Kürkçüler F Tipi Cezaevinde mahpuslar hasta olduklarında hastaneye gitmek istediklerinde ağız içi araması yapılmakta ve bu arama genellikle oradaki hapishane görevlileri tarafından yapılmak isteniyor, oysaki onlar, tutuklular ağız içi aramasının sağlık personeli tarafından yapılmasını ve dolayısıyla da hastaneye öyle gitmek istiyorlar ancak bu gerçekçe gösterilerek, aramayı kabul etmedi diye tedavi edilmiyorlar ve hastaneye götürülmüyorlar tutanak tutularak.

Osmaniye 2 No.lu T Tipi Cezaevinde kalan ve tutuklandıktan sonra yaralı olduklarını belirten mahpuslar beş yıl içerisinde tedavi edilmemiş, önemli ölçüde hastalıklara, önemli ölçüde organ kayıplarına maruz kalmışlardır. Osmaniye 1 No.lu T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan kadın mahpuslardan L.E. isimli kadın mahpus ciddi sağlık sorunu yaşamakta, daha önce kelepçeli ve jandarma eşliğinde tedavi edilmeyi kabul etmediği için beş yıldır bağırsaklarının bir kısmı hâlâ dışarıda olarak yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır.

Kürkçüler, Osmaniye ve Türkoğlu cezaevlerinde kalan mahpusların taleplerine ve abone olma isteklerine rağmen Yeni Yaşam, Evrensel ve Özgür Gelecek gazeteleri kendilerine verilmemektedir.

Osmaniye T Tipi Kapalı ve Türkoğlu L Tipi Kapalı Cezaevinde kalan mahpuslara Kürtçe ve İngilizce yazılan mektuplar verilmemekte; Osmaniye T Tipi Kapalı Cezaevinde kalan mahpusların daha önce yirmi dakika olan telefon görüşme hakları on dakikaya, bir buçuk saat olan açık görüş hakları da bir saate düşürülmüş durumdadır. Türkoğlu 1 No.lu L Tipi Kapalı Cezaevinde açık görüş hakkının kullandırılmasıyla birlikte, mahpusların kırk dakikalık sosyal aktivite ve spor hakları engellenmiştir.

Tüm cezaevlerinde mahpuslara verilen yemek miktarı az, yemekler besin değeri açısından son derece düşük. Bazen 10 kişiye 4 kişilik yemek verildiği ve mahpusların bu nedenle hapishane kantininden beslenmek zorunda kaldıkları ancak hapishane kantininin fiyatlarının çok yüksek olduğu da ayrıca tespit edilmiştir. Ayrıca, sebze ve meyve kantinlere haftada bir gün, bazen de iki haftada bir gün gelmekte ve son derece yüksek fiyatlarla insanlar almak zorunda kalıyor ama bunlar çoğu zaman atılmak durumunda kalıyor çünkü bayatlıyor ve kullanılamaz duruma geliyor.

Kısacası, hapishanelerde işkence, kötü muamele ve onur kırıcı uygulamalar yaşanıyor. Hapishanelerde kalan mahpusların yaşam hakkı, sağlık hakkı, yeterli, düzenli ve sağlıklı gıdalara erişim hakkı ve bunu temin etme yükümlülüğü Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilmelidir.

Bu durumun düzeltilmesi için bir kez daha dile getirmiş oluyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurunuz Sayın Sıdalı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bir acı haber daha aldık. Pençe-Kilit Operasyonu bölgesinde hain teröristlerle çıkan çatışmada şehit olan Mehmet Meral'e ve tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine de sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, 2016’da kamu varlıklarını ekonomiye kazandırma bahanesiyle kurduğunuz Varlık Fonu, altı yılda tüm varlıklarımızı yutan bir kara deliğe dönüştü. Yıllarca kâr eden şirketler Varlık Fonuna devredildiği andan itibaren ne hikmetse zarar etmeye başlıyor. ÇAYKUR, BOTAŞ, PTT sadece 3 örnek. Üstüne üstlük bu zararlar zamlarla, borçlanmalarla kapatılmaya çalışılıyor. Yani vatandaş hem pahalıya alıyor hem de vergileriyle sizin aktardığınız kaynakların maliyetlerini ödüyor. Yani hesabı ödeyen millet, yiyense belli değil.

Peki, bu şirketler neden borçlanıyor? Çünkü Fondaki şirketlere para lazım. Yalnızca geçen mart, hazine, 51,5 milyar borçlanarak kamu bankalarına aktarılacak üzere Varlık Fonuna verdi, Varlık Fonunun hazineye borcu tam 144 milyar liraya zıpladı. Muhteşem Varlık Fonu, bırakın varlık ve katma değer üretmeyi, yalnızca borç ve dert üretmiş. Bizim paramızla kim bilir kime satmaya çalıştınız? Hangi şirkete bilanço makyajı yapmış?

Dünyada varlık fonları ülkelerin cari fazlalarını değerlendirir, varlık yaratır, sizinki ise sadece yoksulluğu derinleştiriyor. Varlıktan bile yokluk çıkardınız, elinizin değdiği kuruyor. Dünyada varlık fonları şeffaftır, sizinki ise hesapları gizlemek için var. Kamu kurumlarını bünyesine alıyor, ipotek ediyor, teminat gösteriyor ve bu kurumlar üzerinden borçlanıyor, hem de bunu Sayıştay denetiminden uzak, kapalı kapılar ardında yapıyorsunuz. İllaki bir de denetim yapılması gerektiğini, bunu da bağımsız denetçiler yapıyor... Bu sefer her yıl ekim ayında Meclise yani milletin denetimine gönderilmesi gereken denetim raporu bir türlü gelmiyor. İş, artık o kadar ciddiyetten uzaklaşmış ki altmış beş gün gecikmeyle gönderilen raporun Komisyondaki görüşmelerine şirket ve kuruluşların temsilcileri katılmaya bile tenezzül etmiyor. Büyük hayallerle kurulan Varlık Fonu eğer bir şirket olsaydı, son altı yılda -şimdiye kadar yani- çoktan iflas etmişti. Yöneticileri profesyonellerden oluşsaydı, bir dakika daha o koltuklarda oturamazlardı. Güya bu Fon varlık üretecekti, görüyoruz ki sadece borç üretiyor. Siz de kanun değişiklikleriyle kaynak üzerine kaynak aktararak bu beceriksizleri ayakta tutmaya çalışıyorsunuz. Taşıma suyla değirmen döndürmeye çalışıyorsunuz ama dereyi, gölü kurutuyorsunuz.

Kıymetli milletvekilleri, şans oyunlarına ilişkin lisanslar da Varlık Fonuna devredilmişti ancak bu oyunlardan elde edilen gelirler kamu payı olarak genel bütçeye kaydediliyordu. Görüştüğümüz 12’nci maddeyle bu uygulamadan tamamen vazgeçiliyor. Neden? Varlık Fonuna para lazım da ondan. Komisyonda da Genel Kurulda da bunun ne gerekçeyle yapıldığını sorduk, bir yanıt alamadık; ne kadar olduğunu sorduk, öğrenemedik. Bu da yetmedi, Komisyona son dakika getirdiğiniz bir önergeyle at yarışları gelirlerinden alınan kamu payını da Varlık Fonuna aktarmaya çalışıyorsunuz. Bu pay, at ıslahı ve hayvancılığın geliştirilmesi için Tarım Bakanlığına devrediliyordu. Bahsettiğim sorumsuzluk, hesapsızlık, keyfiliğin bir örneği de işte bu. Size, zor durumda olan besicinin çılgınlığını duyup destekleri arttırın, mevcut kaynakları da kurutuyorsunuz, “Başınızın çaresine bakın.” demeyin bu insanlara diyoruz ama dinlemiyorsunuz. Hep söylüyorum, bunlar idare hatası değil, konu hata boyutunu çoktan aştı. Bu teklif, sizin tarım ve hayvancılığa bakış açınızın, politik tercihlerinizin açık bir göstergesi. Üreticinin hayvanını beslemeye yemi, çiftçinin toprağı atmaya gübresi yok. 187 milyar borçla boğuşurken onlara el uzatacağınıza tüm kaynakları kara deliğe aktarmanın peşindesiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamlı) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Sıdalı.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamlı) – Ama artık vatandaş usandı, kaynakların çarçur edilmesinden bıktı.

İYİ Parti iktidarında üreticimize ve tüm ülkemize söz veriyoruz: Vatandaş refah ve bolluğa kavuşacak, gıdaya rahatlıkla ulaşacak. Ürün değerini ve hak ettiği fiyatı bulacak. En yüksek verim için

besici-Hükümet el ele çalışacak. Destek girdileri kuruşu kuruşuna ve zamanında hesaplarında olacak. Çiftçimiz artık yalnız yürümeyecek, devletin desteğini her an yanında hissederek üretecek, kazanacak ve Türkiye kalkınacak. Az kaldı diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 12- 14/3/2007 tarihli ve 5602 sayılı Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde ilave edilmiştir.

“EK MADDE 2 - (1) 6132 sayılı Kanunun ek 2 nci ve 320 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddeleriyle 49 yıllığına Türkiye Varlık Fonuna devredilen lisanslarla ilgili olarak bu Kanunda tanımlanan kamu payı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren anılan sürenin sonuna kadar Türkiye Varlık Fonu veya Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulacak şirket tarafından gelir kaydedilir.”

Süleyman Girgin

Utku Çakırözer

Cavit Arı

Muğla

Eskişehir

Antalya

Cengiz Gökçel

Çetin Osman Budak

Veçdi Gündoğdu

Mersin

Antalya

Kırklareli

Abdüllatif Şener

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Çetin Osman Budak.

Buyurunuz Sayın Budak. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 12'nci maddesi Türkiye Varlık Fonuna devredilen at yarışları ve Millî Piyango lisanslarından alınan kamu paylarının Türkiye Varlık Fonu veya Fon tarafından kurulacak şirkete devredilmesini öngörüyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifi Komisyona geldiği zaman, Komisyonda normal rutininde maddeler tartışılıyor, bu konuyla ilgili muhalefet partileri tabii söz istiyorlar doğal olarak fakat kanun teklifinin bütün görüşmeleri bittikten sonra son anda bir önergeyle bu maddeyi getiriyorlar. Bu madde de aslında Varlık Fonuyla ilgili bir bölümü dile getiriyor. Tartışılmadan “Kabul edenler... Etmeyenler...” ve Meclise geliyor bu.

Şimdi, burada ne var? 2018 yılı başında at yarışlarıyla ilgili lisans yetkileri Türkiye Varlık Fonuna devredildi ancak at yarışlarını izleme ve denetleme yetkisi Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde bırakılmıştı. Yeni düzenlemeye göre at yarışlarından elde edilecek net gelirler, artık at ıslahı ve tesisler ile hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla Tarım Bakanlığına gitmeyecek. Nereye gidecek? Türkiye Varlık Fonuna. Bakın, bu kadar küçük rakamları bile Varlık Fonu artık emmeye başladıysa o Varlık

Fonunun durumunu da izah etmeye gerek vardır, biraz sonra anlatacağım. Kamu payları Varlık Fonuna aktarılacak. Kamu kim? Halk. Peki, Varlık Fonu kim? Recep Tayyip Erdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, buna belki itiraz edebilirsiniz. Varlık fonlarının kuruluş amacı, ülkenin artı değerlerinin bir fonda biriktirilerek o fonun iyi değerlendirilip gelecek nesillerin geleceğiyle ilgili yatırımlarda kullanılmaktır. Peki, Türkiye’de böyle bir şey var mı? Yok. Petrol zengini miyiz? Yok. Doğal gaz zengini miyiz? Yok. Peki, neyiz? Bunlardan yoksun, aynı zamanda da büyük dış borçları olan, cari açık veren bir ülkeyiz ve böyle bir Varlık Fonunu icat edip elimizde kalmış olan, kamunun elinde kalmış olan bankaları, Türk Hava Yollarını, BOTAS’ı, PTT’yi, aklınıza ne geliyorsa hepsini içine doldurdunuz. Peki, ne yaptınız? AKP Genel Başkanını, aynı zamanda, Cumhurbaşkanı Varlık Fonunun başına Yönetim Kurulu Başkanı olarak atadınız. Varlık Fonunun başındaki Recep Tayyip Erdoğan istediği gibi burayı yönetti. Nereye dayandırıyorum peki ben bunu? Dayandırdığım yer açık. Bu saydığımız birçok kurumun Sayıştay tarafından denetlendiği, dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün raporlarının didik didik incelendiği, kamu zararı yaratılmış mı, ne yapıldıysa bunların hepsinin değerlendirildiği yani halkın yani bizlerin, milletvekillerinin incelediği bir durum vardı; bugün tamamen bağımsız denetim kurumlarına işletiliyor, bu evraklar Meclise zamanında gelmiyor, Meclise gelmediği gibi, Varlık Fonunun hiçbir detayı olmayan incelemeleriyle karşı karşıyayız.

Peki, şimdi, Türkiye Varlık Fonu... Şurada birkaç tane örnek vereceğim size: PTT 2018’de Varlık Fonuna devredilmiş. 2018 yılında kârı, devredildiği yıl kârı 216 milyon lira, 2019’da 1 milyar 218 milyon lira, 2020 yılında 741 milyon lira zarar etmiş. Ne oluyor arkadaşlar? Kâr eden şirket...

Peki, ÇAYKUR... Bakın, bu ÇAYKUR son derece önemli, bizim arkadaşlarımız da geçtiğimiz günlerde çaydaki rezillikleri burada anlattılar. ÇAYKUR’un içini boşaltıyorlar, ÇAYKUR’un içi boşalıyor arkadaşlar. Nasıl boşalıyor? 2016 kârı ÇAYKUR’UN 82 milyon lira -hemen devredildiği yıl bu 2016 yılı- 2017 yılında 267 milyon lira zarar ediyor, 2018’de 657 milyon lira zarar ediyor, 2019’da 635 milyon lira zarar ediyor, 2020’de zarar 547 milyon lira, 2021’de zarar 502 milyon lira yani topladığınız zaman milyarlarca lira zarar eden bir duruma geliyor. Ya bu işi bilmiyorlar yönetenler ya da burada, denetimden de kaçırıldığına göre çok büyük olaylar var. Bunları incelemek Meclisin göreviydi, Meclisten de kaçırıldı. Ha, şimdi ÇAYKUR’a ne yapılacak? Çok açık, daha önce TEKEL’E ne yapıldıysa, daha önce şeker fabrikalarına ne yapıldıysa ÇAYKUR’u da özelleştireceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Niye? “Zarar ediyor, bunu da özelleştirelim.” diyeceksiniz. Zaten milletin ağız tadını da bozdunuz. Ya, zarar eden bir şirket, uluslararası firmalara peşkeş çekilen çiftçi, çay üreticisi; geldiğimiz nokta budur. Bakın, burada da notu düşünüyorum altına, bu ÇAYKUR özelleştirilirken bizler buna sonuna kadar direneceğiz. Orada, o kadar çay üreticisini mağdur etmeye hiç kimsenin hakkı yok. Yani özellikle bu Varlık Fonuna aktarılan şirketlerin birçoğu rehin olarak verilip kredi alınıyor, bu kadar büyük borçlarda öyle. Bakın, BOTAS’a. BOTAS “İnanılmaz şekilde zarar ettim.” diyor. Şimdi, buna “Görev zararı.” falan denilebilir, “Millet sübvansede ediliyor buradan.” denilebilir. Öyle bir yönetim tarzı anlayışı olmaz. Varlık Fonunun içinde de denetlenemediği için biz bu rakamları getiriyoruz. 2017’de Varlık Fonuna devrediliyor, 2017’deki kârı 3 milyar lira arkadaşlar, 3,3 milyar lira. Bugün 2022.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Bakın, saymıyorum, zaman kalmadı.

Sadece 2022'nin üç aylık zararı 52,5 milyar, eski parayla katrilyon lira arkadaşlar. Şimdi, buna can mı dayanır? Bu milletin kasası, bu milletin hazinesi buna dayanabilir mi? Görüyoruz enflasyon oranları resmî yüzde 70, gayriresmîsini halkımız biliyor; mutfakta yangın var.

Ve gelinen noktada, son bir şey daha söyleyeceğim Sayın Başkanım, yarım dakikaya sığdırmaya çalışacağım. Bakın, bu da bir vesika. Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararnameyle Varlık Fonuna aktardığı 3 tane kupon arazi. Yeni daha, sanıyorum 30 Martta bu kararname. Diyor ki: "Denizli Sarayköy, 68 bin metrekaare kupon arazi; Balıkesir Ayvalık, 15.526 metrekaare kupon arazi; İzmir Menderes, 40 bin metrekaare kupon arazi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Son, efendim...

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Devamla) – Şimdi, bu kadarcık, bakın, bu kadarcık küçük ama kupon arazilerin Cumhurbaşkanıyla ne alakası olabilir? Kararnameyle ne alakası olabilir? Fakat, maalesef, 3 tane kupon arazi bir şekilde kararnameyle Varlık Fonuna aktarılıyor. Demek ki arkadaşlar, burada bir tasarruf söz konusu olacak, bu tasarruf da Varlık Fonu Yönetim Kurulu Başkanı tarafından kullanılacak; o anlam çıkar. O yüzden, bugün, buraya yangından mal kaçırır gibi getirilen, Komisyonla tartışılmayan ve oldubittiye getirilen 12'nci madde maalesef bu, Varlık Fonu da bu.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Zeynel Özen

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

İstanbul

İstanbul

Ali Kenanoğlu

Erol Katırcıoğlu

Dirayet Dilan Taşdemir

İstanbul

İstanbul

Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Girgin

Cavit Arı

Vecdi Gündoğdu

Muğla

Antalya

Kırklareli

Utku Çakırözer

Abdullah Şener

Cengiz Gökçel

Eskişehir

Konya

Mersin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Ağrı Milletvekili Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurunuz Sayın Taşdemir. (HDP sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Değerli milletvekilleri, 4 kişilik bir ailenin düzenli beslenebilmesi için gerekli miktar 6.465 TL ama, maalesef, milyonlarca aile bırakın 6 bini, düzenli bir gelire bile sahip değil. Derin bir yoksulluk, derin bir açlık söz konusu yani en basit, en ucuz yemek olan menemeni yapmak için bile insanlar manavdan, pazardan taneyle biber alıyor, taneyle patates alıyor, taneyle soğan almak zorunda kalıyor. Yine, yaz aylarının en çok tüketilen meyvesi olan karpuz bile şu an marketlerde dilimle satılıyor. Artık insanlar karpuzu bırakın bütün almayı, dilim bile alamıyorlar, bu kadar zor bir durumdalar.

Yine, tabii, yani uygulanan yanlış politikalarından kaynaklı tarımı bitirdiniz, hayvancılığı bitirdiniz. Yani belki tarihte ilk defa çiftçiler bu dönemde tarlalarını ekemez duruma getirildi, esnaf kepenk kapatıyor, yine binlercesi kredi batağında, aldığı krediyi ödeyemiyor, alışveriş durmuş durumda; çok ciddi krizlerle maalesef yüz yüzeler. Peynir, süt, et, yumurta AKP döneminde artık lüks bir tüketim maddesi hâline geldi; bunları tüketebiliyorsanız aslında varlıksınız durumuna geldi maalesef.

Yine, yoksulluğun, açlığın yarattığı derin çözümsüzlükten kaynaklı insanlar yaşamına son veriyor. Buna en son örnek Selim Bayrak, Diyarbakır’da yaşayan bir seyyar satıcı. Verdiği röportajlarla sosyal medyada epey de gündem olmuştu. Sur’da yaşayan bir esnaftı, daha doğrusu seyyar satıcılık yapıyordu, Sur’da yaşadığı sıkıntıları ifade ediyordu; evsizliğini, evinin nasıl yıkıldığını ifade ediyordu. En sonki videoda ise yaşadığı ekonomik sıkıntı ve krizden söz etmişti ve bundan hemen sonra da yaşamına son verdi. Selim Bayrak gibi yüzlerce insan aslında bu son dönemde yoksulluktan kaynaklı yaşamına son vermek zorunda kaldı.

Bunlar tabii ki intihar olarak geçiştirilemez. Aslında intihara sürüklenmeler AKP politikalarından kaynaklı yaşanan cinayetlerdir. Şimdi Türkiye’de bu şekilde mağdur olan elbette ki birçok insan var. İnsanların ne yaşadığını maalesef umursamıyorsunuz. İntiharlardan kaynaklı kendinizi de sorumlu görmüyorsunuz.

Ülkenin tüm kaynaklarını çaldınız çırtınız ve kaçırdınız. Siz bu imkânlarınızı yani bu yaşadığınızı şatafatı tabii ki kaybetmemek için de elinizden geleni yapıyorsunuz. Muhalefet eden, eleştiren, sorgulayan, hesap soran herkesi de düşman ilan ettiniz, kutuplaştırdınız, toplumu böldünüz. Yine bu politikalar artık bir AKP klasiği hâlini aldı. Yani her sıkıştığınızda “dış güçler” propagandasına sarılıyorsunuz. Yani dönemsel ve konjonktürel olarak yaratılan bir dış güç sendromu var ve buna sarılarak aslında yaptıklarınızdan sıyrılmaya çalışıyorsunuz. Dönem dönem de bir bakıyoruz aslında düşman ilan ettiğinizle ertesi gün dost olmuş, sarılmışsınız, kucaklaşmışsınız. Yani ülkeye getirdiğiniz hâli elbette ki bir iki cümleyle anlatmak mümkün değil. Çöküşünü gizlemek, iktidarda kalmak, ömrünüzü uzatmak için de bir kez daha savaşa, operasyona ve krizlere başvuruyorsunuz. Ülkede bir beka sorunu varmış gibi bir algı yaratıyorsunuz, halkı kandırıyorsunuz, açıkçası yalan söylüyorsunuz. Ülkede bir beka sorunu yok, sadece milliyetçi duyguları kabartarak ben nasıl oy alabilirim, tekrar nasıl seçilebilirimin kaygısı var. Bu politikayı her seçim arifesinde biz yaşıyoruz, tanıklık ediyoruz. Buna karşı da bir suskunluk yaratmak istiyorsunuz, itirazın yükselmesini engellemeye çalışıyorsunuz. Bir korku imparatorluğu kurmak gibi bir hedefiniz var. Bunu 2015’ten beri yapıyorsunuz. Partimize saldırarak bunu yapıyorsunuz, arkadaşlarımızı cezaevinde rehin alarak bunu yapıyorsunuz. Kürtlerin, muhaliflerin, kadınların eşit, özgür birlikte yaşam iddiasını tehlike olarak atfedip tehlike olarak yansıtarak bunu yapmaya çalışıyorsunuz. Dün ısıklık çaldığı için Kürtleri, insanları yargılıyordunuz, bugün ana dilinde şarkı söylemek isteyen müzisyenlerin konserleri yasaklanıyor, türküler yasaklanıyor.

Tüm bunların Kürt sorununda yaşanan derin çözümsüzlükten kaynağını aldığını bizler de çok iyi biliyoruz. Her iktidar Kürt sorununun çözümsüzlüğünden nemalandı, kendi iktidarını sürdürmek için sorunu büyüttü, çözümsüz bıraktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Taşdemir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) - AKP iktidarı, bugün aynı politikayı daha fazla derinleştirerek kendi iktidarının ömrünü uzatmak için bir kez daha aynı yöntemleri, denenmiş yöntemleri kullanıyor.

İç ve dış siyasette tüm pazarlıklar “Aman da Kürtler söz sahibi olmasın, statü sahibi olmasın, bir hakları hukukları olmasın.” diye yürütülüyor. Karanlık güçlerle bunun üzerinden ittifaklar kuruluyor. Dünyada da ülkemizde de acil olan tek bir şey var, o da barıştır. Özgürlüklerin teminatı barış siyasetidir, demokrasinin teminatı barış siyasetidir. HDP barış siyasetini, diyalog siyasetini yürütmeye de devam edecektir.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Cengiz Gökçel.

Buyurunuz Sayın Gökçel. (CHP sıralarından alkışlar)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, AKP ülkemizi ekonomik bir yıkıntının eşiğine getirdi. Vatandaşlarımız ekmek parası bulamıyor, gıda alamıyor, çocuğuna süt içermiyor. Kur korumalı TL mevduat hesabı sistemiyle AKP, yoksuldan alıp zengine dağıtmaya devam ediyor. Esnafın, çiftçinin kredi borçları cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesindeyken AKP hâlâ zenginlere, 5’li çeteye çalışıyor. Çiftçinin borcu 255 milyarı geçti. Esnaf borçlarını ödeyemiyor, kepenk kapatıyor. AKP çiftçinin, esnafın kredi borçları için maalesef kılını kıpırdatmıyor.

Değerli arkadaşlar, tarımsal üretimde yaşanan sıkıntıları dile getiriyoruz ama AKP’nin kulağı sağır. Çiftçiler feryat ediyor, AKP kulaklarını tıkıyor. Yirmi yılda çiftçiye canından bezdirdiniz, bitirdiniz, ürettiğine pişman ettiniz, tahıl ambarlarını boşalttınız, ülkeyi buğdaya muhtaç hâle getirdiniz. Tarım Bakanı çıkıp “Buğdayda kriz yok.” diyor. Eli toprağa değmiş herkes biliyor ki ülkede buğday krizi var arkadaşlar, AKP olduğu sürece de kriz olmaya devam edecek. Kriz yok, peki hasat dönemi niye buğday ithalatı yapıyorsunuz?

Değerli arkadaşlar, bakın, makarna Türk insanı için çok kutsal bir gıda ürünüdür. Makarna bizim için kutsaldır, hiçbir maddiyatla değeri ölçülemez ama bugün makarnanın yarım kilosu 10 lira. İnsanlar evine makarna alamıyor artık makarna.

Değerli arkadaşlar, süt! Hepimizin köylerinde değişim -yani çok ucuzdu- yapılarak insanlar birbirlerine imece usulüyle sütlerini verip birbirlerinin yoğurt yapmasını, tereyağı yapmasını, peynir yapmasını kolaylaştırdı. Süt 20 lira arkadaşlar, süt 20 lira! İnsanlar çocuklarına süt içiremiyor, süt! (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, sarayda kriz olmayabilir ama maalesef vatandaşın tenceresi kaynamıyor. Buradan çiftçiye, esnafa, emekliye, memura, işçiye, bütün vatandaşlarımıza sesleniyorum; bize katılın, AKP belasından ülkeyi kurtaralım, Türkiye Cumhuriyeti’nin tekrardan ayağa kalkmasını sağlayalım.

Değerli arkadaşlar, toprak işleyenin, su kullananın ama çiftçi suyu kullanamıyor çünkü su ücretleri 3’e katlandı. Mersin’de 1 dekarın su ücreti 760 lira, bazı bölgelerde 950 lira, bazı bölgelerde 1.000 liranın üstüne çıktı. Çiftçi suya ulaşamıyor, çiftçi mazot alamıyor, tohum, fide, gübre, yem alamıyor. Çiftçi toprağını ekemiyor. Çiftçinin hakkı olan suyu çiftçiye ücretsiz verin. AKP bizim

çiftçimizden 2.250 liraya aldığı buğdayı yabancı çiftçiden 456 dolara ithal ediyor. Ülkemizde arpa ve buğday hasadı başladı. TMO bizim çiftçimizden de 456 dolara buğday almak zorunda. Çiftçimizin hak ettiğini verin, çiftçimiz üretmeye devam etsin. (CHP sıralarından alkışlar) Ülkemizi Rusya’ya, Ukrayna’ya, Çin’e, Hindistan’a muhtaç etmeyin.

Değerli arkadaşlar, çiftçimiz ürettiğinden para kazanamıyor, AKP buna rağmen üreticimizden üretim yapmasını bekliyor. Bu hayal, hayal. AKP çiftçimize hak ettiği desteği verse cefakâr çiftçimiz üretecek ama AKP çiftçiye değil zenginleri düşünüyor.

Çiftçimize bu yıl bütçeden 29 milyar lira ayrıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Başkanım, özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Aslında kanuna göre bunun 79 milyar lira olması gerekiyordu. Bunu neden vermiyorsunuz? Siz çiftçiye borçlusunuz. Çiftçi diyor ki: “Yeter artık, ödeyin borcunuzu.” Çiftçimiz üretsın, üretsın ki ambarlarımız dolsun.

Değerli arkadaşlar, AKP sıralarına sesleniyorum: Halkın da çiftçinin de sizden artık umudu kalmadı. Sokağa çıkıp “Gıda krizinin sebebi ne?” diye sorduğumuzda herkes “AKP” diyor, “Erdoğan” diyor. “Ekonomik krizin, yoksulluğun sebebi kim?” diye sorduğumuzda vatandaşlarımız “Erdoğan” diyor. Ülkemizde yoksulluğun, adaletsizliğin sebebinin AKP olduğunu aslında siz de biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – İki satır kaldı Başkanım, affınıza sığmıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CENGİZ GÖKÇEL (Devamla) – Ama hiç merak etmeyin ey Türk halkı; çiftçimizi, esnafımızı, işçimizi, tüm emekçileri ihya edip kalkındıracağız, ülkemizi tekrardan şahlandıracacağız; bu böyle biline diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hasan Subaşı

Hüseyin Örs

Adana

Antalya

Trabzon

Hayrettin Nuhoglu

Feridun Bahşi

Fahrettin Yokuş

İstanbul

Antalya

Konya

Ahmet Kamil Erozan

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Sayın Ahmet Kamil Erozan.

Buyurunuz Sayın Erozan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; epey zaman oldu, ben size epeydir Zambiya’dan bahsetmedim. En son Zambiya’dan bahsettiğimde 13 Nisandı. Hepiniz hatırlarsınız, bir ucube anlaşma yani Fatih Sultan Mehmet usulü karadan yürütülecek gemilerle Zambiya’yla yapılacak bir deniz iş birliği meselesi vardı. Sarsıntı yarattı, sarsıntı yarattı ve Dışişleri Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı ne yapacağını şaşırdı, iki hafta sessiz kaldı, iki hafta, tıs yok. Sonunda havadan sudan bir açıklama yaptılar ama gemilerin nasıl karadan yürütüldüğü konusuna da bir açıklık getiremediler. Ben şimdi ümidi Cumhurbaşkanına bağladım yani Cumhurbaşkanının şunu diyebileceğini varsayıyorum, “Böyle bir saçma anlaşmayı onaylayarak ben komik duruma düşmem kardeşim.” demesini bekliyorum. Aradan kırk gün geçti hâlâ onaylamadı. Benim gördüğüm, orayı da bir derin düşünce almış gibi. Dolayısıyla, ben artık takdiri size bırakıyorum; Sayın Cumhurbaşkanının ne gibi bir tercih yapacağını hep birlikte gözleyeceğiz.

Ama başka örneği var mı diye merak ettim ve üzülerek söyleyeyim bir başka örneği daha var; Çad’la yapılmış aynı nitelikte başka bir anlaşma var ve Çad da aynı Zambiya gibi, denize kıyısı olmayan bir ülke. Yani kesyapıştır, seri... Onu da Hulusi Akar imzalamış. Neler diyor Hulusi Akar, onu da söyleyeyim. Bu daha Komisyona gelmedi, gelecek ama ben ön alıyorum, şimdiden bunları anlatıyorum ki geçen sefer açıklama için on beş gün bekleyen Millî Savunma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı hem açıklamayı hazırlamak için vakit bulsun hem de talep etmiş olduğumuz istifa dilekçesini kale almakta şimdiden bir çaba içinde bulunsun.

Otuz dokuz ay geçti o anlaşmanın yapılmasından bu tarafa, 27 Şubat 2019 tarihinde imzalandı anlaşma. Hulusi Akar imzaladı demiştin. Çad’daki limanlardan söz ediyor, deniz araç ve gereçlerinden söz ediyor, liman ziyaretlerinden söz ediyor, geçiş tatbikatlarından bahsediyor. Nedir geçit tatbikatı, biliyor musunuz? Aynı sularda bulunan iki farklı ülkeye ait gemilerin yan yana gelip yaptıkları bir tatbikattır. Bunu Hulusi Akar imzalıyor ve Çad da herhâlde çölün ortasında bunu yapmaya çalışıyor.

Bitmedi. Türkçe metinde deniz korsanlığından bahsediliyor. Deniz korsanlığı... Deniz nerede? Yok. Ama farklı bir durum var; bunun Fransızcasında yani Çadlıların imzaladığı metinde “deniz” kelimesi yok “korsanlık” var. Yani şöyle olmuş: Bizimkiler inadına “‘Deniz’ olacak, ‘deniz’ olacak.” demişler, Çadlılar demişler ki: “Ya, bizde deniz yok.” Çadlılar bunun üzerine demişler ki: “Ya, madem öyle istiyorsunuz, siz kendi Türkçenizde “deniz korsanlığı” yazın, biz yazamayız. Bizde ancak korsanlık olur, korsanlık, hava korsanlığı da olur, başka şeyin korsanlığı da olur.” Şimdi, bu ne zaman gelecek Komisyona bilmiyorum ama ben şu soruyu soruyorum: Bu metinler imzalanmadan evvel kontrol eden bir insan evladı yok mudur? Utanılacak bir durum!

Buradan daha farklı bir konuya geçeyim, tabii, yine dış politika konusunda. İktidarın dış politikasının son zamanlarda çok kıvrak bir nitelik kazandığını gözlüyoruz. Yani oryantal motifler var içinde, bugün söyledikleri ertesi gün tutmuyor. Ve değişik bir kapalı çarşı veya salı pazarı usulü bir alışveriş devam ediyor. Bu alışverişin birkaç örneğini vereceğim size. Biliyorsunuz, Suudi Arabistan’la bir alışverişe girdik ve Cemal Kaşıkçı dosyasını sattık; bitmedi, Hamas’ı sattık İsrail’e; bitmedi, havaalanını sattık, yani sattık derken satmak üzereyiz büyük ihtimalle, havaalanını Birleşik Arap Emirlikleri’ne satmaya yöneldiğimizi anlıyorum. Ve bu arada soruyorum, hatırlıyorsunuz bir tarihte

Kâbil Havaalanı'nı Katar'la işletecektik o da gitti, orayı da Birleşik Arap Emirlikleri aldı. Müslüman Kardeşleri de Mısır'a sattık. Yani buradan şöyle bir dış politika çıkıyor: “Ne vereyim ağabeyime?” veya daha da açık konuşmam gerekirse “Ne istediniz de vermedik?” Bu “Ne istediniz de vermedik?” cümlesini siz zamanında FETÖ... Öncesinde yani FETÖ'nün FETÖ olmadığı bir tarihte Sayın Cumhurbaşkanı Trabzon'da yaptığı bir konuşmada bunu dillendirmişti. Şimdi aynı şeyi Mısır'a “Ne istediniz de vermedik?” Birleşik Arap Emirlikleri'ne “Ne istediniz de vermedik?” “Ne istediniz de vermedik?” Sıra yakında bu başka bir müzakere noktasına gelmiş olan İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyelik perspektifi çerçevesinde büyük ihtimalle gündeme gelecektir. Niye bunu söylüyorum?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanı cuma namazından çıktığında “Buraya gelmelerine hiç gerek yok, hiç boşuna zahmet etmesinler.” dedi. Güzel, alkışlanacak bir ifade; PKK'ya destek veriyorsan buraya gelme kardeşim. Adamlar dün Ankara'daydı. Niye kadrolar, memurlar Cumhurbaşkanını söylediğini dinlemiyorlar? Cumhurbaşkanı talimat verdi “Gelmesinler.” diye, niye geldiler? Daha da üstüne gideyim, çünkü heyetin başkanlığını kim yapıyordu? İbrahim Kalın. İbrahim Kalın kim? Sözcü. Yanında Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı oturuyor. Ben Çavuşoğlu'na buradan bir çağrıda bulunuyorum: Memurlarınızı bu kadar aşağılamaktan vazgeçin. Ama bunu da ilave edeyim, bütün arkadaşlarımız gibi ben de tekrarlayayım: Sona az kaldı, sayılı günler çabuk geçer.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Zeynel Özen	Ali Kenanoğlu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Dilşat Canbaz Kaya	Erol Katırcıoğlu	Ayşe Sürücü
İstanbul	İstanbul	Şanlıurfa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Süleyman Girgin	Cavit Arı	Utku Çakırözer
Muğla	Antalya	Eskişehir
Vecdi Gündoğdu	Abdüllatif Şener	Orhan Sümer
Kırklareli	Konya	Adana

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ilk konuşmacı Şanhurfa Milletvekili Sayın Ayşe Sürücü.

Buyurunuz Sayın Sürücü. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanhurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Urfa'nın Hilvan ilçesinde geçtiğimiz günlerde bir sel felaketi meydana geldi; yurttaşların evini su bastı, beyaz eşyaları ve mobilyaları sele kapıldı, evler kullanılamaz hâle geldi, caddelerde araçlar selle birlikte sürüklendi. AKP'nin yerel yönetimler anlayışı Urfa Hilvan'da da sınıfta kalmıştır.

Hilvan, 42 bin nüfusa sahip fakat sel afetinden sonra görüldü ki kanalizasyon boruları ve altyapı çalışmaları oldukça yetersiz. Yaşanan sel felaketi doğal bir afet olabilir fakat altyapının kötü olması selin gücünü ve yurttaşların maddi kayıplarını daha da artırmıştır. Geçimini hayvancılıkla sağlayan kırsal mahallelerdeki yurttaşlarımızın küçükbaş hayvanları sele kapılıp telef oldu. Ekili alanlara verilen tüm emekler; isot, buğday, fındık ve ekinler harap oldu. Yani Hilvan çiftçisi bu ekonomik krizde borçla toparladığı cebindeki son parasını da mazota, tohuma, gübreye verdi ve yaşanan selle birlikte hepsi yok oldu. Bu yıl insanlar tarlalarından bir kazanç elde edemeyecek. Hilvan'ın Çimdeli, Malören, Kepirhisar, Üçüzler (Şabo) Saluca, Alyele (Şeyh Servan) köylerinde tarımsal alanlar kullanılamaz hâledir. Hilvan'daki insanlar yoksul; kimi mevsimlik tarım işçisi, kimi geri dönüşüm işçisi olarak çalışıp yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar. Bu insanları böyle ortada bırakamazsınız. İktidara sesleniyoruz: Yurttaşlara gereken desteği hızla sağlayın ve mağduriyetleri giderin. Buradan bir kez daha Hilvan halkımıza geçmiş olsun diyoruz. Halkımızın mağduriyetlerinin ve maddi zararlarının karşılanmasının takipçisi olacağımızı da belirtiyoruz.

Evet, değerli halkımız, geçiminin büyük bir kısmı tarımdan olan Urfa'da çiftçi yıllardır suya erişmekte sorun yaşıyor ve suya giden yolun başında çiftçiyi sömüren özel enerji şirketi DEDAŞ bekliyor. Bu sene ağır bir kuraklık beklenirken Urfa çiftçisinin sulama sorunu hâlen çözülmedi. Urfa çiftçisi Tarım Bakanlığına bağlı olan sulama birliklerine olan borçlarını ödemediği hâlde tarlalara verilen basınçlı suyun elektrik borcunun sulama birliği tarafından ödenmemesi sebebiyle Suruç, Bozova, Cullap, Tatarhöyük Sulama Birliklerinin elektriği kesilmiş, çiftçi 1 milyon dönüm alanı sulayamayacaktır yani bu yıl 1 milyon ekili alan kurumayla yüz yüze bırakılmıştır. Ayrıca, pasif hâldeki Bozova Merkez Sulama Tesisi sekiz yıldır çürümeye terk edilmiş, 15 bin dönüm alan sulanamamaktadır.

Yine, bu yıl bölgede don ve dolunun en etkili olduğu ve etkilenen ilçelerimizin başında Bozova geliyor. Bozova'da 350 bin dönüm fındık yaşanan don ve dolu yağışından dolayı verimsiz hâle geldi ve pamukların yüzde 70'i sökülüp yeniden ekildi. Ayrıca, fındık üreticilerinin de zarar tespiti yapılp gereken destek sağlanmalıdır. Bozova'daki 120 köyün yüzde 70'i ciddi hasar görmüşken hâlen gerekli desteğin sunulmaması ise izaha muhtaçtır. Bir an önce zararların tespiti yapılp Bozova halkımıza gerekli olan destek sağlanmalıdır.

Değerli halkımız, Urfa'nın Karaköprü ilçesine bağlı yaklaşık 15 köye sulama imkânı sunacak olan sulama kanalı kullanıma başlandığı gün DSİ tarafından kanala deneme amaçlı bırakılan suyla kanal duvarı yıkılmış ve kanal patlamıştır. On yıldır yapımı süren kanal daha kullanıldığı ilk gün patlıyor ve kanaldaki su ekilmiş tarlalara kontrolsüz bir şekilde dökülüyor. Kanal üzerinde bulunan Akziyaret, Yukarı Çiftlik, Aşağı Çiftlik, Küçük Horzum, Horzum, Yarıntepe, Çömlekçi, Akçahisar, Çakmak, Gelibolu, Ördek, Akpiyar, Serbent, Bezirci ve Kırkpınar köyleri hâlen suyu beklemektedir. Üstelik bu

sulama kanalı yurttaşlara ait tarlaların üzerinde inşa edilmiştir; bunun karşılığında yapılması gereken ödeme yerine yurttaş vadedilen taşlık alan tapulaşması dâhi yıllardır bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Sürücü.

AYŞE SÜRÜCÜ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kanalı yapamadınız, hadi anladık, peki tapuları dağıtmak bu kadar zor mu? Urfa halkı ve Urfa çiftçisi sizin bu hantal bürokrasinizle, hatalı tarım politikalarınızla daha ne kadar mağdur edilecek? AKP iktidarı yönetemediği gibi en basit bir kanalı dahi inşa edemiyor, çiftçinin sulama sorununu çözemiyor, dolu ve dondan kötü etkilenen çiftçiye gereken desteği sağlayamıyorken dünyanın öbür ucundan tarımsal ürün ithal ediyor.

Tarım Bakanlığına bahsettiğimiz bu sorunları, şu an gündeme getirdiğimiz bu sorunları bir an önce çözmesi çağrısında bulunuyor ve kendilerini sorumluluğa davet ediyoruz.

Tekrardan tüm halkımızı saygıyla selamlıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki ikinci konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer.

Buyurun Sayın Sümer. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Bankacılık Kanunu’nda düzenleme yapılması planlanan kanun teklifinin 14’üncü maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 14’üncü maddesi Varlık Fonuna koruma kalkını sağlamakta; maddeyle Varlık Fonu, hissedarı olduğu ya da yeni kuracağı şirketleri her türlü denetimden uzak tutmayı amaçlıyor. Saray iktidarının denetimden uzak tutmayı istemesini çok iyi anlıyoruz; 2017 yılında, Varlık Fonu kurulduktan sonra bünyesine aldığı kamu iktisadi teşebbüslerinin yüzde 90’ı zarar etmeye başladı. Bir sene önce milyonlarca lira kâr eden kuruluşlar Varlık Fonuna geçtikten sonra milyarlarca lira zarar açıkladılar. Saray iktidarı istediği koruma kanununu getirebilir, ilk seçimlerden sonra tüm bu talanın mutlaka hesabı sorulacaktır.

Değerli milletvekilleri, iktidar sadece kamu kurumlarını batırmıyor, aynı durum illerimiz için de geçerli. Saray talimatıyla rakam açıklayan TÜİK’in verilerine göre 2021’de gelire dayalı yoksulluk oranının en yüksek olduğu iller sıralamasında ilim Adana 1’inci sırada. Adana, sadece en fakir il durumunda olmakla kalmıyor çözüm bekleyen birçok soruna da çare aramaya başladı. İçinde bulunduğumuz teknoloji çağında Yüreğir ilçemize bağlı birçok mahallemizde internet ve telefonlar çalışmıyor. Defalarca dile getirmemize rağmen bu sorunu çözecek altyapı çalışmaları bir türlü yapılmadı. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, Yüreğir ilçemize bağlı, ayrıca Karataş ve Yumurtalık ilçelerinin de kırsal bölgelerine hizmet sunan hastanemiz 2013 yılında yıkıldı. İktidar yetkilileri yüz on yedi sene hizmet vermiş hastane binası yıkılırken “Yenisini ve daha modernini yapacağız.” demişlerdi. Bakın, aradan neredeyse on sene geçti, tek bir çivi dahi çakılmadı, molozuyla olduğu gibi ortalıkta duruyor.

400 bin civarındaki sığınmacı ve mülteci akınından sonra Adana, uyuşturucu suçlarında Türkiye 3’üncüsü, cezaevine giren hükümlü sayısında Türkiye 5’incisi, suça sürüklenen çocuk sayısında Türkiye 12’ncisi durumunda hatta bazı ilköğretim okullarımızda Suriyeli öğrenci sayısı Türk öğrencilerinden fazla hâle geldi. Mahallelerimizde her gün birçok Suriyeli ile Türk vatandaşı arasında çeşitli sorunlar çıkıyor.

Akdeniz'in en güzel sahilleri Adana'da ancak turizm altyapısı ve tesisleri olmadığı için turizme maalesef açılmıyor. Karataş ve Yumurtalık ilçelerimizde balıkçılıkla uğraşan esnaflar artan mazot fiyatları nedeniyle denize açılmayı bırakmak zorunda kaldılar, tekneler maalesef çürümeye terk edildi.

Değerli milletvekilleri, saray iktidarından önce “Adana” denildiğinde bambaşka bir tablomuz vardı. Yirmi yılın sonunda maalesef “Adana” deyince ekilemeyen topraklar, traktörüne haciz gelmiş çiftçiler, dalında çürüyen ürünler, çiftçiliği bırakan aileler, işsiz gençler, kepenk kapatmış esnaflar, geçim derdine düşmüş insanlar akla geliyor. Işıl ıslıl parlayan güzel şehrimizi maalesef fakirlikle anılır duruma getirdiler. Gözleri ıslıl ıslıl olan Sayın Hazine ve Maliye Bakanı çıkıp “İşler tıkırında, esnafın durumu çok iyi.” açıklamasında bulunuyor.

Bakın, şimdi bu göstereceğim fotoğraf da Adana'nın en işlek dükkânları olan bir caddesinin. Pandemi döneminde kepenk kapatmak zorunda kalan esnaf şu an ekonomik nedenle daha ağır bedeller ödüyor; dükkânlar ya kiralık ya satılık. Kıryıllık esnaflar ekmek teknelerinden vazgeçmek zorunda kaldı. Ceyhan ilçemizde, İncirli ve Kurtpınarı köyünde petrokimya tesisi yapımı için kamulaştırma gerçekleştirildi. Milletin tapulu arazisi, tarlası elinden alındı; henüz 1 lira ödeme yapılmadı. Vatandaş hem tarlasını kaybetti hem de parasını alamıyor.

Değerli milletvekilleri, hatırlayanlar olacaktır “millet bahçesi” seçimlerin en mega projesi olarak açıklandı. Adana'nın en merkezî yerindeki stadyumumuz yıkıldı, yerine millet bahçesi yapılacağı açıklandı; tam 43 milyon liraya Adana Millet Bahçesi ihalesi yapıldı. Biz defalarca uyardık, ihaleyi alan firma Erzurum Organize Sanayi Bölgesi'nde yaptığı bir işte devleti tam 11 milyon lira zarara uğratmış bir firma. Biz “Bu firma sıkıntılı firma; araştırma yapın, rant sevdanızdan vazgeçin.” dedik, dinletemedik. Sonunda ne oldu biliyor musunuz? İhaleyi alan firma beton yapımında kullanılan 6 milyon lira değerindeki agrega malzemesini alıp şantiye alanını da pisliğiyle bırakıp gitti. Adana'da yaz sezonu sıcak geçer, maalesef sıcakların başlamasıyla birlikte de sıtma, dizanteri gibi hastalıklara davetiye çıkıyor bu bölge. Peki, bunun sorumlusu kim? Yetkililere sesleniyoruz, göz göre göre yapılan bu talanın hesabını kim verecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN SÜMER (Devamla) – Başkanım, teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, bir diğer önemli konu ise Adana Şakirpaşa Havalimanı. Adanalılar havalimanının kapatılmasını istemiyor. Şakirpaşa Havalimanı'nın yıkılmaya değil geliştirilmeye ihtiyacı var. Buradan saray iktidarına bir kez daha seslenmek istiyorum: Sırf rant uğruna, birileri zengin olsun diye şehrin en güzel yerlerini, ÇUKOBİRLİK, TEKEL, Sümerbank, TRT arazisini daha önce peşkeş çektiniz, en azından havalimanı arazisini yandaşlarınıza kurban etmeyin.

Değerli milletvekilleri, bizler yılmadan dile getirmeye, çözüm üretmeye çalışsak da iktidar bildiğini yapmaya, Adana'mızın sorunlarına kayıtsız kalmaya devam ediyor. Kuracağımız Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında tüm sorunlara derman olacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Danış Beştaş...

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, adalet nöbetindeki annelerin gözüaltına alınmasına ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 2 vekilimizin de eşlik ettiği “adalet nöbeti”ndeki anneler gözüaltına alındı Kağıthane’de, sadece adalet talebiyle bir nöbet eylemi gerçekleştirmek istemişlerdi taleplerini ifade ederek fakat maalesef Fince Akman, Kumru Akgül, Zeynep Çalhan, Songül İlker şu anda gözüaltındalar ve nerede gözüaltında tutulduklarına dair de henüz sağlıklı bir bilgi alabilmiş değiliz, hatta vekillerimizin bizzat gözlemlediğine göre annelerin polis aracının içinde düşürüldüğü, darbedildiği de gelen bilgiler arasında. Adalet artık bu ülkede ekmek kadar, su kadar önemli bir ihtiyaç hâline geldi. Annelere uygulanan bu muamele, gördükleri bu muamele kesinlikle izah edilemeyecek dozdadır. Yani biz adalet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cezaevlerinde yakınları bulunan, çocukları bulunan annelerin adalet talebine iktidarın kulak vermesi lazım çünkü annelerin ahı ve talebi başka hiçbir şeyle kıyaslanamaz. Her fırsatta anneler üzerinden konuşanlar bu konudaki ayrımcılığı da lütfen dikkate alsınlar. Anneler arasında ayırım yapılmaz.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 327) (Devam)*

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Altıntaş	Feridun Bahşi	Hasan Subaşı
Ankara	Antalya	Antalya
Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Hüseyin Örs	Hayrettin Nuhoğlu
Adana	Trabzon	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Ayдын) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurunuz Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına 327 sıra sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin

14'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin 14'üncü maddesiyle, 13'üncü maddede öngörülen muafiyet ve istisnaların maddenin yürürlük tarihinden önce kurulan şirketler ve fonlar için de uygulanması öngörülmektedir. Yani bu şirketlere gelir ve kurumlar vergisinden, Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ve tasdik ücretleri gibi vergilerden, emlak vergisinden ve birçok vergi kaleminden, kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat uygulama ve kısıtlamalardan muafiyet tanınmak istenmektedir.

Vergi toplanırken sürekli farklı gruplara, farklı alanlara muafiyet tanınmasını doğru bulmuyoruz. Elbette istisnai durumlarda bunlar yapılabilir ancak iktidar partisi vergi toplamak kötü bir uygulamaymış gibi sürekli vergiden muaf, imtiyazlı gruplar ve kurumlar yaratmaktadır. Ayrıca, bu kurumların bu kanun teklifi aracılığıyla KİT denetiminden uzak tutulmasını da doğru bulmuyoruz. Açıktır ki 13'üncü ve 14'üncü maddelerinin uygulanması denetimi zorlaştıracak etkiye de sahiptir. Dolayısıyla, bu maddelerin kanun teklifinden çıkarılmasının gerektiğini düşünüyoruz.

Denetimin bir diğer sonucu eleştiriyi ve istişareyi de beraberinde getirmesidir, bunlar olmadan hata yapılması da kaçınılmaz olacaktır. Ülkemizin içine düştüğü ekonomik kriz de böylesi denetimsiz ve keyfi uygulamaların sonucudur. İktidarın yanlış politikalarının ekonomide olumsuz yönleri görüldü ancak hâlâ hata yapıldığı kabul edilmiyor. Örneğin “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” anlayışıyla kur korumalı mevduat hesabı denilerek ortaya konulan ve bütçeye aşırı yük getirilerek toplanan vergilerin mevduat sahiplerine aktarılmasına yol açan uygulamadan medet umulmak zorunda kalınmıştır. Kur korumalı mevduat hesabı faize karşı olan ancak parası değer kaybetmesin diye altına ya da dövizde yatıran vatandaşın faize yönlendirilmesine de neden oluyor. İlâveten, etkisi ancak üç ay sürdü; enflasyon düşmedi, kurlar da tekrar arttı. Lafınız “Enflasyon düşecek.” idi, icraatınız tam tersi oldu.

Değerli arkadaşlar, böyle politikaları uygularken ülke ekonomisini yapboza çevirme lüksünüz yoktur. Bu, risk alınabilecek bir mesele değil; bir milletin kaderidir, yaşamıdır. En başta mevcut tecrübelerle bakmak gerekliydi. Bizde 1967'de başlayan, 1970'lerdeki dövizde çevrilebilir mevduat yani DÇM tecrübesine bakabilirdiniz ya da dünyada benzer uygulamalara bakabilirdiniz. Mesela, Meksika'da benzeri bir uygulama vardı. Sonuç ne oldu? “1994 Meksika peso krizi” olarak adlandırılan bu olayda Meksika Hükûmeti de ABD doları garantili yerli para üzerinden yatırım aracı ortaya koydu ve bunu yabancı yatırımcı çekmek için de kullandı, tıpkı bugün iktidarın yaptığı gibi. Kısa bir süre bu mekanizma işe yaradı gibi göründü ama bu iyimser tablo sadece birkaç ay sürdü; beklentinin tersine, Meksika'da ithalat ve dövizde olan ilgi aşırı arttı. Bunun sonucunda, ödemeler dengesi bozulan Meksika, döviz borçlarını ödeyemeyeceğini ilan etti. Meksika'yı kurtarmak için Amerika Birleşik Devletleri, IMF, Uluslararası Ödemeler Bankası, Latin Amerika devletleri ve Kanada toplamda 50 milyar dolar civarında bir para topladı, bu sayede Meksika iflastan kurtarıldı.

Bu tecrübeden bizim de çıkaracağımız dersler olmalıdır. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de belirttikleri gibi “Ağustosta enflasyon düşecek.” diye vaat vermeniz, peşinden “Enflasyon korumalı tahvil çıkaracağız.” diye müjde vermeniz ekonomi yönetiminizdeki zafiyeti göstermektedir. Ekonomiyi düzeltmek için afaki ve dayanaksız projelere gerek yok. Bize ekonomide liyakat, vergide adalet, piyasada güven lazım. Ancak bu şekilde Türkiye bu darboğazdan kurtulabilir, kurtulmamıza da az kaldı.

Genel Kurulu saygılarımla selamlarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoglu

Feridun Bahşi

Hasan Subaşı

Adana

Antalya

Antalya

Hüseyin Örs

Orhan Çakırlar

Hayrettin Nuhoglu

Trabzon

Edirne

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Edirne Milletvekili Sayın Orhan Çakırlar.

Buyurunuz Sayın Çakırlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, maddeyle, TMSF'nin kayyum olarak atandığı şirket ve mal varlığı değerleri için şirket varlıklarının, mal varlığı değerlerinin veya hakkında şahıs kayyumluk kararı bulunmasa dahi bu şirket veya mal varlığı değerlerinde payları bulunup aleyhlerinde mahkemece kaçak kararı verilen kişilerin bu paylarının satışının veya feshi ile tasfiyesinin sağlanması öngörülmektedir. TMSF'nin kayyum olarak atandığı şirketlerin bölünmesine karar verilmesi hâlinde Fonun bölünme yoluyla kurulan şirkete kayyum olarak atanacağı öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, kuzey yarım kürenin üretmek zorunda olan ekonomilerindendir. Bizim ne Rusya gibi uçsuz bucaksız doğal gaz kaynaklarımız ne Irak veya Suudi Arabistan gibi petrol rezervlerimiz var. Ekonomimizin ve sosyal düzenimizin devamlılığı için üretmemiz elzemdir. Bu anlamda, Türkiye'nin belkemiğini üretim oluşturmaktadır ancak iktidarınızda tarımı bitirdiniz, gençler iş bulma umuduyla şehirlere göçüyor, şehirdekiler ise liyakatsizlik ve haksızlık nedeniyle ülkeden göç ediyor. Üretimin belkemiği de nitelikli iş gücüdür ancak maalesef ülkemiz, 2016 yılından beri her sene artarak nitelikli iş gücünü kaybetmektedir. Bir diğer deyimle, beyin göçü vermektedir; nasıl vermesin ki euro 17 lira oldu ki bugün 17,5 lira. Bugün 1.000 ila 1.200 euro bandında burs alan Avrupalı bir doktora öğrencisinin geliri Türkiye'de bir profesörün geliriyle başa baş noktasında.

Değerli milletvekilleri, TÜİK verilerine göre mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 11,4 seviyesinde gerçekleşti. 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerin işsizlik sayısı 2022 yılının birinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 50 bin kişi artarak 3 milyon 845 bin kişi oldu. Ülkemizde gençler binbir güçlükle eğitimlerini tamamlayıp iş hayatına atılmaya çalışmakta fakat emeklerinin karşılığını alamamaktadır. Eskiden gençler daha iyi bir eğitim almak için yurt dışına gitmek istiyorlardı; bugün ise eğitimlerine 300-400 bin euro harcayarak yetiştirdiğimiz doktor, avukat, mühendis ve benzeri meslek sahibi gençlerimizi özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ve Körfez ülkelerine

kaptırıyoruz. Dahası, bugün, ülkemizde, sosyal devlet anlayışından uzak bir yaklaşım olmasından, adalet olgusunun eksikliğinden ve yaşam kalitesinin düşüklüğü gibi etkenlerden dolayı gençlerimiz meslek ayırt etmeksizin vasıflı veya vasıfsız bir işte çalışıp kaliteli bir hayat sürdürmek için doğduğu toprakları terk etmekte. Peki, bu durumu nasıl tersine çevirebiliriz? Öncelikle sorunun sebeplerini tespit etmemiz gerekmektedir, bulunduğumuz Meclisin önceliği bu sebepleri araştırmak olmalıdır. Gençlerimiz yöneticiler tarafından anlaşılmadıkları düşünüyorlar; dahası, umutlarını o derece yitirmişler ki “Ne pahasına olursa olsun.” diyerek gitme yolunu tercih ediyorlar.

Ülkede kalan gençlerimizin ise başka çileleri var. Japonya’da evden çıkmadan yaşayan gençleri tarif eden sosyolojik bir tabir var: Hikikomori hastalığı; bizde de yayılıyor. Ancak, bizde gençler kendilerini asosyallik ve teknoloji bağımlılığından dolayı eve hapsedemiyorlar, dışarı adım atmak bile ateş pahası. Gençler masraf yapmamak için kendilerini eve kapatıyorlar. Bina manzaralı binaların kiralari uçmuş. Gençler hayatı erteliyorlar; geç iş buluyorlar, geç evleniyorlar, sigorta ve emekliliğe hak kazanıp kazanmayacakları meçhul çünkü hayata geç atılabiliyorlar ve yönetenlere güvenmiyorlar. Kendini muhafazakâr, mukaddesatçı olarak addeden ve 3 çocuk isteyen iktidar bu ne konuda düşünüyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN ÇAKIRLAR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Özetle, temel hak ve hürriyetlerin tesisi, ifade özgürlüğünün uygulanması birinci önceliğimiz olmalıdır.

Bugün “tweet” attığı için gençleri tutuklarsanız yarın nesilleri, koca bir gençliği kaybedersiniz. Öncelikle bu felaketin engellenmesi için liyakat ve fırsat eşitliğinin sözde kalmaması, torpil ve iltimasın gerçek anlamda tasfiye edilmesi gerekmektedir.

Merak etmeyin gençler, az kaldı!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hasan Subaşı

Hüseyin Örs

Adana

Antalya

Trabzon

Feridun Bahşi

Hayrettin Nuhoglu

Ahmet Kamil Erozan

Antalya

İstanbul

Bursa

Fahrettin Yokuş

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumunuz olduğu üzere Doğu Türkistan’da yaşayan 30 milyonu aşkın soydaşımız Çin devleti tarafından âdeta soykırıma tabii tutulmaktadır. Özellikle 2017 yılından itibaren Çin devleti 3 milyona yakın Müslüman Türkü kamplarda tutulmaktadır. Bu süreçte binlerce insanımız kamplarda hayatını kaybetmiştir. Çin’de yaşanan bu insanlık dramına ne yazık ki başta Türkiye olmak üzere İslam ülkeleri kayıtsız kalmıştır, kalmaya da maalesef devam etmektedirler. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Temsilciliğinin 2018 yılından itibaren Çin’in Doğu Türkistan bölgesini ziyaret talebine nihayet Çin devleti izin vermiş, önceki gün itibarıyla Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Temsilcisi Michelle Bachelet Çin’e gitmiştir. Temennimiz odur ki Çin devleti Doğu Türkistan’ın tüm bölgelerini temsilcilerin ulaşımına açar, inşallah orada rahat bir imkân bulurlar.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Temsilcisinin Doğu Türkistan ziyaretine başladığı gün, yani önceki gün Çin’in Ankara Büyükelçiliği önünde Çin Toplama Kampı Mağdurları Platformu üyeleri oturma eylemi başlatmışlardır. Hâlen bu eylem devam etmektedir. İYİ Parti olarak Genel Başkanımızın talimatıyla önceki gün partimizin Divan üyeleri ve milletvekilleri olarak Çin Elçiliği önüne giderek eylem yapan kardeşlerimize destek verdik. Elbette desteğimiz Doğu Türkistan halkına yapılan zulümler sona erinceye kadar sürecektir.

Değerli milletvekilleri, önceki gün BBC haber ajansı Doğu Türkistan’da yaşanan zulmü gösteren binlerce belge ve fotoğrafı dünya kamuoyuna duyurdu. Çin emniyet birimlerinden elde edilen belge ve görüntüler Doğu Türkistan’daki kampların tam anlamıyla birer ölüm kampı olduğunu göstermektedir. Çin devleti Doğu Türkistan’da yaşayan Müslüman Türk kardeşlerimize asimilasyonun çok ötesine geçmiş, soykırım uygulamaktadır.

Çin Toplama Kampı Mağdurları Platformu Sözcüsü Mirza Ahmet İlyasoğlu, Çin Büyükelçiliği önünde yaptığı konuşmada şu çağrıda bulunuyor: “Buradan bizler Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak Cumhurbaşkanımızdan, Dışişleri Bakanımızdan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu Başkanımızdan bize sahip çıkmalarını, sıkıntılarımızı gündemde tutmalarını ve çözüm üretmelerini bekliyoruz. Doğu Türkistan’da bizlere yapılan zulüm tüm dünyada gündem olurken neden devletimiz Türkiye’den ses çıkmıyor? Bizler, aynı zamanda Türk vatandaşlarıyız. Türk vatandaşlığını almış ve Doğu Türkistan’a ailelerini ziyarete giden 700 civarında kardeşimiz toplama kamplarında hapis tutuluyor. Neden vatandaşlarımıza sahip çıkılmıyor? Bizler aynı zamanda, Doğu Türkistanlılara zulme devletimizin karşı çıkmasını, Müslüman kardeşlerine sahip çıkmasını bekliyoruz. Neden oradaki toplama kamplarının kaldırılması için Türkiye Cumhuriyeti devleti iki kelime etmiyor? Çin soyumuzu kurutuyor, çocuklarımızı öldürüyor, aydınlarımızı zindanlarda çürütüyor, tarihimizi yok ediyor, camilerimizi yıkıyor, aile mahremimize giriyor, ailelerimizin içine Çinli erkek yerleştiriyor, ibadetimizi engelliyor; çocuklarımızın iç organlarını alıyorlar, gebe kadınların çocuklarını alıyorlar; anamızın, babamızın hatta kardeşlerimizin akıbetini bilmiyoruz; bu kadar ağır zulme dayanılır mı? Feryadımızı niye duymuyorsunuz?” diyorlar ve maalesef bu görüntüler şu anda Çin’de yaşanan bu zulmü gösteriyor. Zamanım daraldığı için hızlı geçiyorum, lütfen bunlara bakalım.

Değerli milletvekilleri, malumunuz, geçtiğimiz pazar günü AK PARTİ Adana'da gençlik kurultayı yaptı. O kurultay dönüşü maalesef bir otobüs kazasında 3 üniversite öğrencimiz Hakk'ın rahmetine kavuştu, Allah rahmet eylesin. 41 öğrencimiz de yaralandı, yaralılara da şifa diliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu olay öncesinde maalesef Konya'mızda garip bir olay geliyor. Şu tabloya bir bakın, Altınekin ilçemizde AK PARTİ'nin ak Altınekin teşkilatı lise öğrencilerine mesaj çekiyor, diyor ki: "Sayın (...) 21 Mayıs Cumartesi günü düzenlenen Adana Gençlik Festivali'ne gitmeye hak kazandınız. Otobüsümüz 21 Mayıs Cumartesi sabah saat beşte Altınekin merkez Ali Paşa Camisi önünden hareket edecektir. Yanında kimliği olmayanlar otobüse alınmayacaktır. Altınekin Gençlik Kolları Başkanı Raşit Yıldız."

Şimdi, değerli arkadaşlarım, değerli AK PARTİ'liler, bu nasıl iş? Bunlar lise öğrencisi, bu lise öğrencilerinin telefonlarını kim temin ediyor? Sizde ne geziyor? Siz nereden bunları temin ediyorsunuz? Bu Kaymakam ne işe yarar? Bu Okul Müdürü ne halt eder? İlçe Millî Eğitim Müdürü nedir? AK PARTİ İl Başkanı buna nasıl izin verir? Niye soruşturma açmazsınız? Ne yaptınız? Bizim çocuklarımıza niye dadandınız? Hiç mi utanmıyorsunuz? Hiç mi sıkılmıyorsunuz? Allah'tan da mı korkmuyorsunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ayıp ya, ayıp!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Konya'yı sahipsiz mi sanıyorsunuz? Yazıklar olsun ya!

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sana yazıklar olsun!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Yazıklar olsun!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sana yazıklar olsun!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Konya'yı sahipsiz mi sanıyorsunuz? Niye soruşturma açmıyorsunuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, senin gibi bir milletvekilinin temiz bir dil kullanması lazım ya!

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Hadi oradan!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yaşından başından utan ya!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bağırmadan konuşsana sen!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne biçim bir adamsın sen ya! Bir de sırtıyorsun ya! Şu pişkinliğe bir bak ya! Ayıp ya, ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bağırmeden konuşacaksın.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Utan, utan!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kendin utan! Ya, konuştuğunda insan bir aynayı alır bakar! Utan ya utan!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Hep yalan dolan...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İşin gücün sadece iftira atmak ya, başka bir şeyin yok ya! Örnek olacak yerde, rol model olacak yerde... Bir de milletvekili olacaksın ya!

ŞAHİN TİN (Denizli) – Gündem oldun, gündem; bravo sana!

BAŞKAN - 17'nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Hüda Kaya	Zeynel Özen	Dilşat Canbaz Kaya
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Ali Kenanoğlu	Erol Katırcıoğlu	Nusrettin Maçın
İstanbul	İstanbul	Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Sayın Nusrettin Maçın.

Buyurunuz Sayın Maçın. (HDP sıralarından alkışlar)

NUSRETTİN MAÇIN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halklarım; 17'nci madde OHAL kapsamında el konulan şirketlere dair Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu yetkilendirilmiştir. Bu ne anlama geliyor? AKP'nin darbe içinde darbe üreterek, geldiğimiz nokta itibarıyla, 700 şirketin mal varlığına kayyum atanan TMSF'yi bunların satışıyla ilgili yetkilendirilmesidir bu madde. Hiçbir hukuki süreç işlemeden, mahkeme sonuçlanmadan, mahkeme açmadan bu mal varlıklarının satılması çok korkunç bir tehlikeyi işaret ediyor. Belki bir kısmınız bunun farkında değilsiniz ama bu, şu anlama geliyor: Yarın bu iktidara kim muhalefet ederse onun can güvenliği olmadığı gibi, mal güvenliğinin de tehlike altına girdiğinin işaretidir.

Değerli milletvekilleri, bu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kime bağlıdır? Türkiye Varlık Fonunda olduğu gibi bu da Cumhurbaşkanına bağlandı. Bu ülkenin bütün önemli kaynakları tek adam rejiminin elinde toplanmış ve bunlar üzerinde denetleme hakkı dahi yok, araştırma, soruşturma hakkı yok.

Şimdi, sizlere soruyorum: Bu AKP döneminde özellikle darbe sonrası bütün ihalelerde usulsüzlük, rant ilişkileri dönmedi mi? Döndü. Şimdi, bu bütün olan bitenlerle, AKP dönemindeki rant siyasetiyle Türkiye ekonomisinin geldiği nokta hepimiz tarafından bilinmektedir.

Yine, burada yedi ay önce dedik ki: Bu ülke ekonomik olarak çöküşe gidiyor, bunun sinyallerini vermeye başladı. Bu, sadece ekonomik çöküş değil, aynı zamanda sosyal ve toplumsal değerlerin de çöküşü anlamına geliyor.

Şimdi, sizlere soruyorum: Neden bu madde, bu TMSF, bu dönemde Meclise geldi? Değerli arkadaşlar, Avrupa ülkeleriyle ekonomik anlamda, siyasi anlamda, hukuksal anlamda bu iktidarın ilişkileri tamamen sıkıntılı bir noktada. Kime dönmüş? Suudi Arabistan'a dönmüş. Kime dönmüş? Birleşik Arap Emirlikleri'ne dönmüş. Kime dönmüş? Katar'a dönmüş.

Şimdi, bu 700 şirketi de... Büyük ihtimalle yakın tarihte, haziran ayı içerisinde Türkiye'ye gelecek olan Prens bin Selman'a bir şeyler hediye edilecek; belki de Katar'a, belki de kendi yandaş firmalarına. Ama biz şunu çok iyi biliyoruz: Bu iktidar eşitsizlik ve rant siyaseti üzerinde dün yüzde 1'e hizmet eden bu AKP iktidarı bugün binde 1'e hizmet eden bir iktidara dönüşmüştür. Yani bu toplumun binde 999'u

karşı cephede, binde 1'i AKP ve yandaşları. Bu ülke böyle yönetilemez. Çok yakın tarihte bu ülkenin bütçesinin, ekonomisinin iflasını duyarsak hiç şaşmayalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz, tamamlayın.

NUSRETTİN MAÇİN (Devamla) – Teşekkür ederim. Bir dakika...

Burada benim bir çağrım var değerli arkadaşlar: Enflasyon her gün artıyor, korkunç artıyor. Sadece enflasyon artmıyor; bakın, istihdamda da korkunç azalma var; bakın, durgunluk var. Bir yerde enflasyon, durgunluk artıyor ve istihdam azalıyorsa bunun ekonomideki karşılığı stagfasyondur yani enflasyon ve devalüasyonu da aşan bir stagfasyonla karşı karşıyayız, bunu sonbaharda hep birlikte göreceğiz.

Ben halkıma sesleniyorum: Bu iktidarın 2023'te gitmesi gerekir. Bu iktidar gitmezse bizleri kuru ekmeğe, acı soğana muhtaç edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NUSRETTİN MAÇİN (Devamla) – Halkların bunu hak etmemiştir. Bu seçimlerde mutlaka ve mutlaka bu iktidarı gönderecektir.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Hasan Subaşı

Hüseyin Örs

Adana

Antalya

Trabzon

Feridun Bahşi

Arslan Kabukcuoğlu

Hayrettin Nuhoglu

Antalya

Eskişehir

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurunuz Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubumun görüşlerini ifade etmek üzere söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yürütülmekte olan 714 firma tam kayyumdadır, toplam aktif büyüklükleri 85 milyar Türk lirasıdır ve 45 bin kişi çalışmaktadır. Bu şirketlere Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu 282 kişi atadı. AK PARTİ, Varlık Fonunda olduğu gibi, her türlü ekonomik gücü elinde toplamaya çalışmaktadır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen şirketler 17 Ocak 2017 tarihinde yayımlanan tebliğe göre hizmet vermektedir. Buna göre "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen firmalar şirketin mevcut hâlinin

sürdürülebilir olmaması hâlinde şirketin, şirket varlıklarının veya mal varlığı değerinin satılmasına veya fesihle tasfiyesine Bakan karar verir.” demektedir. Bu cümleden olarak Sürat Kargo 2021 yılında ederinin çok altında satılmıştır.

Sayın milletvekilleri, TMSF kontrolündeki firmaların bir an evvel tasfiyeye gidilmesini kolaylaştırmaktadır. TMSF, yargıdaki şirketlerin mahkeme kararlarını beklemeden bunu yapmaya uğraşmaktadır. Bu tıpkı Sürat Kargo olayına, tıpkı limanların süresi dolmadan alelacele işleticilerine ihalesiz kullanım süresini uzatan kanun değişikliklerine benzemektedir. Bu nedir biliyor musunuz arkadaşlar? AK PARTİ Hükûmetinin bir an evvel TMSF kontrolündeki firmaları elden çıkarma, eşe dosta peşkeş çekme hazırlığıdır. Mevcut mevzuatta “mevcut hâlin sürdürülebilir olmaması hâlinde şirketin şirket varlığının veya mal varlığının değerlerinin altında satılmasına veya fesihle tasfiyesine” kararı vardır.

TMSF yetkilileri, sahip olmadığı, emaneten baktığı şirketleri satma kararı alıyor. Nasıl yapıyorlar? TMSF yetkilileri “Şu anda firma kâr ediyor görünse de makineler demode oluyor. Başka tedbirler alınması gerekir. Ticari bir patronajda firma daha iyi bir duruma gelir.” diyor. Şu anda TMSF kontrolündeki firmaların kredi alamadıklarından bahsetmektedirler. Bu ifadelere baktığımızda, ortada birtakım gerçekler sıralanmaktadır. Bu gerçekler bir mızrağa kılıf hazırlamaktadır. Eldeki mal varlıklarını hiç pahasına özelleştiren AK PARTİ Hükûmeti yandaşlara yeni kıyaklar peşindedir. Elde satacak mal kalmadı. Yandaşları memnun etmek için devletin elinde emaneten tutulan malların peşkeş çekilmesi amaçlanmaktadır. Bu madde çekilmeli; TMSF, emanet aldığı varlıkları adaletli bir şekilde yönetmelidir.

Değerli arkadaşlar, biraz önce bir not geldi. 12 Mayıs 2022 tarihli gazetelerde Hindistan’dan 50 bin ton buğday ithal edileceği yazılmıştı ve bu, iktidar tarafından yalanlanmıştı. Şimdi Hindistan’dan “Hindistan sürmesi” denilen hastalık nedeniyle bugüne kadar buğday ithal edilmemişken Hükûmetin yalanlamasından sonra, şu anda İskenderun Toros Gübre Limanı’na yaşanan, Hindistan menşeli buğday yüklü bir gemi ve burada hastalıklı buğdayların olduğu söylenmektedir. Bu konunun özellikle iktidar tarafından araştırılıp şayet böyle bir hastalıklı buğday var ise bunların Türkiye’ye girişinin yasaklanması gerekmektedir.

Evet, ülkemizde buğday hasadı başladı, çiftçilerimiz bir yıldır hasat yapmayı bekliyorlar, mazot, gübre, ilaç borcu ödenmeyi bekliyor, aileler nafakalarını çıkarmak için Hükûmetin buğday taban fiyatını açıklanmasını bekliyor. İç Anadolu’da 1 dekar kıraç tarladan yapılan hasat ortalama 220 kilogramdır; ekim masrafları, tohum, gübrenin bedeli, ilaçlama dâhil yapılan masraf 1.451 Türk lirası. Mazot, gübre, ilaç bedelleri aşırı miktarda arttı. Hükûmetin her yıl millî gelirin yüzde 1’ini çiftçiye destek olarak vermesi gerekirken maalesef destek binde 4 civarında kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Toprak Mahsulleri Ofisi, buğday ithali için defalarca ihale açtı ve iptal etmek zorunda kaldı. Rusya-Ukrayna savaşı ve Hindistan’da yaşanan kuraklık, daha önce yaşanan pandemi ve gıdaya ulaşımında çekilen zorluklar nedeniyle gıdanın ne kadar değerli olduğu günümüzde bir kez daha anlaşılmaktadır.

Buğday ihtiyacımızın ancak yüzde 89’unu yerli üretimle karşılayabiliyoruz. 2021 yılında 64.030 çiftçimiz köyünü, işini terk etti. Üretim düştüğü için buğdayın belirlenecek taban fiyatının ne kadar önemli olduğu ortadadır. Yüzde 30 refah payıyla 1 kilogram buğday taban fiyatının 7-7,5 lira civarında olması gerekmektedir. Az kaldı, çiftçilerimize veremediklerinizi, girdi maliyetlerini düşürmeyerek

perişan edip tarımdan uzaklaştırdığınız, fahiş kredi faizleriyle icralarda boğuştuğunuz üreticilerimizin çarşı pazar yangınına en derinden hissedip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) - ...taneyle ürün alan insanlarımızın sorunlarını İYİ Partimizin iyi tarım projeleriyle kökünden çözecek, çiftçilerimizin yüzünü güldüreceğiz diyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin çerçeve hükmüne "1 inci maddesinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "başlığında yer alan "varlıklar" ibaresi "malvarlığı değerleri" şeklinde," ibaresinin eklenmesi arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Mehmet Doğan Kubat

Sabahat Özgürsoy Çelik

Kayseri

İstanbul

Hatay

Ramazan Can

Ahmet Özdemir

Abdullah Güler

Kırıkkale

Kahramanmaraş

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 17'nci maddesiyle 7076 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde yapılan değişiklik doğrultusunda, önergeyle söz konusu maddenin başlığı da değiştirilmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya

Zeynel Özen

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

İstanbul

İstanbul

Ali Kenanoğlu

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Süleyman Girgin

Cavit Arı

Veledi Gündoğdu

Muğla

Antalya

Kırklareli

Utku Çakırözer

Abdüllatif Şener

Levent Gök

Eskişehir

Konya

Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Ali Kenanoğlu.

Buyurunuz Sayın Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Esasında, bu 18’inci madde belediye gelirlerine bir göz koyma maddesi. Özellikle, iktidar, kaybettiği belediyelerdeki -büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere- kaybettiği birçok belediyedeki gelirleri tekrar nasıl kontrol ederim derdine düştü. Çünkü gelirler kaybedilince birçok yandaş işsiz güçsüz kaldı; birçok yandaş basın, internet sitesi ve benzeri yerler de kapanmak zorunda kaldı çünkü onların tümüyle belediyeler üzerinden beslendiği ortaya çıktı. Şimdi, bir taraftan, belediyelerin yaptığı işleri ortadan kaldıracı için, onların elini kolunu bağlayabilmek için, bir yerdende onların gelirlerini kısabilmek açısından böyle bir düzenleme getiriliyor ve tümüyle toplumun, şehirlerde yaşayan insanların hayrına değil, onların yapmış olduğu kimi metro çalışmalarını ve benzeri çalışmalarını baltalamak, onları başarısız kılmak üzerine yürütülmüş bir önergeyi içeriyor.

Şimdi, tabii, ülkede durum ekonomik açıdan sıkıntıdayken, vatandaş zorluk çekerken iktidar, bu tür şeylerle bir intikam operasyonları içerisinde yürütmeye çalışıyor.

Geçen hafta bir gün Çiftçiler Günü’ydü. Tabii, çiftçiler bu ülkede en çok mağdur edilen kesimlerin içerisinde, başında geliyor. Bir defa, tarım alanları tümüyle imara açılıyor ve son on yılda çiftçilerin ekim yaptıkları alanlar gittikçe daralıyor. On yıldaki daralma yeri 4,2 milyar hektar alana ulaşıyor. AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılında çiftçi sayısı yaklaşık 2,5 milyon iken 2022 yılında 500 bin sayılarına gerilemiş durumda. Bu, esasında, çiftçilerin ve tarımdaki üretim alanlarının durumunu gösteriyor. Tabii, bunlara sebep olan durumlar var. Birincisi, tabii ki anlatmış olduğumuz tarım alanlarının daralması ve buraların imara açılması, ranta açılması. Diğer taraftan, çiftçilerin borç batağı içerisinde, borç cehennemi içerisinde boğuşmalarıdır. Bankalara, tarım kredi kooperatiflerine ve özel sektöre çiftçilerin toplam borcu 255 milyar civarında ve insanlar tabii ki bütün bu borçların altından kalkmadıkları için çiftçilik yapmaktan vazgeçiyorlar. Birçok yerde araziler şirketlere satılmış ve çiftçiler kendi arazilerinde işçi pozisyonuna düşmüşler. Birçoğunu da devlet, iktidar zaten bu konuda teşvik ediyor.

Diğer taraftan, bütün bunlara rağmen üretimde direnen çiftçiler var ve bütün bunlar da bir maliyet sarmalı içerisinde uğraşıyorlar. TÜİK verilerine göre bile yani ona göre bile tarımsal üretimde enflasyon yüzde 80 civarında ki esasında gerçek enflasyon bunun çok daha üzerinde. Çiftçi ürettiği ürünü maliyetine satamıyor yani o hâle gelmiş durumda. Mazot, gübre ve tohum maliyetleri oldukça yüksek, bu da çiftçinin üretimden vazgeçmesine sebep oluyor.

Diğer taraftan, tabii, bütün bunlar neye yol açıyor? Bütün bunlar bir taraftan da önümüzdeki bir gıda krizine işaret ediyor ve hemen hemen birçok konuşmacı -özellikle muhalefet kanadından-

buna dikkat çekmeye çalışıyoruz. Yani gıda krizi şu demek değil, “Kuraklık olacak, topraklarda ürün yetiştiremeyecek ve böyle bir krizle karşı karşıya...” üzerine kurulu bir şey değil sadece. Tabii o da var, ayrı bir konu ama bir taraftan, işte, üreticinin azalması, üretim alanlarının azalması ve diğer taraftan da gıdaya ulaşımın zorlaşması gıda krizini oluşturacaktır. Bunlardan bir tanesi de pahalı olan gıdalar yani tüketici eğer temel tüketim maddelerine ulaşacak ekonomik gelire sahip değilse bu da başlı başına bir gıda krizi anlamına gelmektedir.

Tabii, bununla ilgili olarak yapılması gerekenler var. Çiftçinin desteklenmesi gerekiyor, çiftçinin üretim maliyetlerini düşürmek için mazot ve gübre başta olmak üzere her türlü üretim girdisindeki vergi yükünün kaldırılması gerekiyor. Olağanüstü durum var, olağanüstü durumda çiftçi üretim yapamıyorsa bu tür tedbirlerin alınması gerekiyor. Devletin, iktidarın, o devletin gücünü buralara kanallandırmaması gerekiyor. Çiftçilerin bankalara olan borçları sıfırlanmak zorundadır. Tarım alanlarına son verecek, tarım alanlarını imara açacak yasal düzenlemeler ve anayasal düzenlemeler ortadan kaldırılmalı ve tarım alanlarının imara açılmasına engel olunmalıdır. Bu konuyla ilgili yasal düzenlemeler de yapılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) –Tabii, iktidarın tercihi şirketlerden yana olduğu için, sermayedarlardan yana olduğu için özellikle tarımdaki çiftçiler, köylüler bu anlamda desteklenmiyorlar ve tercih olarak da son sıralarda yer alıyorlar. İktidarın derdi öncelikle sermaye gruplarını desteklemek, onların gelirlerine gelir katmak, vergilerini sıfırlamak, faizlerini ortadan kaldırmak ama çiftçinin borç batağında sürüklenmesine göz yummak üzerine kurulu. Bütün bu politikalar yani çiftçinin yaşayacağı bütün zorluklar, sıkıntılar bizim, hepimizin, hane halklarının mutfağındaki yangın demektir. Bu yangını durdurmak da bu iktidardan kurtulmakla mümkün olacaktır.

Herkese teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurunuz Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Görüşüğümüz kanun teklifinin 18’inci maddesinde, daha önce Cumhurbaşkanı kararıyla metro yapım işlerinde belediyelerden tahsil edilen yüzde 5’lik oranın kanuna bağlanması öngörülerek Anayasa Mahkemesinin iptal kararı yerine getirilmeye çalışılıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; raylı sistemlerin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılmasıyla, belediyelerden tahsil edilmesiyle ilgili süreç Ankara halkı açısından tam bir garabet örneğidir ve son derece vahim sonuçlar doğuracak bir süreçtir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara metrosuna baktığınız zaman, Ankara’daki diğer bütün metrolara baktığınız zaman tümünün altında Ankaralıların geleceğini ipotek altına alan, kendi kişisel beceriksizliği ve çapsizliğini... Belediyenin bütün gelir kaynaklarını elden çıkarmak suretiyle “Benden sonra tufan!” anlayışıyla hareket eden Melih Gökçek’ten hesap görülmesi, sorulması gereken bir konudur, vahim bir konudur. Ankara’da 3 ayrı hatta metro işlemleri yapıldığında Melih Gökçek... Metrolarda tıkanma yaşanınca şöyle bir yöntemle başvuruldu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi de ne yazık ki buna, bu sürece alet edildi. Muhalefet olarak “Metroları niye bitiremiyorsunuz?” diye sordüğümüz zaman, 2006 tarihinde Melih Gökçek çıktı kamuoyunun önüne, dedi ki değerli milletvekilleri: “Ben,

metroyu, doğal gazı satarak bitireceğim -BAŞKENTGAZ'ı kastediyorum- açıkça söylüyorum -yüzde 80'i itibarıyla o zaman- 3 milyar dolara satacağız ve metroları yapacağım.”

Nitekim, bu süreç gelişti, 2007 yılında AK PARTİ'li Değerli Milletvekili rahmetli Sayın Nur Doğan Topaloğlu ve arkadaşları tarafından hazırlanan bir teklif Meclise geldi. EGO bünyesinde bulunan doğal gaz “BAŞKENTGAZ” adlı bir şirkete dönüştürüldü ve özelleştirme sürecinin önü açıldı.

Değerli milletvekilleri, Melih Gökçek yüzde 80'i itibarıyla özelleştirme kapsamına alınan BAŞKENTGAZ için o zaman dedi ki: “Abone sayısı 960 bin; 3 milyar dolara satacağız.” Geline süreçte AK PARTİ'li Sayın Nur Doğan Topaloğlu Mecliste “Biz, bu raylı sistemdeki yavaşlama ve buna benzer aksaklıkların niçin devam ettiğini Belediye Başkanına sorduk, tıkanıklık olduğunu anlayınca bir kanun teklifi hazırladık ve Meclise getirdik. Bu bakımdan bir Ankara Milletvekili olarak metro sisteminin tümüyle hizmete gireceği, bunda da bizim katkımız olacağı gerekçesiyle biz BAŞKENTGAZ'ın özelleştirilmesiyle ilgili kanun teklifini verdik.” diye 25 Mayıs 2007 tarihinde bu kürsüden konuşma yaptı. Yani Ankara'daki BAŞKENTGAZ, elde edilecek gelirlerle metronun yapımı için özelleştirilmiş bir şirkettir. Sonra metrolar yapılmayınca Ulaştırma Bakanlığı devraldı, metroları yaptı ama BAŞKENTGAZ da Ankara Büyükşehir Belediyesinin elinden gitti. Melih Gökçek'in hesabıyla şu andaki tabloya vardığımızda 2 milyon abone ve yüzde 100'ünün özelleştirildiğini düşündüğünüzde toplam 7-8 milyar dolardan aşağı satılmaması gereken BAŞKENTGAZ, o zaman tam 1 milyar 162 milyon dolara satıldı değerli arkadaşlarım ve bununla metro yapılacaktı; metrolar yapılmadı, Ulaştırma Bakanlığı yaptı. Şimdi, Ulaştırma Bakanlığı, BAŞKENTGAZ'ı sattığı hâlde bu parayı kullanmayarak ve metroları yapmayarak Hükûmete de âdeta zorunlu bir işlem yaptıran Melih Gökçek'in bu tasarrufu nedeniyle Ankara Büyükşehir Belediyesini o metroların parasını ödemekle yükümlü kıyor.

Ben de bir Ankara Milletvekili olarak soruyorum: İktidar partisinin değerli milletvekilleri, eğer Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, şu anda Melih Gökçek'in yapamadığı ama yapmak için de sattığı BAŞKENTGAZ'ın parasını da bünyesinde tutamadığı için niçin metroların parasını ödemekten sorumlu olsun? Ya BAŞKENTGAZ'ı bize verin ya da Melih Gökçek'ten bu parayı tahsil edin. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LEVENT GÖK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, konu vahim. Melih Gökçek ondan sonra çıkıp “Ben metroları yapamayacağımı biliyordum, Hükûmet bunları bitirmeye mecbur olacaktır diye düşündüm.” diyerek güya hepimizi de saf, enayi zannediyor ama yani biz enayi değiliz, saf değiliz. Değerli arkadaşlar, Hükûmet Melih Gökçek'in getirttiği bu kanun teklifini burada kabul etti, BAŞKENTGAZ satıldı, BAŞKENTGAZ gibi çok önemli bir gelir kaynağı Belediyenin elinden çıktı, o paralar metroda kullanılmadı ama parasını Mansur Yavaş ödüyor. Niye? Niçin? Bu paraları Melih Gökçek'ten çatır çatır almak durumundasınız. Bu sorumluluktan kaçamazsınız değerli arkadaşlarım.

Şimdi, Ankara Büyükşehir Belediyesinin 2 milyar 250 bin lira civarında bir borcu var oysa BAŞKENTGAZ'ı bugünkü piyasa değerinden satsanız 150 milyar lira. Paraya bakın değerli arkadaşlarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LEVENT GÖK (Devamla) – Hem böyle bir kaynaktan Ankara Belediyesi mahrum kaldı hem de metroları Ulaştırma Bakanlığı yaptı. Ulaştırma Bakanlığı Ankara Büyükşehir Belediyesinden parayı tahsil etmek istiyor. Melih Gökçek'in yakasına yapışacağınıza Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı

Mansur Yavaş'ın yakasına yapışıyorsunuz. Olmaz; adalet açısından da olmaz, vicdanilik açısından da olmaz.

Sadece o mu? ANKAPARK'a 801 milyon dolar para gömüldü değerli arkadaşlarım, tam 12 milyar lira civarında bir para ANKAPARK'ta gömülü. Bir yandan BAŞKENTGAZ bir yandan ANKAPARK...

Değerli arkadaşlarım, yani bütün belediyelerde müfettişler var ama elimizde, daha hiçbir zaman yargılanmamış bir Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı var. Şimdi, bunların her biri sorumluluk getiren ve hesap sorulması gereken konular. Bu konuya dikkatinizi çekiyorum ve gereğinin yapılmasını da sizlerden talep ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesi ile 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 15'inci maddesinin ikinci fıkrasının beşinci cümlesinden gelmek üzere eklenen birinci cümlede yer alan "Kanunun" ibaresinin "maddenin" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Mehmet Doğan Kubat

Sabahat Özgürsoy Çelik

Kayseri

İstanbul

Hatay

Ramazan Can

Ahmet Özdemir

Abdullah Güler

Kırıkkale

Kahramanmaraş

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurunuz Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara Milletvekilimiz Levent Gök Bey bazı konuları kanun teklifi ve Meclis tutanaklarından ifade etti. Ben de yaşayan birisi olarak, Mayıs 2007 tarihinde Plan Bütçe Komisyonu üyesi olarak o günkü yaşanan hadiseleri anlatmak istiyorum. O gün Plan Bütçe Komisyonu üyesi Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, Sayın Akif Hamzaçebi, Sayın Birgen Keleş, Sayın Mustafa Özyürek, Sayın Ali Kemal Deveciler, bir de İstanbul Milletvekilimiz Ali Kemal Kumkumoğlu -birkaç arkadaşımız da var, şu anda aklıma tam getiremedim- o arkadaşlarımızla gece bu önergeyi konuşuyoruz. Bakın, Türkiye'de doğal gaz ihaleleri... Türkiye'deki ilk yapılan özel doğal gaz ihalesi Kayseri'de yapılmıştır, metreküpün taşıma fiyatı 0,70 dolar sente gitmiştir. Buradan, Sayın Melih Gökçek Ankara'yla ilgili yatırımları gerçekleştirebilmek, raylı sistemi hayata geçirebilmek için... Az önce saydığım arkadaşlarımızın da büyük tartışmaları ve birbirimize karşılıklı ifadeler sonucunda -bakarsanız Sayın Taner Yıldız'a, o da Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiydi o zaman- sanıyorum 5,25 veya 5,5 dolar sente, bakın, Kayseri'nin yaklaşık 6 misli, 7 misli fiyata doğal gaz dağıtım bedelinin yapılmasını... Niye doğal gaz dağıtım bedelinin bu şekilde yapılmasını arzu ettik? Çünkü Ankara halkına hizmet edebilmek için bu doğal gaz dağıtım şirketinin halka arzı gerekiyordu. Kanun gereğince de borcu olmayan belediyeler, yüzde 20'sine kadar özelleştirilen doğal gaz dağıtım şirketlerinde hisse alabiliyorlardı. BAŞKENTGAZ'ın, EGO'nun içindeki Gazın yüzde 100'ü Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına aitti. Ama özelleştirildiği anda, borcu olmayan

belediyelerin yüzde 20'sine kadar -yüzde 10'u bedelsiz, yüzde 10'luk kısmını da bedeli mukabilinde-satın alma imkânları vardı. Şimdi, o çerçevede -Sayın Gök, tutanak tutuluyor mu bilmiyorum, o gün de Plan ve Bütçe Komisyonunda herhâlde tutanaklar vardı- o gün Plan ve Bütçe Komisyonunda geçen -Ankara Büyükşehir Belediyesinin 300 milyon lira BOTAŞ'a borcu vardı -şarta bağlı bir sistemde bu doğal gaz şirketi satıldığı takdirde 300 milyon liralık kısım BOTAŞ AŞ'ye ödenecek ve sanıyorum, Ankara Büyükşehir Belediyesinde 100 milyon lira civarında... Bugün on beş sene önceki hafızamı tazelemeye çalışıyorum. Sayın Gök tutanaklardan, Genel Kuruldaki tutanaklardan okudu. Ve bunun az önce saydığım kişiler huzurunda tartışarak 5,25 mi olsun, 6 dolar mı olsun, niye böyle olmasıyla ilgili tutanaklara baktıkları takdirde, varsa onlar da görülebilir. Ama bunun iki yıllık süresi vardı. "İki yıllık süre içerisinde gerçekleşmediği takdirde Özelleştirme İdaresi bunu özelleştirecek." hükmü vardı kanun metninde. İlk ihale, sanıyorum, 1 milyar 600 milyon dolara yapıldı. Birinci alıcı almadı, vazgeçti.

TANER YILDIZ (Kayseri) – Teminatını yaktı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Birinci alıcı teminatını yaktı, almadı; sıra ikinci alıcıya geldi. İkinci alıcı da dedi ki: "Ben enerji santralinin var olup olmadığı konusunu bilmiyorum." Kazan tarafında herhâlde bir enerji santrali vardı. "O enerji santralinin dâhil olup olmadığı konusunu bilmiyorum. Ondan dolayı, eğer dâhil değilse benim bu alacağım 1 milyar 500 milyon liralık veya..." 1 milyar 650 milyondan önceki fiyat, o da çok yakındı birbirine. "Eğer dâhil değilse ben bundan zarar ederim, almıyorum." dedi. İkinci alıcı da vazgeçti. Arkasından, baktılar ki olmuyor, ihale üçüncü bir alıcıya yapıldı. Sanıyorum, 1 milyar 150 milyon...

Sayın Bakanım?

TANER YILDIZ (Kayseri) – 162.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – 1 milyar 162 milyon dolara ihale edildi.

Değerli arkadaşlar, bu ihaleyi yapan Özelleştirme İdaresi. Oradaki, şarta bağlı olarak iki yıl içerisinde özelleştirilme gerçekleşmediği takdirde olabilecek netice buydu ama yapılan ihalede verilen fiyatlarla, o günkü fiyatlarla çok iyi kazanacaktı çünkü 5,5 dolar sent. Türkiye'de sıfır dolar sente hatta Edirne'de, Tekirdağ'da...

TANER YILDIZ (Kayseri) – Eksi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...eksi fiyatlarla üste para vererek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İzin verir misin Başkanım.

BAŞKAN –Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Teknik konular olunca müsamaha gösteriyor, Sayın Levent Gök de teknik konuları ifade etmeye çalıştılar.

Bakın yani Ankara'da tüketici 5,5 veya 5,25 dolar sent dağıtım bedeli öderken Tekirdağ'da üste para vererek, Gaziantep'te sıfır fiyatla -Sayın Erdoğan burada Gaziantep'ten- Gaziantep'te doğal gaz dağıtım bedelini işletici firma "Ben doğal gaz dağıtım bedeli almayacağım." diyerek, arkasından Tekirdağ'da -2008 yılında oluyor bu ihaleler- dediler ki "Ben üste 3 sent veriyorum; 0,03 dolar vererek bu ihaleyi alıyorum." noktasına getirdiler. Aslında o rakam uygun bir rakamdı, olumlu bir rakamdı.

Bu çerçevede "Ankara'da 8 milyar dolara satılacak bir şey 1 milyar 150 milyon dolara verildi yani bu kadar zarar..." şeklindeki ifadeleri burada olmayan birisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim, tamamlayın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...Ankara'ya yirmi yıl hizmet etmiş bir belediye başkanı hakkında böyle töhmet altında bırakıcı ifadeleri, onu haksız bir şekilde eleştiriye doğru bulmadığımı ifade ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Günahını almayalım, zaten alınacak günah yok adamda.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani onun günahı ona kalsın zaten, o günah alınır mı ya(!)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onun günahı ona kalsın, alınacak günah yok adamda.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Eğer Sayın Levent Gök araştırmacı birisidir, Grup Başkan Vekilliği yapmış bir dostumuzdur, arkadaşımızdır, Meclis Başkan Vekilliği yapmış bir kardeşimizdir -adaletine- bir de avukattır, avukat bir arkadaşımızdır yani farklı konuları burada haklı olarak ifade etmek yerine, bir hukukçu gözüyle, daha adil bir şekilde konuşmayı yapacağını tahmin ediyorum. Bundan sonra da öyle bir konuşma gerçekleştireceğini ümit ediyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sonuçta para nerede?

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Girgin

Cavit Arı

Vecdi Gündoğdu

Muğla

Antalya

Kırklareli

Utku Çakırözer

Levent Gök

Abdüllatif Şener

Eskişehir

Ankara

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurunuz Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsüde konuşurken hepimizin amacı kamu vicdanının, halkın ve toplumun sesi olmaktır. Ben de Ankara halkı adına burada yapacağım ve yaptığım konuşmalarda bunu gözettiğimin bilinmesini isterim.

Ankara'da metroların yapımı için BAŞKENTGAZ'ın özelleştirilmesi sürecinde Sayın Elitaş'ın anlatmış olduğu sürece... Elbette kendisi o dönemde milletvekiliydi, ben Sayın Elitaş'ın kendisine saygı duyarım, çok nazik bir üslupla beni de yanıtlamaya çalıştı ama tabii ortada da bir gerçek var.

Bu gerçek şuradan kaynaklanıyor Sayın Elitaş: Doğal gaz bedavaya gitti, BAŞKENTGAZ çok ucuza satıldı, ilk önce 1.450 veren oldu, sonra 1.250 veren oldu ama o sırada başka bir şey oldu,

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı dedi ki: “Biz bu fiyata alırsız, bize verin.” Verilmedi. Daha sonra yapılan 3’üncü ihalede 1 milyar 162 milyon dolara BAŞKENTGAZ’ın şu andaki sahibi Torunlar Şirketi aldı BAŞKENTGAZ’ı. O sırada, fiyatlar böyle konuşulup biz de “Bu fiyata olmaz.” dediğimiz zaman dönemin Başbakanı, şimdiki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bir televizyon programına katıldı Fatih Altaylı’yla Teke Tek Programı’na değerli arkadaşlarım. Fatih Altaylı ona sordu BAŞKENTGAZ’ın özelleştirilmesini, otoyolların özelleştirilmesini -ifade ettiniz, ben tutanaklara meraklıyım gerçekten, o tutanağı da getirdim- Recep Tayyip Erdoğan “Kârlılık olayını milletimizin lehine düşünmek zorundayız. ‘Biz sıkıştık, şu anda paraya ihtiyacımız var, ne yapalım?’ Yok hemen öyle. Mesela, BAŞKENTGAZ’da 1,5 milyar doları yakalamışız, şimdi 1.100 veriyorlar; 1.500’ü yakaladığımız yerde 1.100’e vererek bunun hesabı bizden sorulmaz mı?” dedi. E, şimdi ben o hesabı soruyorum, o hesabı soruyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Kaldı ki o zamanki fiyatlar ile şimdiki fiyatları bakın bir karşılaştırdığımız zaman, Melih Gökçek “Ben 3 milyar dolara satacağım.” dediği zaman yüzde 80’i özelleştirme kapsamındaydı ve 960 bin abonesi vardı; şimdi 2 milyon abone var BAŞKENTGAZ’da –daha fazla- ve yüzde 100’ü 1 milyar 162 milyon dolara satıldı Sayın Elitaş. Yani şu anda ben CİMER’den başvurdum, bana hâlen BAŞKENTGAZ’ın gerçek değerini bildirmiyorlar, gerçek değeri nedir bildirmiyorlar, ticari sırmış. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken, şu andaki fiyatı 8-10 milyar dolardan aşağı olmayacak bir BAŞKENTGAZ’ın Belediyenin elinden çıkmış olduğu gerçeğini kabullenmek ve metroda eğer Ulaştırma Bakanlığının tahsil edeceği bir para varsa onu gidip Melih Gökçek’in yakasına yapışıp oradan tahsil etmektir; olay bu kadar açık. Daha bir de ANKAPARK var yanında, ANKAPARK’ı da kattığınız zaman sıkıntılı bir süreç içerisine giriyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, bu kanun teklifinde getirilen düzenlemeyle daha önceden iktidar partisinin elinde bulunan büyükşehir belediyelerinde uygulanan bir sistemden dönülüyor. Neydi o sistem? Raylı sistemleri belediyeler yapıp da Ulaştırma Bakanlığına devrettikleri zaman Ulaştırma Bakanlığı 2019 yılına kadar metro gelirlerinin yüzde 15’ini tahsil etmeye çalıştı, yüzde 15. Şimdi, bu getirilen kanun teklifiyle metro gelirlerinden vazgeçilerek belediyelerin kendi vergi gelirlerinin yani toplam bütçe içerisindeki vergi gelirlerinin yüzde 5’i tahsil ediliyor.

Bakın, şimdi, Sayın Elitaş, şöyle bir tablo ortaya çıkıyor: Cumhuriyet Halk Partili belediyeler belediyeyi kazandığı zamana kadar Ankara Büyükşehir Belediyesinden –bir hat için söylüyorum- 10 milyon lira para kesiliyorsa 2019 yılında –o zamana kadar- Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanı Mansur Yavaş geldiği zaman 129 milyon lira kesildi, tam 12 kat fazla; 2020’de metro geliri üzerinden 8 milyon lira kesilmesi gerekirken Cumhurbaşkanlığı kararıyla iktidar değişiklik yapınca 229 milyon lira kesildi. Şimdi, şu ana kadar Ankara Büyükşehir Belediyesinin cebinden tam 902 milyon lira para çıktı değerli arkadaşlarım. Normalde, bu kanun değişikliği olmasa çıkacak para 37 milyondur, tam 24 kat fazla para çıkmış durumda; e, yazık, günah.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

LEVENT GÖK (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, devlette süreklilik vardır, kamu vicdanı vardır, kamu yararı vardır; merkezî iktidar ile belediyeler bir bütündür. Yani bu işletmeler kâr eden işletmeler de değil, belediyeler kendileri sübvansede ediyorlar ama Hükûmet eskiden aldığı payın kat kat fazlasını, 20 kat fazlasını şimdi belediyelerden talep ediyor. Bu olmaz yani kamu vicdanına sığmaz bu. Hâlbuki merkezî otoriteyle, iktidarla el birliği içerisinde belediyeleri daha fazla bu yatırımları yapacak güce ulaştırmamız gerekir; bunu anlatmaya çalışıyoruz. Dolayısıyla bu maddede de adalet işlemiyor ve ne ortaya çıkıyor? Muhalef belediyelerin baskı altına alınması, parasal gerekçelerle ekonomilerinin kısıtlanması ve hizmet yapamaz duruma getirilmesi. Çok açık bir tablo, rakamlar ortada.

Bunları anlatmaya devam edeceğiz, anlatacağız da birbirimizi ikna edene kadar Sayın Elitaş; sanırım, ikna oldunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Biraz sonra sizi ikna edeceğim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19’uncu madde kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20’nci madde kabul edilmiştir.

21’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 327 sıra sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 21- Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.

Süleyman Girgin

Vecdi Gündoğdu

Abdüllatif Şener

Muğla

Kırklareli

Konya

Utku Çakırözer

Atila Sertel

Eskişehir

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ NİLGÜN ÖK (Denizli) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Atila Sertel.

Buyurunuz Sayın Sertel. (CHP sıralarından alkışlar)

ATILA SERTEL (İzmir) – Herkese iyi akşamlar, saygıyla selamlıyorum.

Çok kısa konuşacağım. KİT Komisyonunda, arkadaşlarımızla birlikte, AK PARTİ, MHP, İYİ Parti, Cumhuriyet Halk Partisi, HDP Grubuyla birlikte yoğun bir çalışma sürdürüyoruz. Orada geçtiğimiz gün Eti Madeni denetledik. Eti Madeni denetlerken gerçekten sevindiğimiz bir gelişme oldu, o da bizi mutlu etti ve elmadan sonra en sert 3’üncü malzeme olan bor karbürün tozundan zırh üretimine geçilmesi gündeme geldi. 20 kiloluk zırhlar 7-8 kiloya kadar düşecek yani bunu başarabileceğiz. Serkan Keleşer -Eti Madenin Genel Müdürü- bu tozun üretileceği tesisin Bandırma’da kurulduğunu ve yıl sonunda da hizmete açılacağını söyledi. Ancak orada Genel Müdürün söylediği bir şey dikkatimizi çekti ve biz ona bir uyarıda bulunduk. Bandırma’da bu bor karbürü üreteceğiz ama -Kayserili bir firma ile Ankara’da- bu zırhın üretilmesinin özel sektöre devredileceğini iletiler. Biz de kendisine dedik ki: Bu zırh üretimi çok önemli, gerek tanklarda gerek çelik yeleklerde, her yerde kullanılabilecek malzemenin üretimini gelin MKE’ye verin. MKE, bu konuda bunu başarabilir ve gerçekten stratejik noktada olan bu üretimin, Türkiye’de “Milliyim, yerliyim.” diyen iktidar tarafından özel bir şirkete devredilmesine ve özel şirketin de bir Amerikalı firmayla iş birliği içinde olacağı endişesiyle buna karşı çıktık.

Ben, şimdi, bütün gruplar buradayken -Grup Başkan Vekilim Özgür Özel bu konuda beni uyardı- bu konuda kısa bir söz aldım; kendisine ve size teşekkür ediyorum. Gelin, Tank Palet Fabrikasında

olduğu gibi güzelim fabrikamızı Katarlılara vermeyelim. Güzelim çelik üretimini, bize hem maddi olarak da büyük kazanç sağlayacak olan zırh üretimini gelin birlikte üretilim ve MKE bu konuda başarılı bir kuruluş. MKE'yi, KİT Komisyonu üyesi olarak geçtiğimiz günlerde ziyaret ettim. Orada çok sayıda üretilen ve Türk savunma sanayisine yönelik çalışmaların son derece başarıyla yürüdüğünü gördüm, bundan da memnun oldum. Gelin, bu çelik zırhı birlikte, Türkiye'de millî olarak üretilim.

Herkese iyi akşamlar diliyor, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 21'inci madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

İç Tüzük 86'ya göre lehte Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurunuz Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekillerim; gerçekten teknik bir konu tartışıyoruz, kanunla ilgili bir şey değil ama tartışma üslubu da hakikaten uzun zamandır özlediğimiz, hasret çektiğimiz bir üslup; hem Sayın Sertel'e hem Sayın Gök'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Gök, rakamları söylerken farklı farklı şey yapıyor. Şu anda 2022 Mayıs ayı, benim 2007 Mayıs ayındaki -yine mayıs ayı, tam on beş yıl önceki- tutanaklara bakma imkânım da olmadı; şu anda Plan Bütçe Komisyonunda yaptığımız tartışmalar da gözümün önüne geliyor. Sayın Yıldız ile biz yan yana otururken karşıda Sayın Akif Hamzaçebi ile Sayın Kılıçdaroğlu da yan yana oturuyordu; onların yanında Sayın Mustafa Özyürek, hemen onun yanında da Enis Tütüncü -değerli dostlarımız, arkadaşlarımız; buradan da kendilerine selamlarımı iletiyorum- oturuyordu. Onlarla birlikte tartışarak, niye bunun bu hâle gelmesi gerektiğini ifade ettik.

Bakın, değerli arkadaşlar, diğer firmalar bedel ödemediler. Türkiye'de İstanbul, Ankara ve Bursa haricindeki, eskiden doğal gaz tesisi olan firmalar bedeliyle özelleştirildi; Kayseri, Antep, Tekirdağ gibi diğer illerdeki doğal gaz dağıtım şirketleri bedel ödemedi, altyapısını kendileri yaparak doğal gaz dağıtımını kaça yapacaklarıyla ilgili ihaleye girdiler. Kayseri 0,70 sente ihale edildi, Gaziantep sıfır sente ihale edildi, Tekirdağ "Ben üste 0,5 sent veririm." diye ihaleye girdi yani para vererek değil. Niye? Çünkü yatırım bedelini tüketiciden alıp daha sonra, yirmi beş yıl -imtiyaz bittikten-sonra, yaptığı yatırım bedelini günlük fiyattan iade edebilmesi ve amortismanlar düştükten sonraydı. Sayın Gök'ün kaçırdığı şu nokta var: Bugün, mesela, bildiğim kadarıyla, Kayseri Belediyesi borçsuz bir belediye olduğu için zamanında yüzde 20 hisse alma hakkına sahip oldu. Borçsuz belediyelere yüzde 10 kanundan gelen hak... Çünkü altyapıyı eşecekler, deşecekler, bir şey ortaya çıkacak. Onun maliyeti karşılığında şirketlerden yüzde 10 bedelsiz, eğer belediyenin borcu yoksa, herhangi bir kamu kurumuna, kuruluşuna borcu yoksa yüzde 10 da bedel ödeyerek borçsuz belediyelerin yüzde 20'ye çıkarılan bir hakkı vardı. Ankara Büyükşehir Belediyesi, kanunda yaptığımız değişiklikle, iki yıl içerisinde özelleştirebildikleri takdirde o yüzde 20'lik hisse BOTAS'a borç olarak ödenecekti, iki yıl içerisinde özelleştirilmediği takdirde Özelleştirme İdaresine geçecek ve özelleştirmeyi Özelleştirme İdaresi yapacaktı; bunu bu şekilde ifade etmek istiyorum.

İkinci konum, bakın, MKE Kanunu'nu yaptık, MKE'yi bir anonim şirket hâline getirdik. Geçen, bir yerde tesadüfen Genel Müdür Bey'le konuştuk "Durum nasıl?" diye. Sağ olsun, MKE'nin özelleştirilmesiyle birlikte ortaya çıkan verimlilikten kaynaklı noktaya iyi geldiklerini ifade etti, bize taahhüt ettiği rakam...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Özelleştirme değil, anonim şirket.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Anonim şirket hâline gelmesi, özel şirket hâline gelmesi...

Ramazan da o bölgeden olduğu için, eski de çalışanı olduğu için uyardı beni Sayın Can, teşekkür ediyorum.

Yani, anonim şirket hâline dönmesinden dolayı daha seyyal, daha hızlı hareket etmesinden kaynaklı verimliliğin arttığını ifade etti. Bakın, Sayın Sertel az önce “Kayseri’deki bir firmayla böyle böyle yapılacaktı.” diye ifade etti. Kayseri’deki firma yaklaşık yirmi yıldır zaten yelege yapıyor; tela, kilosu fazla değil onun, kilosu az. Bildiğimiz, hani şu maskelerimiz var ya, teladan “nonwoven” dedikleri dikişsiz teknoloji den elde ettikleri...

ATİLA SERTEL (İzmir) – O ayrı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...onun farklı bir türüyle “Savar” diye şirket -yanlış söylemiyorum, doğru, değil mi- zaten onu üretiyor. Şimdi, bu MKE’yle de yapılabilir ama değerli arkadaşlar, eğer silah sanayisini, savunma sanayisini rekabete açarsanız, özel sektörle birlikte yaptığınız takdirde çok önemli sonuçlar ortaya çıkarırsınız.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkan, tank zırhı yapılabilir.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün SARSILMAZ silahları, GİRSAN silahları, YAVUZ silahları, tabancaları dünyada hakikaten ödül alabilen... Fuarlara da katıldığı takdirde artık başka ülkelerin polisleri, güvenlik güçleri de Türk silahlarını kullanabilir hâle gelmiş. Özel sektörün önünü açıp devlet onlara öncülük yaptığı takdirde iyi neticeye ulaştığımızın en önemli örneklerinden biri bu. Bor karbonla ilgili, Kayseri’deki firma biliyorsunuz o bor karbonla ilgili...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bor karbür.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bor karbür, affedersiniz.

Yani, ÇİNKUR firması bu konuyla ilgili çalışmalarını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Taksan firması bor fiberiyle ilgili çalışmaları yapmıştı. Değerli arkadaşlar, artık teknolojiyi sadece bir yerlerde tıkanarak değil... Artık bilim insanlarının ve sanayicilerin teknolojiye rahat ulaşması, onları iyi bir noktaya doğru getirebilmek için önlerindeki engelleri kaldırabilmek çok önemlidir. Bugün, yıllar önce olmayan, zor bulunabilen bir şeyden sadece “nonwoven” dediğimiz teladan eğer bir zırh yapılabiliriyorsa başka yerlerde de bu yapılır. Gidin, Ankara Organize Sanayi Bölgesi’ne -gerçekten gurur duydum- o kadar güzel miğferler, o kadar güzel kamuflaj malzemeleri, o kadar güzel zırhlar yapıyorlar ki “Hakikaten Türkiye’de böyle bir şey varmış.” diye şaşırırsınız ve büyük bir mutluluk duyarsınız. Biz Sanayi Komisyondayken değerli arkadaşlarımızla buraları gezdik, Türkiye’deki gelişmeleri de gözlemlemiştik.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aleyhte Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel.

Buyurunuz Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Haftanın sonuna geldik, son dakikalardaki bu tartışmaların olması da bence çok kıymetli. Parlamento’yu Parlamento yapan da bu aslında, esasında böyle yapabiliyor olmak lazım, kaliteli yasama da o açıdan önemli.

Son konuyla ilgili bir tek şey söyleyeyim... Ben, dün MHP milletvekilimizin bu konuyla ilgili yaptığı açıklamalardan da istifade etmiştim. Bugün KİT Komisyonu üyelerimiz, onlar da heyecanlanmışlar; bu bor karbürde geline nokta işte, 25 kiloluk şu anki zırlı kıyafetin 7 kiloya kadar incek olması... Sizin tela ayrı bir şey ama bu, hâlen kullanılan 25 kiloluk zırhı 7 kiloya indiriyor, hareketli zırlı araçları hafifletiyor, manevra kabiliyetleri artıyor falan... Bu çok önemli bir şey. Üzülükleri nokta, bu iş bir özel şirketle yapılacak, şirketin yabancı ortağı falan da olabilirmiş. Bunun yerine biz -bir de komisyon KİT Komisyonu- stratejik alanlarda devletin olmasını, üretimin millî olmasını... Özellikle şirket, yabancı ortak işlerini doğru bulmuyoruz. Şekerin ne kadar stratejik olduğu şimdi yaşanan gıda krizinde ortaya çıkıyor, özelleştirmenin ne kadar yanlış olduğu... O yüzden arkadaşlarımız diyor ki: “Bu işi yapalım, tam destek verelim ama bunu bir kamu şirketiyle yapalım, hisseleri kamuda olan bir şirketle yapalım.” Bu önerimizi de bütün grupların takdirine sunuyoruz. Burada, bu konuda bunu söyleyeceğim.

İkincisi, 327 sıra sayılı kanun bir torba kanun. Torba kanunun detaylarına girmeyeceğim ama geldiği hâliyle -yani redaksiyonla birer madde kayacak- mevcut hâliyle, müzakere edilen hâliyle 7, 11, 13, 14, 18 ve 19’uncu maddelerine şiddetli muhalefetimiz var ama redaksiyonla birlikte eklenip 11 numarayı alacak olan, dün 5 grubun uzlaşısı ve imzasıyla yapılmış Covid izinlerinin uzatılması maddesine de destek veriyoruz.

Torba kanun olunca bütün partilerin; İYİ Partinin, CHP’nin, HDP’nin burada şöyle bir güçlüğü var: “Evet” derseniz, örneğin, ben, yirmi, otuz yılda ödenecek belediye borçlarının -18, 19’uncu maddeyle- üç yılda tahsiline... Yani sizde olmayan büyükşehir belediyelerinin yakalarına borç için yapılaşmasına nasıl “evet” diyeyim? Ama “hayır” deyince de Covid iznine “hayır” mı demiş olacağız? Dün, defalarca tutanaklara geçti; Covid izninde bizim imzamız olmasa geçemiyordu son dakikaya bıraktığınız için. Bütün muhalefetin desteğiyle Covid iznini uzatıyoruz, Covid’e “evet” ama itiraz ettiğimiz maddelere hatiplerimizin detaylı izah ettiği şekilde “hayır” diyoruz; tümüne “hayır” oyu kullanıyoruz, Covid izinlerine “evet” diyoruz.

Parlamentoyu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Danış Beştaş buyurunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben de oyumuzla ilgili kısa bir açıklama yapmak istiyorum. Bizim de Covid iznine ilişkin eleştirilerimizi ve muhalefetimizi dün kürsüden ifade ederek ortak önergeyi, madde ihdasını imzaladığımızı tekrar hatırlatmak istiyorum. Evet, bu konudaki mağduriyetlerin giderilmesi gerekiyor ama kanunun tamamına -hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem burada- bütün eleştirilerimizi ve muhalefetimizi ortaya koyduk. Maalesef bir gelişme yaşanmadı, hiçbir düzeltme yapılmadı, bu nedenle biz de bu kanuna “hayır” ama Covid iznine “evet” diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, kanun teklifi şimdi oylanacak. Dolayısıyla hem Plan ve Bütçe hem de Genel Kuruldaki görüşmeler neticesinde biz de ortak önergeyi imzaladık. O nedenle Covid sürecinde mahkûmların dışarıda tutulma sürelerinin uzatılmasına “evet” verdik ve bunu desteledik ama kanunun bütünüyle ilgili ve diğer hususlarla ilgili görüşümüz bellidir.

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim.

Bu süre içerisinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 327 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucunu okuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 284

Kabul : 232

Ret : 52 (x)

Kâtip Üye

Enez Kaplan

Tekirdağ

Kâtip Üye

İshak Gazel

Kütahya”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2’nci sırada yer alan, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 335) (xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 335 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk konuşacaktır.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve beraberindeki torbada yer alan kanun teklifinin geneli üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 4 Kasım 2021 tarihinde Genel Kurulumuzdan ihracatçıların beklediği bir kanun teklifi geçti. Kanun teklifinin adı neydi? Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun. İlgili Komisyon üyelerimiz burada, ilgili kanun teklifi hem

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(xx) 335 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Komisyonunda görüşülürken hem de Genel Kurula indiğinde teklife genel anlamda olumlu baktığımızı ancak kanun teklifini tam hazırlanmadan, alelacele getirdiğinizi söylemiş, eksikliklerinizi uyarımiştık. Şimdi, aradan altı aylık bir süre geçti, yine aynı başlıklı kanun teklifi gündemimizde. Arada ne değişti? Ki o gün görüştüğümüz kanun teklifi bir kuruluş kanunuydu, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve Türkiye İhracat Kredi Bankası arasında İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi kuruluyor ve ihracatçımıza yeterli sermaye sağlanmasına dönük yasal altyapı oluşturuluyordu yani şimdi görüştüğümüz bu kanun teklifiyle yapılması planlanan düzenlemelerin, o tarihte yapılması gerekiyordu. Neden şimdi gündeme aldığımız düzenlemeyi o gün yapmadınız? Çünkü bu bir AK PARTİ'si geleneği; Meclisi ülkenin gerçek gündeminden uzaklaştı, dostlar alışverişte görsün, Genel Kurulu oyala, mevzuatı delik deşik et, sonra da yılını bile devirmeden kanunu tarumar et.

Evet, ihracatçımızın sorunu yok mu? Birazdan ayrıntısıyla değineceğim. Yeterince sorunları varken sayenizde büyük bir sorunları daha oluştu. İhracatçılarımız yıllar içerisinde hem ihraç edilen ürün sayısını hem rekabetçi ürün sayısını hem de toplam ihracatlarını artırmayı başarmışlardır. Ticaret Bakanlığı aylık dış ticaret verilerini açıklıyor, yapılan her açıklamada neredeyse istisnasız şu cümle kuruluyor: “Bu rakam tüm zamanların en yüksek aylık ihracat rakamıdır.” Kabul, ihracatımız artıyor, mesela Bakanlık tarafından açıklanan son verilere göre geride bıraktığımız nisan ayında ihracatımız geçtiğimiz yılın aynı ayına göre yüzde 24,6 artışla 23,4 milyar dolar olmuştur. Bu bir başarı tablosu. Ortada bir başarı varsa, iktidarın değil, üreten kesimin, sanayicimizin, ihracatçımızın bir başarısı var. Bu mevcut şartlara, önlerindeki bir sürü engele rağmen başarıda emeği geçen bütün ihracatçılarımızı tebrik ediyorum. Ancak bir de ithalat rakamları var. İthalatımız nisan ayında 2021'in aynı ayına göre yüzde 35 artışla 29,5 milyar dolara çıkmıştır.

Sayın Bakan, bu rakam da -bütün zamanların olup olmadığını bilemem ama- geçtiğimiz yılın aynı dönem verilerine göre yüzde 35 oranında artmış ithalat rakamıdır. Tabii, Sayın Bakan da buna bir açıklama getirmek zorunda; her zamanki gibi, bahanelerin başında enerji geliyor. Diyor ki: “2022 Ocak-Nisan döneminde gerçekleşen 33,2 milyar dolarlık ithalat artışının 20,7 milyar dolarlık kısmı enerji ithalatındaki artıştan, özellikle de doğal gaz ve ham petrol ithalatındaki yükselişten kaynaklanmıştır.”

Peki, Sayın Bakan, ithalattaki enerji dışında kalan aylık 12,5 milyar dolarlık artışın nedeni nedir? Çünkü üretemeyen bir ekonomi hâline geldik; ithal mal alıp işliyoruz, adına da “ihracat” diyoruz. İthalat ihracattan fazla artmış ama “Rekor kırdık.” diye övünüyorsunuz. Ayrıca, bu 20,7 milyar dolarlık ithal enerjinin bedeli kime yansıtılacak? Konumuz ihracatçılar ve dolayısıyla sanayiciler olduğu için özellikle bu kesime ilişkin olarak soruyorum: Aylık 20,7 milyar dolarlık ithal enerji yükünün yansımından nasıl kurtulacaklar? Diğer maliyet kalemlerindeki artışı geçtik; zamlı elektrik, zamlı doğal gaz, zamlı akaryakıt parasını çıkarmak için hayrına üretim yaparak mı, personel sayısını azaltarak mı, fabrikaları, atölyeleri kapatarak mı?

Bu yılın ocak ayında ülkemizin enerji arzını sorunsuz sağlamakla görevli Enerji Bakanlığının ilgili 2 kuruluşu art arda 2 açıklama yaptı. Önce, BOTAŞ, sanayi kuruluşlarına ve elektrik üretimi yapan santrallere gizli bir emirname göndererek günlük doğal gaz kullanım miktarını yüzde 60'la sınırladı. Ardından, TEİAŞ, organize sanayi bölgelerine elektrik kesintisi uygulayacağını açıkladı. Arkasından da elektrik ve doğal gaza zam bombardımanı. Sanayi tesisleri günlerce hem kısıtlı gaz kullandı hem elektriği kesildi. Mum ışığında manuel yöntemlerle üretim yapabildilerse helal olsun ama birçok fabrika günlerce çalışmadı, siparişlerini yetiştiremedi. Hiç hesapladınız mı, bu kesintilerin ihracatçıya, sanayiciye maliyeti ne oldu? Ülke genelinde ne tutarda ekonomik kayba sebep oldu? Hem “İhracatı artıracğız.” dersiniz hem de ihracatçıya ilk önce lazım gelen enerjiyi kısıtlıyorsunuz. Ülkemizi uçuracak sektörler sanayi ve ticaret, sanayi ve ihracat. Dış ticarete en önemli unsur güvendir, uluslararası ticaret

de uluslararası ekonomi de güven üzerinden yürür. Ticarete güven, istikrar ve sürdürülebilirlik olacak ki piyasada sözünüz olsun. Güven duygusu azalınca bu ülkeye maliyet artışı olarak geri döner. İktidar sayesinde ne güven kaldı ne istikrar ne de sürdürülebilirlik. İhracatçı kime güvenerek düzenli üretim yapıp ihracatını sürdürebilecek? Bu şartlarda en ufak bir krizden etkilenmeyeceğini dış müşterilerine nasıl anlatabilecek, hiç düşündünüz mü?

Değerli milletvekilleri, ihracatımız büyük bir ivmeyle büyüyor ama ihracatçımızın finansman sorunu da aynı hızda artıyor. Bu finansman ihtiyacını karşılama noktasında EXIMBANK'ın yetersiz kalması üzerine, TİM ve EXIMBANK, Ticaret Bakanlığının koordinasyonunda İhracatı Geliştirme Anonim Şirketini kurdu. İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine Türkiye İhracatçılar Meclisi ihracatçı birlikleriyle birlikte yüzde 95, EXIMBANK ise yüzde 5 oranında ortak. Bununla birlikte, EXIMBANK'ın yüzde 5 ortaklık oranına rağmen şirketin yönetim kuruluna 3 üye Ticaret Bakanlığından, 1 üye Hazine ve Maliye Bakanlığından, 1 üye de EXIMBANK'ı temsilen bulunuyor ve yüzde 95'e yüzde 5 oranına rağmen yönetim kurulu başkanı kim? Ticaret Bakanlığı Bakan Yardımcısı.

TİM ve ihracatçı birlikleri Ticaret Bakanlığına bağlı kuruluşlar değil, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu. Bu durum Anayasa Mahkemesi kararıyla hüküm altına alınmış. Aynı şekilde, ihracatçıların finansman ihtiyacı için kurulan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi de özerk bir kuruluş. Görüldüğü üzere, daha kuruluş aşamasında yönetim kurulu başkanlığına Bakan Yardımcısı getirilerek şirket siyasetin kontrolüne verilmiş durumda. Şimdi görüştüğümüz kanun teklifinin 4'üncü maddesiyle, bir meslek kuruluşu olan ihracatçı birliklerinde boşalan yönetim kurullarına otuz gün içinde Ticaret Bakanlığına olumlu görüşü alınarak atama yapılmaması hâlinde atamanın resen Ticaret Bakanlığı tarafından yapılması öngörülmektedir.

Yine, teklifin 6'ncı maddesinde de Türkiye İhracatçılar Meclisinde boşalan genel sekreter ve genel sekreter yardımcılığı kadrolarına otuz gün içinde Ticaret Bakanlığına olumlu görüşü alınarak atama yapılmaması hâlinde atamanın resen Ticaret Bakanlığına yapılması düzenlenmektedir. Bu, mali açıdan özerk bir meslek kuruluşuna tam anlamıyla yapılan bir darbedir, "Benim onayladığım adayı yönetim kuruluna alacaksın, almayacaksın da ben aldırmasını bilirim." demenin yasal dile çevrilmiş hâlidir. Bundan sonraki aşama, bir kanun değişikliğıyle, TİM Başkanını atama yetkisinin Cumhurbaşkanına verilmesidir herhâlde.

Hangi sektörde olursa olsun, merkez birlikleri, öncelikli olarak kendi üyelerinin sorununu çözebilmek, aralarındaki dayanışmayı güçlendirmek ve iş birliklerinde bulunabilmek amacıyla hareket eder; bu anlamda kamu idaresinin desteğine ihtiyaçları olabildiğı gibi, kamunun, kuruluşlarının aleyhine olabilecek uygulamalarını da eleştirme hakkına sahip olmaları gerekir. İktidar tarafından dayatılan, kurumsal bağımsızlıklarını zedeleyecek böylesi kararlara biat etmek bu kuruluşlara olan güveni sarsabileceğı gibi, toplumun bu kuruluşlardan beklediğı mesleki katkıdan da beklenen fayda sağlanamayacaktır.

Peki, İhracatçılar Meclisi, bağımsızlığına doğrudan müdahale eden bu düzenlemeyi neden kabul etmektedir? Yeni yönetim sisteminde "Kanun tekliflerini milletvekili hazırlar." denilse de biliyoruz ki bu kanun teklifi de yukarıdan bir talimatla, Meclis dışında hazırlanmış ve altına AK PARTİ'si milletvekillerinin imzası atılmıştır. Eğer itirazınız varsa sormak istiyorum: Bu kanun teklifinde 39 milletvekilinin imzası var ve bu kanun teklifini hazırlarken TİM'e sordunuz mu? "Sizin yönetim kurullarınıza atama yapmak için Bakanlığına doğrudan yetki veriyoruz, ne düşünüyorsunuz?" dediniz mi? AK PARTİ'si genelde, hazırladığı diğer kanun tekliflerinde olduğu gibi, muhataplarına bilgi de vermiyor, görüş de sormuyor. TİM'in, muhtemelen, kanun teklifi basına düşene kadar haberi de yoktu ya da sizin yerinize kanun teklifini hazırlayanlar TİM'i "Size Ticaret Bakanlığına tahsisli olan, TİM ve

birliklerin kullandığı hazine taşınmazlarını bedelsiz tahsis edeceğiz, bugüne kadar kullandığınız bedeli de almayacağız.” diyerek ikna mı etti?

Bakınız, madde 8’in “Tahsis” başlıklı ek 2’nci maddesi bu düzenlemeyi içeriyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi üyelerini de ihracatçılarımızı da buradan uyarıyorum: İktidar tarafından size verilen sözleri akıl, mantık ve amaç süzgecinizden geçirmeden inanmayın. Neden mi? Çünkü ihracatçıları Merkez Bankasının boşalan döviz rezervini kapatmak için kullanıyorlar. Bakın, tabii ki burada kastettiğim ihracatımızdan gelen dövizle ülkemize, hazinemize kattığınız değer değil; çıkardıkları tebliğle kazandığınız ihracat bedellerindeki döviz bozdurup yeniden döviz almak zorunda bırakılmanız, aradaki farkın da sizin cebinizden çıkması. Hazine ve Maliye Bakanlığının 31 Aralık 2021 tarihli talimatıyla, 3 Şubat 2022 tarihinden itibaren ihracat bedellerinin en az yüzde 25’inin bankaya satılması zorunluluğu getirilmişti. Bu düzenlemenin ardından, ihracatçı birlikleri, Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu’yla bir araya gelerek hem itirazlarını dile getirdi hem de söz konusu yüzde 25’lik kısımla ilgili kur garantisi verilmesini talep etti. Merkez Bankası Başkanı da -hangi ülkede yaşıyorsa- ekonomik gidişattan habersiz bir şekilde, cevaben “Rahat olun, bundan sonra büyük volatiliteler beklemiyoruz, Türk lirası istikrarlı seyredecek.” dedi. Söylediği tarih 12 Nisan, dolar 14,60; bugün dolar 16,40. Ve sonra ne oldu, biliyor musunuz? Hemen bir hafta sonra, ihracat bedellerinin yüzde 25’inin bankaya satılması zorunluluğu 18 Nisan 2022 tarihinden itibaren yüzde 40’a yükseltildi. Bu ne demek? İhracatçı, Türk lirasının başındaki en üst düzey bürokratin açıklamalarına bile güvenemeyecek mi? İhracatçıların yüzlerine baka baka yalan söylüyorsunuz, ihracatçıyı dolarizasyon batağına çekiyorsunuz. Öncelikle kabul edelim, bizim ihracatımız üretimden çok ithalata dayalı. Doğal olarak hiçbir iş insanı yurt dışına yapacağı ödemeyi Türk lirasıyla yapamıyor. Yeni talimatname uyarınca, önce elindeki dövizin yüzde 40’ını bozduracak, sonra iş yapabilmek için yeniden döviz almak zorunda kalacak. İhracatçı için kur riski, hatta buna biz doğrudan “zarar” diyelim.

Kimya sektöründen örnek vereyim çünkü döviz maliyetinin en yüksek olduğu sektörlerden biri kimya sektörü. Bu sektörde döviz maliyeti yüzde 80 seviyelerinde. Şimdi diyorsunuz ki “Elindeki dövizin yüzde 40’ını bozdur ve geri al. Zarar edebilirsiniz ama isterseniz satış fiyatlarınızı artırın, zararı kurtarın.” Ticarete, hatta dış ticarete günlük fiyat artışı yapabilmek lüksünüz var mı? Sözleşmeler en az altı ay önceden imzalanıyor. Döviz üzerinden fiyat belli, ticari ürün belli, teslim tarihi belli ama yetmez, faiz politikası yüzünden döviz karşısında savunmasız kaldığımızdan hâlâ delik kapanmadı.

İhracatçılar daha bunu bile sindiremeden Merkez Bankası 25 Nisan 2022 tarihinden geçerli olmak üzere bir karar daha aldı. Yurda getirilen ihracat bedelinde 30 bin dolar olan terkin alt limiti 15 bin dolara düşürüldü. Mevcut uygulamada 30 bin doların altındaki ihracat bedelinin yurda getirilmesi zorunlu değildi, yeni düzenlemeyle söz konusu tutar 15 bin dolara düşürülmüş oldu. Bu değişiklikten sonra her bir gümrük beyannamesi itibarıyla 4,5 milyon beyanname açıldı. Bu beyannamelerin yüzde 67’si 30 bin doların altında. Bunun rakamsal değeri genel ihracatımızın yüzde 17’si.

İş yükü, evrak yükü artıyor. Ayrıca dış ticaret sermaye şirketleri üzerinde yapılan işlemlerle ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığının 32 no.lu Tebliğ’inde açık bir düzenleme yok. Ayrıca ihracatçı birliklerine aidat borcu olan üye sayısı 141.567; bunların 33.910’unun sicil kaydı aktif, 56.288’inin ise tasfiye, terkin ve ifisah yani kendiliğinden kapanma süreci devam ediyor, 51.369’unun ise kaydı bile yok.

Kanun teklifinin 3’üncü maddesiyle ihracatçı birliklerinde yaşanan aidat sorununa çözüm getirilmeye çalışılıyor. Aidat borcu olan yaklaşık 142 bin ihracatçıdan sadece 34 bini aktif. Eğer aidat yatırmama gibi bir alışkanlıkları yoksa bu ihracatçılarımız aidatlarını bile ödeyemeyecek durumda ama buna rağmen iş yapmaya gayret gösteriyorlar. Kanun teklifiyle ihracatçıların gözünü boyayan iktidar,

talimatnamelerle ihracatçıların gözünü oymaya çalışıyor, parasına göz dikiyor; ihracatçıya, bankalara, vergi dairelerine, birliklere iş yükü bindiriyor.

Değerli milletvekilleri, iktidar, desteklemesi gereken ihracatçının parasına neden göz dikti? Çünkü hâlâ kayıp 128 milyar doları yerine koyamadı. Çünkü harcadığı ihtiyat akçesini yerine koyamadı. Dolar 18'e yükseldiğinde bulunan kur formülü bile işe yaramadı. Bugün kur korumalı mevduatın hazineye dört aylık bedeli nisan ayı itibarıyla 16,3 milyar lira, mayıs ayı rakamları belli bile değil. 1 doların yeniden 16 liranın üstünde seyrettiğini dikkate alırsak bu maliyetin katlanarak artacağı da ortada. Gördüğü üzere, ne yapmaya çalışırsanız çalışın, ne formül üretirseniz üretin çıkış yolunuz kalmadı. İhracatçıyı da, çiftçiyi de, esnafı da, çalışanı da, emekliyi de, neredeyse kendinize yakın mutlu azınlık dışında herkesi zor duruma düşürdünüz. Yönetemiyorsunuz; az kaldı, gidiyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ'si "İhracatı arttırdık, dünyada ihracat rekoru kıran 2'nci ülkeyiz." diye övünüyor ama Türkiye şu an küresel ihracattan sadece yüzde 1 oranında pay almaktadır. İhracat rakamlarımız son beş yıldır artış gösteriyor ama kilogram başına ortalama birim fiyatı yerinde sayıyor. Bu konuda ihracatçılar bile Sayın Cumhurbaşkanını uyarıyor: "İhracat kilogram değerini arttırmadan, nicelikle söz konusu hedefe ulaşmak, istenmeyen yan etkileri beraberinde getirecektir."

Ayrıca, ülkemiz, teknolojik bir dönüşüm yaşamakla birlikte, katma değeri yüksek ürün üretmekte zorlanan, katma değeri orta yüksek ve düşük teknolojilerde sıkışmış bir ülke görünümündedir, hatta oransal olarak yüksek teknoloji ürün ihracat oranımız azalmaktadır. 2002'de yüzde 6,1 olan oran, 2021'de yüzde 3'e düşmüştür.

Neden yüksek teknoloji ürün ihraç edemiyoruz? Birçok neden sıralayabiliriz ama en önemli nedenlerin başında: Biz yüksek eğitilmiş beyin ihraç ediyoruz. Her ilimizde üniversite var, TÜBA gibi, TÜBİTAK gibi bilimsel çalışmalar yürüten kurumlarımız var ama bu kurumlarda kısıtlı bütçelerle, siyasi baskılarla bilim değil, iktidar yanlısı siyaset üretiyorsunuz; liyakat değil, sadakat arıyorsunuz. Hatta Sayın Cumhurbaşkanının söylemleri sonrasında doktor ihracatına da başladık. Hadi bununla da övünün "Tüm zamanların en fazla uzman doktorunu yurt dışına biz kaçırdık." diye. Sayın Cumhurbaşkanı diyor ya "Giderlerse gitsinler, buralar boş kalmaz." diye, evet, bir şekilde dolduruluyor. Fabrikalar sigortasız, daha az ücretle çalışmaya razı sığınmacılarla, hastanelerimiz denkliği bile olmayan yabancı tıp fakültelerinden gelen, hastanın derdini bile anlayamayan doktorlarla dolduruluyor.

Bugün, ülkemize gelen doğrudan yatırımcı yok; gelen, sadece gayrimenkul karşılığı vatandaşlık alan yabancılar, bir de oy hesabıyla vatandaşlık verilerek devşirilen sığınmacılar.

Kusura bakmasınlar ama burada "Suriyeliler giderse bu ülkenin ekonomisi çöker." diyen iş adamlarına da bir sitemim var: Bu ülkede milyonlarca işsiz vatandaşımız var. Bu vatandaşlarımız evine ekmek götüremiyor, evladına harçlık veremiyor. Bu gidişat toplumsal bir felaketin ayak sesleri. Kendi vatandaşlarımızın işsizlik sorununa çözüm bulamazsak ne olabilir, tahayyül edebiliyor musunuz? Ülke ekonomisi Suriyeli çalıştırmazsanız çökmez ama bu kafayla devam ederseniz ülke diye bir şey de kalmaz.

Değerli milletvekilleri, söz, sığınmacılardan açılmışken bir konuya değinmek istiyorum: Sığındıramadıklarımızdan, sahip çıkamadıklarımızdan bahsetmek istiyorum. Kim mi bunlar? Çin zulmü altındaki Doğu Türkistanlı Uygur soydaşlarımız. Toplama kampında tutulan soydaşlarımızdan biri de Mevlüde Hilal. Kendisi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı; 2006 yılında Türkiye'ye eğitim için geldi, 2012 yılında eğitimini tamamlayıp Türk vatandaşlığına geçti, 2017 yılında annesinin hastalığı nedeniyle Doğu Türkistan'a döndüğü anda pasaportuna el konulup keyfi tutuklanarak toplama kampına alındı. İki yıl süreyle toplama kampında tutulan Mevlüde Hilal, 2019 Mayıs ayında toplama kampında

serbest bırakıldı ama bir ay sonra Çin yönetimi tarafından devleti bölmeye teşebbüs suçuyla on yıla mahkûm edildi ve nerede tutulduğu belirsiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Mevlüde Hilal bir anne, evladı da kendisi gibi bir Türk vatandaşı. Çin Vatandaşlık Kanunu 9’uncu maddesine göre, başka bir ülke vatandaşı olunduktan sonra, altı ay sonra Çin vatandaşlığı otomatik olarak düşüyor. Yani Mevlüde, sadece ve sadece Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı.

Devlet yetkililerimize seslenmek istiyorum: Öz ve öz evladımıza, kardeşimize, kendi vatandaşlarımıza, Mevlüde’ye sahip çıkın, sesini duyun. Soydaşlarımıza çok gördüğünüz vatandaşlığı tapu karşılığında, para karşılığında kim gelirse gelsin veriyorsunuz; kendi kanınızdan, kendi canınızdan bir anneyi görmüyor, evladının haykırışlarını duymuyorsunuz. Kendini Türk hissedip milliyetçi olduğu hâlde, yerli ve milli olduğunu söyleyip Doğu Türkistan’da yaşanan zulmü ekonomik kaygılar nedeniyle görmezden gelen kim varsa yazıklar olsun!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.44

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.45****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 95’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

335 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sırada yer alan, 127 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü’nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 127)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 31 Mayıs 2022 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.46

IX.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 327) Bankacılık Kanunu İle Bazı Kanunlarda Ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 327
Oylama Saati : 19:16
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 230
Reddedenler : 52
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 2
Toplam : 284
Açık Üyelikler : 19
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Ret
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Dağlı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatimoğlu Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Ret
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbiki	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Ret
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Ret
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Ret
Ankara	Akdoğan	Yakın	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Akıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Ret
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Ret
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Ret
Ankara	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Ret
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Duzgun	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Ret
Ankara	Taşlıca	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yılmaz	Durmuş	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Ret
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Bahçeşehir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Bahçeşehir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Katılmadı
Bahçeşehir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Bahçeşehir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Bahçeşehir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşehir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşehir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Bahçeşehir	Şahin	Fikret	CHP	Ret
Bahçeşehir	Uygur	Delgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Ret
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bozüyük	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bozüyük	Küpcü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altıncı Kayaşoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Eşgin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Bursa	Işık	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı
Bursa	Sarbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Tatlıoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Ret
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Yılmaz Gürel	Vıdan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Ret
Çanakkale	Erkek	Muhammed	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammed Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Çivitcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Bıçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Aydeniz	Salih	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Senra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Renziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gayıtancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akıncı	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Ölünay	Emine Nur	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MIHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Ret
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tiğli	Necati	CHP	Ret
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Diñç	Husret	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mengütlüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Ret
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Hatay	Türkoglu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadı	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gököz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Katılmadı
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Ret
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Okay	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdali	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rudvan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Annç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikdi	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul

İl	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dedegül	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Ret
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütlü	Salih Sera	TİP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Menzet Dülent	MİP	Kabul
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Ret
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ümit	ZAFER P	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sahcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Satıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Unal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yağın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıkız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı
İzmir	Arsılan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Ret
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekde	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı
İzmir	Çaray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dag	Hamza	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözgü	Serpil	HDP	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoglu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Ret
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Anık	Çetin	CHP	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ensoy	Mustafa Baki	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kaysen	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhasaki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Taner	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırkdareli	Öündoğdu	Vecdi	CHP	Ret
Kırkdareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırkdareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Samî	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gengerioğlu	Ömer Faruk	HDP	Ret
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Zeybek	Ermine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyıldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Eyemez	Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülşay	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Konya	Şener	Abdülâtilif	CHP	Ret
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Ret
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Ret
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Katılmadı
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erikan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırlıoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Ret
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Ret
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcı	Senra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Ret
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Diñçel	Şeyhnus	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı
Muş	İşık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Muş	Kılıç Kocayigit	Göküstan	HDP	Katılmadı

İl	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Sarıalan	Faruk	CHP	Ret
Niğde	Ergün	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Örer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Ret
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Ret
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Ekinci	Semha	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habîb	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Aygün	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Ret
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Ret
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Ret
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Ret
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Güler	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Ret
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakobaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülmar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçın	Nusrettin	HDP	Ret
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Ret
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Sansaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Katılmadı
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 327
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Ret
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oguzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştı	HDP	Katılmadı
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rızın	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	İmr	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Katılmadı
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Altalay	Othan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
Iğdır	Elsik	Habip	HDP	Katılmadı
Iğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yakova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı
Yakova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Yakova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Ölneş	Niyazi	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Önal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Ret
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

95'İNCİ BİRLEŞİM

26 MAYIS 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 26 ve 31 Mayıs 2022 Perşembe ve Salı günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

327 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 10 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 11 ila 21 inci maddelerden oluşması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19.04.2022 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

1, 2, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Haziran 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar;

26 Mayıs 2022 Perşembe günkü Birleşiminde 127 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

335 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 13 üncü maddelerden oluşması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.05.2022 tarihli 94’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

26.05.2022 Perşembe - Saat: 11.00

***Çevre Komisyonu**

26.05.2022 Perşembe - Saat: 14.30

***Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu**

30.05.2022 Pazartesi - Saat: 13.30

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

95'İNCİ BİRLEŞİM

26 MAYIS 2022 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 327) Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 45 Milletvekilinin Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4389) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2022) (*) (**) (X)

2.- (S. Sayısı: 335) Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.05.2022) (**) (X)

3.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 313) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

5.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

6.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

8.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

10.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

12.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

26.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

27.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

28.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

29.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

30.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

32.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

33.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

34.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

38.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

39.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

40.- (S. Sayısı: 328) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan ve 44 Milletvekilinin Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4364) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2022)

41.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

42.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 335

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4441) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4441 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazıları	5
- Genel Gerekçesi	6
- Madde Gerekçeleri	7

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu 11

• Muhalefet Şerhleri 23

• Teklif Metni..... 40

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin..... 40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i> Erzurum	<i>Fuat Köktaş</i> Samsun
<i>Yavuz Subaşı</i> Balıkesir	<i>Oya Eronat</i> Diyarbakır	<i>Tülay Kaynarca</i> İstanbul
<i>Yusuf Başer</i> Yozgat	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	<i>Fatma Aksal</i> Edirne
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir	<i>Osman Nuri Gülaçar</i> Van	<i>Lütfiye Selva Çam</i> Ankara
<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya
<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i> Gaziantep	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep
<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli	<i>Şamil Ayrım</i> İstanbul	<i>Gülray Samancı</i> Konya
<i>Metin Yavuz</i> Aydın	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul	<i>Orhan Yegin</i> Ankara
<i>Salih Cora</i> Trabzon	<i>Veyssel Eroğlu</i> Afyonkarahisar	<i>Öznur Çalık</i> Malatya
<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul	<i>Murat Baybatur</i> Manisa	<i>Derya Bakkak</i> Gaziantep
<i>Tuba Vural Çokal</i> Antalya	<i>İbrahim Aydın</i> Antalya	<i>Atay Uslu</i> Antalya
<i>Ziver Özdemir</i> Batman	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i> Hatay	<i>Yavuz Ergun</i> Niğde
<i>Hacı Ahmet Özdemir</i> Konya	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i> Balıkesir	<i>Selim Gültekin</i> Niğde

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

29.04.2022

Muhammet Müfit Aydın

Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4441 esas numaralı Kanun Teklifine imzacı olarak katılmak istiyorum.

Gereğini arz ederim.

29.04.2022

Mehmet Erdoğan

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

‘Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne imzamı koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

29.04.2022

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi İle İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İmzamı Koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Recep Uncuoğlu

Sakarya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi İle İhracatçı Birliklerinin Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinde imzamın olmasını istiyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.04.2022

Zemzem Gülander Açıanal

Şanlıurfa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

29.4.2022

Mehmet Ali Cevheri

Şanlıurfa

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4441)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu İçişleri Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Serbest bölgeler; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulmaktadır. Bu amaçların gerçekleştirilmesi için, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kullanıcıların faaliyet ruhsatı başvurusunda vermiş oldukları taahhütlere uygun olarak faaliyet göstermeleri beklenmektedir. Bu suretle, serbest bölgelerin sınırlı alanlarının ülkemiz ekonomisine katkı sağlayacak şekilde kullanılması temin edilebilecektir. Halihazırda, arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan bazı serbest bölgelerimizde yüzde 100'e yakın doluluğa ulaşılmış olup, bu serbest bölgelerde faaliyet göstermek isteyen yeni yatırımcıların talebi karşılanamamaktadır. Kanun Teklifinde yer alan ilgili düzenlemelerle serbest bölgelerde bulunan üstyapıların kullanımının etkinleştirilmesine katkı sağlanması, atıl kalmasının önüne geçilmesi ve yeni yatırımcı taleplerinin karşılanabilmesine imkan sağlanması amacıyla değişiklikler yapılmaktadır.

Bilindiği üzere kredi garanti ve kefalet uygulamaları yoluyla mal ve hizmet ihraç edenlerin finansmana erişim imkânlarını genişletmek, desteklemek ve kolaylaştırmak amacıyla, münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek üzere TİM ile Eximbank'ın öz kaynaklarıyla 2021 yılının Ekim ayında İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi kurulmuş ve Aralık ayında 61 ihracatçı birliğinin ortaklığıyla Şirketin sermaye yapısı güçlendirilmiştir. Kanun Teklifinde yer alan düzenlemeyle birlikte Şirkete ilave bir gelir sağlanarak sürekli güçlü bir finansal yapı içerisinde olması ve böylece kendini yenileyen bir sermaye yapısı oluşturulması, ihracatçılarımıza sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve ihracatçı birlikleri, Ticaret Bakanlığı ile sıkı bir bağ içerisinde işlerini yürütmekte olup, Ticaret Bakanlığınca yürütülen muhtelif destek mevzuatı kapsamında inceleyici kuruluş olarak görev yapmakta, Türk firmalarının iştirak ettiği yurtdışı fuar organizasyonları gerçekleştirmekte, Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilen alım heyeti ve ticaret heyeti organizasyonlarını organize etmektedir. Teklifte yer alan muhtelif maddelerle TİM ve birliklerin ihtiyaçları doğrultusunda aidatlar, taşınmaz kullanımları ve çeşitli konulara ilişkin düzenlemelere gidilmektedir.

Fuarların en temel ticari işlevi arzı ve talebi bir araya getirerek işletmelere ürünlerini pazarlayabilme olanağı sağlamasıdır. Bu kapsamda, katılımcı şirketlerin potansiyel müşterilerle yüz yüze iletişim kurmasına olanak tanıyarak yeni müşteriler edinmesine ve yeni pazarlara açılmasına katkıda bulunurken, ziyaretçiler açısından ise sektörde faaliyet gösteren oyuncuların çoğunun bir arada bulunması sayesinde sağlıklı ürün ve fiyat karşılaştırmaları yapılabilmesini sağlamaktadır. Fuarcılık faaliyetlerinin sayılan bu nitelikleriyle birlikte geçici organizasyonlar olması durumları göz önünde bulundurularak, Kanun Teklifıyla birlikte ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulması amaçlanmaktadır.

Bilindiği gibi ülkemizde helal alanında akreditasyon hizmeti sunmaya Kanunen yetkili tek kamu organı Helal Akreditasyon Kurumudur. Kanun Teklifinde yapılması öngörülen düzenlemeyle ülkemizde gönüllülük esasına göre yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin yine bu şekilde devam etmesi, ancak bu faaliyetlerin helal akreditasyon güvencesi altına alınması suretiyle hem tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi hem de kamu refahına katkı sunulması hedeflenmektedir.

Kanun Teklifinde yapılması öngörülen bu düzenlemelerle birlikte, yatırım kararları alınırken sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara ilişkin kaliteli ve karşılaştırılabilir bilgiye ulaşılmasının günümüzde çok önemli hale geldiği göz önünde bulundurularak konunun Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından düzenlenebilmesine imkan veren hükümler de metinde yer almaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Fuarların en temel ticari işlevi arzı ve talebi bir araya getirerek işletmelere ürünlerini pazarlayabilme olanağı sağlamasıdır. Bu kapsamda, katılımcı şirketlerin potansiyel müşterilerle yüz yüze iletişim kurmasına olanak tanıyarak yeni müşteriler edinmesine ve yeni pazarlara açılmasına katkıda bulunurken, ziyaretçiler açısından ise sektörde faaliyet gösteren oyuncuların çoğunun bir arada bulunması sayesinde sağlıklı ürün ve fiyat karşılaştırmaları yapılabilmesini sağlamaktadır. Ancak fuarların ticari işlevleri bununla sınırlı değildir. Özellikle alıcı ile satıcı arasında doğrudan karşılıklı iletişime ve ürünün tasarımı ile işlevlerinin alıcı tarafından bizzat incelenmesine imkân vermesi nedeniyle diğer pazarlama araçlarının karşılamakta yetersiz kaldığı pek çok fonksiyon fuarlar aracılığıyla sağlanabilmektedir.

Bu bakımdan iş ziyaretleri kapsamında fuarların dünya ticaretinde, pazarlama stratejileri arasında oldukça önemli bir yeri vardır. Ticaretin giderek dijitalleşmesine rağmen fuarlar üretici ile tüketiciyi bir araya getirme ve katılımcı firmalara rakip ürün ve hizmetleri izleme olanağı verdiğinden, firmaların fuarlara katılma isteği artarak devam etmektedir. Fuar organizasyonlarının firmaların yeni müşteriler ve pazarlara erişimini kolaylaştırmak suretiyle ihracatımızın artışına katkısı yadsınamaz derecede büyüktür.

Diğer taraftan, fuar organizasyonları fuara konu olan alanda gerçekleşen ticaretin yanısıra, fuarın organize edildiği bölgede ulaşımdan konaklamaya, yeme içmeden alışverişe ve ulaştırma sektörlerine katma değer yaratarak bölge ve ülke ekonomisine ve dolayısı ile istihdama ciddi katkılar sağlamaktadır. Ayrıca bölge halkı fuar dönemi boyunca gerçekleştirilen aktivitelere katılma şansını elde etmekte, sosyal ve kültürel aktivitelere katılabilmektedir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından yayımlanan istatistiklere göre, ülkemizde düzenlenen fuarlara 2019 yılında 8.663 yabancı firma ile 719.267 yabancı ziyaretçi iştirak etmiş, 2021 yılında ise bu rakamlar COVID-19 pandemisinin etkisiyle yabancı firma katılımı bakımından 1.887, yabancı ziyaretçi bakımından ise 372.833 olmuştur. Ayrıca, Türkiye’de yapılan tüm fuarlar yüksek turizm sezonu dışında, bahar aylarında ve kış aylarında yoğunlaşmakta, yaz aylarında ise en aza inmektedir.

Fuarcılık faaliyetlerinin yukarıda sayılan nitelikleriyle ihracat kapasitesini ileri noktalara taşıyarak mal ve hizmet piyasasında sektörel bazda dünya lideri olan ülkeler ile yarışılmasına olanak sağlanması; bunun yanısıra fuarın gerçekleştirilmesine yönelik olarak stant tasarımı ve yapımı, organizasyon, güvenlik, temizlik, nakliye, tercüme, yeme-içme hizmetleri sunan veya danışma görevlisi, stant görevlisi gibi eleman sağlayan teşebbüsler; katılımcılara ve ziyaretçilere konaklama, ulaşım, yeme-içme hizmetleri ile diğer alışveriş imkânları (hediyelik eşya vs.) sağlayan teşebbüsler ve tüm bu teşebbüslere

girdi sağlayan tedarikçiler bakımından iş hacmi ve istihdam artışı yaratılması suretiyle ilave katma değer sağlanması ve fuarların daimi nitelik taşımayan, geçici organizasyonlar olması durumları göz önünde bulundurularak, ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulması amaçlanmaktadır.

Madde 2- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 1 inci maddesinde, serbest bölgelerin, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulacağı düzenlenmiştir.

Bu amaçların gerçekleştirilmesi için, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kullanıcıların faaliyet ruhsatı başvurusunda vermiş oldukları taahhütlere uygun olarak faaliyet göstermeleri beklenmektedir. Bu suretle, serbest bölgelerin sınırlı alanlarının ülkemiz ekonomisine katkı sağlayacak şekilde kullanılması temin edilebilecektir.

Halihazırda, arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan bazı serbest bölgelerimizde yüzde 100'e yakın doluluğa ulaşılmış olup, bu serbest bölgelerde faaliyet göstermek isteyen yeni yatırımcıların talebi karşılanamamaktadır.

Arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatının süresi sona eren veya iptal edilen kullanıcıların kullanımında olan üstyapıların tahliye edilmemesi halinde, bu üstyapıların kullanım hakkının yeni yatırımcılara veya mevcut kullanıcılara verilmesi mümkün olamamaktadır. Buna ek olarak, üstyapıdan çıkarılmayan malların üzerinde haciz bulunması halinde, borçlu veya alacaklı tarafından icra yoluyla satış talep edilmediği sürece, bu mallar süresiz bir şekilde üstyapıda beklemektedir.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa eklenen ek 5 inci maddeyle, arazisi Hazinesin mülkiyetine ait serbest bölgelerde faaliyet ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali halinde, kullanıcıya verilecek tahliye süresi sonunda üstyapıdan çıkarılmayan malların komisyon tarafından sayım ve tespiti yapıldıktan sonra tasfiyeye tabi tutulacağı, alınması gereken vergiler ve masraflar düşüldükten sonra bakiye bedelin alacaklılara ve diğer hak sahiplerine dağıtılmak üzere icra dairelerine veya diğer ilgili birimlere gönderileceği, dağıtımdan sonra artan para olur ise kullanıcının mülkiyet hakkının korunmasını teminen kullanıcı adına emanet hesabına alınacağı ve talep halinde kullanıcıya ödeneceği düzenlenmektedir. Bu suretle, üstyapıların tahliyesinin kolaylaştırılması ve atıl kalmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- İhracatçı birliklerine yıllık aidat borcu bulunan 141.567 adet üyeden yalnızca 33.910 üyenin ticaret sicil kaydının aktif olduğu, 56.288 üyenin tasfiye, terkin veya infisah halinde olduğu, bunların haricindeki 51.369 firmanın ise kaydının sistemde bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca ihracatçı birlikleri kayıtlarından bu üyelerden hiçbirinin 2015 yılından sonra ihracat yapmadıkları tespit edilmiştir. Nitekim 2016 yılının başından itibaren yürürlüğe giren yönetmelik düzenlemesi ile mal ihracatında yıllık aidat ilk ihracat ile birlikte tahsil edilmeye başlanmış ve ihracat yapmayan üyelere yıllık aidat tahakkuk ettirilmemiştir. Bu sayede aktif olarak ihracat yapmayan üyeler için yıllık aidat borcu oluşmasının önüne geçilmiştir.

Bu hususlar doğrultusunda, ihracatçı birliklerine yıllık aidat borcu bulunan üyelere birçoğunun ticareti terk etmiş olduğu, alacağın tahsili için yapılan girişimlerin çok uzun sürdüğü ve birçok üye için olanaksız hale geldiği, takip masraflarının alaktan daha fazla olduğu ve takip işlemlerinin birlikler açısından çözümlenemeyen bir sorun haline geldiği hususları göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu alacakların genel kurullar tarafından terkin edilebilmesi için düzenleme yapılması öngörülmektedir. Düzenlemeyle hem mevcut borçlar hem de ileride oluşabilecek benzer mahiyetteki borçlarla ilgili yaşanacak sıkıntıların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- İhracatçı birlikleri Ticaret Bakanlığı ile sıkı bir bağ içerisinde işlerini yürütmekte olup, Ticaret Bakanlığınca yürütülen muhtelif destek mevzuatı kapsamında inceleyici kuruluş olarak görev yapmakta; Türk firmalarının iştirak ettiği yurtdışı fuar organizasyonları gerçekleştirmekte; Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilen alım heyeti ve ticaret heyeti organizasyonları TİM ve ihracatçı birliklerince organize edilmektedir. Yapılan işlerin mahiyeti dikkate alınarak düzenlenen madde ile, ihracatçı birliklerinin genel sekreter veya genel sekreter yardımcılarının atamalarındaki gecikmelerden dolayı birliklerin sevk ve idaresinde yaşanabilecek aksamaların önüne geçilebilmesi amacıyla belli bir süre içerisinde yönetim kurullarınca atama yapılmayan veya yapılamayan durumlarda anılan kadrolara Ticaret Bakanlığı tarafından re'sen atama yapılabilmesi öngörülmektedir. Genel Sekreterliğin idari birim olarak önemi dikkate alındığında bu düzenlemeyle mevcut kadrolarda yaşanan boşluk nedeniyle oluşabilecek aksaklıkların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 5- Madde ile, TİM'in genel sekreter veya genel sekreter yardımcılarının atamalarındaki gecikmelerden dolayı birliklerin sevk ve idaresinde yaşanabilecek aksamaların önüne geçilebilmesi amacıyla belli bir süre içerisinde yönetim kurulunca atama yapılmayan veya yapılamayan durumlarda anılan kadrolara Ticaret Bakanlığı tarafından atama yapılabilmesi öngörülmektedir. Genel Sekreter, işlerin sevk ve idaresi ile koordinasyonla görevli ve yetkili amirdir. Genel Sekreterliğin idari birim olarak önemi dikkate alındığında bu düzenlemeyle mevcut kadrolarda yaşanan boşluk nedeniyle oluşabilecek aksaklıkların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 6- Kredi garanti ve kefalet uygulamaları yoluyla mal ve hizmet ihraç edenlerin finansmana erişim imkânlarını genişletmek, desteklemek ve kolaylaştırmak amacıyla, münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek üzere TİM ile Eximbank'ın öz kaynaklarıyla 2021 yılının Ekim ayında kurulan ve Aralık ayında 61 ihracatçı birliğinin ortaklığıyla sermaye yapısı güçlendirilen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine ilave bir gelir sağlanarak sürekli güçlü bir finansal yapı içerisinde olması ve böylece kendini yenileyen bir sermaye yapısı oluşturulması, ihracatçılarımıza sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- Madde konusu taşınmazlar 1996 yılında, Mülga Dış Ticaret Müsteşarlığı taşra teşkilatı olan ihracat bölge müdürlüğü ile bağlı kuruluşları ve gümrük müdürlüğü birimlerinin yer alacağı "Prestij Hizmet Alanı" olarak kullanılmak üzere anılan Müsteşarlığa tahsis edilmiştir. Tahsis amacına uygun olarak faaliyet göstermek üzere, 1998 yılında 11307 parsel no'lu taşınmazın üzerinde Dış Ticaret Kompleksi Binasının yapımına başlanmıştır. 2000 yılında inşaatın tamamlanması üzerine Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve İstanbul'da bulunan ihracatçı birlikleri Dış Ticaret Kompleksi binasına taşınmıştır. Komplekste Ticaret Bakanlığı İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile TİM Genel Sekreterliği ve 4 tane ihracatçı birliği genel sekreterliği faaliyetlerini sürdürmektedir.

Dış Ticaret Kompleksi Binası 2000 yılında toplam maliyetin %98'lik bölümünün İMMİB, İTKİB ve İİB bütçelerinden karşılanması suretiyle tamamlanmıştır.

18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte TİM ve ihracatçı birliklerinin bağlı kuruluş statüsü kaldırıldığından mülga Dış Ticaret Müsteşarlığına tahsis edilmiş olan Hazine taşınmazlarında TİM ve birliklerin kullanımında olanlara ilişkin tereddütlerin giderilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu tereddütlerin ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanan madde ile, halihazırda Ticaret Bakanlığına tahsisli olup TİM ve birlikler tarafından kullanılan söz konusu taşınmazların anılan kurumlara bedelsiz olarak tahsis edilmesi ve maddenin yürürlük tarihinden önceki kullanımlar için herhangi bir bedel alınmaması amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Finansal piyasaların etkin bir şekilde faaliyet göstermesi için yatırım kararları alınırken sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara ilişkin kaliteli ve karşılaştırılabilir bilgiye ulaşılması günümüzde çok önemli hale gelmiştir. Küresel sürdürülebilirlik standartlarına yönelik yoğun talebe yanıt olarak İskoçya'nın Glasgow şehrinde 31 Ekim - 12 Kasım 2021 tarihleri arasında küresel ısınma ve sera gazı salınım oranlarını azaltma amacıyla 197 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen 2021 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansında (COP26) Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulunun kurulduğu ilan edilmiştir.

Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulunun temel amacı, UFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları adıyla kamu yararını gözeterek finansal piyasalar için kapsamlı bir küresel sürdürülebilirlik standart seti geliştirmektir. Bu kapsamda, UFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları vasıtasıyla yatırımcıların işletme değerini belirlemesi, işletmelerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin sorunlara nasıl karşılık verdiğini anlaması ve yatırım kararı alırken sürdürülebilirliğe ilişkin ihtiyaca uygun bilgiye ulaşması kolaylaşacaktır. Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ile birlikte Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı bünyesinde yer alacak ve onunla yakın bir şekilde çalışacaktır.

Bu kapsamda, Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından yayımlanan söz konusu standartların Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenmesi ve yayımlanması amacıyla anılan Kuruma yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Helal standartlarına uyum sağlanması ve helal belgelendirmesi ülkemizde gönüllülük esasına dayanır. Diğer bir ifadeyle, ürün ve hizmet üreten firmaların helal belgesi alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Bununla beraber, helal olarak belgelendirilen bir ürün veya hizmetin güvenilir olması, taşıdığı konu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılması kamu menfaatinin bir gereğidir.

Ülkemizde faaliyette bulunan helal belgelendirme kuruluşlarının akredite olmadan yaptıkları faaliyetler, tüketicilerin güvenini karşılamaktan uzaktır. Bu itibarla, “helallik şartlarına uygun” iddiasıyla belgelendirilen ürün ve hizmetlerin tüketiciye yanlış ve yanıltıcı bilgi vermemesi için bu belgelendirme faaliyetlerinin bağımsız ve yetkin bir kamu otoritesince düzenli olarak denetlenmesi elzemdir.

Ülkemizde helal alanında akreditasyon hizmeti sunmaya Kanunen yetkili tek kamu organı Helal Akreditasyon Kurumudur. Yapılması öngörülen düzenlemeyle ülkemizde gönüllülük esasına göre yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin yine bu şekilde devam etmesi, ancak bu faaliyetlerin helal akreditasyon güvencesi altına alınması suretiyle hem tüketicinin doğru bilgilendirilmesi hem de kamu refahına katkı sunulması hedeflenmektedir. Bu suretle hiçbir denetimden geçmeyen belgelendirme kuruluşlarının helal belgelendirme yapamaması ve piyasadaki güvenilir olmayan helal belgelerinin dolaşımı engellenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 10- Madde ile, Kanun hükümlerine aykırı olarak helal akreditasyon faaliyetinde bulunan ve helal akreditasyon denetimlerinden geçmeden, akredite statüsü taşımadan helal uygunluk değerlendirme faaliyeti yürüten kuruluşlara uygulanacak idari para cezaları düzenlenmektedir.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

Madde 12- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

13.05.2022

Esas No: 2/4441

Karar No: 21

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4441 esas numaralı, “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 11/05/2022 tarihinde yaptığı 22’nci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. Giriş

Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL ve Erzurum Milletvekili Zehra TAŞKESEN LİOĞLU BAN ile 37 Milletvekili tarafından 29/04/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, İçişleri Komisyonuna ve Plan ve Bütçe Komisyonuna esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/4441 esas numaralı “Türkiye İhracatçıları Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 11/05/2022 tarihinde yaptığı 22’nci Birleşiminde Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL ile Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Helal Akreditasyon Kurumu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Kurumu, TİM, TOBB, MÜSİAD ile TESK temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

2. Teklifin Genel Gerekçesi

Serbest bölgeler; ihracata yönelik yatırımı ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulmakta olup bahse konu amaçların gerçekleştirilmesi için, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kullanıcıların faaliyet ruhsatı başvurusundaki taahhütlerine uygun olarak faaliyet göstermeleri beklenmektedir. Böylelikle, serbest bölgelerin sınırlı alanlarının ülkemiz ekonomisine katkı sağlayacak şekilde kullanılması temin edilebilecektir. Mevcut durumda, arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan bazı serbest bölgelerde yüzde yüze yakın doluluğa ulaşılmasından dolayı yeni yatırımcıların talebi karşılanamamaktadır. Teklifte yer alan düzenlemelerle serbest bölgelerdeki üstyapıların atıl kalmasının önüne geçilmesi ve yeni yatırımcı taleplerinin karşılanabilmesine imkan sağlanması amaçlanmaktadır.

2021 yılının Ekim ayında Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) ile Eximbank öz kaynaklarıyla münhasıran ihracat kredileri için kefalet vermek üzere İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi kurulmuş ve 61 ihracatçı birliğinin ortaklığıyla şirketin sermaye yapısı güçlendirilmiştir. Teklifte yer alan düzenlemeyle bahse konu şirkete ilave bir gelir sağlamak suretiyle güçlü bir finansal bir sermaye yapısı oluşturulması ve ihracatçılarıımıza sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi amaçlanmaktadır.

TİM ve ihracatçı birlikleri ile Ticaret Bakanlığı arasında sıkı bir ilişki ağı mevcut olup Teklifte yer alan çeşitli hükümlerle TİM ve birliklerin ihtiyaçları doğrultusunda aidatlar, taşınmaz kullanımları ve muhtelif hususlara ilişkin düzenlemeler ile ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulmasına ilişkin değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Helal Akreditasyon Kurumu ülkemizde helal alanında akreditasyon hizmeti sunmaya kanunen yetkili olan tek kamu idaresidir. Kanun Teklifinde yer verilen düzenleme ile ülkemizde gönüllülük esasına göre yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin yine bu şekilde devam etmesi, ancak bu faaliyetlerin helal akreditasyon güvencesi altına alınması suretiyle hem tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi hem de kamu refahına katkı sunulması hedeflenmektedir.

Yatırım kararları alınırken sürdürülebilirlikle ilgili risklere ve fırsatlara ilişkin kaliteli ve karşılaştırılabilir bilgiye ulaşılması oldukça önemli bir konu olup Teklif ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna söz konusu standartların belirlenmesine ilişkin yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

3. Teklif Maddelerinin İçeriği

2/4441 esas numaralı Kanun Teklifiyle,

➤ 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 14 üncü maddesine hüküm eklenmek suretiyle ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulması,

➤ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa eklenen ek 5 inci maddeyle, arazisi Hazinesin mülkiyetine ait serbest bölgelerde faaliyet ruhsatının süresinin sona ermesi veya iptali halinde, kullanıcıya verilecek tahliye süresi sonunda üstyapıdan çıkarılmayan malların komisyon tarafından sayım ve tespiti yapıldıktan sonra tasfiyeye tabi tutulması, alınması gereken vergiler ve masraflar düşüldükten sonra bakiye bedelin alacaklılara ve diğer hak sahiplerine dağıtılmak üzere icra dairelerine veya diğer ilgili birimlere gönderilmesi, dağıtımdan sonra artan para olması durumunda ise kullanıcının mülkiyet hakkının korunmasını teminen kullanıcı adına emanet hesabına alınması ile üstyapıların tahliyesinin kolaylaştırılması ve atıl kalmasının önüne geçilmesi,

➤ İhracatçı birliklerine yıllık aidat borcu bulunan üyelerden tahsil edilemeyen alacakların genel kurullar tarafından terkin edilebilmesi böylece hem mevcut borçlar hem de ileride oluşabilecek benzer mahiyetteki borçlarla ilgili yaşanacak sıkıntıların önüne geçilmesi,

➤ İhracatçı birlikleri Ticaret Bakanlığı ile sıkı bir bağ içerisinde işlerini yürütmekte olup, ihracatçı birliklerinin genel sekreter veya genel sekreter yardımcılarının atamalarındaki gecikmelerden dolayı birliklerin sevk ve idaresinde yaşanabilecek aksamaların önüne geçilebilmesi amacıyla belli bir süre içerisinde yönetim kurullarınca atama yapılmayan veya yapılamayan durumlarda anılan kadrolara Ticaret Bakanlığı tarafından resen atama yapılabilmesi ve düzenlemeyle mevcut kadrolarda yaşanan boşluk nedeniyle oluşabilecek aksaklıkların önüne geçilmesi,

➤ TİM'in genel sekreter veya genel sekreter yardımcılarının atamalarındaki gecikmelerden dolayı birliklerin sevk ve idaresinde kaynaklanan sorunların önüne geçilebilmesi amacıyla belli bir süre içerisinde yönetim kurulunca atama yapılmayan veya yapılamayan durumlarda anılan kadrolara Ticaret Bakanlığı tarafından atama yapılabilmesi,

➤ İhracat kredileri için kefalet vermek üzere TİM ile Eximbank'ın öz kaynaklarıyla 2021 yılının Ekim ayında kurulan ve Aralık ayında 61 ihracatçı birliğinin ortaklığıyla sermaye yapısı güçlendirilen İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine ilave bir gelir sağlanarak sürekli güçlü bir finansal yapıya sahip olması ve böylelikle ihracatçılarımıza sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesi,

➤ Madde ile mülga Dış Ticaret Müsteşarlığına tahsis edilmiş olan Hazine taşınmazlarında TİM ve birliklerin kullanımında olanlara ilişkin tereddütlerin ortadan kaldırılması amacıyla söz konusu taşınmazlar için TİM ve birliklerin 5910 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 3/7/2009'dan sonraki kullanımlarına ilişkin herhangi bir bedel talep edilmemesine ilişkin düzenleme yapılması,

➤ 31 Ekim-12 Kasım 2021 tarihleri arasında küresel ısınma ve sera gazı salınım oranlarını azaltma amacıyla 197 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilen 2021 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansında (COP26) Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulunun kurulduğu ve ilan edildiği; bu kapsamda, Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından yayımlanan söz konusu standartların Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenmesi ve yayımlanması amacıyla anılan Kuruma yetki verilmesi,

öngörülmektedir.

4. Komisyon Görüşmeleri

Komisyon Başkanı ve Konya Milletvekili Ziya ALTUNYALDIZ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Geçtiğimiz günlerde açıklanan dış ticaret verilerinin ülkemizin 2022 yılında da ihracatla birlikte güçlü büyümesine devam ettiğini gösterdiği ve ihracatın geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 24,6 artışla 23,4 milyar dolara yükseldiği ve bu rakamın şimdiye kadar aylık bazda ulaşılan en büyük ihracat rakamı olduğu,

➤ Nisan 2022 ayı içerisindeki 1 milyar 956 milyon dolarlık ihracatın tek bir günde yapılan en yüksek rakam olduğu ve 2021 yılında yüzde 11 olarak gerçekleşen büyümeye net ihracat kaleminin yüzde 4,9 olarak katkı sağladığı,

➤ 2021 yılında yakalanan ivme ve 2022 yılının ilk dört ayındaki rakamların net ihracat kaleminin ülkemizin büyümesinin en güçlü kalemlerinden biri olacağının öncü gösterge niteliğinde olduğu ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2022 yılı sonu için işaret ettikleri 250 milyar dolarlık ihracat hedefine doğru emin adımlarla yüründüğü,

➤ Ülkelerin ihracat yaparak kapılarını dünyaya açtığı ve gelirlerini artırdığı,

➤ 2021 yılında Yüce Meclis tarafından kabul edilen düzenleme ile ihracatın finansmanını güçlendiren, ihracat kredilerinin risk paylaşımını sağlayan, ihracata verilen desteklerin daha etkin bir şekilde hayata geçirilmesine imkân sağlayan İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine (İGE A.Ş.) yönelik düzenlemelerin hayata geçirildiği,

➤ Kanun teklifindeki düzenlemelerle İGE A.Ş.'nin finansal yapısının güçlendirilmesi ile kendini yenileyen bir sermaye yapısına bürünmesinin amaçlandığı,

➤ Son yirmi yılda 1 milyar doların üzerinde ihracat yapılan fasıl sayısının 9'dan 35'e ve 1 milyar doların üzerinde ihracat yapılan ülke sayısının 8'den 38'e ve 500 milyon doların üzerinde ihracat yapan il sayısının 7'den 25'e yükseldiği,

➤ Serbest bölgelerden yapılan ihracatta yüksek teknoloji ürünlerinin payının genel ihracattan daha yüksek oranda seyrettiği ve bu bölgelerde yapılan ihracatın birim değerinin yine ülke ortalamamızdan daha yüksek olduğu,

➤ Kanun teklifinde yer alan düzenlemelerle ülkemizdeki serbest bölgelerin dinamizminin artırılmasının ve ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlayacak şekilde kullanılmasının amaçlandığı,

➤ Yapılması öngörülen düzenlemelerle serbest bölgelerde bulunan üstyapıların kullanımının etkinleştirilmesinin ve atıl kalmasının önüne geçilmesinin amaçlandığı,

➤ 2020 yılı sonu itibarıyla helal gıda piyasasının yaklaşık 2 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmış olduğu, bu tutarın beş yıl içerisinde 4 trilyon dolara ulaşacağı yönünde tahminler yapıldığı ve bu doğrultuda Helal Akreditasyon Kurumunun daha etkin çalışmasına dönük hükümlere Teklifte yer verildiği,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde birinci imza sahibi Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat SEZAL tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Teklifte yer verilen 12 maddeyle çeşitli konulara ilişkin 5 farklı kanunda değişiklik yapılmasının öngörüldüğü,

➤ Uluslararası ticaretin en önemli parçalarından olan fuarların tüm sektörlerin önde gelen firmaları ve girişimciler için bir buluşma noktası hâline geldiği ve buralarda yeni projeler, iş birlikleri ve bilginin paylaşılması ve yayılması için ortak bir platform oluşturulduğu, fuarın organize edildiği bölgede ulaşım, konaklama, alışveriş, yeme içme, nakliye gibi sektörlerle katma değer yaratacağı, bölge ve ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlayacağı ve bu doğrultuda Belediye Gelirleri Kanunu’nda yapılan düzenlemeyle fuar alanlarında yaşanan birtakım sıkıntıların da çözümü adına ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların, ilan ve reklam vergisinden muaf tutulmasının amaçlandığı,

➤ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu’nda serbest bölgelerin ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulacağına ilişkin hükümlere yer verildiği, hâlihazırda arazisi Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan bazı serbest bölgelerde yüzde yüze yakın doluluğa ulaşıldığı ve bu bölgelerde faaliyet göstermek isteyen yatırımcıların taleplerinde karşılama problemi yaşandığı ve faaliyet ruhsatının süresi dolan veya iptal edilen kullanıcıların, kullanımında olan üst yapıların tahliye edilmemesi hâlinde bu üst yapıların kullanım hakkının yeni yatırımcılara veya mevcut kullanıcıları verilmesinin mümkün olmadığı,

➤ Serbest bölgelerde üst yapıdan çıkarılamayan malların üzerinde haciz bulunması hâlinde ise borçlu veya alacaklı tarafından icra yoluyla satış talep edilmediği sürece bu mallar süresiz olarak bu üst yapıda bekletildiği, yapılması öngörülen düzenlemeyle, Hazinesin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerin atıl kalmasının önüne geçilmesi ve yeni yatırımcı taleplerinin karşılanabilmesine imkân sağlanması amacıyla, faaliyet ruhsatı iptal edilen ya da süresi dolan kiracı kullanıcıların üst yapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az, altı aydan fazla olmamak kaydıyla süre verilmesi ve bu süre sonunda tahliyesi gerçekleştirilemeyen malların idarece tasfiye edilmesinin öngörüldüğü,

➤ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’da yapılan düzenlemeyle ihracatçı birliklerin genel kurullarınca iflas eden, ölen, ticareti terk eden ve son beş yılda ihracat yapmayan üyelerin borçlarının terkin edilmesinin öngörüldüğü ve yapılan düzenlemeyle hem mevcut borçlar hem de ileride oluşabilecek benzer mahiyetlerdeki borçlarla ilgili yaşanacak sıkıntıların önüne geçilmesinin amaçlandığı,

➤ İhracatçı birliklerinin Türkiye İhracatçılar Meclisi Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcılıklarına otuz gün içerisinde atama yapılmaması hâlinde Ticaret Bakanlığınca resen atama yapılabilmesine imkan tanındığı, yapılan düzenlemeyle, mevcut kadroda yaşanan boşluk nedeniyle oluşabilecek aksaklıkların önüne geçilmesinin hedeflendiği,

➤ Yine, ihracatçı birliklerinin yedek akçelerine aktarılan tutarın, Ticaret Bakanlığınca belirlenecek miktarının İhracatı Geliştirme A.Ş. sermayesine eklenmesinin ve böylelikle ihracatçılara sürekli ve etkin bir şekilde hizmet verilmesinin amaçlandığı,

➤ Teklifte yer verilen bir başka düzenleme ile Ticaret Bakanlığınca tahsisli İstanbul’daki bazı Hazine taşınmazlarının TİM’e tahsisinin öngörüldüğü,

➤ Türk Ticaret Kanunu’nda yapılan düzenlemeyle UFRS Sürdürülebilirlik Açıklama Standartları vasıtasıyla yatırımcıların işletme değerini belirlemesi, işletmelerin çevresel, sosyal ve kurumsal yönetime ilişkin sorunlara nasıl karşılık verdiğinin anlaşılması ve yatırım kararı alınırken sürdürülebilirliğe ilişkin ihtiyaca uygun bilgiye ulaşılması amacıyla Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna, Uluslararası Muhasebe Standartları Vakfı tarafından yayımlanan standartlara uygun düzenleme yapma yetkisi verilmesi,

➤ Ülkemizde helal alanında akreditasyon hizmeti sunmaya kanunen yetkili organın Helal Akreditasyon Kurumu olduğu ve Teklifte yapılması öngörülen düzenlemeyle ülkemizde gönüllülük esasına göre yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin yine bu şekilde devam etmesi ancak bu faaliyetlerin helal akreditasyon güvencesi altına alınması suretiyle tüketicilerin doğru bilgilendirilmesi ve kamu refahına katkı sunulması ile piyasadaki güvenilir olmayan helal belgelerin dolaşımının engellenmesinin amaçlandığı,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ 2009’da yürürlüğe giren 5910 sayılı TİM Kanunu’nda son üç yılda dört kez değişiklik yapıldığı ve en son değişikliğin üzerinden sadece altı ay geçtiği ve tekrar kanunda değişiklik yapılmasının öngörüldüğü,

➤ Helal Akreditasyon Kurumunun 2017 yılında kurulmasıyla helal ürünlerin akreditasyonu İslam ülkelerine ihracat artışı beklentilerine rağmen yıllar içinde değişen bir durum olmadığı ve 2017 yılından beri İslam ülkelerine yapılan ihracatın payının düştüğü,

➤ Teklifin 1’inci maddesiyle Belediye Gelirleri Kanunu’nda yapılan değişiklikle, ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların, ilan ve reklam vergisinden istisna tutulmak istendiği ve bu düzenlemeye ilişkin herhangi bir etki analizinin yapılmadığı,

➤ TOBB verileri incelendiğinde Türkiye’de düzenlenen fuarların yarısından fazlasına ev sahipliğini ilk üç büyükşehir belediyesinin yaptığı, fuarlara gelen ziyaretçi sayısının yüz binleri aştığı ve belediyelerce fuar alanlarında temizlik ve çevre düzenleme gibi kimi hizmetlerin sunulduğu, düzenleme ile yerel yönetimlerin gelir kalemlerinin azalacağı ve düzenlemenin teklif metninden çıkarılması gerektiği,

➤ Serbest bölgelerde üretimin sürdürülebilirliği için faaliyette bulunan firmaların tasfiyesinin doğru bir karar olduğu, ancak tahliye sürecinde tahliyenin gerçekleşmemesi durumunda tahliye konusu yerdeki mallar üzerinde bulunan çeşitli şerhlerin tasfiye kurulunun kararıyla kalkacağına ilişkin düzenlenme yapıldığı ve üçüncü kişi alacaklıların haklarının korunması gerektiğinden bu düzenlemenin de teklif metninden çıkarılmasının daha isabetli olacağı,

➤ İhracatçı birlikleri ve TİM’in kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak tanımlanmış olduğu, en önemli gelir kalemi olan aidatların kanun gücüyle ve kanunda belirlendiği şekilde toplandığı, Teklifin 3’üncü maddesinde yer alan düzenlemenin üyelerin aidat borçlarını ödemekten imtina etmesi sonucunu doğurabileceği,

➤ Anayasa Mahkemesi kararıyla ihracatçı birliklerinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğuna hükmedildiği, TİM ve birliklerin Ticaret Bakanlığına bağlı kuruluş vasfının ortadan kalktığı ama getirilen düzenlemelerle genel sekreter ve yardımcılarının Bakanlık tarafından atanması için yol ve yöntemler arandığı,

➤ Teklifin 6’ncı maddesiyle yedek akçe düzenlemesinin geçici nitelikten kalıcı hâle getirilmesinin hedeflendiği, bu nedenle teklifin 6’ncı maddesi için oransal bir sınırlama belirlenmesinin veya maddenin teklif metninden çıkarılması gerektiği,

➤ Teklifin 7’nci maddesiyle Sayıştay raporuyla tespit edilmiş mevzuata aykırı bir durumun kanuni düzenleme yapmak suretiyle yasallaştırılmak istendiği ve Sayıştay’ın önerisini uygulamak yerine kanunla düzenleme yapılmasının tercih edildiği,

➤ Teklif ile Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kuruluna tanınan idari para cezası verme yetkisi kapsamında yer verilen cezaların alt ve üst sınırları arasında büyük fark bulunduğu,

➤ TİM'in atama yetkisinin Bakanlığa devredilmesini doğru olmadığı, TİM'e bağlı birlikler ve TİM'in Yönetim Kurulları tarafından 30 gün içerisinde genel sekreter veya genel sekreter yardımcısını neden atanmadığının merak edildiği,

➤ Türkiye'de ithalat artışının rekor kırdığı, Nisan 2022 Ticaret Bakanlığı verilerine göre ihracat yıllık yüzde 24,6 artarken ithalatın da yüzde 34,9 artış gösterdiği,

➤ Ocak-Nisan 2022 dönemine ait dört aylık veriler incelendiğinde bir önceki yıla göre ihracatın yüzde 21 artarken ithalatın yüzde 40 artış gösterdiği,

➤ Toplumun büyük kesimlerinin artan ihracat rakamlarından herhangi bir refah payı alamadığı ve kazanılan gelirin belirli çevrelere aktığı,

➤ İhracatın artmadığı sürece ithalatı karşılama oranının da doğal olarak düşeceği, bu nedenle ülkemizin 500 milyar dolar ihracat hedefine odaklanması gerektiği ve bunun uzak bir hedef olmadığı,

➤ Ülkemizin salgın sürecinde yatırımlarına ve projelerine devam ettiği, 2021 yılında dönemler bazında hem de yıl genelinde 225 milyar 368 milyon dolarla tüm zamanların ihracat rekorunun kırdığı ve bunun salgının etkilerini diğer ülkelerden daha az hissedildiğinin önemli bir ispatı olduğu,

➤ Teklif ile ihracatı daha ileriye taşımak için önemli düzenlemelere yer verildiği, arazisi hazinenin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde uzun yıllar haciz ve ipotek durumunda kalan böylelikle hâlihazırda yüzde yüz doluluğa ulaşan ve yeni yatırımcıların sıra beklediği serbest bölgeleri atıl duruma düşüren bir sorunun çözülmesiyle ilgili düzenlemenin bunlardan biri olduğu,

➤ Firmaların iç alanlarında yapacakları reklamlarda sağlanacak vergi muafiyetine ilişkin düzenlemenin son derece önemli olduğu, böylelikle dijitalleşmeye rağmen önemini kaybetmeyen pek çok firmanın aynı ortamlarda bulunması sebebiyle insanların hâlen yoğun bir ilgi gösterdiği fuar alanlarında firmaların reklamlarını vergiden muaf tutularak gerçekleştirebileceği,

➤ İhracatçı birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin genel sekreter ve genel sekreter yardımcılarını atama konusunda yaşanacak aksaklıklarda belirlenen süre sonunda Ticaret Bakanlığının devreye girmesi ile ülkemizin ihracatını organize eden bu kuruluşlarda herhangi bir yönetim zafiyeti yaşanmasının önüne geçileceği,

➤ Teklifte yer verilen düzenlemelerin ihracatçıların önündeki prosedürleri azaltarak işlerine odaklanmalarına yardımcı olacağı ve belli alanlardaki standartları daha işlevsel hâle getireceği,

➤ İhracatçı birliklerinin yıllık aidat borcuna ilişkin düzenlemenin ileride oluşabilecek daha büyük sorunları çözmek adına önemli bir adım olduğu,

➤ Serbest bölgelere yönelik yoğun talebi karşılamak ve atıl firmaların tahliyesini kolaylaştırmak için 2'nci maddede yer alan düzenlemenin kurulacak komisyona tanınan geniş yetkiler bağlanımda bir sorun yaratacağı ve bu yetkinin üçüncü kişilerin alacaklarını ve firmanın mülkiyet hakkını ihlal etmesi tehlikesini beraberinde getireceği,

➤ TİM'in kamu kurumu niteliğinde olmasından dolayı mülk transferinin kamu kurumları arasında olabileceği bu nedenle yapılan düzenlemenin doğru olmadığı,

➤ Türkiye'nin ithalata bağımlılığının arttığı ve bu bağımlılığın göz ardı edilerek Eylül 2021 'de uygulamaya konulan politikanın yüksek enflasyon, yüksek dış açık, düşük büyüme ve yoksullaşma olarak sonuçlandığı,

➤ Afrika ülkeleri ile ihracat ve ithalat işlemlerinde yaşanan sıkıntılardan birinin helal sertifika konusu olduğu, helal pazarının sadece bir Arap coğrafyası olarak değerlendirilmemesi gerektiği,

➤ Kanun koyucunun en önemli görevinin izleme ve değerlendirme olduğu bu kapsamda bazı suiistimallerin önüne de geçmek amacıyla Helal Akreditasyon Kurumunun yapısını güçlendirmenin ve son tüketicinin de doğru bir şekilde bilgilendirilmesinin oldukça önemli olduğu,

➤ Üst yapıdan çıkarılamayan malların komisyon tarafından sayım ve tespiti yapıldıktan sonra tasfiyeye tabi tutularak alınması gereken masrafların düşürüldüğü, hak sahiplerine dağıtılmak üzere icra dairelerine bu dosyanın tekrar gönderildiği ve icra dairesine gönderilmiş dosyada mülkiyet hakkına kesinlikle bir müdahalenin söz konusu olmadığı, üçüncü şahısların alacaklarının ve haklarının korunmuş olduğu,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde Ticaret Bakan Yardımcısı Rıza Tuna TURAGAY, Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan AĞAR, Adalet Bakanlığı Mevzuat Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Serdal GÜNGÖR, Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanı İsmail GÜLLE, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Millî Emlak Genel Müdürlüğü Hukuk ve Mevzuat Dairesi Başkanı Veli KARAKAYA, Kamu Gözetimi Kurumu Muhasebe Standartları Dairesi Başkanı Mehmet ŞİRİN ile Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı Zafer SOYLU tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ EXİMBANK kredilerinin, son dönemde günlük 100 milyon dolarlık limite ulaştığı,

➤ İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin yüzde 95'i ihracatçı birlikleri ve TİM'in ortaklığında, yüzde 5'inin de EXİMBANK'ın ortaklığında kurulduğu ve mevcut yapısıyla 1 milyar 461 milyon TL'lik bir öz sermayeye sahip olduğu ve bu öz sermayeyle de kullanılabilecek kredinin 23-24 milyar TL civarında olduğu,

➤ Yakın zamanda sağlanacak hazine garantisi ile 23-24 milyar TL'lik ilave bir kredi kullandırma imkânına ulaşılabileceği,

➤ Bankalar Birliğiyle yapılan görüşmeler sonucunda ticari bankaların da bu sistem içerisinde yer alacağı ve yüzde 20 kadar bir payın ticari bankalara ait olacağı böylece İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi'nin (İGE A.Ş.) önümüzdeki yıllarda kurumsallaşmış, doğrudan doğruya ihracatı destekleyen ve özellikle KOBİ'lerimizin finansmana erişimde yaşadıkları sıkıntıları ortadan kaldıran temel bir kefalet kurumu olacağı,

➤ İhracatçı birliklerinin topladığı yedek akçelerden belli bir miktarın aktarımının İGE A.Ş.'nin sermayesine eklenmesi şeklinde olduğu, Teklifte yer alan düzenlemede belli bir oran belirtilmemesinin temel nedenlerinden birinin ihracatçı birliklerinin ihtiyaçları söz konusu olursa, belirtilen o oranın altında kalınması tehlikesiyle de karşı karşıya kalılabileceği,

➤ Temel amacın ihracatı ve katma değeri yüksek olan ihracatı artırmak olduğu, Türkiye'nin kilogram birim ihracat fiyatının 1,40-1,41'er civarında olduğu ve bunun yüksek bir rakam olmadığı ancak bunun içerisinden çimento, mermer, doğal taş gibi ürünleri çıkarıldığında bu rakamın 1,76'lara, 1,80'lere kadar ulaştığı,

➤ EXİMBANK'ta ve İGE'de de yapılan programlarla yurt dışı katma değeri yüksek teknoloji yoğun sektörlerin önceliklendirildiği,

➤ Fuarlardan alınan ilan ve vergi gelirlerinin aslında fuar içerisinde tabeladan bile vergi alınmaya başlanmış duruma evrildiği, düzenleme ile herhangi bir şekilde belediye gelirlerini azaltmak için atılmış bir adımın söz konusu olmadığı, geçmişe dönük bir düzenleme yapılmadığı, tamamen yaşanan bir sıkıntıdan kaynaklı olarak bir düzenlemeye gidildiği,

➤ TİM'in, Türkiye'nin belli temel ihracatçılarını bünyesinde toplayan çatı kuruluşu olduğu ve herhangi bir şekilde yönetimde bir boşluk olmamasının arzu edildiği ve atama ile düzenlemenin bu minvalde yapıldığı,

➤ İthalattaki artışın Rusya-Ukrayna krizinden sonra petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki inanılmaz artışlardan kaynaklandığı,

➤ Enerji hariç, ihracatın ithalatı karşılama oranının şu anda yüzde 100'ün üzerine çıkmış olduğu,

➤ Serbest bölgelerde ruhsat iptali gerçekleştiği takdirde, üst yapıda bulunan taşınırın tasfiye sonucunda mülkiyet hakkı ihlalinin kesinlikle söz konusu olmadığı, mülkiyet hakkının kamu yararı amacıyla kanunla kısıtlanabileceği,

➤ Şerhler kaldırılarak malın satılabilir duruma geldiği bu nedenle şerhlerin düşülmek zorunda olduğu,

➤ İhracatçı birliklerine yıllık aidat borcu bulunan 141.567 üyeden yalnızca 33.910 üyenin ticaret sicil kaydının aktif olduğu, 56.288 üyenin tasfiye, terkin veya infisah hâlinde olduğu, bunların haricindeki 51.369 firmanın ise kaydının sistemde dahi bulunmadığı, bu üyelerden hiçbirinin 2015 yılından sonra ihracat yapmadıklarının tespit edildiği ve bu alacakların yaklaşık 12 milyon TL tutarında olduğu,

➤ Bakanlıkla sürekli istişare halinde bulunulduğu, ihracatçı birliklerine yönelik görevlerle ilgili herhangi bir dayatma ve bir görevlendirme olmadığı,

➤ Pandemi nedeniyle iki seçimde aksamalar olduğu ve bu süreçte bazı pozisyonların vekâleten yürütüldüğü ve asaleten götürülmesinin en ufak bir suistimale imkan vermeden hızlı karar alınması konusunda daha isabetli olacağı ve Teklif kanunlaşınca da otuz gün içerisinde iki kişinin atamasının yapılacağı,

➤ İhracatın gelişme sürecinde de bazı sektörlerimizin bir araya gelme koşulları nedeniyle birlik sayısında artış ve sektörlerde de genişleme yaşandığı bu yoğunluk nedeniyle görevlendirmenin daha etkin ve esnek şekilde yapılabilmesi amacıyla yönetim kurulu üye ve başkanvekili sayısının artırılmasına ihtiyaç duyulduğu,

➤ Birliklerin normal kendi faaliyetleri için de yedek akçe kullanımı izinlerinin mevzuat uyarınca Bakanlık tarafından verildiği,

➤ TİM'in ve ihracatçı birliklerimizin kullanmış olduğu binaların tamamen Türkiye İhracatçıları Meclisinin ve ihracatçı birliklerinin kaynaklarıyla yapılmış olduğu, bahse konu taşınmazın 1990'lı yıllarda, Türkiye İhracatçıları Meclisi kanunun şartlarını sağladığı dönemde kanun gereği 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 47'nci maddesi gereği ilgili kuruma tahsis edilmiş bir taşınmaz olduğu, ancak 2009 yılında yapılan kanuni düzenlemeyle tahsis şartlarını TİM'in kaybetmiş olduğu ve Sayıştay raporunda bu durumun ortaya çıktığı, yapılan düzenleme ile TİM'in 2009'da kaybettiği kanuni şartların tekrar TİM'e iade edilmesinin amaçlandığı,

➤ Bahse konu taşınmazların kullanımından kaynaklı 2009 yılından beri bugüne kadar 10 milyon liralık bir ecrimisil rakamının bulunduğu ve bahse konu ecrimisil rakamının bu düzenlemeyle beraber silineceği,

➤ Şirketlerin uluslararası alanda geçerli raporlama yapabilmelerine imkân sağlamak ve bu raporlama altyapısını ülkemize kazandırmak amacıyla sadece halka açık şirketlere değil başta KOBİ'ler olmak üzere diğer ihracat şirketlerine bir raporlama altyapısının sağlanacağı ve taslak standartların da hazırlandığı,

➤ Helal Akreditasyon Kurumu’nun fiziki, beşeri mevzuat altyapısını tamamlayarak Ekim 2019 tarihinde akreditasyon başvurularını almaya başladığı, bugüne kadar yaklaşık yarısı yurt dışından olmak üzere toplamda 67 belgelendirme ve laboratuvarında akreditasyon başvurusu aldığı ve 67 tane başvurunun tamamının Kurum tarafından incelendiği, bu incelemenin neticesinde 18 tane başvuru olumlu olarak neticelendiği ve akreditasyon kararına bağlandığı, 25 tane başvurunun ise başvuran kuruluşların temel eksikliklerinin tespitinden dolayı reddedildiği,

➤ Teklifte yer alan idari para cezalarına ilişkin paralel düzenlemelere 7223 sayılı Ürün Güvenliği Kanunu ile 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Kanun’da yer verildiği,

➤ Uluslararası teamüller doğrultusunda yaklaşık bir yıllık bir akreditasyon denetim süreci olduğu için Kanunun yürürlük tarihinde de bir yıllık süre tanındığı,

ifade edilmiştir.

5. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/4441 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 1’inci maddesi, “Ülkemizde” ibaresinin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunundaki kullanıma uygun olarak “Türkiye’de” şeklinde redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 2’nci maddesi, “Üstyapıların tahliyesi ve malların tasfiyesi” şeklinde madde başlığı eklenmesini teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 3’üncü maddesi, madde çerçevesinin redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 4’üncü maddesi, rakamların yazı ile yazılması “re’sen” ibaresindeki kesmenin kaldırılmasını teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklife 4’üncü maddeden sonra gelmek üzere 5910 sayılı Kanunun 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “oniki” ibaresi “onbeş” şeklinde ve “üç” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmesini teminen yeni 5’inci madde ihdas edilmiş ve diğer maddeler teselsül ettirilmiştir. Değişikliğin gerekçesi şu şekildedir:

“Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin (TİM) faaliyetlerindeki genişleme ile doğru orantılı olarak, TİM tarafından yürütülen işlerin yanı sıra temsil ve organizasyon katılımlarında artış meydana gelmiştir. TİM, ülkemiz ihracatında özel sektör kanadındaki çatı kuruluş olarak kamu ve özel sektör nezdinde birçok kurul ve komisyonda temsil edilmektedir. Muhtelif kurul ve komisyonlarda temsili yanı sıra, sektörel çalışmalar, lojistik, inovasyon, dış ticaret mevzuatı ve uygulamaları, vergi mevzuatı ve uygulamaları, istihdam, dijital dönüşüm, pazara giriş (ticaret heyetleri başta olmak üzere) gibi çalışmaların başkan ve/veya yönetim kurulu adına takip ve koordinasyonu için başkan vekili sayısının artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer taraftan, TİM bünyesinde faaliyet gösteren sektörlerin yönetim kurulunda daha etkin ve çoğulcu şekilde temsil edilmesi, karar alma süreçlerinin daha çoğulcu bir anlayışla yürütülmesi, çeşitli proje ve işlerin yürütülmesi için yönetim kurulunca yönetim kurulu üyeleri nezdinde görevlendirmenin daha etkin ve esnek şekilde yapılabilmesi amacıyla yönetim kurulu üye ve başkanvekili sayısının artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.”

➤ Teklifin 5’inci maddesi, rakamların yazı ile yazılması “re’sen” ibaresindeki kesmenin kaldırılmasını teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 6’ncı madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 6’ncı maddesi, “Yedek akçelerden İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılabacak tutar” şeklinde madde başlığı eklenmesini teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 7’nci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 7’nci maddesi, “Tahsis” şeklinde madde başlığı eklenmesini ve işlenecek metnin yazım ve imla kurallarını uygunluğunu teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 8’inci maddesi, 9’uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 9’uncu maddesi, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 10’uncu madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin 10’uncu maddesi, 11’inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin yürürlüğe ilişkin 11’inci maddesi, yeni eklenen 5’inci madde doğrultusunda madde numaralarının redaksiyona tabi tutulması suretiyle 12’nci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin yürütmeye ilişkin 12’nci maddesi, 13’üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

6. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, İstanbul Milletvekili İffet POLAT, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK, Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ ve Denizli Milletvekili Şahin TİN özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ziya Altunyaldız</i>	<i>Fahri Çakır</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>
Konya	Düzce	Zonguldak
Kâtip	Üye	Üye
<i>İffet Polat</i>	<i>Müzeyyen Şevkin</i>	<i>Ayhan Altıntaş</i>
İstanbul	Adana	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Abdurrahman Başkan</i>	<i>Çetin Osman Budak</i>	<i>Vahit Kiler</i>
Antalya	Antalya	Bitlis
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

Üye <i>Şahin Tin</i> Denizli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Yasin Öztürk</i> Denizli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep
Üye <i>Ali Kenanoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Tacettin Bayır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Tahsin Tarhan</i> Kocaeli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Semra Kaplan Kıvırcık</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Hacı Özkan</i> Mersin	Üye <i>Fuat Köktaş</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Değerlendirme

29 Nisan 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve 11 Mayıs 2022 tarihinde görüştüğümüz 2/4441 esas numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ihracatçının sorunlarının çözümünden uzaktır.

Teklifin ilgili Bakanlık tarafından hazırlandığı Komisyon görüşmelerinde anlaşılmıştır. Bu husus Anayasanın 88 inci maddesine açıkça aykırılık taşımakta olup Yasama sürecinde iktidar partisi tarafından TBMM’ye sunulan her kanun teklifinde Anayasanın bu hükmü açıkça ihlal edilmektedir.

Öte yandan görüşmeler sırasında gerek Kanunun imza sahibi vekillere gerek bürokratlara teklifin maddelerine ilişkin olarak ilettiğimiz sorulara tatmin edici cevaplar alınamamış, teklifle getirilen düzenlemelerle Kanun Teklifinin gerekçesinde yazılanlardan ziyade siyasi amaçlar güdüldüğü anlaşılmıştır.

Gerek İçtüzüğü’nün 23’üncü ve gerek 37’nci maddeleri hükmü kapsamında Teklif tali komisyon olarak Adalet Komisyonu, İçişleri Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmişse de tali komisyonlarda, tali komisyonların uzmanlığını ilgilendiren düzenlemeler görüşülmeksizin ve Komisyonumuza görüşleri sunulmaksızın, Komisyonumuzda doğrudan görüşülmüştür.

Gerek ilgili düzenlemelerin tali komisyonlarda görüşülmemesi, Yasama sürecinin nitelikli bir şekilde işlememesine neden olmaktadır. Zira Kanun Tekliflerinin uzmanlıkları yönünden tali komisyonlarda ele alınmaması neredeyse bir gelenek haline gelmiş ve tali komisyonlar adeta işlevsizleştirilmiştir.

Tüm dünyada daha iyi karar alma konusundaki çabalar sürekli olarak artarken, bu amaçla çeşitli mekanizmalar da geliştirilmektedir. Yapılan düzenlemelerin pek çok alana tesir ettiği de dikkate alınarak hem mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi hem de yeni yapılacak düzenlemeler için maliyet-fayda-etki analizlerinin yapılması büyük önem taşımaktadır. Yapılacak düzenlemelerin getireceği olumlu-olumsuz sonuçlar ve toplum tarafından nasıl karşılanıp tekliflere

nasıl cevap verileceği yasama organları ve karar vericiler için de öncelikli konular arasında yer almalıdır. Bu kapsamda, düzenlemenin bütçeye, mevzuata, sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerinin ne olacağını göstermek üzere hazırlanan düzenleyici etki analizleri önemli rehber niteliğindedir. Ancak yasama sürecinde bu ön hazırlık aşaması da özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başladığı dönemle birlikte adeta unutulmuş ve rafa kaldırılmıştır. Tekliflerin düzenleyici etki analizleri yapılmamakta ve görüşmeler sırasında değerlendirilmemektedir. Bu da yasama sürecini sakatlamaktadır.

Teklifin Genelinin Değerlendirilmesi

Teklif 1 yürütme, 1 yürürlük olmak üzere 12 maddeden oluşmakta olup, 5 ayrı Kanunda değişiklik düzenlemektedir. Bu Kanunlar;

- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu
- 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile ilgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'dur.

Teklifin görüşmeleri sırasında verilen önerge ile 4.maddeden sonra gelmek üzere madde ihdası yönündeki önerenin kabul edilmesi neticesinde teklif toplam 13 maddeden oluşmaktadır.

Kanun teklifinin gerekçesinde öncelikli olarak ihracatçıların desteklenmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı ifade edilse de ihracatçının artan hammadde, girdi ve navlun maliyetlerinin çözümüne yönünde bir adım atılmayan Teklif ihracatın yapısal sorunlarına çare olmamaktadır. 2022 ocak – nisan aylarında toplam ihracatımız 83,57 milyar dolar iken, ithalatımız 116 milyar dolar olmuş, dış ticaret açığımız 32,5 milyar dolara ulaşmıştır.

Türk Lirasının değerinin düşmesi ile ihracatın artacağına yönelik yanlış politika ve öngörüler neticesinde kur korumalı mevduat (KKM) yöntemi ile Türk Lirasına değer kazandırılmaya ve ihracatçıların dövizlerinin yüzde 40'ını merkez bankasına satma zorunluluğu getirerek merkez bankası döviz rezervleri artırılmaya çalışılmıştır. Ancak bu yöntem de hazineye yük olarak dönmüş ve son açıklanan verilere göre, KKM'ye yatırılan miktar 810 milyar liraya ulaşmış, dövizdeki artışın da önüne geçilememiştir.

1980 yılında, yani Türkiye'nin dünya ekonomileri ile eklemlenme biçimini değiştirdiği, ithal ikameci sanayiden ihracata dayalı büyümeye geçildiği yılda, ülkemizin dünya ticaretinden aldığı pay yüzde 0,86 iken, 2020 yılı sonunda bu pay hala 0,85'te bulunuyor.

1980 yılında ülkemizin gelişmekte olan ülkeler grubu milli gelirleri içerisindeki payı yüzde 3,55 iken Akp'nin iktidara geldiği 2002 yılında bu oran yüzde 3,39'du. 2020 yılı sonunda, Akp'nin yanlış politikaları neticesinde bu oran yüzde 2,12'ye geriledi.

Teklif bu sorunların çözümüne yönelik adımlar atılmasından uzak olup, geneli itibarıyla bakıldığında ve komisyon görüşmelerinde de açıkça ortaya konulduğu üzere adeta iktidarın fiilen zaten arka bahçesine dönmüş bir kurumu, kanunen de Ticaret Bakanlığı'nın boyunduruğu altına alma, özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin gelirlerini kısma kaygısıyla fuarlardaki ilan ve reklam vergisinden muafiyet, Komisyonumuzda 20 Ekim 2021 tarihinde görüşülen Torba Yasa ile yasal zemini oluşturulan, hisselerinin çoğunluğu TİM'de bulunmasına rağmen yönetiminin çoğunluğu kamuda bulunan İhracatı Geliştirme AŞ'ye TİM'in ve bağlı birliklerinin yedek akçelerinin bir kısmını da her yıl aktararak kaynak yaratma çabasının eseridir.

Belediyeler yüzbinlerce misafirin ziyaret ettiği, on binlerce katılımcısı olan fuarlara, temizlik, çevre düzenlemesi gibi pek çok hizmet sunmaktadır. Belediyelerin çalışma ekipleri özellikle büyük ve kapsamlı fuar dönemlerinde yetersiz gelmekte ve bu nedenle Belediyeler ek personelle bu fuarlarda temizlik hizmetini verebilmektedir. Belediyelerin verdiği bu hizmetler belediye açısından önemli bir gider kalemini teşkil etmektedir. Zira fuarlarda oluşan atıkların toplanması, transferi hatta bertaraf edilmesi yine belediyenin görev ve uhdesindedir. Belediye Gelirleri Kanunu gereğince yerel yönetimler fuar organizasyon firmalarından reklam ve ilan geliri alma hak ve yetkisine sahiptir. Bu yetki bir fuar organizasyon firması ile belediye başkanlığı arasında yaşanan ihtilaf neticesinde olayın yargıya taşınması sonucunda Danıştay tarafından da verilen kararla da hükme bağlanmıştır. Anlaşılan odur ki belediyenin Kanundan kaynaklanan bir yetkiyi kullanmasının organizasyon firmasını borçlarının yüksekliği nedeniyle rahatsız etmesi neticesinde anılan yargı kararının ve belediyenin ilgili mevzuat hükümlerini uygulamasının diğer belediyelere de emsal teşkil etme riskini bertaraf edebilmek amacıyla ve teklifin gerekçesinde belirtilenin aksine fuar katılımcısı firmalardan değil, fuarı düzenleyen organizasyon firmalarının ilan ve reklam vergisinin muhatabı olduğu açık olduğu halde teklifle kanun değişikliği yoluna gidilmesi, Akp iktidarınca hukukun üstünlüğü ilkesinin gözetilmediğinin açık bir göstergesidir.

Türkiye İhracatçılar Meclisinin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğu Anayasa mahkemesi kararı ile açıklığa kavuşturulduğu, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının

Anayasanın 135.maddesi hükmü gereğince kendilerine özgü yapıları içinde yürütme organından bağımsız olduğu Anayasal güvence altına alındığı halde, TİM’i Ticaret Bakanlığına bağlı bir kuruluş haline getirme çabası da yine hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olduğu gibi, üyelerinin hak ve menfaatlerini korumakla görevli TİM Başkanına teklifle getirilen düzenlemelere dair üyelerinin görüşlerini alıp almadığı hususu sorulduğunda tatmin edici bir cevap verememiş olması da bağımsız ve özerk yapının TİM Başkanı eliyle adeta iktidara teslim edildiğinin açık bir göstergesidir. İhracatçının bağımsızlığına gölge düşürmüştür. TİM Başkanı, bu kanun değişikliği ile halihazırda kullanımında olan binanın TİM’e Sayıştay’ın gösterdiği hukuka uygun yol ve yöntemi dolanarak tahsisi ve 2022 haziran ayında düzenlenmesi gereken TİM Genel Kurulu öncesinde seçimi etkileyecek şekilde yönetim kurulu üye sayısını artırarak lehine durum oluşturmak için, TİM’in en çok hisseye sahip ortağı olmasına rağmen, yönetimde kamu ağırlığının olduğu İhracatçı Geliştirme AŞ’ye yeni bir kaynak sağlamak amacıyla ihracatçının ödediği aidatlardan oluşan yedek akçeyi aktarmakta ve birlik ile TİM genel sekreter ve yardımcılarının Bakanlık tarafından atanmasına göz yummuştur.

Öte yandan Teklifte Helal Akreditasyon Kurumuna yönelik de düzenlemelere yer verilmiştir. Kurumun kuruluş yasası görüşülürken 10 milyar dolarlık bir pazara giriş yapılacağı ifade edilmiş ise de TÜİK’in açıkladığı ihracat rakamları incelendiğinde beklentilerin aksine helal ürünlerin akreditasyonu İslam ülkelerine ihracatta bir artış yaşanmadığı anlaşılmaktadır. En çok ihracat yaptığımız ilk 10 ülkeye baktığımızda yıllar içinde değişen bir durum olmadığı bu ülkeler arasında nüfusunun yoğunluğu Müslüman olan tek ülkenin Irak olduğu anlaşılmaktadır. Veriler ülke gruplarına göre incelendiğinde ise İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere yapılan ihracat 2013’te toplam ihracatımızın %33,6’sını oluştururken, geline nokta %25,2’ye düşmüş durumdadır. Helal Akreditasyon Kurumu kurulduğu yıl İslam Ülkelerine ihracatımızda %29,6 olan payda tam 4,4 puan düşüş yaşandığını TÜİK verileri de ortaya koymaktadır.

Teklifin Maddelerinin Değerlendirilmesi

Madde 1 : 2464 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamlar ilan ve reklam vergisinden istisna tutulmaktadır.

2019 – 2020 – 2021’de ülkemizde düzenlenen fuarlara TOBB veri tabanından bakıldığında, 2019 yılında toplam fuar sayısı 482, en çok fuar düzenlenen 3 il İstanbul 195, İzmir 38, Ankara 37 olmak üzere toplam 270 fuar bu ilk üç ilde düzenlenmiştir. 2020 yılında toplam fuar sayısı 137 olup, İstanbul’da 49, Antalya’da 11, İzmir’de 10 olmak üzere ilk 3 ilde 70 fuar düzenlenmiştir.

2021 yılında toplam 254 fuardan 113’ü İstanbul’da, 21’i Antalya’da ve 15’i de İzmir’de düzenlenmiştir.

Veriler göstermektedir ki Türkiye’de düzenlenen fuarların yarısından çok daha fazlasına ev sahipliği yapan ilk üç belediye CHP’li başkanlarca yönetilmektedir. Bu düzenleme ile her ne kadar fuarlar destekleniyormuş gibi gözükse de doğrudan CHP’li belediyelerin gelirlerinin düşürülmesinin amaçlandığı açıktır.

Siyasi iktidarın dönemsel politikaları sonucu Kanunlarda değişiklik öngörmesi devlet sistematüğini bozmakta ve özellikle bu gibi siyasal amaçlı düzenlemelerle kamu yararını zedelemektedir. Bu düzenleme ile Fuarlara gelen ziyaretçi sayıları yüzbinleri aştığı, Belediyeler fuarlara temizlik hizmeti ve çevre düzenleme hizmeti gibi tüm belediyeçilik hizmetlerini verseler de reklam ve ilan geliri elde edemeyeceklerinden hizmet maliyetlerini karşılayacak gelir kalemi silinmektedir. Bu nedenle Teklifin 1.maddesinin teklif metninden çıkartılmasına yönelik önergemiz vardır.

Madde 2 : 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda yapılması teklif edilen düzenleme ile hazinenin özel mülkiyetinde olan serbest bölgelerde ruhsatı iptal edilen kiracı ve yatırımcı kullanıcılara tahliye için 1 aydan az ve 6 aydan fazla olmamak üzere süre verilmesi, verilen süre tamamlandığında tahliye etmeyenlerin komisyon marifetiyle tahliyesi hüküm altına alınmaktadır. Serbest bölgelerde üretim faaliyetinin sürdürülebilirliği için bu düzenleme olumlu olmakla birlikte düzenlemenin 2.fikrasında tahliye süresinde tahliye gerçekleşmez ise, tahliye konusu yerdeki mallar üzerinde bulunan haciz, satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhlerin de kalkacağı düzenlenmektedir. Bu alacaklı 3.kişilerin haklarını korumaktan uzak bir düzenleme olup, Kanunla korunan hakların idare bünyesinde kurulan tasfiye komisyonunun işlemi ile kaldırılması sonucunu doğurmaktadır. Anılan düzenlemenin teklif metninden çıkartılmasına yönelik önergemiz bulunmaktadır.

Madde 3: 5910 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle halihazırda birliklerde yaşanan aidat tahsilat sorununa birlik yönetim kurullarına yetki vermek suretiyle çözüm getirilmesi amaçlandığı, halihazırda ihracatçı birliklerine yıllık aidat borcu olan üye sayısının 141.567 olduğu bunlardan 33.910’unun sicil kaydı aktif, 56.288’inin tasfiye, terkin ve infisah sürecinin devam ettiği, 51.369’unun ise kaydı bulunmadığı belirtilmekte ve düzenleme ile iflas eden, ölen, ticareti terk eden, son 5 yılda ihracat yapmayan üyelerin borç ve gecikme zamları terkin edilmekte ise de Komisyonunda terkin edilecek miktara dair bilgi verilememiştir. İhracatçı birliklerinin kamu görevi yerine getirdiği, gelirlerinin Kanunla sayılan hallerle sınırlı olduğu göz ardı edilmekte ve aidat borçları için bir çözüm bulunuyor gibi gözükse de aidat borçlarını ödemekten imtina etme sonucunu da doğurabilecek bir düzenleme yapılmaktadır. Teklifte getirilen düzenlemenin süreklilik arz etmemesi ve ihracatçı birliklerinin tahsil sorunu yaşadığı hallere çözüm amacıyla bir kereye mahsus olmak üzere maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak ilk Genel Kurul

Toplantısı tarihi itibarıyla iflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş yıl takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin resen tespiti halinde borçlarının ve bu borçlarının gecikme zamlarının terkin edilmesinin geçici madde ile düzenlenmesi geçici madde ile düzenlenmesine yönelik önergemiz vardır.

Madde 4 ve Madde 5 : 5910 sayılı Kanun kapsamında birlikler ve TİM’de görevlendirilecek genel sekreter ve genel sekreter yardımcılarının 30 gün içinde atanmaması halinde Ticaret Bakanlığınca atama yapılacağı düzenlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi kararı ile İhracatçı Birliklerinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olduğuna hükmedilmiştir. Bu karar ile TİM ve birliklerin Ticaret Bakanlığına bağlı kuruluş vasfı ortadan kalkmıştır. Ancak Teklifte yer alan düzenleme birliklerin ve TİM’in özerk yapısına aykırılık taşımakta, her türlü vesayeti kaldırdık diyenlerin her kurum üzerinde Anayasaya aykırı olarak vesayet kurma çabasını açıkça ortaya koymaktadır. Bu nedenle Birliklerin özerk yapısının korunmasını teminen, Bakanlık tarafından atama yapılması yönündeki her iki düzenlemenin 2.fıkralarının Teklif metninden çıkartılması yönünde önergelerimiz vardır.

Madde 6: 5910 sayılı Kanuna eklenen düzenleme ile birliklerin yedek akçelerine aktarılan Ticaret Bakanlığınca belirlenecek tutarının İhracatı Geliştirme AŞ’nin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılacağı düzenlenmektedir. 6 Kasım 2021’de, 7341 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle (5910 s. Kanun, Geçici m.3/2), ihracatçı birliklerinin yedek akçe hesaplarındaki meblağlar, Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda, İhracatı Geliştirme AŞ’nin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılmıştır. Daha önce geçici madde ile düzenlenen bu husus teklif ile kalıcı hale gelmekte ve bu konuda Bakanlığa yetki verilmektedir. Önergemiz ile birliklerin gelirlerinin yedek akçelerine aktarılan meblağın sınırının kanunla ve binde üç oranında belirlenmesi amaçlanmıştır.

Nitekim Anayasa Mahkemesinin birçok kararında belirtildiği üzere hukuk devletinin temel ilkelerinden biri “belirlilik”tir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına imkân tanımaması gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup bireyin, kanundan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır. (AYM, E.2015/72, K.2016/44, 26/5/2016, § 7). Bu kapsamda “kanunla öngörülme” ölçütüne göre kanunun şekli anlamda var olması yeterli olmayıp maddi anlamda kanunun şartlarını taşıması gerekmektedir (AYM, E. 2015/76, K. 2017/153, 15.11.2017, para. 30). Hukuk devletinin önkoşullarından olan hukuki güvenlik ve hukuki belirlilik ilkeleri uyarınca; hukuk normlarının erişilebilir, öngörülebilir

ve hukukun üstünlüğü ilkesine uygun olması şarttır (*AIHM, Ürper ve Diğerleri/Türkiye, no. 14526/07, 20.01.2010, para. 28*). Zira kişilerin kanun metni ile hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın ve sonucun bağlandığını kesin olarak öngörmeleriyle kamu makamlarının keyfi müdahalelerinin önüne geçilebilir (*AYM, Hüsnü Şimşek Başvurusu, B.No: 2015/9734, 11.10.2018, para. 37; AYM, Youtube LLC Corporation Service Company ve Diğerleri, B.No: 2014/4705, 29.05.2014, para. 57*).

Madde 10: 7060 sayılı Kanuna eklenen düzenleme ile akredite olmayan kuruluşlarca helal sertifikası verilmesi halinde 100 bin TL’den ila 1 milyon TL’ye kadar idari para cezası uygulanacağı ve bu cezaya karşı idari yargıya başvurulabileceği düzenlenmektedir. Yukarıda anıldığı üzere Kanuni Belirlilik ve Cezaların Orantılı olması ilkeleri gözetilerek cezanın alt sınırı ile üst sınırı arasındaki makasın geniş olması ve idari bir ceza niteliği taşıması hususları da gözetilerek anılan düzenlemede ihlalin derecesine göre 100 bin TL ile 2 katına kadar ceza verme yetkisi yönünde değişiklik yapılmasına dair önergemiz vardır.

Görüşmeler sırasında verilen önergeye dair değerlendirmeler

Teklifin görüşülmesi sırasında Akp Grubu tarafından verilen önerge ile TİM’in yönetim kurulu üye sayısının 13’ten 15’e, başkan vekili sayısının ise 3’ten 5’e çıkartılması önerilmiş ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir. TİM seçimlerinin ilgili yasa kapsamında haziran ayında yapılacağı, 27 sektör, 61 birlikten oluşan TİM’de sektör temsilcilerinin seçimlerde oy hakkı olduğu dikkate alındığında, 15 üyeye listesinde yer veren adayın salt çoğunluğu elde edeceği, dolayısıyla seçim sonuçlarını etkileyecek nitelikte bir değişiklik yapıldığı Komisyonun dikkatlerine sunulmuştur.

Sonuç olarak;

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 10 uncu maddelere dair önergelerimiz bulunmaktadır. Komisyonunda yeterince değerlendirilmeyen önergelerimizin Genel Kurulda değerlendirilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Tahsin Tarhan

Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırhoğlu

Manisa

Müzeyyen Şevkin

Adana

Tacettin Bayır

İzmir

Çetin Osman Budak

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/4260 Esas Numaralı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhi aşağıdadır.

Usule ilişkin değerlendirme

İkisi yürürlük maddesi olan 12 maddelik bu kanun teklifi 5 kanunda değişiklik öngören mini bir torba kanundur. Belediye Gelirleri Kanunu, Serbest Bölgeler Kanunu, Türkiye İhracatçılar Meclisi Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve Helal Akreditasyon Kanunu gibi birbirinden bağımsız beş ana kanunda teknik düzenlemeler öngörmektedir.

Ancak, bu şekilde torba kanun yapma tekniğinin demokratik işleyişle ilgisi olmadığını daha önceki uygulamalarınızda da dile getirdiğimiz gibi bir kez daha ifade etmekten imtina etmeyeceğiz.

Genel değerlendirme

Türkiye'nin ekonomik tablosu son yılların en büyük krizi ile yaşadığımız gerçeğini resmi rakamlarla bile gözler önüne sermektedir. Resmi TÜİK rakamları ile bağımsız enflasyon araştırma grubu olan ENAG rakamlarını karşılaştırdığımızda, aralarındaki şaşırtıcı fark iktidar yanlıları için bir şey ifade etmese de nasıl bir tablo ile karşı karşıya olduğumuzu belirtmek önem arz etmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Nisan ayına ilişkin tüketici ve üretici fiyat endekslerini yayımladı ve buna göre yıllık enflasyon yüzde 69,97, aylık bazda ise yüzde 7,25'lik artış olduğu görülmüştür. ENAG ise yıllık bazda bu rakamın iki katından fazla olarak; % 156,86, aylık bazda ise 8,68 artış olduğu açıklamıştır. TÜİK'in rakamlarını dahi baz aldığımızda Nisan ayı verilerinin ekonomistlerin beklentilerinin de (% 68,3) üzerinde gerçekleştiğini bizlere göstermektedir.

Üretici fiyatlarındaki yıllık artış ise Mart 1995'ten bu yana görülen en yüksek artış olduğu kaydedilmiştir. TÜİK verilerine göre üretici fiyat endeksi Nisan'da bir önceki yılın aynı dönemine yüzde 121,82 artmış, aylık bazda artış ise yüzde 7,67 olmuştur. Verilere göre bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, yüzde 105,86 ile ulaştırma, yüzde 89,10 ile gıda ve alkolsüz içecekler, yüzde 77,64 ile ev eşyası olmuştur.

Yıllık en düşük artış yüzde 18,71 ile haberleşme ana grubunda gerçekleşmiş. Aylık bazda bakıldığında en yüksek artış ise yüzde 13,38 ile gıdada olmuştur. Gıdayı yüzde 7,43 ile konut, yüzde 6,96 ile giyim ve ayakkabı izlemiş durumdadır. Nisan ayında endekste yer alan 409 maddeden 3372sinin ortalama fiyatında artış gerçekleştiği görülmektedir.

Enflasyon sepetindeki seçilmiş maddelere bakıldığında en yüksek fiyat artışı yüzde 69,30 ile kuru soğanda olmuştur. Kuru soğanı yüzde 45,27 ile kıvrıcık, yüzde 42,26 ile domates izlemektedir. Üretici fiyat endeksine bakıldığında en yüksek artışların enerji kalemleri olduğu görülmektedir. TÜİK verilerine göre, kok ve rafine petrol ürünleri yüzde 249,55, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme yüzde 247,50, ham petrol ve doğal gaz yüzde 243,52 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler olmuştur.

Enflasyonda yaşanan bu son gelişmelere göre Merkez Bankası da enflasyon tahminlerini yukarı yönlü revize etmek zorunda kalmıştır. TCMB Başkanı, bankanın yıl sonu enflasyon tahmininin yüzde 23,2’den yüzde 42,8’e yükseltildiğini açıklamıştır. Yine TCMB’nin 2022 yıl sonu gıda enflasyonu tahmini ise yüzde 24,2’den yüzde 49’a yükseltildiği açıklanmıştır.

Bu resmi rakamlar bile ekonomik bir kriz sarmalına yakalandığımızı göstermektedir. Krizden çıkış bu iktidarın gitmesi ile korkunç israfın önüne geçilmesi, üretimin, tarım ve hayvancılığın desteklenmesi, dışa bağımlılığın azaltılması, faiz-enflasyon döngüsünün realize edilmesi, ülkede var olan antidemokratik uygulamaların son bulması ile mümkün olabilecektir.

Getirilen bu kanun teklifi sermaye kesimlerinin taleplerinin karşılanmasından başka ne emekçilere ne üreticiye ne de düşük ücretle çalışmak zorunda kalan milyonların yüksek enflasyon altında ezilmesine merhem olabilecek hiçbir düzenlemeyi içeremediği görülmektedir. Dolayısıyla bu palyatif tedbirlerin, ekonomik krizin gündeme gelmesini perdelmekten başka bir amaca hizmet etmediği çok açıktır.

Ekonomik model-enflasyon çıkmazı

Türkiye Ekonomi Modeli olarak adlandırılan modelle arzu edilen sonuca ulaşamadığı verilerden ve pazardaki fiyatlardan açıkça anlaşılmaktadır. Son açıklanan dış ticaret verilerine göre, Nisan 2022’de dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 98 artışla 6.1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Nisan 2022 döneminde dış ticaret açığı 32.5 milyar dolara çıkmıştır. Yani TL’ye değer kaybettirip cari açığı azaltma ve ardından enflasyonu düşürme denklemi çalışmamış aksine her ikisinde de tarihi rekorlar kırılmıştır. Üretimde ithal girdinin payı çok yüksek olduğu için; ülke para birimi değer kaybettikçe biz de şiddetli enflasyon olmaktadır. Yani önce enflasyon yükselsin sonra düşürürüz anlayışı bugün halihazırdaki refah kaybı ile sonuçlandığını görülmektedir.

Son dört aydır (Kasım 2021-Şubat 2022) Türkiye ekonomisinin cari açıkları artarak sürmektedir. Üstelik bu açıklar göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür. Öyle ki Kasım’da 13,9 milyar dolarla başlayan süreç, Şubat’ta 21,8 milyar doları aşmıştır. Bunda en büyük etken kuşkusuz dış ticaret açığıdır. Çünkü bu açık Kasım’da 29,5 milyar dolar iken, Şubat’ta 39,6 milyar dolara erişmiştir. Oysa geçen yıl siyasal iktidar, temelini “cari fazla (ve ithal ikamesine kısmen geri dönüşün) oluşturacağı yeni bir ekonomik modeli hayata geçirmeye başladıklarını” açıklamıştı. Geline nokta hedeflenenenden uzak bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Türkiye’nin en büyük krizinin ardından 2003 yılında enflasyon yüzde 29.5, dolar kuru 1.64 liraydı. Bu dönem iktidara gelen AKP bugün enflasyonu makyajlı sunmasına rağmen yüzde 70’e dolar ise 15 TL’nin üzerine çıkarmıştır.

Türkiye, tarihinin en borçlu dönemini yaşamaktadır. Vatandaş da devlet de borç altındadır. Dış borç stoku 421 milyar dolara ulaşmış durumdadır. 25.5 milyon kişi 5 bin 323 TL olan aylık sınırının altında yaşıyor. 51 milyon vatandaş ise 17 bin 340 TL olan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. İşsiz sayısı 8.5 milyon. Gençler ise çaresiz kurtuluşu yurtdışında görmektedir.

Ekonominin durumunu ortaya koyan en iyi gösterge halkın pazarda, markette karşılaştığı fiyatlardır. Gerçek enflasyon rakamını bu fiyatlar göstermektedir. Yaklaşık bir yıl önce pazar filesi 100 TL’ye dolarken bugün 100 TL ile ancak 3-4 kilo domates alınabiliyor.

Modelin etkilerinin ilk görüldüğü Ekim 2021’de 1,5 milyar dolar olan dış ticaret açığı Nisan 2022’de yıllık bazda yüzde 75.1 oranında artarak 8.1 milyar dolara çıktı. Dünyanın 17’nci ekonomisi olan Türkiye, 2021 sonunda 21’inci sıraya kadar geriledi. Muhtemeldir ki 2022 sonunda 23. sıraya gerileyeceğiz. Kişi başına milli gelirde ise 87. sıraya kadar indik.

Bugün böylesi bir ekonomik başarısızlık ile karşı karşıyayız. Ekonomi bilimine aykırı “faiz neden, enflasyon sonuç” modeli denendi ve maalesef yanlış olduğu ve alım gücünün azaldığı ve her şeyin çok pahalı olduğu bir şekilde sonuçlanmaktadır. Yurttaşın alım gücü her geçen gün düşmektedir. “Ekonominin kitabını yazıyorduk”, “Uçuyorduk”, “Bütün dünya bizi kıskanıyor”, “2023’te Ay’a sert iniş yapacağız” noktasından, bugün milleti kuru ekmeğe bile muhtaç hale getirilmiştir.

Teklif ekonomik krize çözüm üretmiyor

Bununla yetinmeyen AKP-MHP iktidarı, bu düzenleme ile Belediyelerin gelirini elinde almakta ve İhracatçı Birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) yönetimine kayyum atamak yoluyla çökmeyi planlamaktadır. Bunu genel sekreter ve genel sekreter yardımcılıklarına re’sen atama yoluyla yapmaya çalışmaktadır. Yeni düzenlemeyle İhracatçı Birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) özerk yapısının ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Bu şekilde iktidar bu kurumlar kadrolaşma imkânı elde edecektir. Bu durumda liyakatsiz atamaların yapılmasına neden olacaktır.

Ekonomideki doğru politikaların üretilmesi, tüm kurumların görevlerini eksiksiz yerine getireceği, vesayet altında kalmadan çalışan, liyakat esasına dayalı, tarafsız, hukuka uygun, etkin, şeffaf ve denetlenebilir kamu yönetimi anlayışıyla sağlanabilir. İş dünyasının yatırım, üretim ve ihracata yöneleceği, gelir dağılımında eşitsizliğin giderileceği, her vatandaşın insan onuruna yaraşır, iş, aş, gelir ve refah düzeyine ulaşacağı bir anlayışla süreç yönetilmezse Türkiye ekonomisi ve daha kötü bir yere doğru evirileceği kaçınılmaz olacaktır.

Bu düzenlemeyle Belediyeler için önemli gelir kaynaklarından olan reklam ve afiş gelirlerinden mahrum olacaklar. Belediyelerin görev ve sorumlulukları her geçen gün artıyor ancak gelirleri artmamaktadır. Bu düzenleme ile Belediyelerin gelirleri daha da azalmış olacak, gelir kayıplarını telafi edilmesi gerekirken gelirleri azaltılmaktadır. Oysa Belediyeler vatandaşın en yakın hizmet kurumlarıdır ve belediyelerin güçlenmesi, halkın alacağı hizmetlerin güçlendirilmesi gerekmektedir. AKP iktidarın İstanbul seçimlerini kaybetmesiyle belediyelere bakışı değişmiş, halkın çıkarlarından uzak ve partizanlıktan ibaret bir noktaya evrilmiştir.

Bu düzenlemeyle asıl olarak mahkeme ve idari kararları beklenmeden buradaki alanlara yandaş firmaların çökmesi planlanmaktadır. Mehmet Ağar’ın AKP eliyle Marina’ya çökmesi gibi şimdi de Serbest ticaret bölgelerindeki alanlara çökmeler yasal olarak kılıfına uydurulmaktadır. Daha önce Süleyman Soylu’nun belirttiği gibi “*sen gece yık, mahkeme kararı bizim arkamızdan gelsin*” mantığının yeni bir versiyonu ile karşı karşıyayız. Şimdi sormak gerekiyor mu; yıllardır bu işlemler nasıl yapıldı? Neden mahkeme kararları veya usulüne uygun bir şekilde değil de kanun yoluyla söz konusu tasfiyeler yapılmaktadır?

Aynı soruları; İhracatçı Birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) atamalar neden 30 gün içinde yapılamamaktadır? Söz konusu atamaların önündeki engeller nelerdir? Neden AKP bu atamaları re’sen yapmaya ihtiyaç duymaktadır? Ancak bu ve benzeri sorular cevapsız bırakılmaktadır.

Mahkeme kararları beklenmeden, kurumların normal işleyişlerine izin verilmeden saraydan yapılacak atamalar ve saraydan alınan kararlar kimlere yeni rant kapıları açılması amaçlanmaktadır?

İhracatın önemi

İhracat bir ülkenin gelişmesi için çok önemli bir konuma sahiptir, ancak aslolan ihrac edilen ürünlerin değerinin ne olduğudur. İhracat rakamlarına bakıldığında kilogram başına 1,3 dolar civarında olduğu görülmekte, uluslararası arenada gelişmiş ülkelerde bu rakamlar bizim iki katımız civarındadır. Bu rakamı yükseltmek için, yüksek teknoloji ürün üretimi sağlanmalıdır. Ancak, bizde bunun tam tersi yürütülmektedir.

Örneğin, katma değer üretmeyen madenin, işlenmemiş maden ihracının, ham madde ve cevher ihracının ekonomik olarak ülkeye yüksek getirisi yoktur. Dolayısıyla Enerji Bakanı Fatih Dönmez’in cumhuriyet tarihinde rekor kırarak 5 milyar 930 milyon dolarlık maden ihracı yaptık demesi bir yanılsamadır. Maden sektörü içerisindeki ham maddelerden bahsediliyor. Bu ham maddeleri satmak için, ihrac etmek için dağınızı, taşınızı, ormanınızı, suyunuzu köylünün, insanların bu yaşam alanlarını da tahrip etmektesiniz. Sonuçta bu ihracat değerleri rakamsal olarak övünecek bir yerde duruyor olsa da muhteviyatına bakıldığında, içeriği incelediğinde hiç de övünülecek bir sonuç olmadığı ortadadır. Katma değer üretmeyen, geri dönüşü olmayan madenleri çıkarmak, hammadde olarak ihrac etmek bizi ihracat rekortmeni yapmaz, tam aksine gelişmiş ülkelerin yüksek teknoloji ürünlerinin ithal pazarı haline getirir.

Nisan 2022 Ticaret Bakanlığı verilerine bakıldığında, ihracat yıllık yüzde 24,6 artmış ancak ithalat da yüzde 34,9 artmıştır. Ocak-Nisan 2022 yani o dört aylık verilere bakıldığında ise bir önceki yıla göre ihracat yüzde 21 artarken ithalat da yüzde 40 artmış durumdadır. İhracat rakamları ile böyle övünürken, bunun vatandaşa yansımaları nedir? Ekonomi güçleniyor, refah artıyorsa vatandaş, fiyatlara neden olumlu yansımıyor?

Bu sorulara verilebilecek cevap olumsuzdur. Çünkü ekonomideki çöküntüye karşı iktidar tarafından kamuoyuyla paylaşılan Yeni Ekonomik Model, ihracatı arttırmak suretiyle ülkede istihdamı arttıracak ve döviz sorununu çözecekti. Yeni Ekonomik Modelin ilanından yaklaşık altı ay geçmişken, bu modelin iflası açığa çıkmıştır. Ocak-Mart döneminde dış ticaret açığı yüzde 138,5 artarak 11 milyar 74 milyon dolardan, 26 milyar 406 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak-Mart döneminde yüzde 81,8 iken, 2022 yılının aynı döneminde yüzde 69,5'e geriledi. Bu veriler açık bir iflasın göstergesidir.

AKP-MHP ittifakı bu iflasın maliyetini çeşitli yöntemlerle halka çıkarmanın peşindedir. Bu yöntemlerden biri vergi muafiyetidir. Bu kanun teklifinin birinci maddesinde de bir örneğini gördüğümüz vergi muafiyeti hep sermaye sınıfına sağlanmaktadır. Oysa vergi yükü altında ezilen ve açlık sınırının altında yaşayan milyonlarca insana destek sağlanmamakta, ÖTV gibi siyasi mantık ekseninde değerlendirilemeyecek bir vergi türünde bile ısrarcı olunmaktadır.

İhracat rakamlarının ucuz işgücü ve sığınmacılar ile ilgisi

İhracatta esas olan, kazandıran, faydası olan ihtisaslaşmış ürünlerin ihrac edilmesidir. Gelişmiş ülkelerde böyle olduğu için ülkelere, vatandaşına olumlu katkılar sağlarlar. Yukarıda da değindiğimiz gibi ham madde ihracatı ve ucuz iş gücünden kaynaklı olarak elde edilen ihracat rakamları tek başına bir şey ifade etmez.

Ucuz iş gücünden bahsederken, gündemde çok tartışılan sığınmacılar meselesini ilgilendiren kısmına da değinmek gerekir. Ucuz işgücü meselesinde sığınmacıların yeri ve dolayısıyla da bizim karşı karşıya kaldığımız durum nedir? İçişleri Bakanı diyor ki: “Çok yakın zamanda Suriyeliler gidince önce iş adamları isyan edecek.” ve devam ediyor “Fabrikalarda Suriyeli çalıştır, sömür, sigortası yaptırma, sonra ayak ayak üstüne at ne olacak bu Suriyelinin hâli diye. 1 milyon insan gidecek, kim isyan edecek biliyor musunuz? O iş sahipleri.” demektedir. Bunu kime söylüyor? Hem iktidara söylüyor hem de buradaki ihracatçılara, sektördeki firmalara, işverenlere söylüyor. İçişleri Bakanı, bu sözleriyle hem anayasayı ihlal ettiğini hem de bu ihlalde işverenlerin pay sahibi olduğunu itiraf etmiştir.

Diğer taraftan AKP Genel Başkanı Erdoğan 1 milyon Suriyelinin geri gönderilmesi için hazırlık yaptıklarını ifade ediyor. Arkasından MÜSİAD buna itiraz edince, bu sefer bu söylemin tam tersini söylüyor, yani “Asla göndermeyeceğiz.” diyor. Yine Yasın Aktay da şöyle diyor: “Suriyeliler giderse bu ülkenin ekonomisi çöker.” Bütün bunlara bakıldığında, esasında bu sığınmacılar meselesi ülkedeki kapitalistler tarafından sömürü ve kölelik düzeni hâline dönüştürülmüş olduğu görülmektedir. Burada Suriyeliler hedef hâline getiriliyor, sığınmacılar hedef hâline getiriliyor, bunlar üzerinden milliyetçilik dalgaları, ötekileştirme dalgaları yükseltiyor, belli bir seçmen kitlesi konsolide edilmeye çalışılıyor, diğer taraftan da bu insanlar emekleri sömürülüyor.

Dolayısıyla bu politika, bu sığınmacı politikası iktidar tarafından çok etik olmayan şekilde ve yine sanayiciler tarafından da sömürülen bir vaziyette kullanılmaktadır. Bu politika tümünden yanlıştır. Tabii ki olayın başka başka boyutları da var, güvenlik konsepti çerçevesinde, siyasi hedefler çerçevesinde, ekonomik hedefler çerçevesinde, Avrupa'yı tehdit unsuru olarak elde tutma çerçevesinde birçok amacı var ama konumuz itibarıyla ihracat rakamlarının arkasında ki bu gerçekliği de görmek gerekir.

Bütün bunlara göre, ihracatımızı, bu övünülen rakamların sığınmacıların emekleri üzerinden bir sömürü aracılığıyla da meydana geldiğini görmek gerekiyor. O nedenle televizyonların, ekranların karşısına çıkarak o insanları hedef hâline getirmek yerine -biz illa gönderilsin politikası içerisindeki bir parti değiliz- bu insanların insanca yaşama olanaklarının sağlanması gerektiğini ifade ediyoruz. Sığınmacıların, sonuçta fabrikalarda ve atölyelerde bir sömürü aygıtı hâline dönüştürülmesini ve bu yolla elde edilen ihracat rakamlarının da ahlaki olmadığını vurgulamak gerekiyor.

Maddeler açısından değerlendirme:

1. Madde: bu madde ile Türkiye’de gerçekleştirilecek fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamların ilan ve reklam vergisinden muaf tutulması, Belediyeler için önemli gelir kaynaklarından olan reklam ve afiş gelirlerinden mahrum kalmasına neden olacaktır.

Belediyelerin görev ve sorumlulukları her geçen gün artmakta ancak gelirleri artmamaktadır. Bu düzenleme ile Belediyelerin gelirleri daha da azalmış olacak, gelir kayıplarını telafi edilmesi gerekirken gelirleri azaltılmaktadır. AKP iktidarı İstanbul seçimlerini kaybetmesiyle belediyelere bakışı değişmiş, halkın çıkarlarından uzak ve partizanlıktan ibaret bir noktaya evrilmiştir. Oysa Belediyeler vatandaşa en yakın hizmet kurumlarıdır ve belediyelerin güçlenmesi, halkın alacağı hizmetlerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

2. Madde: 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa eklenecek ek madde ile; Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Verilen süre zarfında gerekli koşulları sağlamayanların kullanıcıların faaliyetlerinin sonlandırılması görünürde olumlu bir düzenleme olarak görülmekle birlikte soru işaretleri barındırmaktadır.

Bu düzenlemeyle da asıl olarak mahkeme ve idari kararları beklenmeden buradaki alanlara yandaş firmaların çökmesi planlanmaktadır. Mevcut kanunda, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcıların mallarının tahliye edilememesinin hangi bağlamda yetersiz kaldığına dair bir açıklık getirilmemektedir. Söz konusu düzenleme ile iktidar yanlısı olmayan kullanıcıların tasfiye edilmesine yönelik şüpheleri doğurmaktadır.

Tasfiye edilecek kullanıcıların yerlerine kimlerin hangi koşullarda ikame edileceğine ilişkin kamuoyuna ve meclise yeterli bilgilendirme yapılmamıştır. Bu neden özellikle bu alanlarda faaliyetlerini yerine getiremeyen kullanıcılardan bazılarının dinlenmesi gerekmektedir. Ancak bu vesile ile mevcut sorunları ve sorunların çözümüne ilişkin bu düzenlemenin gerekli olup olmadığına ve yeterli olup olmadığına dair hakkaniyetli bir kanaat oluşabilir. Dolayısıyla bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

4. ve 6. Madde; bu maddelerdeki düzenlemeyle İhracatçı Birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından re'sen yapılabilme yetkisi verilmektedir.

Yeni düzenlemeyle İhracatçı Birlikleri ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) özerk yapısının ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Bu şekilde iktidar bu kurumlar kadrolaşma imkanı elde edecektir. Bu durumda liyakatsiz atamaların yapılmasına neden olacaktır. Buradan açıkça anlaşılacağı üzere İhracatçı Birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) iktidarın baskısı nedeniyle genel sekreter ve genel sekreter yardımcılıklarına atama yapamamaktadır. Aksi halde İhracatçı Birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) genel sekreter ve genel sekreter yardımcılıklarına atama yapamamasının bir açıklaması olamaz. Bunun yerine İhracatçı Birliklerinin ve Türkiye İhracatçılar Meclisine (TİM) yönelik baskılara son verilmesi ve olağan akış içinde kurumların kendi atamaları yapmaları sağlanmalıdır. Dolayısıyla bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Ali Kenanoğlu

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

2/4441 esas numaralı “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Türkiye’nin İhracatı Üzerine Genel Değerlendirme

İhracattan elde edilen gelirlerin yükseltilmesinde ve ihracatın ülke ekonomisine daha büyük katkı sağlamasında için ihraç edilen ürünlerin değeri büyük önem taşımaktadır. Bu sayede ülkeler, ihracattan daha fazla gelir elde edebilecektir. Ancak Türkiye’de ihracat gelirlerine bakıldığında zaman ihraç edilen ürünlerin kilogram fiyatının 1,3 dolar civarında olduğu görülmektedir. İhraç edilen ürünlerin kilogram fiyatının en az 3 dolar civarına çıkarılması, ülkemizin ekonomisi ve refah seviyesi için büyük önem arz etmektedir. Bunun en temel yollarından birisi de yüksek teknoloji ürün imalatı ve ihracatıdır.

TÜİK’in 2022 yılı Mart ayı verilerine göre Türkiye’nin toplam ihracatının yüzde 94,3’ünü teşkil eden imalat sanayinde yüksek teknoloji ürün ihracatı yalnızca yüzde 3’lük bir paya sahiptir. 2022 Ocak-Mart döneminde ise ileri teknoloji ürünlerin imalat sanayi ürünleri ihracatı içerisindeki payı yüzde 2,8 iken aynı dönemde ileri teknoloji ürünlerin imalat sanayi ürünleri ithalatı içerisindeki payı yüzde 9,9’dur. Önceki dönemlere göre ithalatta düşüş yaşanmasında yüksek vergilerin etkisi de görülmektedir. Diğer ülkelerle kıyaslandığında zaman Türkiye’nin ihracatındaki yüksek teknoloji ürünlerin payı oldukça düşüktür. Örneğin İsrail, ihracatının yüzde 10’unu, Güney Kore ise yaklaşık yüzde 21’ini yüksek teknoloji ürünlerden elde etmektedir. Yüksek teknoloji ürün imalatı ve ihracatının artırılması için de Ar-Ge yatırımlarına önem verilmesi gereklidir. Ancak Türkiye, GSYH’nin yüzde 1’inden azını Ar-Ge’ye ayırırken OECD ülkelerinde bu rakam ortalama yüzde 2,5; Güney Kore’de yüzde 4,5; İsrail’de ise yüzde 5 civarındadır.

Kaldı ki Türkiye’de ham maden satışları da oldukça yüksek seviyelerdedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, 2022 yılının başlarında yaptığı açıklamada “2021’de cumhuriyet tarihinin rekorunu kırarak 5 milyar 930 milyon dolarlık maden ihracatı yaptık.” demiştir. İstanbul Maden İhracatçıları Birliği’nin verilerine göre 2022 yılının ilk dört ayında 12.522 bin ton maden ihraç edilmiştir. Bu madenlerin büyük çoğunluğunu cevher madenler teşkil etmektedir. Örneğin 2020’de madencilik sektörü alanında en fazla ihraç edilen ürün bakır

cevherleri ve konsantreleri olmasının yanı sıra ilk 10 madencilik ürün grubunun altısının cevher madenler olduğu görülmektedir.

Bu ürünlerin bugün işlenmeden, katma değeri olmadan satılması yanlış bir yaklaşımdır zira bu ham madenlerden yeterince gelir sağlamamaktadır ve bunların satışı ekonominin gelişimine yeterli katkıyı sunmamaktadır. Ayrıca bu ürünlerin işlenebilmesi, değer katılabilmesi mümkün değilse çıkarılmaması ve geleceğe bırakılması önemlidir nitekim madenler yenilenebilir kaynaklar değildir ve birçok maden her geçen gün değer kazanmaktadır.

Madenlerin ham haliyle değil, mamul olarak ihraç edilmesi gerektiği uzun yıllardır söylenen bir meseledir. 1 Eylül 1970 tarihli Madencilik dergisinde Hüsnü Kale tarafından yayımlanan makalenin başlangıcında Milletlerarası Para Fonu ve Dünya Bankası'nın Türk hükûmetine bir rapor verdiği değinilmiş ve bu raporda Türkiye'nin işlenmemiş maden ihracatını geniş ölçüde arttırmasının talep edildiğini söylenmiştir. Kısacası, 1970'lerde IMF ve Dünya Bankası Türkiye'nin ham maden ihracatının arttırması istemektedirler. Kale, makalesinde "Hükümetin, kısa vadeli dış borçlarını ödemek veya kısa devrede bazı açmazlardan çıkmak üzere Dünya Bankası ve Milletlerarası Para Fonu gibi kendi çıkar gruplarını kollayan kuruluşların oyununa gelmemelerini dileriz." demiştir. Geçen 52 senede bu konuda bir değişiklik olmadığı görülmektedir.

Madenlerin ham halleriyle ihraç edilmesi ülke ekonomisine yeterli katkıyı sağlamayacak aksine kullanıldıktan sonra yenilenemeyen bu madenlerin kaybedilmesine ve gelecekte daha büyük ekonomik sorunlar yaşanmasına sebep olabilecektir. Bu nedenle katma değerli ürün üretip ihraç edilemeyecekse madenlerin çıkarılıp, ihraç edilmesi doğru bir yaklaşım değildir. Kısacası hükümet kısa vadeli dış borçları ödemek ya da kısa vadeli planları gerçekleştirmek için maden satışı yapmamalı, gelecek yılları gözeterek doğru planlar yapılmalıdır. Maden ihracatı ülkemizin ekonomisine katkı sağlamalıdır.

Özet olarak, ihracatın artması olumludur ama detaylarına da bakılıp, ülkemizin tabii kaynaklarını en verimli şekilde değerlendirmek, gelecek nesilleri de düşünerek davranmak esas olmalıdır.

Kanunun Geneli Üzerine Değerlendirmeler

Verilen kanun teklifleri üzerinde yeterince istişare ve çalışma olmamasından dolayı bu kanun tekliflerinde sık sık düzeltme ihtiyacı duyulduğu görülmektedir. İktidarın bu uygulaması mutata bir hale gelmiştir. Nitekim 3 Temmuz 2009'da Resmî Gazetede yayımlanan Türkiye

İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 20 Ekim 2021’de Sanayi Komisyonunda görüşülmüş, 6 Kasım 2021’de yürürlüğe girmiştir. 11 Mayıs 2022 tarihinde yine İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun hakkında yeni bir kanun teklifi getirilmiştir. Yeterince planlanmadan, istişare edilmeden getirilen kanun teklifleri kanun yapma sürecini olumsuz etkilemektedir. Bu yalnızca burada karşımıza çıkan bir durum değildir. Zira Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nun ihtisas alanına giren örneğin 2013 yılında yürürlüğe konan Elektrik Piyasası Kanunu, geçen 9 yılda 19 kez değiştirilmiş, Maden Kanunu ise 20 kez değişmiştir. Ancak bu durum yalnızca Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’na özgü değildir zira Kamu İhale Kanunu’nda 190 değişiklik yapılmıştır. Bu mesele, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin işlevselliğini olumsuz etkilemektedir.

Torba kanun mantığı ile hazırlanmış bu kanun teklifi 10 maddeden oluşmakta ancak 5 farklı kanunda değişiklik öngörmektedir. Bu kanunlar;

- 26/5/1981 Tarihli ve 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
- 6/6/1985 Tarihli ve 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu
- 18/6/2009 Tarihli ve 5910 Sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 13/1/2011 Tarihli ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
- 1/11/2017 Tarihli ve 7060 Sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun

Maddeler Üzerine Değerlendirme

Madde 4: Teklifin 4’üncü maddesi ile meslek kuruluşu olan ihracatçı birliklerinde boşalan veya yeni ihdas edilen yönetim kadrolarına 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atamanın Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilmesi öngörülmektedir. Bu teklife gerekçe olarak da genel sekreter veya genel sekreter yardımcılarının atamalarındaki gecikmelerden dolayı birliklerin sevk ve idaresinde kaynaklanan aksamaların önüne geçilebilmesinin amaçlandığı gösterilmiştir. Ancak bu teklif, ihracatçı birliklerinin bağımsızlığını zedeleyecek, demokratik sürecin işleyişini ve karar alma sürecini olumsuz etkileyecektir. Komisyon Toplantısında ihracatçı birliklerinin siyasi baskı altında kalmaması ve bağımsızlıklarının korunabilmesi için bu fıkranın teklif metninden

ıkarılmasını öngören bir önerge vermiştik ancak bu önergemiz iktidar milletvekilleriince reddedilmiştir.

Madde 6: Düzenlemeyle, Türkiye İhracatçılar Meclisinin (TİM) boşalan veya yeni ihdas edilen Genel Sekreter veya Genel Sekreter Yardımcılığı kadrolarına otuz gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması hâlinde atamanın Ticaret Bakanlığına re'sen atama yapılabilme yetkisi verilmesi öngörülmektedir.

TİM ve İhracatçı Birlikleri Ticaret Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar değildir. zerk yapıya haiz kurumlardır. Bakanlık tarafından atama yapılması bu yapıyı zedeleyecektir.

Teklifin 4'üncü ve 6'ncı maddeleri, TİM'in ve İhracatçı Birliklerinin bağımsız yapısı için sorun teşkil etmekte, bu kuruluşları siyasi baskı altına sokmakta ve neticede demokratik olarak kendi kurullarınca bu kadrolara atama yapabilmelerinin önünü kesmektedir. Zira Bakanlığın olumlu görüşü alınmasının beklenmesi de anti-demokratik uygulamalara yol açabilecektir. Ayrıca bağımsız hareket edemeyen meslek kuruluşları beklenen faydayı sağlayamayacaktır. Nitekim farklı fikirler bu kurumların çalışması ve gelişmesi için önemlidir. Bu kuruluşların bağımsız kalması bu mesleklerin gelişimi ve bu mesleklerle iştimal eden vatandaşlarımız açısından büyük öneme sahiptir.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Yasin ztrk
Denizli

KAHRAMANMARAŞ MİLLETVEKİLİ MEHMET
CİHAH SEZAL VE ERZURUM MİLLETVEKİLİ
ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN İLE 37
MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE
İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“11. Ülkemizde gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamlar.”

MADDE 2- 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 5- Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Bu sürenin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar ve bu mallar serbest bölge müdürünün başkanlığında oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağa bağlanır.

Üstyapıda bulunan mallar üzerinde haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhler varsa, bu haciz veya şerhler; birinci fıkra uyarınca verilecek tahliye süresinin sonunda, anılan fıkroda belirtilen komisyon tarafından yapılacak sayım ve tespiti istinaden kalkmış sayılır.

Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiye edilmek üzere ilgili idareye teslim edilir. Bu malların satış bedeli ile ilgili olarak 4458 sayılı Kanunun 180 inci

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ İLE
İHRACATÇI BİRLİKLERİNİN KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“11. Türkiye’de gerçekleştirilen fuarların düzenlendiği iç alanlarda yapılan ilan ve reklamlar.”

MADDE 2- 6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Üstyapıların tahliyesi ve malların tasfiyesi

EK MADDE 5- Arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde, faaliyet ruhsatı iptal edilen kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatı iptal edilen yatırımcı kullanıcılara, üstyapıda bulunan mallarının tahliyesi için bir aydan az altı aydan fazla olmamak üzere süre verilir. Bu sürenin sonunda kullanıcıya ait olup üstyapıdan çıkarılmayan mallar üzerinde kullanıcının her türlü tasarruf yetkisi kalkar ve bu mallar serbest bölge müdürünün başkanlığında oluşturulacak bir komisyon marifetiyle sayım ve tespit yapılarak tutanağa bağlanır.

Üstyapıda bulunan mallar üzerinde haciz veya satılamaz, devredilemez, rehin, ipotek gibi şerhler varsa, bu haciz veya şerhler; birinci fıkra uyarınca verilecek tahliye süresinin sonunda, anılan fıkroda belirtilen komisyon tarafından yapılacak sayım ve tespiti istinaden kalkmış sayılır.

Komisyon tarafından tutanağa bağlanan mallar, 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre tasfiye edilmek üzere ilgili idareye teslim edilir. Bu malların satış bedeli ile ilgili olarak 4458 sayılı Kanunun 180 inci

(Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar ayrılarak bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili birimlere gönderilir ve varsa artan para kullanıcı adına emanet hesabına alınır. Emanete alınan para talep edilmesi halinde kullanıcıya ödenir.

Bu madde hükümleri, arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; faaliyet ruhsatının süresi sona eren kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatının süresi sona eren yatırımcı kullanıcılar için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (e) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) İflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin yasal takipte olanlar dâhil borçlarının ve bu borçların gecikme zamlarının terkin edilmesine karar vermek.”

MADDE 4- 5910 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan “Müsteşarlıkla” ibaresi “Ticaret Bakanlığıyla” şeklinde değiştirilmiştir.

“Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilir.”

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu malların satış bedelinden gümrük vergileri, hizmet karşılığı alacaklar ve yapılmış masraflar, satış için yapılmış masraflar ayrılarak bakiye bedel hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili birimlere gönderilir ve varsa artan para kullanıcı adına emanet hesabına alınır. Emanete alınan para talep edilmesi halinde kullanıcıya ödenir.

Bu madde hükümleri, arazisi Hazinesinin özel mülkiyetinde bulunan serbest bölgelerde; faaliyet ruhsatının süresi sona eren kiracı kullanıcılar ile üstyapının bağlı olduğu faaliyet ruhsatının süresi sona eren yatırımcı kullanıcılar için de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 3- 18/6/2009 tarihli ve 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) İflas eden, ölen, ticareti terk eden veya son beş takvim yılında ihracat yapmayan üyelerin yasal takipte olanlar dâhil borçlarının ve bu borçların gecikme zamlarının terkin edilmesine karar vermek.”

MADDE 4- 5910 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan “Müsteşarlıkla” ibaresi “Ticaret Bakanlığıyla” şeklinde değiştirilmiştir.

“Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara otuz gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından resen yapılabilir.”

MADDE 5- 5910 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “oniki” ibaresi “onbeş” şeklinde ve “üç” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

(Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 5- 5910 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara 30 gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından re’sen yapılabilir.”

MADDE 6- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- (1) Hesap yılı sonunda birliklerin yedek akçelerine aktarılan meblağın Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarı, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

MADDE 7- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- (1) İstanbul İli, Bahçelievler İlçesi, Yenibosna Mahallesinde bulunan Ticaret Bakanlığına tahsisli olup TİM ve Birlikler tarafından kullanılan Hazine taşınmazları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere TİM ve Birliklere bedelsiz olarak tahsis edilir.

(2) Söz konusu taşınmazların TİM ve Birlikler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki kullanımları için herhangi bir bedel alınmaz. Tahakkuk ettirilen ecrimisil alacakları hangi aşamada olursa olsun terkin edilir, tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri ise iade edilmez.”

MADDE 8- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 88 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, belirlediği işletmeler ve

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 5910 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Müsteşarlığın” ibaresi “Ticaret Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Boşalan veya yeni ihdas edilen kadrolara otuz gün içinde Ticaret Bakanlığının olumlu görüşü alınarak atama yapılamaması halinde atama Ticaret Bakanlığı tarafından resen yapılabilir.”

MADDE 7- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yedek akçelerden İhracatı Geliştirme Anonim Şirketine aktarılacak tutar

EK MADDE 1- (1) Hesap yılı sonunda birliklerin yedek akçelerine aktarılan meblağın Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarı, İhracatı Geliştirme Anonim Şirketinin sermayesine eklenmek üzere sermaye taahhüdü ödemesi olarak aktarılır.”

MADDE 8- 5910 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Tahsis

EK MADDE 2- (1) İstanbul ili, Bahçelievler ilçesi, Yenibosna Mahallesinde bulunan Ticaret Bakanlığına tahsisli olup TİM ve birlikler tarafından kullanılan Hazine taşınmazları, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere TİM ve birliklere bedelsiz olarak tahsis edilir.

(2) Söz konusu taşınmazların TİM ve birlikler tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki kullanımları için herhangi bir bedel alınmaz. Tahakkuk ettirilen ecrimisil alacakları hangi aşamada olursa olsun terkin edilir, tahsil edilmiş ecrimisil bedelleri ise iade edilmez.”

MADDE 9- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 88 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(6) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, belirlediği işletmeler ve

(Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

kuruluşlar için uygulamada birliği ve sürdürülebilirliğe ilişkin raporlamaların uluslararası alanda geçerliliğini sağlamak amacıyla uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını belirlemeye ve yayımlamaya yetkilidir. Belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kanunla kurulan kurum ve kurullar, Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına uygun olmak şartıyla, kendi alanları için geçerli olacak standartlarla ilgili olarak ayrıntıya ilişkin düzenlemeler yapabilir.”

MADDE 9- 1/11/2017 tarihli ve 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Türkiye’de helal uygunluk değerlendirme faaliyeti gönüllülük esasına dayanır. Bununla birlikte, piyasaya arz edilecek ve Helal Akreditasyon Kurumunun akreditasyon hizmeti verdiği uygunluk değerlendirme alanlarına konu ürünlere ve hizmetlere yönelik helal uygunluk değerlendirmesi yapacak kuruluşların, Helal Akreditasyon Kurumunca veya Helal Akreditasyon Kurumunun taraf olduğu ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmaları kapsamında diğer ülkelerce yetkili kılınmış kurumlarca helal akreditasyonu zorunludur. İhraç edilecek ürünlerin ve hizmetlerin alıcı ülke pazarlarının talepleri ve ilgili ülke teknik düzenlemeleri kapsamında yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri hakkında, helal uygunluk değerlendirmeye konu ürün ve hizmetlerin yurt içi piyasaya arz edilmemesi kaydıyla, bu fıkranın ikinci cümlesi uygulanmaz.”

MADDE 10- 7060 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İdari para cezaları

EK MADDE 1- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ve ikinci fıkrasına aykırı olarak akredite

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kuruluşlar için uygulamada birliği ve sürdürülebilirliğe ilişkin raporlamaların uluslararası alanda geçerliliğini sağlamak amacıyla uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını belirlemeye ve yayımlamaya yetkilidir. Belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kanunla kurulan kurum ve kurullar, Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarına uygun olmak şartıyla, kendi alanları için geçerli olacak standartlarla ilgili olarak ayrıntıya ilişkin düzenlemeler yapabilir.”

MADDE 10- 1/11/2017 tarihli ve 7060 sayılı Helal Akreditasyon Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Türkiye’de helal uygunluk değerlendirme faaliyeti gönüllülük esasına dayanır. Bununla birlikte, piyasaya arz edilecek ve Helal Akreditasyon Kurumunun akreditasyon hizmeti verdiği uygunluk değerlendirme alanlarına konu ürünlere ve hizmetlere yönelik helal uygunluk değerlendirmesi yapacak kuruluşların, Helal Akreditasyon Kurumunca veya Helal Akreditasyon Kurumunun taraf olduğu ikili veya çok taraflı karşılıklı tanıma anlaşmaları kapsamında diğer ülkelerce yetkili kılınmış kurumlarca helal akreditasyonu zorunludur. İhraç edilecek ürünlerin ve hizmetlerin alıcı ülke pazarlarının talepleri ve ilgili ülke teknik düzenlemeleri kapsamında yürütülen helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri hakkında, helal uygunluk değerlendirmesine konu ürün ve hizmetlerin yurt içi piyasaya arz edilmemesi kaydıyla, bu fıkranın ikinci cümlesi uygulanmaz.”

MADDE 11- 7060 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“İdari para cezaları

EK MADDE 1- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket edenlere ve ikinci fıkrasına aykırı olarak akredite

(Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal ve Erzurum Milletvekili Zehra Taşkesenlioğlu Ban ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

olmaksızın helal uygunluk değerlendirme hizmeti veren kuruluşlara, Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kurulu tarafından 100.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(2) Bu madde hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir.”

MADDE 11- Bu Kanunun;

a) 9 uncu ve 10 uncu maddeleri yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olmaksızın helal uygunluk değerlendirme hizmeti veren kuruluşlara, Helal Akreditasyon Kurumu Yönetim Kurulu tarafından 100.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(2) Bu madde hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir.”

MADDE 12- Bu Kanunun;

a) 10 uncu ve 11 inci maddeleri yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

